ARTHUR C. CLARKE

Sfârșitul copilăriei

și 11 nuvele

SF 23

Teora

UN ROMAN ȘI 11 NUVELE ÎNTR-UN SINGUR VOLUM

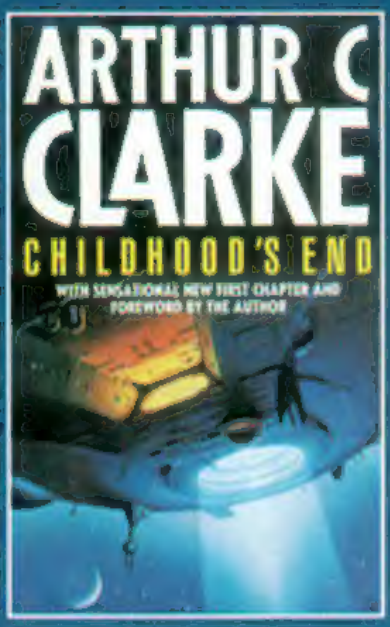

Un celebru roman SF clasic, o nouă ediție a unei cărți strălucitoare, ce *continuă* să fie înaintea vremurilor.

...o silențioasă navă cosmică ce absoarbe lumina, extratereștri superinteligenți care conduc lumea prin înțelepciune nu prin forță, o nouă epocă de invenții și prosperitate care aduce speranță și pace...

Arthur C. Clarke
SF
expedition to earth
& other science fiction stories including THE SENTINEL! The Kubrick film '2001: a space odyssey' was based upon 'THE SENTINEL'!

Nuvelele din volumul „Expediția spre Pământ":

1. Al doilea răsărit
2. „Dacă te voi uita vreodată, Pământ..."
3. Rezistență la rupere
4. Expediția spre Pământ
5. Superioritate
6. Nemesis
7. De-a v-ați ascunselea
8. Întâlnire în zori
9. Buclă deschisă
10. Moștenire
11. Sentinela

Pentru mulți cititori, Arthur C. Clarke reprezintă una din întrupările SF-ului, alături de Isaac Asimov. În romanele sale dezvoltă o imagine optimistă asupra posibilelor beneficii ale tehnologiei prin abordarea unei perspective cosmice, în care omenirea este comparată cu un copil înaintea unui Univers străin ce ne poate trata ca un părinte, ori poate răspunde cu indiferență.

ISBN 973-601-688-9
9 789736 016882

Editura Teora
Lei 22 000

UN ROMAN ȘI 11 NUVELE ÎNTR-UN SINGUR VOLUM

- ***Sfârșitul copilăriei*** **– un celebru roman SF clasic, o nouă ediție a unei cărți strălucitoare, ce continuă să fie înaintea vremurilor.**

- **Nuvelele din volumul „Expediția spre Pământ", printre care și *Sentinela*, care a stat la baza cunoscutului film al lui Stanley Kubrick, „Odiseea spațială 2001".**

ARTHUR C. CLARKE

SFÂRȘITUL COPILĂRIEI

și 11 nuvele

Traducere de Mihai-Dan Pavelescu

Teora

CUPRINS

Sfârșitul copilăriei 7
Cuvânt înainte 9
Partea întâi – Pământul și Overlorzii 13
Partea a doua – Vârsta de aur 60
Partea a treia – Ultima generație 122
Nuvele 191
1. Al doilea răsărit 193
2. „Dacă te voi uita vreodată, Pământ…“ 224
3. Rezistență la rupere 229
4. Expediția spre Pământ 258
5. Superioritate 266
6. Nemesis 277
7. De-a v-ați ascunselea 293
8. Întâlnire în zori 305
9. Buclă închisă 316
10. Moștenire 322
11. Sentinela 331

SFÂRȘITUL COPILĂRIEI

(Childhood's End – 1954)

Părerile exprimate în această carte nu aparțin autorului.

CUVÂNT ÎNAINTE

Sfârșitul copilăriei a fost scris între februarie și decembrie 1952 și refăcut în mod extensiv în primăvara anului 1953. Prima lui secțiune se baza pe o povestire anterioară, „Înger păzitor", apărută într-o revistă science fiction, în anul 1950, după ce suferise o sumedenie de modificări creative din partea lui James Blish.

Menționez aceste date pentru a pune romanul în cuvenita perspectivă istorică, deoarece majoritatea cititorilor de azi nici măcar nu se născuseră la apariția primei ediții a cărții, la editura Ballantine, pe 24 august 1953. Cel dintâi satelit artificial al Pământului avea să fie lansat abia peste patru ani – deși nici chiar cei mai optimiști entuziaști ai călătoriilor spațiale nu visau să fie *atât* de curând; eu sperasem, în cel mai fericit caz, „pe la sfârșitul secolului". Dacă cineva mi-ar fi spus că înainte de încheierea următorului deceniu aveam să stau la cinci kilometri de locul unde prima rachetă urma să decoleze spre Lună, i-aș fi râs în față.

Cu toate acestea, romanul împlinea aproape șaisprezece ani când Armstrong și Aldrin coborau în Marea Liniștii, iar cursa dintre S.U.A. și U.R.S.S. – cu care se deschidea versiunea originală a *Sfârșitului copilăriei* – avea în mod limpede un învingător. Ca atare, decisesem să deplasez narațiunea în secolul următor și mă aflam aproape de jumătatea misiunii când, la cea de-a douăzecea aniversare a lui Apollo 11, s-a anunțat că Marte devenise unul din obiectivele programului spațial american. Mulțumesc pentru sprijin, domnule președinte Bush!

Când a fost scrisă această carte, la începutul anilor '50, eram încă destul de impresionat de dovezile fenomenelor denumite generic „paranormale" și le folosisem ca temă principală a cărții. Patruzeci de ani mai târziu, după ce am cheltuit câteva milioane de dolari din banii Televiziunii Yorkshire, documentându-mă pentru serialele mele *Lumea misterioasă* și *Puteri stranii*, sunt un sceptic aproape total. Am văzut prea multe pretenții destrămându-se în vânt,

am asistat la prea multe demonstrații dovedite ca falsuri. A fost un lung, și uneori stânjenitor, proces de învățare. De pildă:

Deși este greu să-mi amintesc toate detaliile acelei zile agitate și confuze de la Birkbeck College, în 1974, alături de Arthur Koestler, John Taylor, David Bohm și John Hasted, presupun că relatarea lui Uri Geller din *Povestea vieții mele* este corectă: „Deja, Arthur Clarke părea să-și fi pierdut tot scepticismul. A spus ceva de felul: «Dumnezeule! Se adevereşte! Despre asta am scris eu în *Sfârșitul copilăriei*... Scamatorii și ziariștii care atacă lucrurile acestea ar trebui acum să tacă sau să accepte. Atâta vreme cât ei nu pot reproduce acțiunile lui Geller în aceleași condiții perfect controlate, nu mai au dreptul să spună nimic.»"

Considerând haosul improvizatei întâlniri Birkbeck, afirmația „condiții perfect controlate" este hilară. Totuși, ultima frază ochește precis, fiindcă exact așa s-a întâmplat. (Parcurgeți de pildă *Magia lui Uri Geller*, de James Randi.) Cu toate acestea, mă văd silit să recunosc o tainică simpatie pentru Uri; deși a lăsat nenumărate tacâmuri îndoite și reputații știrbite prin toată lumea, el a oferit destinderea absolut necesară într-o perioadă dificilă și prea puțin fericită.

Când *Sfârșitul copilăriei* a apărut în prima ediție, mulți cititori și-au exprimat nedumerirea față de declarația de pe pagina de gardă: „Părerile exprimate în această carte nu aparțin autorului". Nu era câtuși de puțin o glumă; tocmai publicasem *Explorarea spațiului* și descrisesem un tablou optimist al viitoarei noastre expansiuni în Univers. Acum scrisesem un roman care declara „Stelele nu sunt pentru Om" și nu doream să se creadă că-mi schimbasem brusc părerea.

Astăzi, aș vrea să modific ținta acelei dezmințiri astfel încât să acopere nouăzeci și nouă la sută din „paranormal" (nu se poate ca totul să fie baliverne) și sută la sută din contactele cu OZN-uri. Aș fi extrem de îngrijorat dacă romanul a contribuit și mai mult la ademenirea credulilor, exploatați cu cinism de mass-media. Librăriile, chioșcurile de ziare și emisiunile radio și TV sunt toate poluate cu imbecilități dăunătoare despre OZN-uri, puteri psihice, astrologie, energii de piramidă sau „canalizări" – ca și multe altele – colportate în această ultimă răbufnire de decadență *fin de siècle*...

Să însemne asta că *Sfârșitul copilăriei* – care se ocupă atât de paranormal cât și de vizitatori extratereștri – și-a pierdut însemnătatea? Câtuși de puțin; este o operă de *ficțiune*, ce naiba! Încă ne

place *Războiul lumilor*[1], în ciuda faptului că marțienii n-au pârjolit Woking în 1898 și nici New Jersey în 1938[2]. Și, după cum am afirmat în prea multe rânduri ca să le mai țin minte numărul, am puține îndoieli că universul clocotește de viață. SETI (*Search for Extraterrestrial Intelligence*) este acum un departament astronomic cu statut deplin. Faptul că rămâne deocamdată o știință fără subiect n-ar trebui să surprindă, dar nici să dezamăgească. S-a scurs abia o jumătate de viață de om de când posedăm tehnologia de ascultare a stelelor.

La scurtă vreme după publicare, *Sfârșitul copilăriei* a fost cumpărat pentru ecranizare, iar de atunci a trecut prin numeroase mâini și a fost adaptat de mulți scenariști. Printre ei s-a numărat și vechiul meu prieten Howard Koch care, am aflat cu încântare, a vândut recent celebrul scenariu (vezi paragraful anterior), scris pentru Orson Welles, contra unei frumușele sume de șase cifre.

Conform informațiilor tocmai aflate din Gulag-ul hollywoodian, actualul preț de vânzare al *Sfârșitului copilăriei* depășește de peste două sute de ori valoarea perfect acceptabilă pe care am primit-o în 1956. Iar dacă nu va ajunge niciodată pe marele ecran, milioane de telespectatori au urmărit deja o versiune impresionantă a capitolului doi al cărții, preluată în serialul de televiziune „V".

Trebuie să recunosc că atunci când am vizionat primul episod din „V" am fost doar vag calmat de referirile la persoana mea conținute în dialog. Apoi mi-am amintit că Ted Sturgeon[3] obținuse copyright pe situația respectivă, cu mult timp în urmă. În 1947 – da, tocmai în '47! – el scrisese o povestire, și o propoziție finală, de neuitat: „Cerul era plin de nave."

Tocmai reformatasem paragraful cu pricina, când o altă amintire mi-a explodat în creier. Cu peste cinci ani înainte de povestirea lui Ted, eu însumi asistasem la o asemenea scenă. Nu vă speriați, n-am înnebunit brusc, după ce am scris atâta science fiction.

---

[1] *The War of the Worlds* (1898), roman de scriitorul britanic Herbert George Wells (1866–1946) (n. trad.)

[2] Aluzie la dramatizarea radiofonică a numitului roman făcută de Orson Welles (n. trad.)

[3] Theodore Sturgeon (1918–1985), autor american de science fiction, deținător al premiilor Hugo și Nebula (n. trad.)

Se întâmplase într-o frumoasă seară de vară a anului 1941. Eram condus spre Londra de un amic, răposatul Val Cleaver, aidoma mie membru entuziast al Societății Britanice Interplanetare și inginer-șef al departamentului „Rachete" Rolls-Royce în anii postbelici.

Soarele apunea înapoia noastră, iar până în oraș mai aveam de parcurs vreo treizeci și cinci de kilometri. Am ajuns în vârful unui deal – iar imaginea care ne-a întâmpinat acolo era atât de incredibilă încât Val a oprit automobilul. Era atât minunată, cât și inspiratoare de venerație, totuși eu sper că nici o viitoare generație n-o va mai zări.

Pe cerul Londrei erau ancorate zeci, sute de baloane de baraj, lucind argintii. Formele lor de torpile butucănoase reflectau ultimele raze de soare și se părea că o flotilă de nave spațiale poposise deasupra capitalei. Pentru câteva lungi momente, am visat la viitorul îndepărtat, alungând toate gândurile pericolului prezent, împotriva căruia fusese ridicată bariera aeriană.

Poate că în clipa aceea a fost conceput *Sfârșitul copilăriei.*

Arthur C.Clarke
Colombo, Sri Lanka, 27 iulie 1989

Notă: Exceptând noul prolog, textul nu a mai suferit nici o altă modificare. Începând cu capitolul doi, *Sfârșitul copilăriei* rămâne exact ca în versiunea din 1953.

PARTEA ÎNTÂI – PĂMÂNTUL ȘI OVERLORZII

Capitolul unu

Înainte de a zbura spre baza de lansare, Elena Liakova urma mereu același ritual. Nu era singurul cosmonaut care proceda așa, deși majoritatea evitau să vorbească despre asta.

Se întunecase deja când femeia părăsi clădirea administrației și trecu pe lângă pini, ajungând la faimoasa statuie. Cerul era senin, limpede precum cristalul, și tocmai răsărise o lună plină, sclipitoare. În mod automat, ochii Elenei se opriră asupra Mării Ploilor și mintea îi reveni la săptămânile de antrenament din Baza Armstrong, mai bine cunoscută acum sub denumirea Micul Marte.

— Ai murit înainte de nașterea mea, Iuri, pe vremea războiului rece, când țara noastră încă nu ieșise din umbra lui Stalin. Oare la ce te-ai fi gândit, dacă ai fi auzit toate graiurile străine care răsună acum în Satul Stelar? Eu cred că te-ai fi simțit foarte fericit...

Știu că te-ai fi simțit așa dacă ne-ai fi putut vedea acum – ai fi fost prea bătrân, dar poate încă în viață. Ce tragedie, ca tocmai primul om în spațiu să nu apuce să vadă cei dintâi pași pe Lună! Cred însă că și tu ai visat la Marte...

Iar acum suntem gata să pornim într-acolo, să inaugurăm Noua Eră visată de Konstantin Țiolkovski, acum o sută de ani. Când ne vom întâlni, voi avea multe să-ți povestesc.

Parcursese deja jumătate din drumul de întoarcere când un autobuz plin de turiști încântați se opri brusc. Ușile se deschiseră și pasagerii se revărsară afară, cu aparatele fotografice pregătite. Adjuncta comandantului expediției marțiene nu putu decât să apeleze la surâsul destinat publicului.

Apoi, înainte de a se putea face o singură fotografie, toți începură să strige și să arate către Lună. Elena se întoarse la timp ca s-o vadă dispărând înapoia uriașei umbre ce aluneca peste cer și pentru prima dată în viața ei simți teama de Dumnezeu.

* * *

Comandantul expediției, Mohan Kaleer, stătea pe buza craterului, privind peste oceanul de lavă înghețată, spre marginea opusă a căldării. Era greu de cuprins întreaga măreție a scenei, sau de imaginat forțele care acționaseră aici când mareele de rocă topită avansaseră și se extinseseră, creând cutele și terasele ce se întindeau în fața bărbatului. Tot ceea ce zărea, se putea pierde însă fără urmă în interiorul incredibilului vulcan pe care trebuia să-l înfrunte peste mai puțin de un an; Kilauea nu era decât un model miniatural al lui Olympus Mons[4], iar toate antrenamentele lor puteau fi complet inadecvate realității.

Își aminti cum, de Ziua Inaugurării[5] 2001, președintele Statelor Unite reluase promisiunea făcută cu patruzeci de ani în urmă de Kennedy, „Trebuie să ajungem pe Lună!", proclamând că acesta va fi „Secolul Sistemului Solar". Înainte de atingerea anului 2001, pronosticase el încrezător, aveau să fi vizitat principalele corpuri cerești care se roteau în jurul Soarelui și aveau să-și fi stabilit baze permanente pe cel puțin unul din ele.

Razele soarelui de-abia răsărit dezvăluiau fuioarele de aburi ce se înălțau din crăpăturile lavei și dr. Kaleer își reaminti cețurile nocturne care se adunau în Labirintul Nopții. Da, îi venea ușor să-și închipuie că se găsea deja pe Marte, cu colegii săi din șase țări diferite.

De data aceasta, nici o națiune n-avea, de fapt nici nu putea, să reușească de una singură.

Se întorcea către elicopter, când o presimțire sau o mișcare întrezărită cu coada ochiului îl făcu să se oprească. Derutat, privi îndărăt, în crater; abia după un timp se gândi să ridice ochii spre cer.

Atunci Mohan Kaleer știu, precum Elena Liakov în același moment, că istoria, așa cum o cunoscuseră oamenii, ajunsese la sfârșit. Monștrii scânteietori ce zburau dincolo de nori, la o înălțime pe care nu îndrăznea s-o ghicească, făceau ca vehiculele spațiale din punctul Lagrange să pară la fel de primitive ca și pirogile cioplite din trun-

---

[4] Muntele Olimp, cel mai înalt munte din Sistemul Solar: altitudinea maximă de peste 15900 metri și lărgimea de 600 km (n. trad.)

[5] 4 martie, din 4 în 4 ani, ziua intrării în funcție a președintelui S.U.A. (n. trad.)

chiuri de copaci. Pentru o clipă ce păru eternă, Mohan privi, așa cum privea întreaga omenire, navele uriașe ce coborau cu o neasemuită măreție.

Nu simți nici un regret că munca sa de-o viață era anulată. Trudise să ducă omul spre stele, iar acum acestea – îndepărtatele și indiferentele stele – veneau la el.

Acesta era momentul în care istoria își oprea răsuflarea, iar prezentul era retezat de trecut, așa cum un ghețar se desprinde din banchizele ce i-au dat naștere, pentru a străbate oceanele în mândra lui singurătate. Acum, nimic din ceea ce realizaseră epocile anterioare nu mai conta; un singur gând răsuna întruna în mintea lui Mohan:

Rasa umană nu mai era singură.

Capitolul doi

Secretarul general al Națiunilor Unite stătea nemișcat lângă fereastra uriașă, privind în jos, către forfota străzii. Uneori se întreba dacă era bine pentru un om să lucreze la o asemenea înălțime, deasupra celorlalți semeni. Izolarea era foarte bună, însă se putea transforma cu ușurință în indiferență. Sau încerca doar să-și justifice ostilitatea față de zgârie-nori, sentiment rămas intact chiar și după douăzeci de ani petrecuți la New York?

Ușa dinapoia lui se deschise, dar Stormgren nu se întoarse. În cameră intră Pieter Van Ryberg. Urmă pauza aceea inevitabilă, în decursul căreia Pieter privea nemulțumit termostatul, deoarece era deja binecunoscut faptul că secretarului general îi plăcea să locuiască într-un congelator. Stormgren așteptă ca adjunctul să i se alăture, după aceea își desprinse ochii de la imaginea familiară și totuși fascinantă a străzii.

— Au întârziat, spuse el. Wainwright trebuia să fi sosit de cinci minute.

— Ne-au comunicat de la poliție: îl urmează un întreg alai și circulația s-a blocat. Trebuie să sosească dintr-un moment în altul.

Van Ryberg se opri, apoi adăugă brusc:

— Ești *sigur* că faci bine primindu-l?

— Mă tem că acum este prea târziu să mai dau înapoi. Știi bine că am acceptat, deși n-a fost ideea mea.

Stormgren se îndreptă spre birou, jucându-se cu faimosul prespapier din uraniu. Nu era nervos, cel mult nehotărât, iar întârzierea lui Wainwright îl mulțumea, deoarece îi putea conferi un ușor avantaj. În relațiile umane, asemenea fleacuri jucau un rol mai important decât ar fi bănuit orice om bazat pe logică și rațiune.

— Uite-i! făcu brusc Van Ryberg, lipindu-și fruntea de geam. Vin pe bulevard... cred că sunt vreo trei mii.

Stormgren își luă carnețelul și i se alătură. La aproape un kilometru depărtare, un grup mic însă hotărât înainta încet spre clădirea sediului. Manifestanții purtau lozinci, indescifrabile de la distanță, dar bărbatul le cunoștea bine conținutul. Începu să audă ritmul sacadat al glasurilor, ridicându-se deasupra zgomotelor traficului. Simți un val de dezgust. Lumea nu se săturase încă de demonstrații și sloganuri!

Mulțimea ajunsese dedesubtul clădirii; știau pesemne că erau priviți de sus deoarece, din loc în loc, prin văzduh se agitau pumni încleștați. Cu toate că gestul era conștient, nu reprezenta o sfidare adresată lui Stormgren. Așa cum pigmeii ar amenința un gigant, pumnii furioși se îndreptau spre cerul aflat la cincizeci de kilometri deasupra lor, către norul argintiu, strălucitor, care era nava-amiral a flotei Overlorzilor.

Foarte probabil, se gândi Stormgren, Karellen privea întregul spectacol și se distra copios, deoarece mitingul acela n-ar fi avut loc niciodată fără instigarea Administratorului.

Avea să fie prima întâlnire dintre Stormgren și conducătorul Ligii Libertății. Secretarul general încetase să se mai întrebe dacă întâlnirea constituia o acțiune inteligentă fiindcă, de cele mai multe ori, planurile lui Karellen se dovedeau prea subtile pentru înțelegerea umană. Chiar dacă se termina fără nici un rezultat, reuniunea era binevenită. Dacă ar fi refuzat să-l primească pe Wainwright, Liga s-ar fi folosit de acest lucru pentru a-l ataca.

Alexander Wainwright era un bărbat înalt și prezentabil, care se apropia de cincizeci de ani. Stormgren îl cunoștea drept un om absolut cinstit și de aceea de două ori mai periculos. Totuși, sinceritatea lui te împiedica să-l displaci, indiferent de ceea ce credeai despre cauza pentru care milita și despre unii dintre discipolii săi.

După prezentările scurte și oarecum crispate ale lui Van Ryberg, Stormgren nu mai pierdu nici o clipă.

— Presupun, începu el, că scopul principal al vizitei dumneavoastră este de a protesta oficial împotriva planului Federației. Așa este?

Wainwright încuviință cu gravitate.

— Acesta este țelul meu, domnule secretar. După cum știți, de cinci ani încercăm să avertizăm rasa umană de pericolul care o amenință. Sarcina aceasta n-a fost ușoară, deoarece majoritatea oamenilor par mulțumiți să-i lase pe Overlorzi să conducă lumea după bunul lor plac. Cu toate acestea, petiția noastră a fost semnată de peste cinci milioane de persoane din toate țările globului.

— Nu reprezintă un procent prea important dintr-un total de două miliarde și jumătate...

— Este totuși o cifră ce nu poate fi ignorată. Iar pentru fiecare persoană care a semnat, există multe altele având rezerve serioase în legătură cu înțelepciunea, ca să nu mai vorbesc de legalitatea acestui plan al Federației. Chiar și Administratorul Karellen, cu toate

puterile de care dispune, nu poate șterge dintr-o trăsătură de condei un mileniu de istorie.

— Cine poate ști ceva despre puterile lui Karellen, făcu Stormgren. Când eram puști, Federația Europeană era doar un vis, dar până am ajuns adult, a devenit o realitate. Iar *asta* se întâmpla înainte de sosirea Overlorzilor. Karellen sfârșește ceea ce am început noi.

— Europa constituie o entitate culturală și geografică, pe când lumea, nu – aceasta e diferența.

— Pentru Overlorzi, replică sarcastic Stormgren, Pământul apare pesemne mult mai insignifiant față de ceea ce însemna Europa pentru părinții noștri. Iar unghiul lor de vedere, trebuie să recunoaștem, este mai larg decât al nostru.

— Nu argumentez neapărat împotriva Federației ca obiectiv *final*, deși mulți dintre susținătorii mei n-ar fi de acord cu acest lucru. Dar ideea respectivă ar trebui să vină dinăuntru, nu să fie impusă din exterior. Trebuie să ne modelăm singuri destinul! În problemele umane nu trebuie admise intervenții externe!

Stormgren suspină. Toate acestea le mai auzise de o sută de ori și știa că nu putea oferi decât vechiul răspuns, pe care Liga Libertății refuzase să-l accepte. El avea încredere în Karellen, pe când ei, nu. Aceasta era diferența fundamentală și nu avea ce să facă. Din fericire, nici Liga nu putea face nimic.

— Permiteți-mi să vă mai pun câteva întrebări, rosti el. Puteți nega faptul că Overlorzii au adus lumii securitate, pace și prosperitate?

— Este adevărat. Dar ne-au răpit libertatea. Omul nu poate trăi...

— ... numai prin stomac. Da, știu, însă aceasta e prima epocă în care toți indivizii au avut siguranța hranei. Oricum, ce libertate am pierdut noi, prin comparație cu ceea ce ne-au oferit Overlorzii pentru prima dată în istoria umanității?

— Libertatea de a ne controla propriile vieți, sub îndrumarea Domnului!

În sfârșit, își spuse Stormgren, s-a ajuns la subiect. Oricât de disimulat, conflictul era în esență de natură religioasă. Wainwright nu te lăsa niciodată să uiți că fusese cleric. Deși nu mai purta sutană, aveai permanent impresia că o zărești pe el.

— Luna trecută, explică secretarul general, o sută de episcopi, cardinali și rabini au semnat o declarație, afirmându-și suportul față de politica Administratorului. Religiile globului sunt împotriva voastră.

Wainwright negă furios din cap.

— Mulți conducători sunt orbi, au fost corupți de Overlorzi. Când își vor da seama de pericol, va fi prea târziu. Omenirea își va pierde inițiativa și va deveni o rasă utilizată în experimente.

Urmă o tăcere, apoi Stormgren rosti:

— Peste trei zile, o să-l întâlnesc pe Administrator. Îi voi comunica obiecțiile voastre, deoarece datoria mea este să transmit opiniile lumii întregi. Dar vă pot asigura că nu va urma nici o schimbare.

— Mai este ceva, adăugă încet interlocutorul său. Avem mai multe obiecții împotriva Overlorzilor, dar în primul rând detestăm misterul cu care se înconjoară. Sunteți singurul om care a vorbit cu Karellen, totuși *nu l-ați văzut niciodată*! Este de mirare că-i suspectăm motivele?

— În ciuda tuturor celor făcute pentru omenire?

— Da, în ciuda lor. Nu știu ce detestăm mai mult: atotputernicia lui Karellen, sau izolarea lui? Dacă n-are nimic de ascuns, de ce nu se arată niciodată? Data viitoare când veți vorbi cu el, domnule Stormgren, să-l întrebați asta!

Stormgren tăcu. Nu avea ce răspunde, nimic prin care să-și convingă interlocutorul. Uneori se întreba dacă el însuși era convins.

***

Desigur, din punctul lor de vedere, fusese o operație măruntă, dar pentru Pământ constituise cel mai important eveniment petrecut vreodată. Navele uriașe începuseră să se scurgă din adâncurile neștiute ale spațiului, fără nici un avertisment. Ziua aceea fusese descrisă în literatură de nenumărate ori, însă nimeni nu crezuse că avea să se întâmple cu adevărat. Când, în sfârșit, se iviseră zorii, forme strălucitoare și tăcute pluteau deasupra fiecărei țări, reprezentând simbolul unei științe la care omul nu putea aspira decât după secole. Timp de șase zile, navele rămăseseră nemișcate deasupra orașelor, nelăsând să se bănuiască dacă știau ceva despre existența umanității. De altfel nici nu era nevoie să se bănuiască; nu se putuseră opri întâmplător deasupra New York-ului, Londrei, Parisului, Moscovei, Cape Town-ului, Romei, Tokyo-ului sau Canberrei...

Unii oameni întrezăriseră adevărul chiar înainte de sfârșitul acelor zile ce înghețaseră inimile. Aceasta nu reprezenta prima tentativă de contact a unei rase care nu știa nimic despre Om. În interiorul navelor tăcute și nemișcate, experți psihologi studiau probabil

reacțiile omenirii. Urmau să acționeze atunci când curba tensiunii avea să atingă maximul.

În cea de-a șasea zi, Karellen, Administratorul Pământului, și-a anunțat întregii lumi prezența, printr-o transmisie radiofonică efectuată simultan pe toate frecvențele și lungimile de undă. Vorbea o engleză atât de perfectă încât controversa pe care a stârnit-o avea să dăinuie timp de o generație, pe ambele țărmuri ale Atlanticului. Conținutul discursului fusese însă și mai descumpănitor decât forma lui. În mod evident, constituia opera unor supergenii, dovedind o cunoaștere completă și absolută a problemelor umanității. Nu exista nici o îndoială: erudiția și virtuozitatea lui Karellen, aluziile voalate la cunoștințe dintre cele mai ezoterice, toate erau deliberate, pentru a convinge omenirea că se găsea în prezența unei covârșitoare puteri intelectuale. Când Karellen încheiase, popoarele Pământului știuseră că zilele precarei lor suveranități luaseră sfârșit. Pe plan local, guvernele interne aveau să-și mențină puterile, dar în domeniul mult mai larg al afacerilor internaționale, deciziile nu le mai aparțineau. Argumente, proteste... toate erau lipsite de sens.

Părea greu de conceput ca țările lumii să accepte fără murmur o asemenea limitare a puterilor. Rezistența activă prezenta însă dificultăți de nedepășit, deoarece distrugerea navelor Overlorzilor, dacă ar fi fost posibilă, ar fi spulberat orașele deasupra cărora se aflau. Cu toate acestea, una din puterile majore încercase... Probabil sperase să împuște doi iepuri dintr-un foc, pentru că ținta lor plutea deasupra capitalei unei țări vecine și dușmane.

Pe măsură ce imaginea uriașei nave se mărise într-una pe monitoarele din camera secretă de comandă, micul grup de ofițeri și tehnicieni fusese pesemne frământat de emoții. Dacă reușeau, cum aveau să reacționeze navele rămase? Puteau fi distruse și ele, lăsând omenirea să-și urmeze drumul? Sau Karellen avea să se răzbune nemilos pe atacatori?

Ecranul se întunecase brusc în momentul exploziei proiectilului și imaginea comutase automat pe o cameră de luat vederi aeriană, aflată la mulți kilometri depărtare. În fracțiunea de secundă scursă, globul de foc trebuia să se fi format deja, acoperind întregul cer cu strălucirea lui orbitoare.

Totuși nu se întâmplase absolut nimic. Nava gigantică plutea nevătămată, scăldată în razele Soarelui. Nu numai că proiectilul nu reușise s-o distrugă, dar nimeni nu putea înțelege ce se întâmplase

cu el. În plus, Karellen nu întreprinse nici o acțiune represivă împotriva vinovaților și nici măcar nu lăsă să se înțeleagă că știa de atac. Îi ignorase disprețuitor, lăsându-i să tremure la gândul unei pedepse care nu sosi niciodată. Fusese un tratament mai efectiv și demoralizator decât orice altă metodă prin forță. Peste câteva săptămâni, guvernul respectiv demisionase, mărturisind acțiunea.

Existase de asemenea și o rezistență pasivă înaintea politicii Overlorzilor. De obicei, Karellen îi lăsa pe opoziționiști în pace, până când aceștia descopereau că, refuzând să coopereze, își făceau singuri rău. O singură dată, Administratorul întreprinsese o acțiune directă împotriva unui guvern recalcitrant.

Timp de peste o sută de ani, Republica Africa de Sud fusese centrul conflictelor rasiale. Ambele părți încercaseră realizarea unei înțelegeri, dar fără succes – temerile și prejudecățile erau prea înrădăcinate. Guvernele succesive se deosebiseră numai prin gradul lor de toleranță; țara era otrăvită de ură și războaie civile.

Când devenise clar că n-avea să se facă nici o încercare de oprire a discriminărilor, Karellen dăduse un avertisment. Mesajul conținea o zi și o oră – numai atât. Urmase o oarecare îngrijorare, însă nu teamă sau panică; nimeni nu credea că Overlorzii aveau să întreprindă o acțiune violentă sau distrugătoare ce ar fi putut afecta atât vinovați, cât și inocenți.

Nici cei implicați nu credeau. Ceea ce s-a întâmplat a fost că, după ce a trecut meridianul Cape Town, Soarele s-a stins brusc. Se mai zărea doar o pată purpurie, care nu radia lumină sau căldură. Printr-un procedeu necunoscut, undeva în spațiu, lumina Soarelui fusese polarizată de două câmpuri încrucișate, astfel încât radiația nu-l mai putea străbate. Regiunea afectată fusese un cerc cu suprafața de cinci sute de kilometri pătrați.

Demonstrația durase treizeci de minute. Fusese îndeajuns: în ziua următoare, guvernul țării anunțase restabilirea drepturilor civile ale tuturor cetățenilor.

Excluzând asemenea incidente izolate, rasa omenească îi acceptase pe Overlorzi ca făcând parte din ordinea firească a lucrurilor. Șocul inițial se diminuase într-un timp surprinzător de scurt și fiecare revenise la ocupațiile anterioare. Schimbarea cea mai profundă pe care ar fi remarcat-o un brusc trezit Rip Van Winkle[6] ar fi

---

[6] Eroul principal, care a dormit timp de douăzeci de ani, al povestirii cu același nume, publicate în 1819 de Washington Irving (1783–1859) (n. trad.)

fost o așteptare tăcută, o uitătură mintală furișă, în vreme ce omenirea se pregătea ca Overlorzii să se arate și să coboare din navele lor strălucitoare.

Cinci ani mai târziu, oamenii continuau să aștepte. Asta, gândi Stormgren, era cauza necazurilor...

* * *

Când ajunse la baza de lansare, Stormgren fu întâmpinat de obișnuita mulțime de spectatori și videocamere. Secretarul general schimbă câteva fraze cu adjunctul, își luă geanta diplomatică și păși printre privitori.

Karellen nu-l lăsa niciodată să aștepte prea mult. Din mulțime se auzi un „Oooh!" și o sferă argintie coborî din cer cu o viteză uluitoare. O rafală de vânt flutură hainele bărbatului când naveta se opri la o distanță de cincizeci de metri, plutind delicat la câțiva centimetri deasupra solului, parcă temându-se de atingerea cu Pământul. În timp ce se îndrepta spre ea, Stormgren văzu familiara carcasă fără nituri sau suduri, apoi peste o clipă, înaintea lui apăru deschiderea care descumpănise pe cei mai renumiți savanți din lume. Păși în singurul compartiment, discret luminat, al navetei, iar intrarea se închise de parcă n-ar fi existat niciodată, întrerupând orice contact cu exteriorul.

Se deschise peste cinci minute. Nu existase nici o senzație de mișcare, dar Stormgren știa că se află la cincizeci de kilometri deasupra solului, adânc în interiorul navei lui Karellen. Se găsea în lumea Overlorzilor; în jurul lui, aceștia își desfășurau activitățile misterioase. Se apropiase de ei mai mult decât oricare alt om; totuși despre aspectul lor fizic nu cunoștea nimic în plus față de cei din lumea de jos.

Sala micuță din capătul coridorului scurt nu era mobilată, cu excepția unui scaun și a unei mese, așezate în fața ecranului de vizionare. Așa cum se intenționase, nu oferea absolut nici un indiciu asupra constructorilor ei. Ca de obicei, ecranul era pustiu. Uneori, Stormgren visa că acesta învia brusc, dezvăluind secretul care frământa întreaga lume. Dar visul nu se împlinise niciodată; misterul rămânea ascuns înapoia dreptunghiului de beznă. Deși, în același timp, acolo se aflau putere și înțelepciune – și poate în primul rând, o uriașă și amuzantă afecțiune față de ființele micuțe care trăiau pe Pământ.

Din difuzorul mascat se auzi glasul calm, niciodată grăbit, cunoscut atât de bine lui Stormgren, cu toate că lumea îl auzise doar o singură dată. Gravitatea și rezonanța lui ofereau singurele indicii asupra aspectului fizic al lui Karellen, lăsând impresia copleșitoare de *mărime*. Karellen era uriaș, poate cu mult mai mare decât un om, ba chiar unii savanți, după ce analizaseră înregistrarea discursului său, sugeraseră că glasul aparținea unei mașini. Lucrul acesta Stormgren nu-l putea crede niciodată.

— Da, Rikki, ți-am ascultat interviul. Ce este cu domnul Wainwright?

— E un om cinstit, chiar dacă mulți dintre cei care-l urmează nu sunt. Ce să facem cu el? Liga în sine nu este periculoasă, dar unii din extremiștii ei propovăduiesc în mod deschis violența. Mă întreb dacă n-ar trebui să-mi pun paznici în jurul locuinței... Sper să nu fie necesar.

Administratorul evită subiectul, în maniera iritantă, afișată uneori.

— Detaliile Federației Mondiale au fost anunțate acum o lună. S-a înregistrat vreo creștere substanțială a celor șapte la sută care nu mă aprobă sau a celor doisprezece la sută care n-au deocamdată o părere?

— Încă nu. Dar nu *asta* este important. Mă neliniștește sentimentul general, existent chiar și printre susținătorii voștri, că a sosit momentul dezvăluirii misterului.

Suspinul lui Karellen era perfect din punct de vedere tehnic, deși parcă îi lipsea convingerea.

— La fel crezi și tu, nu-i așa?

Întrebarea fusese atât de retorică încât Stormgren nu se obosi să răspundă.

— Mă întreb dacă într-adevăr îți dai seama, vorbi el cu sinceritate, cât de dificilă devine sarcina mea în condițiile acestea?

— N-aș zice că o favorizează pe a mea, răspunse Karellen. Aș dori ca oamenii să înceteze să mă considere un fel de dictator și să-și aducă aminte că sunt un simplu funcționar civil, încercând să pună în aplicare o politică colonială ce n-a fost inițiată de el.

Asta, gândi Stormgren, era o definiție destul de interesantă. Se întrebă dacă era și adevărată.

— Nu poți, cel puțin, să ne oferi un *motiv* pentru izolarea aceasta? Deoarece n-o înțelegem, ne irită și dă naștere la nenumărate zvonuri.

Karellen hohoti cu râsul lui adânc, prea răsunător ca să fie pe de-a întregul omenesc.

— Ce se mai zvonește că sunt? Mai este la modă teoria cu robotul? Mai bine să fiu un maldăr de cipuri, decât ceva asemănător unui centiped – ah, da, am văzut caricatura de ieri din *Chicago Times*! Mă gândesc să solicit originalul.

Bărbatul își umezi buzele. Se gândi că în unele momente Karellen își privea sarcinile cu prea multă ușurință.

— Este o chestiune *serioasă*, rosti el reprobator.

— Dragul meu Rikki, făcu Overlordul, dacă mai am câte ceva din puterile mintale de altădată, asta se datorează numai faptului că *nu* iau rasa umană în serios!

Stormgren nu reuși să-și ascundă zâmbetul.

— Declarația ta nu mă prea ajută. Când o să mă întorc, trebuie să-i conving pe toți că, deși nu te vei arăta, n-ai nimic de ascuns. Nu va fi ușor. Curiozitatea este o trăsătură umană dominantă. N-o vei putea înfrunta pe vecie.

— Dintre toate problemele apărute de la sosirea noastră pe Pământ, ea a fost cea mai dificilă, recunoscu Karellen. Ne-ați acordat încrederea voastră în alte probleme... puteți s-o faceți și acum!

— *Eu* te cred, încuviință secretarul general, dar nu și Wainwright și oamenii lui. Îi poți învinui că interpretează în mod greșit refuzul tău de a te arăta?

Urmă o pauză. Apoi, Stormgren auzi un sunet slab (un *scârțâit*?) ce putea fi provocat de mișcarea corpului Administratorului.

— Știi de ce Wainwright și cei aidoma lui se tem de mine, nu-i așa? întrebă Karellen. Glasul său era sumbru acum – o orgă măreață în altarul unei catedrale: Oameni ca el vei găsi în toate religiile lumii. Ei știu că noi reprezentăm rațiunea și știința și, oricât de încrezători ar fi în convingerile lor, se tem că le vom detrona zeii. Nu neapărat prin forță deliberată, ci într-o manieră mai subtilă. Știința poate distruge religia, ignorând-o sau destrămându-i miturile. Din câte cunosc, nimeni n-a demonstrat vreodată existența lui Zeus sau Thor, totuși acum mai au doar puțini adepți. Cei ca Wainwright se tem, de asemenea, că noi cunoaștem adevărul asupra originii creației lor. Ei se întreabă: de cât timp supraveghem omenirea? L-am văzut pe Mahomed fugind în Egipt sau pe Moise dând evreilor tablele legilor? Cunoaștem oare tot ce este fals în credința lor?

— *Și cunoașteți*? șopti Stormgren mai mult pentru sine.

— Asta, Rikki, este teama ce-i chinuie, deși niciodată n-o vor recunoaște în mod deschis. Crede-mă, nu ne bucură să distrugem

credințele oamenilor, dar este imposibil ca *toate* religiile lumii să aibă dreptate și ei știu asta. Mai devreme sau mai târziu, omul trebuie să afle adevărul, însă momentul acela n-a sosit încă. Referitor la izolarea noastră, despre care afirmi în mod corect că ne agravează situația, problema depășește atribuțiile mele. Regret în aceeași măsură ca și voi necesitatea păstrării misterului, dar există suficiente motive. Voi încerca totuși să obțin de la... superiorii mei o declarație care să vă satisfacă și să nu mai constituie motive de atac pentru Liga Libertății. Acum, te rog, să revenim la problemele noastre.

***

— Ei? întrebă nerăbdător Van Ryberg. Ai avut noroc?

— Nu știu, făcu Stormgren obosit și se trânti în fotoliu, aruncând dosarele pe birou. Karellen își consultă *superiorii*, cine sau ce or fi ei... Nu vrea să promită nimic.

— Ascultă, rosti brusc Pieter. M-am gândit la ceva... Ce motiv avem noi să credem că înapoia lui Karellen se mai găsește cineva? Dacă *toți* Overlorzii, așa cum i-ai botezat, se găsesc aici, în navele lor, în jurul Pământului? Poate că n-au unde să se ducă și ascund adevărul ăsta.

— E o teorie ingenioasă, zâmbi Stormgren. Dar este contrazisă de puținul pe care-l cunosc, sau cred că-l cunosc, despre lumea lui Karellen.

— Ce anume?

— Adeseori, se referă la misiunea lui de aici ca fiind ceva temporar, împiedicându-l să-și continue adevăratele preocupări, despre care presupun că sunt o formă de matematică. O dată, i-am citat comentariul lui Acton[7] asupra corupției puterii absolute. Doream să văd cum reacționează. A râs în stilul lui cavernos și a spus: „Pericolul acesta nu mă privește pe mine. În primul rând, cu cât termin mai repede munca aici, cu atât pot reveni mai repede în lumea mea, la mulți ani-lumină depărtare. În al doilea rând, nu posed puteri absolute. Sunt doar Administrator.“ Bineînțeles, putea minți. Nu pot fi niciodată sigur în privința asta.

---

[7] Baronul John Emerich Edward Dalberg Acton (1834–1902), istoric britanic și unul dintre cei mai mari oratori ai liberalismului englez (n. trad.)

— E nemuritor, nu-i așa?

— Da, după criteriile noastre, deși viitorul conține ceva de care pare să se teamă. Nu-mi imaginez ce poate fi. Asta-i cam tot ce știu despre el.

— Nu-i foarte clar. Ideea mea este că flota lui s-a rătăcit în spațiu și caută un nou cămin. Nu dorește să aflăm cât de puțini sunt. Poate că toate celelalte nave sunt automate, pustii. Poate că sunt numai o fațadă impunătoare.

— Ai citit prea mult science fiction.

Van Ryberg zâmbi timid.

— „Invazia spațială" nu se desfășoară așa cum se credea, nu? Ipoteza mea ar explica de ce Karellen nu se arată niciodată... Nu vrea să aflăm că nu există și alți Overlorzi.

Stormgren clătină amuzat din cap.

— Ca de obicei, teoria ta e prea ingenioasă ca să fie și posibilă. Deși putem doar să-i bănuim existența, în spatele Administratorului trebuie să se găsească o civilizație uluitoare, care cunoaște omul de multă vreme. Pesemne Karellen însuși ne-a studiat timp de secole. Ia de exemplu engleza lui...

— Ai descoperit dacă există *vreun lucru* pe care să nu-l cunoască?

— Ah, da, nu numai unul, dar amănunte minore. Cred că are o memorie absolut perfectă, totuși există unele chestiuni pe care nu s-a deranjat să le învețe. Un exemplu: engleza este singura limbă pe care o înțelege complet, deși în ultimii ani a prins destulă finlandeză ca să mă tachineze. Și să știi de la mine: finlandeza nu se poate învăța în pripă. Karellen citează capitole întregi din *Kalevala*[8], pe când eu – recunosc, rușinat – știu doar câteva versuri. Cunoaște, de asemenea, biografiile tuturor politicienilor în viață, iar uneori pot identifica referințele folosite. Cunoștințele lui în domeniul istoriei și științei par complete – știi cât de multe am învățat până acum de la el... Totuși, luate separat, nu cred că aptitudinile lui mintale depășesc realmente sfera posibilităților umane. Cu toate acestea, nici un om n-ar putea realiza *toate* lucrurile de care este el capabil.

— Asta am spus-o și eu, încuviință Van Ryberg. Putem discuta la nesfârșit despre Karellen, dar în cele din urmă vom ajunge la

---

[8] Principala saga a Finlandei, compilată și publicată prima dată în 1835 (n. trad.)

aceeași întrebare: De ce dracu' nu se arată? Până n-o va face, eu voi continua să teoretizez, iar Liga Libertății să amenințe...

Înălță ochii spre tavan.

— Într-o noapte întunecoasă, domnule Administrator, sper că un reporter va ajunge cu o rachetă la nava ta și va intra pe ușa din spate, cu o videocameră. Ce *bombă* ar fi!

Karellen nu dădu nici un semn că ar fi ascultat discuția. De altfel, bineînțeles, nu asculta niciodată.

* * *

În primul an al sosirii lor, Overlorzii interveniseră asupra vieții oamenilor mai puțin decât s-ar fi bănuit. Umbra li se zărea pretutindeni, dar era o umbră neutră. Deși puține erau orașele mari ale Pământului unde să nu se poată vedea una din navele argintii scânteind la zenit, după scurt timp, ele au fost neglijate la fel ca Soarele, Luna sau norii. Majoritatea oamenilor erau doar vag conștienți că nivelul lor de trai, în continuă creștere, se datora Overlorzilor. Când se gândeau la asta, și o făceau tot mai rar, își dădeau seama că navele tăcute aduseseră, pentru prima dată în istorie, pacea mondială și le erau recunoscători.

Toate acestea reprezentau însă beneficii puțin spectaculoase, acceptate și uitate rapid. Overlorzii rămâneau izolați, ascunzându-și chipul înaintea oamenilor. Karellen putuse impune respect și admirație, dar nu câștiga nimic în plus atât timp cât continua cu politica aceea. Era ușor să ai rețineri față de niște olimpieni care se adresau umanității numai prin faxul de la sediul Națiunilor Unite. Discuțiile dintre Karellen și Stormgren nu se dezvăluiau niciodată publicului, iar uneori Stormgren însuși se întreba de ce Administratorul le considera necesare. Poate că simțea nevoia contactului cu o ființă umană; poate înțelegea că Stormgren avea nevoie de forma respectivă de sprijin personal. Dacă aceasta era explicația, secretarul general o aprecia; nu-i păsa că Liga Libertății îl denumea cu dispreț „curierul lui Karellen".

Overlorzii nu discutaseră niciodată cu guverne sau state. Preluaseră Organizația Națiunilor Unite așa cum o găsiseră, dăduseră instrucțiuni în vederea instalării echipamentelor necesare comunicațiilor și-și difuzaseră ordinele prin intermediul secretarului general. În mai multe rânduri, delegatul rus arătase, pe bună dreptate, că în

acest fel nu se respectau prevederile Cartei. Se părea că lui Karellen nu-i păsa de asta.

Uluitor câte fapte rele, abuzuri și nebunii putuseră fi înlăturate de mesajele venite din cer. Odată cu sosirea Overlorzilor, națiunile aflaseră că nu mai trebuiau să se teamă unele de celelalte și se bănuia – chiar anterior atacului eșuat – că armele existente pe planetă erau cu siguranță neputincioase înaintea unei civilizații ce călătorea între stele. Dintr-o dată, piedica majoră în calea fericirii omenirii fusese înlăturată.

Overlorzii păreau indiferenți față de formele diferite de guvernământ, atât timp cât nu erau opresive sau corupte. Pe Pământ continuau să existe democrații, monarhii, dictaturi, comunism și capitalism. Situația aceasta constituia o sursă de mirare pentru multe suflete simple, convinse că modul lor de trai era unicul posibil. Alții credeau că Administratorul aștepta momentul prielnic introducerii unui sistem ce avea să înlăture toate societățile existente – și de aceea nu-l preocupau reformele politice minore. Însă acestea, precum și alte speculații referitoare la Overlorzi, erau doar simple bănuieli. Nimeni nu cunoștea motivele extratereștrilor și nimeni nu știa către ce viitor păstoreau omenirea.

Capitolul trei

În ultimul timp, Stormgren avea un somn agitat; curios, deoarece în scurt timp urma să părăsească pentru totdeauna grijile funcției sale. Slujise omenirea timp de patruzeci de ani, iar alți cinci ani pe stăpânii ei. Puțini oameni cunoscuseră o viață cu atâtea ambiții împlinite. Poate că acesta era necazul; în anii pensionării, oricâți ar fi fost ei, nu mai avea alte țeluri cărora să se dedice. De când murise Martha, iar copiii își întemeiaseră propriile familii, legăturile lui cu lumea păreau că se destrămaseră. Se putea, de asemenea, să fi început să se identifice cu Overlorzii, detașându-se astfel de omenire.

Aceasta avea să fie o altă noapte de nesomn, cu creierul învârtindu-se mereu, precum o mașină dereglată. Știa că n-avea nici un rost să mai încerce să doarmă, așa încât coborî din pat. Îmbrăcă halatul și ieși în grădina de pe terasa apartamentului. Toți subalternii săi aveau locuințe mult mai luxoase, dar apartamentul acela era suficient pentru necesitățile lui Stormgren. Atinsese o poziție unde nici avutul personal, nici ceremoniile oficiale nu mai puteau adăuga nimic.

Noaptea era caldă, aproape sufocantă, cu cerul senin, iar o Lună strălucitoare atârna jos, spre sud-vest. La zece kilometri depărtare, luminile New York-ului sclipeau pe linia orizontului.

Stormgren își plimbă ochii peste orașul adormit, suind apoi înălțimile pe care numai el, dintre toți oamenii în viață, le urcase. În ciuda depărtării, putea zări învelișul navei lui Karellen scânteind sub razele Lunii. Se întrebă ce făcea Administratorul în momentul acela, deoarece nu credea că Overlorzii dormeau vreodată.

Sus de tot, un meteor sclipi pe boltă. Dâra luminoasă rămase vizibilă puțin timp, apoi dispăru, lăsând numai stelele. Părea o metaforă brutală: peste o sută de ani, Karellen avea să continue să conducă omenirea către un țel cunoscut doar lui, dar numai peste patru luni, un alt om urma să fie secretar general. Pe Stormgren nu-l afecta în mod deosebit acest lucru; ceea ce conta era puținul timp rămas pentru a afla ce anume se ascundea înapoia ecranului întunecat.

De-abia în ultimele zile începuse să admită că taina Overlorzilor îl obseda. La început, încrederea sa în Karellen îl eliberase de îndoieli,

dar acum, protestele Ligii Libertății începuseră să-și facă efectul. Era adevărat: toate lozincile și vorbăria despre înrobirea omului nu constituiau altceva decât propagandă. Puțini credeau cu adevărat în ele sau doreau o reîntoarcere la zilele de altădată. Oamenii se obișnuiseră cu conducerea discretă a lui Karellen, totuși îi îmboldea curiozitatea să afle cine îi cârmuia. Și nu puteau fi învinuiți pentru asta.

Deși cea mai cuprinzătoare, Liga Libertății nu era decât *una* dintre organizațiile ce se împotriveau lui Karellen – și implicit oamenilor care cooperau cu extratereștrii. Obiecțiile și politica acelor grupări erau extrem de variate: unele îmbrăcau o formă religioasă, pe când altele exprimau doar sentimentul inferiorității. (Se simțeau, pe bună dreptate, aidoma indienilor culți din secolul nouăsprezece privind colonialismul britanic.) Străinii aduseseră Pământului pace și prosperitate, dar cine putea ști care avea să fie prețul? Istoria nu era încurajatoare; chiar și cele mai pașnice contacte între rase cu niveluri culturale foarte diferite duseseră, de multe ori, la dispariția societății inferioare. Precum indivizii, națiunile își puteau pierde entuziasmul în fața unei încercări căreia nu-i puteau face față. Iar civilizația Overlorzilor, învăluită în mister, reprezenta încercarea cea mai teribilă la care fusese supus vreodată omul.

Se auzi un „clic" slab dinspre faxul din încăperea alăturată, care imprimase rezumatul orar trimis de știrile Centrale. Stormgren intră în apartament și frunzări fără chef hârtiile. Pe cealaltă emisferă a globului, Liga Libertății inspirase un titlu nu foarte original: „OMUL ESTE CONDUS DE MONȘTRI?", întreba ziarul și continua: „Luând cuvântul astăzi, în cadrul unui miting la Madras, dr. C. V. Krishnan, președintele filialei orientale a Ligii Libertății, a declarat: «Explicația comportării Overlorzilor este foarte simplă. Aspectul lor fizic este atât de străin și repulsiv, încât ei nu îndrăznesc să se arate omenirii. Îi cer Administratorului să nege această afirmație!»".

Stormgren azvârli dezgustat foaia. Chiar dacă acuzațiile ar fi fost reale, ce importanță avea? Ipoteza era veche, însă nu-l deranjase niciodată. Nu credea în existența unei forme biologice, oricât de stranii, care să nu poată fi acceptată cu timpul, ba poate chiar să fie considerată frumoasă. Importantă era mintea, nu trupul. Dacă-l putea convinge pe Karellen de asta, poate că Overlorzii și-ar fi modificat politica. Cu siguranță nu puteau fi nici pe jumătate atât de hidoși pe cât îi arătau desenele și caricaturile ce umpluseră ziarele, la scurt timp după sosirea lor!

Dorea totuși să vadă cum aveau să se termine lucrurile. Recunoștea cu sinceritate că, principial, era o chestiune de curiozitate umană. Îl știa pe Karellen ca ființă rațională, dar nu avea să fie mulțumit până când n-avea să-i descopere înfățișarea.

***

În dimineața următoare, când Stormgren nu apăru la ora obișnuită, Pieter Van Ryberg fu surprins și puțin îngrijorat. Deși secretarul general obișnuia să întreprindă mai multe vizite de lucru în drum spre sediu, anunța de obicei secretariatul. În dimineața respectivă, înrăutățind și mai mult lucrurile, sosiseră o mulțime de mesaje extrem de urgente, adresate lui Stormgren. Van Ryberg telefonă la șase-șapte ministere, încercând să-l găsească, apoi renunță dezgustat.

Pe la amiază, începu să se alarmeze și trimise o mașină la locuința lui Stormgren. Peste zece minute, tresări, auzind țipătul unei sirene; o mașină de poliție apăru dinspre șoseaua Roosevelt. Pesemne că agențiile de știri aveau amici în mașina respectivă, deoarece, pe când Van Ryberg o privea apropiindu-se, radiourile anunțau lumii că el nu mai era adjunct, ci secretar general al Națiunilor Unite.

***

Dacă ar fi avut mai puține griji, Van Ryberg s-ar fi amuzat studiind reacția presei față de dispariția lui Stormgren. În ultima lună, ziarele din întreaga lume se împărțiseră în două facțiuni bine definite. Pe de o parte, presa occidentală aproba planurile lui Karellen de a-i face pe toți oamenii cetățeni ai lumii. Pe de altă parte, statele orientale se simțeau rănite în mândria lor națională. Unele dintre ele fuseseră independente mai mult de o generație, iar acum se simțeau frustrate de toate realizările obținute. Overlorzii erau criticați în mod unanim și energic; după o perioadă inițială de prudență extremă, presa descoperise că putea fi dură cu Karellen fără să pățească nimic. Acum excela în atacuri violente.

Cele mai multe atacuri, deși verbale, nu reprezentau opinia maselor mari. De-a lungul frontierelor, care în curând urmau să fie desființate pentru totdeauna, paza fusese dublată, dar soldații se priveau cu o prietenie încă nerostită. Politicienii și generalii puteau tuna și fulgera, însă milioanele tăcute și răbdătoare simțeau că un

capitol lung și sângeros al istoriei avea să se încheie nu peste multă vreme.

Iar acum dispăruse Stormgren, nimeni nu știa unde... Tumultul încetă brusc; lumea își dădu seama că pierduse singurul om prin care Overlorzii, din motive necunoscute, se adresaseră Pământului. Mutenia îi cuprinse pe ziariști și reporteri; în tăcerea lăsată se auzea doar glasul Ligii Libertății, proclamându-și îngrijorată neamestecul.

*
* *

Când Stormgren se trezi, era beznă. Pentru câteva clipe, fu prea somnoros ca să remarce ciudățenia faptului. După aceea, se ridică și se întinse către întrerupătorul de lângă pat.

Pe întuneric, mâna lui întâlni un zid rece din piatră. Încremeni, cu mintea și trupul paralizate de surpriză. Apoi, neștiind ce să creadă, îngenunche pe pat și porni să exploreze peretele necunoscut cu vârful degetelor.

De-abia începuse, când se auzi un „clic" și o fâșie din beznă dispăru. Zări o siluetă, pe un fundal slab luminat, după aceea ușa se închise la loc, lăsându-l iarăși în întuneric. Totul se petrecuse atât de repede încât nu izbutise să vadă nimic din camera în care se afla.

Peste o clipă, fu orbit de lumina puternică a unei lanterne. Raza îi poposi pe chip, îl fixă un moment, apoi coborî, luminând patul, care nu era decât o saltea simplă, așezată pe câteva scânduri.

Din beznă se auzi un glas blând, vorbind o engleză perfectă, dar cu un accent pe care nu-l putea identifica.

— Ah, domnule secretar, mă bucur că v-ați trezit. Sper că vă simțiți *bine*...

Ceva din ultima propoziție îi atrase atenția lui Stormgren și întrebările îi muriră pe buze. Privi în întuneric și întrebă calm:

— Cât timp am fost inconștient?

— Câteva zile, chicoti interlocutorul său. Ni s-a promis că nu vor apărea efecte secundare. Îmi pare bine să văd că așa este.

Atât pentru a câștiga timp, cât și pentru a-și testa reacțiile, Stormgren coborî picioarele peste marginea patului. Purta pijamaua, însă aceasta era mototolită și părea foarte murdară. Când se mișcă, simți o amețeală ușoară; nu neplăcută, dar suficient pentru a se convinge că într-adevăr fusese drogat.

Se întoarse către raza lanternei.

— Unde mă aflu? rosti tăios. Wainwright știe?

— Nu te enerva, i se răspunse din întuneric. Deocamdată n-o să discutăm despre toate astea. Cred că ți-e destul de foame. Îmbracă-te și să mergem la masă.

Pata luminoasă traversă camera și, pentru prima dată, Stormgren își dădu seama de dimensiunile acesteia. De fapt, nu era tocmai o încăpere; pereții păreau din stâncă goală, tăiată grosolan. Înțelese că se găsea sub pământ, posibil la mare adâncime. Iar dacă fusese inconștient câteva zile, se putea afla oriunde pe glob.

Lanterna lumină un teanc de haine așezate pe o valiză.

— Astea ar trebui să-ți ajungă, vorbi glasul. Lenjeria constituie o problemă aici, de aceea ți-am luat vreo două costume și niște cămăși.

— Frumos din partea voastră, replică Stormgren.

— Ne pare rău de absența mobilierului și a luminii electrice. Din anumite considerente, locul acesta e adecvat, dar lipsesc unele conforturi.

— Adecvat pentru ce? întrebă Stormgren îmbrăcând o cămașă. Atingerea țesăturii familiare îi conferi o senzație de siguranță.

— Doar... adecvat, răspunse necunoscutul. Apropo, deoarece vom petrece destul timp împreună, îmi poți spune Joe.

— În ciuda naționalității, remarcă secretarul. Ești polonez, nu-i așa? Cred că ți-aș putea pronunța numele adevărat. N-ar fi mai dificil decât majoritatea numelor finlandeze.

Urmă o pauză și raza de lumină tremură puțin.

— Ar fi trebuit să mă aștept, făcu Joe resemnat. Probabil c-ai mai avut de-a face cu chestii de astea...

— E un talent util unui om cu funcția mea. Cred c-ai fost crescut în Statele Unite, dar n-ai părăsit Polonia până când...

— Ajunge, îl opri Joe ferm. Se pare c-ai terminat cu îmbrăcatul... mulțumesc!

Ușa se deschise și, îndreptându-se într-acolo, Stormgren se simți încântat de mica lui victorie. Când Joe păși în lateral, lăsându-l să treacă, se întrebă dacă era înarmat. Mai mult ca sigur; oricum, avea tovarăși prin apropiere.

Coridorul era slab iluminat cu lămpi de gaz dispuse din loc în loc și, pentru prima dată, Stormgren îl putu distinge pe Joe. Era un bărbat în jur de cincizeci de ani, având probabil peste o sută de kilograme. Totul părea imens la el, începând cu hainele cazone, care puteau proveni de la cel puțin șase forțe armate, și până la

inelul cu sigiliu de pe mâna stângă. Un individ cu dimensiunile lui n-avea pesemne nevoie de armă. Nu va fi dificil de dat în urmărire, își spuse Stormgren, dacă avea să scape de aici. Totuși îl descuraja puțin faptul că și Joe era probabil perfect conștient de acest lucru.

Pereții din jurul lor, deși betonați pe unele porțiuni, erau cel mai adesea stâncă goală. Secretarul bănui că se găsea într-o mină părăsită și se gândi la alte câteva temnițe mai eficiente. Până atunci, posibilitatea răpirii sale nu-l neliniștise prea mult. Crezuse că, orice s-ar fi întâmplat, uriașele resurse ale Overlorzilor aveau să-l găsească și să-l elibereze. Acum nu mai era la fel de sigur. Trecuseră deja câteva zile... și nu se întâmplase nimic. Poate că și puterea lui Karellen avea limitele ei, iar dacă într-adevăr era îngropat în vreun continent îndepărtat, toată știința Overlorzilor nu-l mai putea descoperi.

În jurul mesei din încăperea slab iluminată se aflau alți doi bărbați. La apariția lui Stormgren, ridicară ochii cu interes, chiar cu puțin respect. Unul îi întinse un platou cu sandvișuri. Deși se simțea extrem de flămând, ar fi preferat o masă mai rafinată, însă era limpede că nici temnicerii lui nu mâncaseră mai bine.

În timp ce mesteca, îi studie pe cei trei. Joe constituia de departe personajul cel mai interesant, și nu numai datorită aspectului fizic. Ceilalți doi, în mod vădit ajutoarele lui, erau indivizi șterși, a căror origine, Stormgren ar fi putut-o deduce dacă i-ar fi auzit vorbind.

Îi turnară vin într-un pahar nu prea curat, și bău. Simțindu-se mai întremat, se întoarse către polonezul uriaș:

— Bun..., rosti el. Poate că acum îmi veți spune despre ce-i vorba și ce vreți să obțineți prin asta...

Joe își drese glasul, apoi vorbi:

— Aș vrea să lămurim un lucru. N-avem nici o legătură cu Wainwright. Va fi la fel de surprins ca și toți ceilalți.

Stormgren se așteptase la așa ceva, deși se întreba de ce Joe dorea să-i confirme suspiciunile. Bănuise de mult timp existența unei mișcări extremiste în sânul Ligii Libertății.

— Ca simplă curiozitate, întrebă el, cum m-ați răpit?

Nu crezuse că avea să i se răspundă și rămase oarecum surprins de promptitudinea, ba chiar nerăbdarea celuilalt de a-i explica.

— A semănat mai degrabă cu un film polițist, începu încântat Joe. Nu eram siguri dacă nu ești supravegheat de Karellen, așa încât am folosit niște precauții deosebite. Te-am adormit cu gaz introdus prin instalația de climatizare... asta a fost ușor. După aceea, te-am trans-

portat într-o mașină. Nici o greutate. Pot spune că astea n-au fost făcute de oamenii noștri. Am angajat... ăăă... niște profesioniști. Karellen poate că i-a descoperit, de fapt nu cred că i-a fost greu, dar l-am tras pe sfoară. După ce a părăsit locuința ta, automobilul a intrat într-un tunel rutier, la mai puțin de o mie de kilometri de New York. A ieșit prin partea opusă, purtând un bărbat drogat, foarte asemănător ție. După un timp, un camion mare, încărcat cu lăzi din metal, a ieșit în direcția opusă și s-a îndreptat spre un aeroport unde lăzile au fost încărcate într-un avion, cu acte absolut legale. Sunt convins că proprietarii lăzilor ar fi îngroziți dacă ar afla ce utilizare au avut.

Între timp, primul automobil a urmat o rută ocolită spre granița canadiană. Poate Karellen a pus deja mâna pe el... nu știu și nici nu-mi pasă. După câte vezi – sper să-mi apreciezi sinceritatea – tot planul nostru se bazează pe o singură ipoteză. Suntem aproape siguri că Administratorul poate să vadă și să audă orice se petrece pe suprafața Pământului dar, dacă nu folosește vrăji, nu poate vedea *sub pământ*. De aceea, nu va afla despre transferul din tunel sau, cel puțin, va afla prea târziu. Evident, ne-am asumat niște riscuri, însă mai existau una sau două variante sigure, pe care nu vreau să le amintesc. S-ar putea să mai avem nevoie de ele.

Joe relatase acțiunea cu atâta satisfacție încât Stormgren nu-și putu stăpâni un zâmbet. În același timp, se simțea îngrijorat. Planul fusese ingenios și era posibil să-l fi înșelat pe Karellen. Stormgren nu știa nici măcar dacă Overlorzii îi supravegheau locuința. Nici Joe nu părea sigur. Poate de aceea fusese atât de deschis: testase reacțiile prizonierului său... Bine... indiferent de starea lui reală, trebuia să se arate încrezător.

— Sunteți niște proști, rosti el disprețuitor, crezând că-i puteți păcăli atât de ușor pe Overlorzi. De fapt, ce vreți să obțineți?

Joe îi oferi o țigară, pe care Stormgren o refuză, apoi își aprinse una și se așeză pe marginea mesei. Se auzi un scârțâit amenințător și bărbatul se ridică repede.

— Motivele noastre, începu polonezul, ar trebui să fie evidente. Am considerat că discuțiile sunt inutile și trebuie recurs la alte măsuri. Au existat și până acum mișcări ilegale și, cu toate resursele lui, Karellen va afla că n-o să-i fie ușor cu noi... Trebuie să luptăm pentru independență. Nu mă-nțelege greșit... Nu va fi nimic violent, cel puțin la început, dar Overlorzii sunt nevoiți să folosească intermediari umani, iar noi le putem face viața destul de grea.

Începând cu mine, gândi Stormgren. Se întrebă dacă Joe îi oferise mai mult decât un fragment al întregii istorii. Chiar credeau că metodele acelea gangsterești îl puteau influența câtuși de puțin pe Karellen? Pe de altă parte, era adevărat că o mișcare de rezistență bine organizată putea pricinui destule neplăceri. Joe pusese degetul pe un punct vulnerabil al politicii Overlorzilor. În ultimă instanță, ordinele acestora se transmiteau prin intermediari umani. Dacă aceștia erau terorizați, întregul sistem se putea prăbuși. Era doar o posibilitate, deoarece Stormgren rămânea încrezător: Karellen avea să găsească o soluție.

— Și ce doriți să faceți cu mine? întrebă el într-un târziu. Sunt ostatic, sau ce...?

— Nu te îngrijora, te vom trata cu toată grija. Așteptăm oaspeți peste câteva zile. Până atunci, te vom întreține cât putem mai bine.

Adăugă câteva fraze în poloneză și unul dintre bărbați scoase un pachet nou de cărți de joc.

— Le-am adus special pentru tine, explică Joe. Am citit ieri în *Time* că ai fost un bun jucător de pocher. Brusc, vocea îi deveni gravă: Sper că ai destui bani în portofel. Nu ți l-am scotocit. La urma urmei, nu putem accepta cecuri...

Destul de surprins, Stormgren își privi fix temnicerii. Apoi, pe măsură ce sesiza umorul situației, simți brusc că toate grijile și necazurile funcției i se ridicaseră de pe umeri. De acum încolo, era treaba lui Van Ryberg... Indiferent ce s-ar fi întâmplat, el nu putea interveni absolut cu nimic, iar acum cei trei erau nerăbdători să joace pocher.

Lăsă capul pe spate și râse așa cum nu mai făcuse de ani de zile.

*
* *

Nu exista nici o îndoială, se gândi Van Ryberg. Wainwright spunea adevărul. Poate că avea unele bănuieli personale, însă nu știa cine îl răpise pe Stormgren. Nici nu era de acord cu acțiunea respectivă. Van Ryberg presupunea că, de un timp, extremiștii din Liga Libertății exercitau presiuni asupra lui Wainwright pentru a-l determina să adopte o politică mai activă. Acum luaseră acțiunea pe cont propriu.

Răpirea fusese perfect organizată, nu mai exista nici o îndoială. Stormgren se putea afla oriunde pe Pământ și erau puține speranțe

că-l puteau găsi. Totuși ceva trebuia făcut, hotărî Van Ryberg, și cât mai repede. În ciuda deselor lui ironii, adevăratele sale sentimente față de Karellen purtau amprenta unui respect copleșitor. Gândul apropierii de Administrator îl umplea de groază, însă n-avea de ales.

Departamentul Comunicațiilor ocupa ultimul etaj al clădirii. Șiruri de faxuri, unele tăcute, altele țăcănind preocupate, se întindeau cât vedeai cu ochii. Prin ele curgeau șuvoaie nesfârșite de statistici: cifre de producție, recensăminte și toate datele sistemului economic mondial. Undeva sus, în nava lui Karellen, trebuia să se afle echivalentul acelei încăperi uriașe și Van Ryberg se întrebă înfiorat cum arătau formele care se deplasau de colo până colo, strângând mesajele trimise Overlorzilor de pe Pământ.

Acum însă nu-l interesau mașinile și treburile de rutină îndeplinite de acestea. Se îndreptă către odăița unde avusese acces numai Stormgren. La indicațiile lui Van Ryberg, ușa fusese forțată, iar șeful Departamentului îl aștepta acolo.

— Este un telex obișnuit, cu taste ca la mașinile de scris, îi explică acesta. Există și un fax, dacă doriți să trimiteți fotografii sau tabele cu date, dar spuneați că nu va fi nevoie de așa ceva.

Fostul adjunct încuviință absent.

— Asta-i tot. Mulțumesc. Nu cred să întârzii prea mult. După aceea, adăugă el, încuiați și aduceți-mi cheile.

Așteptă până când bărbatul plecă, apoi se așeză în fața telexului. Știa că aparatul era utilizat rareori, deoarece toate problemele se rezolvau la întâlnirile săptămânale dintre Karellen și Stormgren. Telexul constituia un fel de legătură de urgență, așa încât bănuia un răspuns prompt.

După o clipă de ezitare, începu să bată mesajul cu degete stângace. Mașina bâzâi încetișor și cuvintele sclipiră câteva secunde pe ecranul negru. După aceea se rezemă de speteaza scaunului și așteptă.

Peste nici un minut, telexul bâzâi iarăși. Nu pentru întâia oară, Van Ryberg se întrebă dacă Administratorul dormea vreodată.

Mesajul era pe cât de scurt, pe atât de nefolositor.

NU DEȚINEM NICI O INFORMAȚIE. LAS TOTUL ÎN SEAMA TA. K.

Plin de amărăciune și lipsit de orice bucurie, Van Ryberg își dădu seama câtă măreție i se aruncase în spate.

*
* *

În ultimele trei zile, Stormgren își analizase cu atenție temnicerii. Joe era cel cu adevărat important, ceilalți fiind nonentități, pleavă adunată în jurul oricărei mișcări clandestine. Pentru ei idealurile Ligii Libertății nu însemnau mare lucru; unicul lor țel îl reprezenta o viață cu cât mai puțină muncă.

Joe avea o individualitate mult mai complexă, deși uneori îi amintea lui Stormgren de un copil supradezvoltat. Interminabilele lor jocuri de pocher erau punctate cu dispute politice înfocate și, în curând, secretarul general înțelese că uriașul polonez nu se gândise niciodată în mod serios la cauzele pentru care lupta. Sentimentele și un conservatorism extrem îi întunecau aprecierile. Îndelungata luptă pentru independența țării sale îl condiționase atât de complet încât continua să trăiască în trecut. Era un supraviețuitor boem, unul dintre cei care nu înțelegeau viața ordonată. După dispariția celor asemenea lui, dacă aveau să dispară vreodată, lumea ar fi devenit un loc mult mai sigur, dar mai puțin interesant.

Stormgren se convinsese: Administratorul nu reușise să-l descopere. Încercase o cacealma, însă răpitorii lui nu căzuseră în plasă. Era sigur că-l țineau acolo pentru a vedea reacția lui Karellen, iar acum, deoarece nu se întâmplase nimic, puteau să-și urmeze planurile.

De aceea, nu fu surprins când, după câteva zile, Joe îi anunță vizita unor persoane din „afară". De la o vreme, cei trei manifestaseră o nervozitate crescătoare și Stormgren bănuise că liderii mișcării, văzând că totul era liniștit, veneau să-l ia.

Așteptau, adunați deja în jurul mesei, când Joe îl pofti în cameră. Stormgren observă amuzat că polonezul purta ostentativ un pistol uriaș, pe care-l vedea pentru întâia dată. Ceilalți doi paznici dispăruseră și chiar Joe părea reținut. Secretarul își dădu imediat seama că se găsea în fața unor oameni de alt calibru, iar grupul dinaintea lui îi amintea un tablou, văzut cu mult timp în urmă, al lui Lenin și tovarășilor săi în primele zile ale revoluției ruse. Dețineau aceeași forță intelectuală, hotărâre fermă și duritate. Joe și oamenii lui erau inofensivi; acești șase bărbați constituiau adevăratele creiere ale organizației.

Înclinând scurt din cap, Stormgren se îndreptă spre singurul scaun liber, încercând să pară stăpân pe sine. Pe când se apropia, bărbatul cel mai vârstnic, aflat de cealaltă parte a mesei, se aplecă înain-

te și-l fixă cu ochi cenușii, pătrunzători. Stormgren se simți stânjenit și vorbi primul – un lucru pe care nu-l dorise.

— Presupun că doriți să discutăm condițiile. La cât ați fixat răscumpărarea?

Observă că undeva în spate cineva stenografia convorbirea.

Bărbatul îi răspunse cu un accent galez, muzical.

— O puteți considera și așa, domnule secretar general. Dar ne interesează informațiile, nu banii.

Deci asta era, se gândi Stormgren. Îl considerau prizonier de război, iar acum urma interogatoriul.

— Ne cunoașteți motivațiile, continuă celălalt cu glasul lui moale. Dacă doriți, ne puteți denumi „mișcare de rezistență". Considerăm că, mai devreme sau mai târziu, Pământul va trebui să lupte pentru independență, dar ne dăm seama că lupta aceasta se poate purta numai prin metode indirecte, cum sunt sabotajul și răzvrătirea. V-am răpit, pe de o parte ca să-i demonstrăm lui Karellen că privim lucrurile în mod serios și suntem bine organizați, dar în special pentru că sunteți singurul individ care ne poate spune ceva despre Overlorzi. Sunteți un om rezonabil, domnule Stormgren. Cooperați cu noi și veți fi liber.

— Mai exact, ce doriți să aflați? întrebă precaut Stormgren.

Ochii aceia extraordinari păreau că-i scotocesc mintea; nu mai întâlnise niciodată așa ceva. După aceea, glasul muzical îi răspunse:

— Știți cine sau ce sunt Overlorzii în realitate?

— Credeți-mă, zâmbi secretarul, sunt la fel de curios ca și voi.

— Atunci ne veți răspunde la întrebări?

— Nu promit, dar o să încerc.

Joe se mișcă ușurat și ceilalți se aplecară înainte.

— Ne-am format o idee generală, continuă galezul, despre circumstanțele în care vă întâlniți cu Karellen. Dar poate că ni le puteți descrie... fără să uitați nimic important!

Nimic rău în asta, își spuse Stormgren. O făcuse de multe ori până atunci și avea să lase impresia cooperării. În jurul lui se aflau minți agere, care puteau descoperi ceva nou. Le convenea orice informație deținută de el, atâta vreme cât le-o împărtășea. Nu credea nici o clipă că-l putea afecta în vreun fel pe Karellen.

Se căută în buzunare și scoase un creion și un plic vechi. Desenând rapid, începu să vorbească:

— Știți desigur că până la nava lui Karellen sunt transportat de o navetă lipsită de elemente evidente de propulsie. Pătrunde în navă... sunt convins că ați văzut filmările prin transfocator ale *acestui* moment. Ușa, dacă vreți s-o numiți așa, se deschide și intru într-o încăpere mică, cu o masă, un scaun și un ecran... dispuse astfel...

Împinse planul spre bătrânul galez, însă ochii cei stranii nu se aplecară către hârtie. Continuau să fie fixați pe chipul lui Stormgren și, privindu-i, ceva păru că se schimbă în profunzimea lor. Brusc, încăperea deveni tăcută, dar înapoia lui îl auzi pe Joe ținându-și răsuflarea.

Zăpăcit și nedumerit, Stormgren se uită spre ceilalți și înțelese. Mototoli plicul și-l azvârli pe jos.

Acum știa de ce ochii aceia cenușii i se păruseră atât de ciudați. Bărbatul dinaintea lui era orb.

* * *

Van Ryberg nu încercă să-l mai contacteze pe Karellen. Cele mai multe probleme: transferul de informații statistice, rezumatele presei mondiale și toate celelalte continuaseră în mod automat. La Paris, consilierii juridici continuau să se lupte cu Constituția Mondială, dar deocamdată chestiunile respective nu-l priveau pe el. Administratorul dorea rezoluția finală peste două săptămâni; dacă nu era gata până atunci, Karellen avea să acționeze așa cum credea el de cuviință.

Și în continuare, nici o veste despre Stormgren...

Tocmai dicta o listă, când telefonul pentru urgențe începu să sune. Ridică receptorul și ascultă stupefiat, apoi îl azvârli și se repezi la fereastră. De pe străzi se înălțau strigăte de uimire, iar traficul se oprise.

Era adevărat: nava lui Karellen, simbolul imuabil al Overlorzilor, nu se mai zărea pe cer. Își încordă privirea, însă n-o găsi. După aceea, brusc, i se păru că se lăsase noaptea. Coborând dinspre nord, cu carena neagră ca un nor de furtună, uriașa navă trecea deasupra zgârie-norilor New York-ului. Involuntar, Van Ryberg strânse umerii înaintea gigantului. Știuse dintotdeauna cât de imense erau vehiculele extratereștrilor, totuși una era să le vezi departe în spațiu și alta să-ți treacă deasupra capului, precum niște nori duși de diavol.

O urmări în bezna eclipsei parțiale, până dispăru spre sud. Nu se auzea nici un sunet, nici măcar vârtejul aerului, și Van Ryberg își dădu seama că nava trecuse la mai puțin de un kilometru deasupra. Apoi clădirea se scutură, izbită de unda de șoc, iar undeva se auzi zăngănitul geamurilor sparte.

Înapoia lui, în încăpere, telefoanele începură să sune toate odată, dar Van Ryberg nu se clinti. Rămase rezemat de pervazul ferestrei, privind către sud, paralizat de prezența unei puteri fără limite.

*
* *

În vreme ce vorbea, Stormgren avea impresia că mintea îi opera simultan pe două planuri. Pe de o parte încerca să-și sfideze răpitorii, însă pe de altă parte spera că-l vor putea ajuta să afle secretul lui Karellen. Era un joc periculos care, în mod surprinzător, îl atâța.

Galezul orb condusese aproape permanent interogatoriul. Era fascinant să urmărești inteligența aceea, încercând una după alta variantele, probând și respingând ipotezele abandonate de Stormgren însuși, de multă vreme. În cele din urmă, se lăsă pe spate, suspinând.

— N-ajungem nicăieri, spuse el resemnat. Avem nevoie de mai multe fapte și asta înseamnă acțiune, nu argumentație.

Ochii fără privire păreau că-l fixează gânditori pe Stormgren. O clipă bătu darabana, nervos, pe masă; primul semn de nesiguranță observat la el. După aceea, continuă:

— Sunt surprins, domnule secretar, că n-ați încercat niciodată să aflați mai multe despre Overlorzi...

— Și ce sugerați? întrebă Stormgren cu răceală, căutând să-și ascundă interesul. V-am spus: în camera unde au loc discuțiile cu Karellen există o singură ușă, iar aceea duce înapoi pe Pământ.

— Poate că există instrumente care ne-ar putea lămuri, observă galezul. Nu sunt om de știință, dar putem analiza posibilitatea respectivă. Dacă vă eliberăm, ne puteți ajuta în acest sens?

— O dată și pentru totdeauna, rosti Stormgren furios, lăsați-mă să-mi explic limpede poziția! Karellen se zbate pentru o lume unită și nu voi face nimic ca să-i ajut dușmanii. Nu-i cunosc planurile finale, dar cred că sunt bune!

— Ce dovezi avem noi?

— *Toate* acțiunile întreprinse de la apariția navelor! Spuneți-mi un singur fapt care, în ultimă instanță, n-a constituit un beneficiu pentru omenire.

Secretarul general se opri o clipă, parcurgând rapid în minte evenimentele ultimilor ani, apoi zâmbi.

— Dacă doriți o singură dovadă a... să-i zicem, *bunăvoinței* Overlorzilor, amintiți-vă de dispoziția referitoare la cruzimea față de animale, anunțată la o lună după sosirea lor. Dacă aș fi avut vreo îndoială față de Karellen, restricția aceea mi-ar fi înlăturat-o, deși mi-a provocat mai multe necazuri decât oricare altă măsură întreprinsă de atunci.

Nu-i o exagerare, se gândi el. Episodul fusese extraordinar; prima revelație a repulsiei Overlorzilor față de cruzime. Aceasta, împreună cu dreptatea și ordinea păreau sentimentele dominante ale vieții lor – judecându-i după acțiunile întreprinse.

Ocazia respectivă fusese de altfel și singura în care Karellen se arătase mânios, cel puțin în aparență. „Vă puteți omorî între voi, dacă doriți", spusese mesajul, „aceasta vă privește pe voi și legile voastre. Dar dacă ucideți animalele cu care împărțiți lumea, exceptând cazurile de procurare a hranei și autoapărare, atunci deveniți răspunzători în fața mea."

Nimeni nu cunoștea precis limitele restricției, sau ce avea să facă Administratorul ca s-o întărească. N-a fost nevoie de o prea îndelungată așteptare...

Când matadorii și asistenții lor își făcură intrarea, Plaza de Toros era arhiplină. Totul părea normal; soarele sclipea pe costumele tradiționale, iar mulțimea își ovaționa favoriții, așa cum o făcuse de sute de ori până atunci. Totuși, din loc în loc, chipuri neliniștite priveau cerul și forma argintie și tăcută, aflată la peste cincizeci de kilometri deasupra Madridului.

Picadorii își ocupară locurile și taurul intră pufnind în arenă. Caii slăbănogi, cu nările dilatate de spaimă, avansară, îndemnați de călăreți. Prima suliță sclipi, lovi și în momentul acela se înălță un sunet, niciodată auzit pe Pământ până atunci.

Fusese strigătul a zece mii de oameni, simțind durerea aceleiași răni, zece mii de oameni care, revenindu-și din șoc, se descoperiră nevătămați. Fusese însă și sfârșitul luptei, precum și al tuturor luptelor cu tauri, deoarece vestea se răspândise rapid. Ar merita amintit că *afficionados* fuseseră atât de zguduiți încât numai unul din

zece solicită banii înapoi, iar *Daily Mirror* din Londra agravă situația, sugerând spaniolilor să adopte crichetul drept nou sport național.

— Poate că ai dreptate, replică bătrânul galez. Poate că motivația Overlorzilor este corectă după normele lor, care, uneori, coincid cu ale noastre. Rămân totuși niște intruși. Noi nu le-am cerut să vină aici și să ne răstoarne lumea, să distrugă idealuri – da, și națiuni – pe care generații întregi au luptat să le apere.

— Eu provin dintr-o națiune mică, nevoită să lupte pentru libertate, izbucni Stormgren. Cu toate astea, sunt de partea lui Karellen. Îl puteți sâcâi, puteți chiar întârzia realizarea aspirațiilor lui, dar în cele din urmă toate astea nu vor însemna nimic. Fără îndoială, sunteți sinceri în spusele voastre. Vă înțeleg teama că tradițiile și culturile statelor mici vor fi copleșite în momentul realizării unui stat mondial. Totuși greșiți, n-are rost să ne agățăm de trecut. Chiar înainte de sosirea Overlorzilor, statul, ca suveran, murea. Overlorzii i-au grăbit sfârșitul. Acum, nimeni nu-l mai poate salva și nici nu trebuie să încerce.

Nici un răspuns. Bărbatul din fața lui nu se clinti. Stătea cu gura întredeschisă, cu ochii lipsiți de viață și nemișcați. În jurul lui, ceilalți erau la fel: nemișcați, împietriți în atitudini ciudate. Cu un icnet de spaimă, Stormgren se ridică în picioare și se retrase către ușă. Tăcerea fu brusc întreruptă:

— A fost un discurs frumos, Rikki, mulțumesc! Acum cred că putem pleca.

Stormgren se răsuci pe călcâie și privi în coridorul întunecos. Acolo, plutind la nivelul ochilor, se afla un glob mic – fără îndoială, sursa forțelor misterioase puse în mișcare de Overlorzi. Nu putea fi sigur, dar i se păru că aude un bâzâit slab, asemănător cu al unui stup de albine.

— Karellen! Slavă Domnului! Ce s-a întâmplat aici?

— Fii fără grijă, n-au pățit nimic. Îi poți spune paralizie, însă este ceva mult mai subtil. Pur și simplu, ei trăiesc de câteva mii de ori mai încet decât normal. Nu vor ști niciodată ce s-a întâmplat.

— Îi lași aici până vine poliția?

— Nu. Am o idee mai bună. Îi las să plece.

În mod surprinzător, Stormgren se simți ușurat. Privi pentru ultima oară încăperea strâmtă și bărbații încremeniți. Joe stătea într-un picior, privind în gol. Brusc, secretarul general izbucni în râs și se scotoci prin buzunare.

— Mulțumesc pentru ospitalitate, Joe, vorbi el. Cred c-o să-ți las o amintire.

Căută printre bucățelele de hârtie până găsi cifrele dorite. Apoi, pe o foaie relativ curată, scrise cu atenție:

BANCA MANHATTAN

Plătiți lui Joe suma de o sută treizeci și cinci de dolari și cincizeci de cenți (135,50 $)

R. Stormgren

Când lăsă peticul de hârtie lângă polonez, vocea lui Karellen întrebă:

— Ce faci acolo?

— Noi, Stormgrenii, ne plătim întotdeauna datoriile. Ceilalți doi trișau, dar Joe a jucat cinstit. Cel puțin, nu l-am prins niciodată trișând.

Se simțea vesel și aproape cu patruzeci de ani mai tânăr. Se îndreptă spre ușă, iar globul metalic se deplasă lateral, lăsându-l să treacă. Bănui că era un fel de robot; asta explica modul cum izbutise Karellen să-l descopere sub straturile de piatră și pământ.

— Mergi drept înainte o sută de metri, răsună glasul Administratorului. Apoi ia-o la stânga.

Se repezi înainte, deși știa că n-avea de ce se grăbi. Globul rămase plutind pe coridor, acoperindu-i probabil retragerea.

După un minut, găsi altă sferă, așteptându-l într-o nișă a coridorului.

— Ai de mers o jumătate de kilometru, i se adresă vocea. Ține-o mereu la stânga, până ne întâlnim din nou.

Pe drumul spre ieșire, mai întâlni șase sfere. La început, se întrebă dacă nu cumva robotul i-o lua înainte pe alt drum; după aceea, înțelese că era un lanț, asigurând un circuit complet până în adâncurile minei. La intrare, un grup de paznici alcătuiau o compoziție statuară, supravegheați de alt glob. La câțiva metri mai departe, se afla naveta cu care Stormgren călătorea întotdeauna la Karellen.

Se opri pentru un moment, clipind din ochi în lumina soarelui. Apoi zări ruinele instalațiilor miniere din jurul său și, mai departe, o linie ferată coborând panta. După câțiva kilometri, o pădure deasă acoperea poalele muntelui, iar hăt în depărtare se întrezărea sclipirea unui lac întins. Bănui că se găsea undeva prin America de Sud, cu toate că-i venea greu să explice de ce anume încerca senzația respectivă.

Suind în navetă, Stormgren privi pentru ultima dată intrarea minei și oamenii încremeniți în jurul ei. După aceea, ușa se închise înapoia lui și, cu un suspin de ușurare, bărbatul se lăsă pe spate în scaunul familiar.

Tăcu un timp, până își recăpătă suflarea, după care rosti:

— Ei bine?

— Îmi pare rău că nu te-am putut elibera mai devreme. Dar îți dai seama cât era de important să așteptăm până se strângeau toți șefii...

— Vrei să spui, izbucni Stormgren, că ai știut tot timpul unde mă găsesc? Dacă aș fi...

— Nu te pripi, făcu Karellen, lasă-mă să termin de explicat.

— Bine, încuviință Stormgren sumbru. Ascult... Începuse să-și dea seama că fusese o simplă momeală într-o capcană extrem de rafinată.

— De mai multă vreme ai asupra ta un... să-i zicem „spion", începu Karellen. Deși recenții tăi amici au presupus în mod corect că nu-i pot urma sub pământ, totuși te-am putut supraveghea până au coborât în mină. Transferul din tunel a fost ingenios, dar când primul automobil n-a mai emis semnalul de locație, planul lor s-a năruit și te-am găsit imediat. După aceea, a fost doar o chestiune de răbdare. Știam că atunci când vor fi convinși că te-am pierdut, liderii lor vor veni aici și voi putea să-i prind pe toți.

— Totuși i-ai lăsat să plece!

— Până azi, reluă Administratorul, nu știam cine dintre cele două miliarde și jumătate de locuitori ai acestei planete sunt adevărații conducători ai mișcării. Acum când îi cunosc, îi pot urmări oriunde pe Pământ și, dacă doresc, le pot vedea fiecare mișcare. Este mai bine decât dacă ar fi fost arestați. Orice acțiune duce la trădarea tovarășilor lor... Sunt realmente neutralizați și ei știu asta. Eliberarea ta le va părea inexplicabilă, deoarece ai dispărut pur și simplu din fața lor.

Râsul lui sonor umplu încăperea micuță.

— Toată afacerea a fost o comedie, însă a avut un scop serios. Nu mă refer la vârfurile organizației, ci la efectul moral asupra altor grupuri similare.

Stormgren rămase tăcut. Nu era complet mulțumit, dar înțelegea punctul de vedere al lui Karellen și-i trecuse o parte din mânie.

— Păcat că se întâmplă așa ceva în ultimele săptămâni ale mandatului meu, rosti el în cele din urmă, însă de azi îmi instalez o gardă permanentă în jurul locuinței. Data viitoare pot să-l răpească pe Pieter... Apropo, cum s-a descurcat?

— L-am urmărit cu atenție în ultima săptămână și în mod deliberat am evitat să-l ajut. În general s-a descurcat foarte bine, totuși nu este omul care să-ți ia locul...

— Mai bine pentru el, spuse secretarul puțin mâhnit. Încă ceva... ai primit vreun răspuns de la superiorii tăi, referitor la desconspirarea secretului vostru? M-am convins acum că problema reprezintă atuul principal al celor care vi se împotrivesc. Mi-au spus-o iarăși și iarăși: „Nu ne putem încrede în Overlorzi până nu-i vedem."

Karellen suspină.

— Nu. Nimic până acum. Știu însă care va fi răspunsul...

Stormgren nu mai insistă. Altădată ar fi încercat, dar acum, pentru întâia oară, în minte începea să i se contureze ideea vagă a unui plan. Își aminti cuvintele galezului. Da, poate că existau instrumente...

Ceea ce refuzase să facă sub constrângere, avea să încerce din proprie voință.

Capitolul patru

Stormgren n-ar fi crezut niciodată, chiar cu numai câteva zile în urmă, că avea să ia în serios planurile actuale. Probabil că răpirea, care privită retrospectiv semănase cu o dramoletă de mâna a treia, era în mare parte răspunzătoare de aceste planuri. Pentru prima dată în viață fusese expus unei acțiuni fizice violente – diferită de confruntările verbale din sala de conferințe. Fie că microbul îi pătrunsese în sânge, fie că senilitatea se apropia mai repede decât crezuse.

Simpla curiozitate constituia o motivație puternică; la fel și dorința de a se răzbuna pentru farsa jucată. Acum era foarte clar: Karellen îl folosise drept momeală și, chiar dacă scopul scuză mijloacele, nu-l putea ierta imediat pe Administrator.

Pierre Duval nu păru surprins când Stormgren intră neanunțat în biroul său. Erau prieteni și nu reprezenta ceva neobișnuit ca secretarul general să-l viziteze pe șeful Biroului științific. Cu siguranță, lui Karellen nu i s-ar fi părut nimic anormal dacă, întâmplător, aparatele lui de observație ar fi fost îndreptate asupra acelei încăperi.

Cei doi bărbați discutară despre afaceri și bârfe politice, apoi, ezitând, Stormgren abordă subiectul dorit. În timp ce-l asculta, bătrânul francez se lăsă pe spate în scaun, ridicând sprâncenele încet, milimetru cu milimetru. O dată sau de două ori fu gata să spună ceva, dar se răzgândi de fiecare dată.

Când Stormgren termină, savantul privi nervos în jur.

— Crezi că ascultă? întrebă el.

— Nu știu dacă poate... Am asupra mea un „spion" – așa-i spune el – pentru protecție, dar care nu funcționează sub pământ. Acesta-i unul din motivele pentru care am venit aici, în vizuinele tale. Sunt izolate împotriva oricăror forme de radiație, nu-i așa? Karellen nu este un vrăjitor. Știe unde mă găsesc, însă numai atât.

— Sper să ai dreptate. Lăsând asta la o parte, n-o să ai neplăceri când va descoperi ce vrei să faci? Pentru că va afla... știi și tu...

— Îmi asum riscul. În plus, mă înțeleg bine cu el.

Fizicianul privea în gol, jucându-se cu creionul.

— Pare o problemă drăguță, rosti el simplu. Îmi place.

Scotoci într-un sertar și scoase un blocnotes uriaș, cel mai mare văzut vreodată de Stormgren.

— Bun, începu mâzgălind cu furie într-un soi de stenografie personală. Să fiu sigur că știu totul... Spune-mi tot ce poți despre încăperea unde se desfășoară întrevederile. Nu omite nici un detaliu, oricât de banal ți s-ar părea.

— Nu sunt multe de zis. Pereții par a fi de metal... înălțimea încăperii este de vreo patru metri, iar suprafața cam de opt metri pătrați. Ecranul are latura de un metru, iar imediat dedesubtul lui se găsește o masă... ar fi mai ușor dacă ți-aș desena.

Schiță cu repeziciune camera pe care o cunoștea atât de bine și împinse foaia spre Duval. În momentul acela își reaminti, cu un fior ușor, ultima dată când făcuse același lucru. Se întrebă ce se întâmplase cu galezul orb și cu tovarășii săi, și cum reacționaseră la dispariția lui.

Francezul studie încruntat desenul.

— Asta-i tot ce-mi poți spune?

— Da.

— Dar iluminatul? pufni dezgustat Duval. Doar nu stai pe întuneric? Și ventilația, încălzirea...

Stormgren surâse înaintea exploziei caracteristice.

— Plafonul este luminos și din câte mi-am dat seama aerul pătrunde prin grila difuzorului. Nu știu cum este evacuat, poate prin inversarea periodică a curentului... n-am observat. Nu există semne vizibile ale unei instalații de aer condiționat, totuși camera are permanent o temperatură normală.

— Adică vaporii de apă înghețată, dar nu și bioxidul de carbon?

Secretarul se strădui să zâmbească la gluma veche.

— Cred că ți-am spus totul, sfârși el. Cabina din vehiculul care mă transportă la nava lui Karellen nu se deosebește de cea a unui ascensor decât prin prezența unei mese și a unui pat.

Vreme de câteva minute se lăsă liniște, timp în care fizicianul mâzgălea floricele microscopice pe blocnotes. Privindu-l, Stormgren se întrebă de ce un om ca Duval, a cărui minte era incomparabil mai sclipitoare decât a sa, nu ajunsese niciodată o celebritate în lumea științei. Își aminti comentariul caustic, și probabil neadevărat, al unui prieten din Departamentul de Stat: „Francezii produc cei mai capabili ratați din lume." Duval era tipul de om care întărea afirmația respectivă.

Fizicianul clătină satisfăcut din cap, se aplecă înainte și îndreptă creionul spre Stormgren.

— De ce crezi tu, Rikki, întrebă el, că ecranul lui Karellen este un ecran de televiziune?

— Așa mi s-a părut de la început... arată exact ca un aparat TV. Oricum, ce altceva ar putea fi?

— Când spui că *arată* ca un ecran de televiziune, te gândești – nu-i așa? – că seamănă cu un ecran de-al *nostru*.

— Sigur că da.

— Mă îndoiesc să fie tocmai așa. Sunt convins că aparatele Overlorzilor nu utilizează ceva în genul unui ecran fizic... probabil că ei materializează imaginile spațial. Totuși de ce s-ar complica Karellen cu un sistem TV? Soluția cea mai simplă este întotdeauna și cea mai bună. Nu ți se pare mult mai probabil ca acest „ecran" al tău să fie în realitate *o oglindă cu spatele transparent*?

Stormgren fu atât de uluit încât pentru o clipă rămase tăcut, căzând pe gânduri. Nu pusese niciodată la îndoială explicațiile lui Karellen, totuși îi spusese ceva Administratorul despre utilizarea unui sistem TV? Așa crezuse el; totul fusese un truc psihologic, care funcționase perfect. Presupunând bineînțeles că ipoteza lui Duval *era* corectă. Se grăbea însă cu concluziile; deocamdată nu dovedise nimic.

— Dacă ai dreptate, zise el, nu-mi rămâne decât să sparg ecranul.

— Oamenii ăștia care n-au nici o tangență cu știința! suspină Duval. Crezi că ecranul este făcut dintr-un material care poate fi străpuns fără ajutorul unor explozii? Iar dacă reușești, ce șanse sunt ca Administratorul să respire același aer ca noi? N-ar fi plăcut pentru nici unul dintre voi, dacă el trăiește... într-o atmosferă de clor, de pildă.

Stormgren se simți stânjenit. Trebuia să se fi gândit la asta.

— Atunci *ce* propui?

— Vreau să mă mai gândesc. Pentru început, trebuie să aflăm dacă ipoteza mea este corectă, apoi să vedem care ar fi natura ecranului. O să pun câțiva oameni la treabă. Apropo, presupun că ai o servietă atunci când îl vizitezi pe Karellen. Este aceeași de acum?

— Da.

— E suficient de mare. N-ar fi bine să atragem atenția, schimbând-o, mai ales dacă s-a obișnuit cu ea.

— Ce vrei să fac? întrebă Stormgren. Să car un aparat de raze X?

— Nu știu încă, zâmbi fizicianul, dar ne vom gândi la ceva. O să te anunț peste vreo două săptămâni. Chicoti: știi la ce mă duc cu gândul toate astea?

— Da, răspunse Stormgren prompt, la perioada când construiai aparate de radio clandestine pe timpul ocupației germane.

Duval păru dezamăgit.

— Presupun că ți-am mai spus-o, o dată sau de două ori. Dar mai este ceva...

— Ce anume?

— Când te vor prinde, *eu* n-am nici un amestec.

— Cum...? După toată gălăgia pe care o făceai cândva despre responsabilitatea socială a omului de știință? Mi-este rușine de tine, Pierre!

*
* *

Secretarul general lăsă jos teancul de foi dactilografiate și suspină:

— Slavă cerurilor că-i gata în sfârșit! Mi se pare straniu că viitorul omenirii este conținut în câteva sute de pagini... Statul Mondial! Nu credeam că voi apuca să-l văd vreodată!

Puse dosarul în servietă, al cărei fund se găsea la numai zece centimetri de dreptunghiul întunecat al ecranului. Din când în când, inconștient, degetele îi alunecau nervoase peste încuietorile servietei; nu dorea să apese declanșatorul ascuns, înainte de sfârșitul întrevederii. Exista posibilitatea unui eșec, deși Duval jurase că nimeni nu putea detecta nimic.

— Spuneai că ai noutăți pentru mine, continuă el cu o nerăbdare greu reținută. E vorba despre...

— Da, rosti Karellen. Acum câteva ore am primit hotărârea.

Ce putea însemna asta? se întrebă Stormgren. Evident, nu era posibil ca Administratorul să fi comunicat cu planeta lui de origine, aflată la o depărtare necunoscută, de ani-lumină. Sau poate – asta fusese ipoteza lui Van Ryberg – consulta un calculator extrem de complex, capabil să prevadă efectele oricărei acțiuni politice.

— Nu cred, urmă Overlordul, că Liga Libertății și asociații ei vor fi prea mulțumiți, dar poate că tensiunea se va mai reduce. Apropo, ce discutăm acum este neoficial. Rikki, mi-ai spus adesea că indiferent de aspectul nostru fizic, rasa umană se va acomoda repede cu noi. Asta denotă o lipsă de imaginație din partea ta. Poate că *tu* te-ai acomoda repede, însă nu trebuie să uiți că majoritatea oamenilor n-au primit deocamdată o educație după tiparele rațiunii și sunt îmbâcsiți de prejudecăți și superstiții, pentru eradicarea cărora ar fi necesare câteva decenii.

Ești de acord: cunoaștem câte ceva despre psihologia voastră. Știm destul de exact ce s-ar putea întâmpla dacă ne-am arăta lumii

în actualul stadiu de dezvoltare. Nu pot intra în detalii, nici măcar față de tine, de aceea trebuie să-mi accepți analiza ca atare. Putem totuși face o promisiune care vă poate mulțumi: *Peste cincizeci de ani – două generații de acum înainte – vom coborî din nave și omenirea va putea să ne vadă, așa cum suntem.*

Stormgren tăcu un timp, absorbind cuvintele Administratorului. Încerca prea puțin din satisfacția ce i-ar fi oferit-o mai devreme declarația lui Karellen. Într-adevăr, se simțea oarecum zăpăcit de succesul lui parțial și, pentru o clipă, planurile i se clătinară. Adevărul urma să iasă la lumină odată cu trecerea timpului; complotul lui era inutil și poate lipsit de înțelepciune. Dacă avea totuși să continue, o făcea numai din motivul egoist că el n-avea să mai fie în viață peste alți cincizeci de ani.

Karellen îi remarcase probabil șovăiala, deoarece continuă:

— Îmi pare rău că te-am dezamăgit, dar cel puțin problemele politice ale viitorului apropiat nu vor mai fi responsabilitatea ta. Te gândești poate că temerile noastre sunt exagerate, însă crede-mă: avem dovezi convingătoare ale pericolului reprezentat de orice altă variantă.

Stormgren se aplecă înainte, cu ochii strălucind:

— Deci *ați fost văzuți* de Om!

— N-am spus asta, răspunse Karellen prompt. Lumea *voastră* nu reprezintă singura planetă de care ne-am ocupat.

Finlandezul nu abandonă atât de ușor.

— Există mai multe legende ce sugerează că Pământul a fost vizitat de alte rase, în trecut.

— Știu, am citit raportul Departamentului de Cercetări Istorice. Lasă impresia că Pământul ar fi fost un nod al căilor de comunicație din Univers.

— S-ar putea să fi existat unele contacte despre care voi nu știți, rosti Stormgren plin de speranță. Deși, dacă ne-ați studiat vreme de mii de ani, nu mi se pare posibil...

— Cam așa este, răspunse misterios Overlordul.

În momentul acela, Stormgren se hotărî.

— Karellen, vorbi el brusc, o să redactez declarația și ți-o voi trimite pentru aprobare. Îmi rezerv însă dreptul de a continua să te sâcâi și, dacă se va ivi prilejul, voi încerca să-ți aflu secretul.

— Sunt conștient de asta, chicoti interlocutorul său.

— Și nu-ți pasă?

— Absolut deloc, atât timp cât nu vei folosi arme nucleare, gaze toxice sau orice altceva care ne-ar putea afecta prietenia.

Bărbatul se întrebă dacă Administratorul ghicise adevărul. Înapoia tachinărilor sale recunoscuse o undă de înțelegere, poate – cine știe? – chiar de încurajare.

— Mă bucur să aflu asta, vorbi el cât mai calm.

Se ridică în picioare și închise capacul servietei. Degetul mare îi alunecă peste încuietoare.

— O să redactez declarația, repetă, și ți-o trimit chiar astăzi, prin fax.

În timp ce vorbea, apăsă butonul și știu că temerile sale fuseseră inutile. Senzorii lui Karellen nu erau mai subtili decât ai Omului. Administratorul nu detectase nimic; nu simți nici o schimbare în glasul său, atunci când își luă rămas bun și rosti obișnuitele cuvinte-cod ce deschideau ușa încăperii.

Cu toate acestea, Stormgren continuă să se simtă aidoma unui hoț ieșind dintr-un magazin sub ochii supraveghetorului și răsuflă ușurat când peretele neted se închise înapoia lui.

* * *

— Recunosc, spuse Van Ryberg, că unele din ipotezele mele n-au fost satisfăcătoare. Despre asta ce crezi?

— Trebuie neapărat să răspund? suspină Stormgren.

Pieter îi ignoră resemnarea.

— Nu-i chiar ideea mea, urmă el cu modestie. Mi-a venit citind o povestire de Chesterton[9]. Dacă Overlorzii ascund faptul că n-au nimic de ascuns?

— Mi se pare nițel cam complicat, făcu Stormgren ușor interesat.

— Uite ce vreau să spun, reluă Van Ryberg cu energie. Cred că din punct de vedere fizic ei sunt ființe omenești, ca și noi. Și-au dat seama că vom tolera conducerea unor creaturi pe care ni le imaginăm diferite și superinteligente. Dar rasa umană, fiind ceea ce este, nu va accepta să fie condusă de ființe asemenea ei.

— Foarte ingenios... ca toate teoriile tale, reflectă Stormgren. Aș dori să le numerotezi, ca să pot face referire la ele. Obiecția mea asupra acesteia...

---

[9] Gilbert Keith Chesterton (1874–1936) romancier, critic, poet, biograf și eseist englez (n. trad.)

În momentul acela fu anunțată sosirea lui Alexander Wainwright.

Secretarul era curios ce gândea acesta. În același timp, se întreba dacă Wainwright discutase cu răpitorii. Puțin probabil, întrucât credea în afirmațiile lui referitoare la dezaprobarea violenței. Extremiștii mișcării se discreditaseră și avea să treacă mult timp până cînd lumea să mai audă de ei.

Conducătorul Ligii Libertății ascultă atent declarația lui Karellen. Stormgren spera că-i va aprecia gestul, deși fusese ideea Administratorului. Abia după douăsprezece ore, restul omenirii avea să afle promisiunea adresată nepoților lor.

— Cincizeci de ani, rosti gânditor Wainwright. Mult de așteptat...

— Poate pentru omenire, nu și pentru Karellen, răspunse Stormgren.

Abia acum începea să-și dea seama de inteligența soluției Overlorzilor. Le oferea răgazul pe care-l considerau necesar și despica pământul sub Liga Libertății. Nu-și închipuia că Liga avea să capituleze, dar poziția ei urma să fie subrezită în mod considerabil. Cu siguranță că și Wainwright înțelegea lucrul acesta.

— Peste cincizeci de ani, zise cu amărăciune bărbatul, răul va fi deja făcut. Cei care și-ar mai reaminti lupta noastră pentru independență vor fi morți – omenirea își va fi uitat strămoșii.

Cuvinte, cuvinte goale, gândi Stormgren. Cuvinte pentru care, odată, oamenii au luptat și au murit, și pentru care nu vor mai lupta și muri niciodată. Iar în felul acesta lumea va fi mai bună.

Privindu-l pe Wainwright plecând, Stormgren se întrebă câte necazuri avea să mai producă Liga în anii următori... Deși asta, își spuse el oarecum ușurat, devenea problema succesorului său.

Existau lucruri pe care numai timpul le putea vindeca. Ticăloșii puteau fi înlăturați, dar nu se putea face nimic împotriva oamenilor buni care erau induși în eroare.

* * *

— Uite servieta, spuse Duval. Este ca și nouă.

— Mulțumesc, răspunse Stormgren, inspectând-o totuși grijuliu. Acum poate că-mi spui și mie despre ce-a fost vorba și ce vom face în continuare.

Fizicianul părea mai interesat de propriile gânduri.

— Ce nu pot înțelege, făcu el, este ușurința cu care am obținut-o. Dacă aș fi fost în locul lui Kar...

— Dar n-ai fost. Treci la subiect, omule! *Ce* ați descoperit?

— Of, of, rasele astea nordice! suspină francezul. În servietă se afla un tip de radar cu putere minimă. Pe lângă undele radio de frecvență foarte mare, aparatul utiliza infraroșii: toate acestea fiind unde despre care suntem siguri că nu pot fi percepute de nici o creatură, indiferent ce fel de ochi ar avea.

— Ce vă face atât de siguri? întrebă Stormgren, ușor intrigat de problema tehnică.

— N-am putea fi *foarte* siguri, admise Duval. Dar Karellen te zărește în lumină naturală, nu-i așa? Deci în privința spectrului perceput, ochii lui trebuie să fie asemănători alor noștri. Oricum, aparatul a funcționat. Am dovedit că în spatele ecranului se află o încăpere largă. Ecranul are o grosime de trei centimetri și înapoia lui există un spațiu de cel puțin zece metri. N-am putut detecta un ecou de la peretele îndepărtat, dar nici nu ne așteptam, fiindcă n-am îndrăznit să folosim o energie prea mare. Totuși am obținut *asta*...

Împinse înaintea lui Stormgren o fotografie pe care se zărea o singură linie, ondulată. Într-un punct, linia urca puțin, aidoma unei înregistrări seismografice.

— Vezi vârful ăsta?

— Da... ce este?

— Karellen.

— Dumnezeule! Ești sigur?

— Aproape. Se găsea cam la doi metri dincolo de ecran. Dacă rezoluția ar fi fost ceva mai bună, am fi putut să-i calculăm chiar și dimensiunile.

Privind inflexiunea abia vizibilă a curbei, Stormgren încercă un sentiment ciudat. Până în momentul acela, nu existase nici o dovadă privind natura materială a lui Karellen. Dovada continua să fie indirectă, dar o acceptă imediat.

— Apoi, continuă Duval, a trebuit să calculăm transmisia luminii obișnuite prin ecran. Am stabilit deja o valoare – oricum nu contează nici dacă am greșit cu un factor de valoare zece. Îți dai seama, bineînțeles, că în realitate nu este o oglindă cu spate transparent. Pur și simplu, e o chestiune de iluminare. Karellen stă într-o cameră obscură, în vreme ce tu ești luminat, asta-i tot. Ei bine, o să schimbăm relația, chicoti el.

Scotoci în birou cu aerul unui iluzionist și scoase un fel de bliț. La un capăt, acesta se termina printr-o duză mare, conferindu-i aspectul unei flinte.

— Nu-i atât de periculos pe cât pare, zâmbi fizicianul. N-ai altceva de făcut decât să lipești duza de ecran și să apeși pe trăgaci. Blițul emite vreme de zece secunde o rază foarte puternică și în timpul acela îl poți deplasa, ca să examinezi întreaga încăpere. Lumina lui va trece prin ecran, dezvăluindu-l pe prietenul tău.

— Nu-l va răni pe Karellen?

— Nu, dacă vei mișca blițul de jos în sus. În felul acesta, ochii Administratorului se vor putea acomoda – presupun că are reflexe asemănătoare cu ale noastre și nu vrem să-l orbim.

Stormgren privi neîncrezător aparatul și-l cântări în mână. În ultimele săptămâni avea mustrări de conștiință. Karellen îl tratase întotdeauna cu o afecțiune vădită, în ciuda îngrozitoarei lui sinceități; iar acum, când se apropia momentul despărțirii, n-ar fi vrut să facă ceva care să întineze amintirea relațiilor lor. Dar îl avertizase, iar Stormgren era convins că, dacă ar fi depins numai de el, Karellen s-ar fi arătat de mult. Acum se hotărâse: la sfârșitul ultimei lor convorbiri, avea să vadă chipul Administratorului.

Dacă, bineînțeles, avea un chip...

*
* *

Nervozitatea simțită inițial de Stormgren trecuse de mult. Karellen monopolizase conversația, folosind frazele acelea complicate de care era atât de mândru. Cândva stilul său i se păruse lui Stormgren cel mai minunat și, cu siguranță, cel mai surprinzător dintre talentele lui Karellen. Acum nu mai avea aceeași impresie, deoarece știa că, asemenea majorității însușirilor extraterestrului, era simplul rezultat al puterii intelectului, nu o aptitudine ieșită din comun.

Când își încetinea gândirea la viteza graiului omenesc, Overlordul părea să aibă vreme pentru orice cantitate de compoziție literară.

— Nu trebuie să existe nici cea mai neînsemnată temere, din partea ta sau a succesorului tău, cu privire la Liga Libertății, chiar dacă aceasta își va reveni din impasul actual. Luna trecută, Liga a fost potolită și, deși va renaște, nu va reprezenta un pericol pentru anii următori. Dimpotrivă, deoarece întotdeauna este important să cunoști planurile opoziției, ea va fi o organizație foarte utilă. Sunt chiar gata s-o subvenționez, dacă va avea vreodată dificultăți financiare.

Nu pentru prima dată, Stormgren nu izbuti să ghicească dacă Administratorul glumea. Rămase impasibil și continuă să asculte.

— În curând, Liga va pierde un alt argument. Au existat multe critici, unele dintre ele puerile, referitoare la poziția specială deținută de tine în ultimii ani. La începutul Administrației le-am considerat utile, dar acum, când lumea evoluează conform direcțiilor generale prevăzute, ele pot înceta. Pe viitor, toate legăturile mele cu Pământul vor fi indirecte, iar biroul secretarului general poate redeveni ceea ce a fost inițial. În următorii cincizeci de ani vor apărea multe crize, însă vor fi depășite. Structura viitorului este destul de clară și într-o bună zi dificultățile acestea o să fie uitate – chiar și de o rasă cu o memorie atât de îndelungată cum sunteți voi..

Ultimele cuvinte fuseseră rostite cu o emfază specială și Stormgren simți că îngheață în scaun. Era convins, Karellen nu făcea erori accidentale; până și indiscrețiile lui erau calculate la zecimală. Nu avu însă răgazul să pună întrebări – la care, cu siguranță, n-ar fi primit răspuns – deoarece Administratorul schimbă din nou subiectul.

— M-ai întrebat deseori despre planurile noastre pe termen lung, continuă el. Înființarea Statului Mondial constituie bineînțeles un prim pas. Întemeierea lui te va prinde în viață, deși schimbările vor fi atât de imperceptibile încât puțini îi vor remarca apariția. După aceea va urma o perioadă de consolidare lentă, în timp ce vă veți pregăti pentru apariția noastră. Apoi va sosi ziua promisă. Îmi pare rău că nu vei fi acolo.

Ochii lui Stormgren erau deschiși, dar privirea sa țintea dincolo de bariera întunecată a ecranului. Privea în viitor, imaginându-și ziua la care n-avea să asiste niciodată; ziua când, în cele din urmă, navele uriașe ale Overlorzilor urmau să coboare pe Pământ și să se deschidă înaintea oamenilor.

— În ziua aceea, continuă Karellen, rasa omenească va simți ceva asemănător unui șoc psihologic. Nu va fi însă cu urmări. Oamenii acelor timpuri vor fi mai stăpâni pe ei decât proprii bunici. Noi vom reprezenta o parte integrantă a vieții lor și, atunci când ne vor vedea, nu le vom părea atât de... stranii cum ți-am părea ție.

Karellen nu mai fusese niciodată atât de contemplativ, dar asta nu-l surprinse pe Stormgren. Era convins de faptul că nu cunoscuse decât câteva fațete ale personalității Administratorului; adevăratul Karellen era, și poate avea să rămână, necunoscut oamenilor. Bărbatul încercă iarăși senzația că adevăratele interese ale Overlordului se aflau altundeva; că el dirija Pământul doar cu o fracțiune

a minții sale, cu aceeași lipsă de efort cu care un maestru al șahului tridimensional putea juca dame.

— Și după aceea? întrebă el încet.

— *După aceea*, o să putem începe *adevărata* muncă.

— M-am întrebat de multe ori ce ar putea fi munca aceasta. Epurarea lumii noastre și civilizarea omenirii este doar un mijloc, dar trebuie să aveți și un scop. Vom fi vreodată capabili să zburăm în spațiu și să vedem lumea voastră – poate chiar să vă ajutăm în unele probleme?

— Poți spune și așa, rosti Karellen, iar glasul său conținea o notă de tristețe evidentă, însă inexplicabilă, care-l tulbură pe Stormgren.

— Să presupunem totuși că experimentul vostru cu Omul eșuează. Noi am pățit asemenea lucruri în contact cu triburi primitive. Ați avut și voi astfel de cazuri, nu?

— Da, vorbi Karellen atât de încet încât Stormgren abia îl auzi. Și noi am avut eșecurile noastre.

— Ce faceți în cazurile astea?

— Așteptăm... și încercăm iarăși.

Urmă apoi o pauză, durând poate cinci secunde. Când Administratorul vorbi din nou, cuvintele lui au fost atât de neașteptate încât, pe moment, pământeanul nu reacționă.

— La revedere, Rikki!

Karellen îl păcălise; probabil era prea târziu. Paralizia lui Stormgren dură numai o clipă. După aceea, cu o singură mișcare îndelung practicată scoase blițul și-l lipi de ecran.

***

Pinii ajungeau până aproape de lac, lăsând de-a lungul malului doar o fâșie de iarbă verde, lată de câțiva metri. În fiecare seară, dacă era cald, Stormgren, în ciuda celor nouăzeci de ani ai săi, se plimba încet prin iarbă, spre debarcader, privea soarele afundându-se în lac și se întorcea acasă înainte ca vântul tăios al nopții să coboare din pădure. Ritualul acesta simplu îi oferea multă fericire și dorea să-l urmeze cât aveau să-l țină puterile.

Departe, deasupra lacului, ceva se apropia dinspre vest, zburând jos și rapid. Avioanele erau rare prin partea locului, exceptând liniile transpolare ce treceau pe deasupra, la fiecare oră din zi sau din noapte. Prezența lor nu se făcea însă niciodată simțită, cu

excepția ocazională a vreunei dâre de condensare în stratosferă. Aparatul de acum era un elicopter și se îndrepta în mod vădit către el. Stormgren privi în lungul țărmului și văzu că nu avea nici o șansă de scăpare. Înălță din umeri și se așeză pe banca de lemn de la capătul debarcaderului.

Reporterul se comportă atât de respectuos încât Stormgren rămase surprins. Începuse să uite că nu era doar un politician pensionar, ci și – în afara țării sale – o figură aproape legendară.

— Domnule Stormgren, începu reporterul, vă rog să mă scuzați că vă deranjez... Mă întreb dacă ați binevoi să comentați o chestiune, recent aflată, referitoare la Overlorzi.

Stormgren se încruntă ușor. Deși trecuseră atâția ani, continua să împărtășească neplăcerea lui Karellen față de denumirea „Overlorzi".

— Nu cred, spuse el, că mai pot adăuga ceva la ceea ce s-a scris deja.

Ziaristul îl urmărea cu o încordare curioasă.

— Bănuiam răspunsul acesta. De curând am aflat o istorie destul de ciudată... Se pare că acum treizeci de ani, un tehnician din Departamentul științific a realizat pentru dumneavoastră un echipament special. Ne întrebăm dacă ne puteți spune despre ce-a fost vorba...

Pentru o clipă, Stormgren rămase tăcut, întorcându-se cu gândurile spre trecut. Nu-l surprindea că secretul fusese descoperit. Ba chiar era de mirare că fusese aflat așa târziu.

Se ridică și porni de-a lungul debarcaderului, cu reporterul urmându-l la câțiva pași.

— Povestea asta, rosti el, conține o parte de adevăr. Cu prilejul ultimei vizite pe nava lui Karellen, am luat cu mine un aparat, în speranța că-l voi putea vedea pe Administrator. A fost mai degrabă o prostie, dar... în sfârșit, aveam numai șaizeci de ani pe atunci.

Chicoti, apoi continuă:

— Te-ai deranjat degeaba până aici. Știi... n-a funcționat.

— N-ați zărit nimic?

— Nu, absolut nimic. Mă tem că va trebui să așteptați. La urma urmei, mai sunt doar douăzeci de ani.

Douăzeci de ani. Da, Karellen avusese dreptate. Până atunci lumea avea să fie pregătită, așa cum nu fusese cu treizeci de ani în urmă, când îi spusese lui Duval aceeași minciună.

Karellen crezuse în el și Stormgren nu-i înșelase încrederea. Era absolut sigur că Administratorul îi cunoscuse intențiile din capul locului și prevăzuse fiecare moment al actului final.

De ce altfel scaunul acela enorm fusese deja gol atunci când cercul de lumină poposise asupra lui? În același moment, deplasase fascicolul, temându-se că era prea târziu. Ușa metalică, de două ori mai înaltă decât o ușă obișnuită, tocmai se închidea când o zărise, dar nu se închidea îndeajuns de repede.

Da... Karellen crezuse în el; nu dorise să-l lase să coboare în lungul amurg al vieții, obsedat de un mister pe care nu-l mai putea dezlega. Karellen nu îndrăznea să înfrunte puterile necunoscute de deasupra lui (oare și *acelea* aparțineau rasei sale?), însă făcuse tot ce-i stătuse în putință. Dacă le încălcase dispozițiile, n-o puteau demonstra niciodată. Era dovada finală, Stormgren știa asta, a afecțiunii pe care i-o purtase Administratorul. Deși putea fi afecțiunea unui om pentru un câine devotat și inteligent, nu însemna că era mai puțin sinceră, iar viața îi oferise lui Stormgren puține satisfacții mai mari ca aceea.

„*Și noi am avut eșecurile noastre...*"

Da, Karellen, era adevărat; oare *tu* ai fost cel care n-a reușit, înainte de zorile istoriei omenești? Trebuie să fi fost un eșec de proporții, gândi Stormgren, pentru ca ecourile lui să se rostogolească de-a lungul timpului, hăituind copilăria fiecărei rase a omului. În cincizeci de ani, puteai oare depăși și învinge puterea tuturor miturilor și legendelor lumii?

Stormgren știa însă că n-avea să urmeze și un al doilea eșec. Când cele două rase urmau să se întâlnească din nou, Overlorzii își vor fi câștigat încrederea și prietenia omenirii și nici chiar șocul apariției lor nu mai putea strica toată munca. Împreună, ei aveau să se îndrepte spre viitor, și tragedia necunoscută care întunecase trecutul urma să se piardă pentru totdeauna în hăurile obscure ale preistoriei.

Iar Stormgren speră că atunci când Karellen va putea să umble din nou pe Pământ, avea să vină într-o bună zi în pădurile nordice și să se așeze lângă mormântul primului om care îi fusese prieten.

PARTEA A DOUA – VÂRSTA DE AUR

Capitolul cinci

— Aceasta este ziua, șopteau radiourile într-o sută de graiuri.

— Aceasta este ziua! declarau titlurile uriașe din peste o mie de ziare.

— Aceasta este ziua! gândeau tehnicienii, verificând și reverificând echipamentele adunate în jurul uriașului loc gol unde avea să coboare nava lui Karellen.

Rămăsese acum singura navă, deasupra New York-ului. Într-adevăr, așa cum abia descoperiseră oamenii, celelalte nave dispăruseră. Cu o zi înainte, flota uriașă a Overlorzilor se dizolvase în neant, topindu-se precum ceața sub soarele dimineții.

Vehiculele de aprovizionare, venind și dispărând undeva în spațiul îndepărtat, erau reale, însă norii argintii ce plutiseră vreme de generații deasupra capitalelor Pământului fuseseră simple iluzii. Nimeni nu știa cum fuseseră realizate, dar se părea că toate nu reprezentaseră decât imagini ale navei lui Karellen. Fusese însă mai mult decât o simplă iluzie optică, deoarece păcălise radarele și trăiau încă oameni care puteau jura că le auziseră vuind, atunci când flota pătrunsese în cerurile Pământului.

Amănuntul devenise lipsit de importanță; mai interesant era că Administratorul nu mai simțea nevoia etalării forței. Abandonase armele psihologice.

— Nava se deplasează! sosi vestea, transmisă instantaneu în toate colțurile planetei. Se îndreaptă către vest!

Cu mai puțin de o mie de kilometri pe oră, coborând lin din înălțimile stratosferei, nava înainta spre șesul întins și spre a doua ei întâlnire cu istoria. Descinse în fața videocamerelor și a miilor de spectatori înghesuiți, dintre care doar puțini puteau vedea măcar tot atât cât și milioanele de oameni adunați înaintea televizoarelor.

Solul ar fi trebuit să se cutremure și să crape sub greutatea uriașă, dar nava continua să se afle sub acțiunea forțelor necunoscute ce o purtaseră printre stele. Sărută pământul cu gingășia unui fulg de zăpadă.

Peretele curbat la douăzeci de metri deasupra solului păru că tremură și se unduiește: acolo unde înainte fusese o suprafață netedă și lucioasă, apăru acum o deschizătură mare. În interiorul ei nu se întrezărea nimic, nici chiar de către ochii indiscreți ai transfocatoarelor. Era la fel de întunecoasă și umbrită precum intrarea unei peșteri.

Dinăuntru apăru o pasarelă largă și strălucitoare, care se întinse către sol. Semăna cu o bandă solidă de metal, cu balustrade de ambele părți. Nu avea trepte; era abruptă, părea lunecoasă aidoma unui tobogan, și oricine ar fi considerat-o, în egală măsură, imposibil de urcat sau coborât în vreo modalitate cunoscută.

Oamenii priveau portalul întunecos, în interiorul căruia nu se clintise încă nimic. Apoi, glasul lui Karellen, rareori auzit dar de neuitat, răsună dintr-un difuzor invizibil. Cuvintele lui au fost absolut neașteptate:

— La piciorul pasarelei sunt câțiva copii. Aș dori ca doi dintre ei să urce, ca să ieșim împreună.

Pentru o clipă se făcu liniște. După aceea, un băiețel și o fetiță se desprinseră din mulțime și pășiră, câtuși de puțin intimidați, spre pasarelă și istorie. Îi urmară alții, dar se opriră când Karellen chicoti:

— Doi ajung!

Anticipând aventură, copiii – nu puteau avea mai mult de șase ani – săriră pe banda metalică. Atunci se petrecu primul miracol.

Râzând fericiți către mulțimea de sub ei și către părinții îngrijorați, care își amintiseră probabil prea târziu de legenda lui Pied Piper[10], copiii începură să urce cu repeziciune panta abruptă. Totuși picioarele le erau nemișcate, iar în curând, deveni clar că și trupurile lor făceau un unghi drept cu ciudata pasarelă. Aceasta avea o gravitație proprie, ignorând-o pe cea a Pământului. Copiii se amuzau încă pe seama noutății și se întrebau ce anume îi purta în sus, când dispărură în navă.

---

[10] Eroul unui basm german din 1284, popularizat de poetul Robert Browning (1812–1889) într-o poezie pentru copii, în 1842 (n. trad.)

Timp de douăzeci de secunde, o tăcere apăsătoare se lăsă asupra lumii, deși, după aceea, nimeni nu credea că intervalul fusese atât de scurt. Apoi întunericul deschizăturii păru că se deplasează înainte și în lumina soarelui apăru Karellen. Băiețelul îi stătea în stânga, iar fetița în dreapta. Amândoi erau prea ocupați să se joace cu aripile Administratorului pentru a simți tensiunea mulțimii.

Faptul că numai câțiva oameni au leșinat făcea dovada minuțioasei analize psihologice a Overlorzilor și a anilor de pregătire atentă. Cu toate că în întreaga lume au existat câțiva, puțini, care, pentru o clipă îngrozitoare, au simțit fiorul străvechi de spaimă, înainte ca rațiunea să-l anuleze pentru totdeauna.

Nu era nici o greșeală. Aripile membranoase, coarnele scurte, coada ascuțită... toate se aflau acolo... Cel mai teribil dintre mituri înviase dintr-un trecut necunoscut. Acum stătea zâmbitor, într-o măreție de abanos, cu soarele sclipind pe trupul uriaș și cu câte un copil încrezător în fiecare parte.

Capitolul șase

Cincizeci de ani reprezintă timp suficient pentru a schimba aproape complet o lume și pe locuitorii ei. Este necesară numai cunoașterea profundă a ingineriei sociale, imaginea clară a țelului final și... puterea.

Overlorzii dețineau toate acestea. Deși țelul rămânea necunoscut, cunoștințele și puterile erau vădite.

Puterea îmbrăca multe forme, dintre care puține identificabile de oamenii ale căror destine le conduceau acum Overlorzii. Forțele ascunse în navele lor uriașe fuseseră evidente oricui. Dar înapoia etalării aceleia de forță latentă existau alte arme, mai subtile.

— Toate problemele politice, îi spusese cândva Karellen lui Stormgren, pot fi rezolvate prin aplicarea corectă a puterii.

— Mi se pare o remarcă destul de cinică, replicase nesigur Stormgren. Sună puțin în genul: „Puterea are totdeauna dreptate". În trecutul nostru, folosirea puterii s-a dovedit lipsită de succes pentru rezolvarea problemelor.

— Corect! N-ați deținut niciodată puterea adevărată sau știința necesară aplicării ei. Precum în orice altă problemă, există moduri de abordare eficiente sau ineficiente. Să presupunem, de exemplu, că una dintre națiunile voastre, condusă de un lider fanatic, ar fi încercat să se răscoale împotriva mea. În fața unei asemenea amenințări, răspunsul cel mai ineficient l-ar fi constituit utilizarea câtorva miliarde de unități energetice sub forma unor bombe atomice. Dacă aș fi folosit suficiente bombe, soluția ar fi fost completă și finală. În același timp, ar fi fost, așa cum am spus, absolut ineficientă.

— Și care era soluția eficientă?

— Cea care necesită mai puțină energie decât bateria unui aparat de radio dar multă dibăcie în aplicare. Importantă este *aplicarea* puterii, nu mărimea ei. Cât crezi că ar fi durat cariera lui Hitler ca dictator al Germaniei dacă, oriunde ar fi mers, un glas i-ar fi vorbit întruna în ureche? Sau dacă o frază muzicală stereotipă, suficient de intensă pentru a acoperi toate celelalte sunete și a face somnul imposibil, i-ar fi răsunat zi și noapte în creier? Observă – nimic brutal. Totuși, în ultimă instanță, la fel de eficient ca o bombă cu tritiu.

— Înțeleg, rostise Stormgren. Dar nu poate exista vreo ascunzătoare?

— Nu există nici un loc unde să nu-mi pot trimite... mașinăriile, dacă doresc într-adevăr s-o fac. De aceea, nu va trebui niciodată să folosesc metode realmente drastice pentru a-mi menține poziția.

Flota lui nu fusese decât un simbol, iar lumea știa acum că toate navele, cu o singură excepție, fuseseră plăsmuiri. Totuși, prin simpla prezență, schimbaseră istoria Pământului. Acum, sarcina lor luase sfârșit și succesul rămăsese în urmă.

Aprecierile lui Karellen fuseseră corecte. Șocul repulsiei trecuse rapid, deși mai existau destui indivizi care se mândreau cu eliberarea de superstiții dar nu puteau privi un Overlord. Exista ceva straniu aici, dincolo de rațiune sau logică. În evul mediu, oamenii credeau în Diavol, și se temeau de el. Însă acum era secolul douăzeci și unu; la urma urmei, putea să existe o memorie rasială?

În mod universal se acceptase că Overlorzii, sau ființe ale aceleiași specii, intraseră într-un conflict violent cu omul primitiv. Întâlnirea avusese loc pesemne în trecutul foarte îndepărtat, pentru că în istoria scrisă nu rămăsese nici o urmă a ei. Acesta era un alt mister, iar Karellen nu oferea nici un ajutor pentru rezolvarea lui.

Deși se arătaseră omului, Overlorzii își părăseau rareori nava. Poate considerau Pământul lipsit de confort deoarece aripile și înălțimea lor dovedeau că veneau de pe o planetă cu gravitație mult mai mică. Nu fuseseră niciodată zăriți fără o centură ticsită cu instrumente complicate, despre care se credea că le controlau greutatea și le permiteau să comunice între ei. Lumina soarelui îi stânjenea și nu i se expuneau mai mult de câteva secunde. Când erau nevoiți să stea mult timp în loc deschis, purtau ochelari negri, ce le confereau un aspect ridicol. Deși se părea că puteau respira aerul terestru, uneori purtau asupra lor recipiente mici cu gaz din care aspirau în răstimpuri.

Poate că problemele acestea de natură pur fiziologică le determina rezerva. Numai o mică parte a rasei umane întâlnise un Overlord în carne și oase și nimeni nu știa câți anume se găseau la bordul navei lui Karellen. Niciodată nu fuseseră zăriți mai mult de cinci simultan, dar pe orbită puteau să fie sute, sau chiar mii.

Din multe puncte de vedere, apariția lor determinase un număr suplimentar de întrebări. Originea continua să le fie necunoscută, iar biologia rămânea o sursă de nesfârșite speculații. Dezvăluiseră

în mod liber informații asupra multor chestiuni, însă, în legătură cu altele, comportarea lor se putea descrie drept reținută. Totuși, în ansamblu, problema nu neliniștea pe nimeni, cu excepția savanților. Deși poate că prefera să nu-i întâlnească pe Overlorzi, omul obișnuit le era recunoscător pentru tot ceea ce făcuseră pentru lume.

După criteriile vremurilor anterioare, se instaurase Utopia. Ignoranța, bolile, sărăcia și frica încetaseră să mai existe. Memoria războiului se topea în trecut, așa cum un coșmar dispare la ivirea zorilor; în curând, avea să fie dincolo de experiența oricărui om în viață.

Cu energiile omenirii direcționate pe făgașe constructive, fața lumii fusese refăcută. Era, aproape literal, o nouă lume. Orașele, acceptabile pentru generațiile anterioare, fuseseră reconstruite, sau părăsite și transformate în muzee, atunci când încetaseră să mai servească unor scopuri utile. Multe fuseseră deja abandonate, deoarece întreaga structură a industriei și comerțului se schimbase complet. Producția se automatizase: fabricile-robot livrau bunuri de consum în fluvii aproape nesfârșite, iar necesitățile obișnuite ale vieții ajunseseră, practic, gratuite. Oamenii munceau pentru obiectele de lux dorite, ori nu munceau deloc.

Era O Singură Lume. Denumirile vechi ale țărilor se mai utilizau, dar nu reprezentau decât diviziuni poștale. Pe Pământ nu exista nimeni care să nu poată vorbi engleza, să nu poată citi, să nu aibă un televizor sau să nu poată vizita cealaltă emisferă a planetei în numai douăzeci și patru de ore...

Practic, delictele încetaseră. Deveniseră lipsite de scop și imposibile. Când nimeni nu duce lipsă de nimic, n-are sens să furi. În plus, toți infractorii potențiali știau că nu pot scăpa de supravegherea Overlorzilor. La începutul administrației lor, interveniseră cu atâta eficiență de partea legii și ordinii, încât lecția nu fusese uitată niciodată.

Crimele pasionale, deși nu dispăruseră complet, deveniseră extrem de rare. Acum, când multe dintre problemele ei psihologice dispăruseră, omenirea era mult mai sănătoasă și mai puțin irațională. Iar ceea ce, în vremurile mai vechi, s-ar fi numit viciu, nu era considerat decât teribilism sau, în cel mai rău caz, lipsă de maniere.

Una din schimbările cele mai evidente fusese încetinirea ritmului nebunesc ce caracterizase secolul douăzeci. Viața era mai tihnită în comparație cu cea a generațiilor anterioare. Pentru unii, pierduse din picanterie, însă pentru cei mai mulți câștigase în seninătate. Occidentalii reînvățaseră ceea ce restul lumii nu uitase niciodată:

timpul liber nu reprezenta câtuși de puțin un păcat, atâta vreme cât nu degenera în pură trândăveală.

Indiferent ce probleme ar fi adus viitorul, timpul nu zorea deocamdată mâna omenirii. Educația era mai amănunțită și dura mai mult. Puțini părăseau școala înainte de douăzeci de ani, iar aceasta constituia doar o primă etapă, întrucât reveneau la douăzeci și cinci de ani, pentru altă perioadă de minimum trei ani, după ce călătoriile și experiența le lărgiseră orizonturile. Chiar și după aceea, se întorceau ca să urmeze cursuri asupra subiectelor care-i interesau.

Extinderea uceniciei omenești dincolo de trecerea în maturitatea fizică crease destule schimbări sociale. Unele dintre ele erau necesare de multe generații, însă generațiile anterioare refuzaseră înfruntările ori pretextaseră inexistența lor. În special, structura relațiilor sexuale, în măsura în care se poate vorbi de o asemenea structură, se modificase radical. Fusese pur și simplu zguduită de două invenții datorate, ca o ironie a sorții, numai oamenilor, nu și Overlorzilor.

Prima fusese un anticoncepțional oral absolut sigur; a doua, o metodă infailibilă și la fel de precisă ca amprentele, bazată pe analiza foarte detaliată a sângelui, permițând identificarea paternității oricărui copil. Efectul celor două invenții asupra societății umane poate fi descris doar ca devastator, măturând ultimele rămășițe ale concepțiilor puritane.

O altă schimbare importantă o constituia mobilitatea extremă a noii societăți. Grație perfecționării transportului aerian, oricine putea merge oriunde dorea, în timpul cel mai scurt. În văzduh exista incomparabil mai mult spațiu decât pe șosele, și secolul douăzeci și unu repetase, la o scară sporită, reușita americană de a pune o întreagă națiune pe roți. Acum se dăduseră aripi omenirii!

Deși nu literal. Aerocarul, ori avionul obișnuit, nu avea deloc aripi și nici măcar o suprafață vizibilă de control. Dispăruseră până și elicele greoaie ale vechilor elicoptere. Omul nu descoperise totuși antigravitația; doar Overlorzii păstrau secretul acela suprem. Aerocarele erau propulsate de forțe pe care frații Wright le-ar fi înțeles. Pilotarea se făcea cu ajutorul unor jeturi reactive, în mod direct sau prin metode mai subtile, de tipul controlului la limita fuzelajului. Aerocarele micuțe și omniprezente anulaseră ultimele bariere dintre oameni, așa cum n-ar fi putut-o face nici o lege sau dispoziție a Overlorzilor.

Dispăruseră și lucruri mult mai profunde. Societatea era absolut laică. Dintre credințele existente înainte de sosirea extratereștrilor mai supraviețuise doar o formă de budism purificat, poate cea mai austeră dintre toate religiile. Crezurile bazate pe miracole și revelații se prăbușiseră complet. Se destrămaseră lent, simultan cu dezvoltarea sistemului educațional, dar Overlorzii nu interveniseră în privința respectivă. Deseori, Karellen fusese întrebat despre vederile sale asupra religiei, însă răspunsese stereotip că orientările omului îl privesc numai pe om, atât timp cât nu amenință libertatea altora.

Poate că vechile credințe ar fi supraviețuit câteva generații, dacă n-ar fi existat curiozitatea umană. Se știa că Overlorzii aveau acces la trecut, iar istoricii apelaseră nu o dată la Karellen pentru a lămuri unele controverse străvechi. Poate că Administratorul se plictisise de asemenea întrebări, însă probabil își dădea perfect seama de efectul generozității sale.

Aparatul împrumutat Fundației Istoria Lumii nu se deosebea de un monitor TV decât prin sistemul complicat de determinare a coordonatelor spațio-temporale. Se afla probabil în legătură cu o mașină mult mai complexă, situată pe nava lui Karellen, funcționând pe baza unor principii inimaginabile. Tot ce aveai de făcut era să reglezi butoanele și se deschidea o fereastră în trecut. Aproape întreaga istorie pământeană din ultimii cinci mii de ani devenea accesibilă într-o clipă. Aparatul nu funcționa dincolo de limita respectivă, arătând doar pete neclare. Putea fi o cauză obiectivă sau o cenzură deliberată a Overlorzilor.

Deși dintotdeauna fusese clar oricărei minți raționale că nu *toate* scrierile religioase ale lumii pot avea dreptate, șocul fusese neașteptat de profund. Aparatul constituia o revelație pe care nimeni n-o putea nega sau contesta; aici, văzute prin intermediul magiei necunoscute a Overlorzilor, se aflau adevăratele începuturi ale marilor crezuri ale popoarelor. Cele mai multe erau nobile și înălțătoare, dar asta nu era suficient. În câteva zile, nenumărați profeți ai omenirii își pierduseră divinitatea. Sub lumina puternică și lipsită de pasiune a adevărului, dispăruseră ca roua dimineții credințe în care milioane de oameni speraseră de două mii de ani. Toate faptele, bune sau rele, produse vreodată de ele au fost brusc măturate în trecut și n-au mai putut atinge mințile oamenilor.

Omenirea își pierduse zeii cei vechi; acum era suficient de matură pentru a nu avea nevoie de alții.

Deși puțini remarcaseră, prăbușirea religiei fusese însoțită de declinul științei. Existau mulți tehnologi, dar puțini savanți mai extindeau frontierele cunoștințelor umane. Curiozitatea nu pierise, timp exista din belșug, însă inimile nu se mai îndreptau spre cercetarea științifică fundamentală. Părea inutil să-ți petreci viața căutând taine pe care Overlorzii le descoperiseră probabil cu ere în urmă.

Declinul fusese parțial camuflat de înflorirea puternică a științelor descriptive: zoologia, botanica și astronomia bazată pe observații. În domeniile acestea nu mai activaseră niciodată atâția amatori, adunând fapte pentru propria lor plăcere – dar existau puțini teoreticieni care să coreleze informațiile.

Sfârșitul tuturor rivalităților și conflictelor însemnase și sfârșitul practic al artelor creatoare. Exista un număr vast de artiști amatori și profesioniști, totuși, vreme de o generație, nu se înregistrase nici o lucrare cu adevărat remarcabilă în domeniul literaturii, muzicii, picturii sau sculpturii. Lumea continua să trăiască din gloria unui trecut ce nu mai putea reveni.

Nimeni nu-și făcea griji, cu excepția câtorva filozofi. Oamenii erau prea interesați în savurarea noii libertăți pentru a mai avea timp să privească dincolo de satisfacțiile prezentului. Aici se afla în sfârșit Utopia; noutatea ei încă nu fusese asaltată de dușmanul suprem al tuturor utopiilor – plictiseala.

Poate că Overlorzii dețineau o soluție și pentru sastisire, așa cum aveau pentru toate celelalte probleme. La o generație după apariția lor, nimeni nu le știa scopul final. Omenirea ajunsese să se încreadă în ei și să accepte fără întrebări altruismul supraumanul care-i ținuse atâta timp pe Karellen și tovarășii săi exilați de la căminele lor.

Dacă, într-adevăr, era vorba de altruism. Deoarece mai existau câțiva oameni care se întrebau dacă întotdeauna politica Overlorzilor avea să coincidă cu adevăratul progres al omenirii.

Capitolul șapte

Când Rupert Boyce trimise invitațiile la serată, distanțele totale implicate erau impresionante. Amintindu-i numai pe primii invitați, aceștia erau: familiile Foster din Adelaide, Shoenberger din Haiti, Farran din St. Petersburg, Moravia din Cincinnati, Ivanko din Paris și Sullivan din zona Easter Island, cam la patru kilometri sub ocean. Pentru Rupert era un compliment deosebit faptul că, deși invitase treizeci de oaspeți, la petrecere apărură peste patruzeci de musafiri. Doar Krausii nu veniră și asta numai datorită faptului că uitaseră de fusul de schimbare al datei și ajunseseră cu douăzeci și patru de ore mai târziu.

Pe la amiază se adunase un număr impresionant de aerocare și ultimii sosiți aveau destul de mult de mers pe jos, odată ce găseau un loc de aterizare. Vehiculele variau de la Flitterbugul de o persoană la Cadillacuri, adevărate palate zburătoare pentru întreaga familie. În epoca aceasta însă, condiția socială a invitaților nu putea fi apreciată pe baza mijlocului de transport folosit.

— Casa este *foarte urâtă*, rosti Jean Morrel, în vreme ce Meteor-ul cobora, spiralând. Pare o cutie peste care a călcat cineva.

George Greggson, un tip de modă veche în privința aterizărilor automate, reglă decelerația înainte de a răspunde:

— Cam greu de apreciat din unghiul *ăsta*... De pe sol ar putea arăta cu totul altfel. Oh!

— Ce s-a întâmplat?

— Au venit și Fosterii. Le-aș recunoaște oriunde culorile alea.

— Dacă nu vrei, n-ai decât să nu vorbești cu ei. Ăsta-i unul din avantajele petrecerilor lui Rupert – te poți ascunde printre musafiri.

George alese un loc de aterizare și opri între un alt Meteor și un vehicul pe care nici unul din ei nu izbuti să-l identifice. Părea capabil de viteze mari și, se gândi Jean, foarte inconfortabil. Unul din prietenii cu înclinații tehnice ai lui Rupert, hotărî ea. Probabil îl construise singur, deși parcă exista o lege interzicând așa ceva...

Când coborâră, căldura îi izbi precum suflul unui arzător. Le absorbea toată umiditatea și bărbatul avu impresia că-si simte pielea trosnind. Bineînțeles, era și vina lor. Plecaseră din Alaska de trei ore și ar fi trebuit să-și amintească să regleze climatizarea cabinei.

— Ce mai loc să trăiești! gâfâi Jean. Credeam că există un control al climei...

— Așa-i, făcu George. Cândva aici era deșert și... privește acum! Haide, înăuntru o să fie bine.

Glasul lui Rupert le bubui vesel în urechi. Gazda lor stătea lângă avion, cu câte un pahar în fiecare mână, privindu-i de sus cu o expresie strengărească. Îi privea de sus pentru simplul motiv că avea patru metri înălțime; de asemenea, era semitransparent. Puteai privi prin el fără mare dificultate.

— Nu-i frumos să-ți sperii invitații! protestă George. Se întinse spre paharele la care de-abia reușea să ajungă. Bineînțeles, mâna îi trecu prin ele. Sper că ai ceva mai substanțial pentru noi, când ajungem în casă!

— Nu te speria! râse Rupert. Spuneți ce vreți și va fi gata până sosiți.

— Două beri mari, răcite în oxigen lichid, răspunse prompt George. Ajungem imediat.

Rupert încuviință, așează un pahar pe o masă invizibilă, manevră un buton la fel de invizibil și dispăru.

— Hei! făcu Jean. Este prima dată când văd un aparat din astea. Cum de-a pus Rupert mâna pe el? Știam că le au numai Overlorzii.

— Nu știi că Rupert obține *întotdeauna* ceea ce dorește? replică bărbatul. Pentru el, e jucăria cea mai grozavă. Poate sta confortabil în cameră și să călătorească prin toată Africa. Nici căldură, nici insecte, nici oboseală... iar frigiderul mereu la îndemână. Mă întreb ce-ar fi zis Stanley și Livingstone despre chestia asta.

Soarele îi obligă să-și întrerupă discuția până la adăpostul casei. Când se apropiară de ușa din față (greu de distins în peretele de sticlă), aceasta se deschise singură, în sunet de alămuri. Jean bănui, în mod corect, că până la sfârșitul zilei avea să i se urască de atâta fanfară.

În răcoarea plăcută a holului îi întâmpină noua doamnă Boyce. Pentru a respecta adevărul, ea reprezenta principalul motiv al afluenței de oaspeți. Poate că jumătate din ei ar fi venit oricum să vadă casa lui Rupert; cei care șovăiau fuseseră convinși de zvonurile referitoare la actuala sa soție.

Un singur epitet o putea descrie în mod corespunzător: tulburătoare. Chiar și într-o lume unde frumusețea devenise aproape obișnuită, bărbații întorceau capetele atunci când ea intra într-o încăpere.

Era, bănui George, un sfert negresă, cu trăsăturile chipului aproape grecești, iar părul lung și lucios. Numai culoarea întunecată a pielii – banalul termen „ciocolatiu" părea singurul potrivit – îi dezvăluia originea.

— Sunteți Jean și George, nu-i așa? întrebă femeia, întinzând mâna. Mă bucur să vă cunosc! Rupert se ocupă de băuturi, haideți să-i întâlniți și pe ceilalți musafiri.

Glasul era un contralto bogat, trimițând fiori prin șira spinării lui George. Privi nervos spre Jean, care izbuti să forțeze un zâmbet fals, iar în cele din urmă își regăsi vocea.

— Foarte... foarte drăguț din partea ta, rosti el neconvingător. Abia așteptam să venim la petrecerea asta.

— Rupert dă *întotdeauna* niște petreceri minunate, interveni Jean.

Modul în care accentuase cuvântul „întotdeauna" îi dezvăluia însă în mod clar gândurile: „Întotdeauna când se însoară". George roși puțin și o privi reprobator, dar aparent gazda nu sesizase înțepătura. Femeia era prietenia întruchipată și-i conduse în salonul principal, pe jumătate ocupat de o selecție reprezentativă a prietenilor lui Rupert, care stătea în fața unei console asemănătoare unui panou de comandă; George presupuse că era dispozitivul care-i proiecta imaginea. Rupert era preocupat să sperie alți doi musafiri abia sosiți, dar se opri pentru a-i saluta pe Jean și George, scuzându-se în același timp că oferise altora paharele lor.

— O să mai găsiți destule pe aici, flutură el mâna spre înapoi, în vreme ce efectua reglaje cu mâna cealaltă. Simțiți-vă ca acasă. Pe cei mai mulți invitați îi cunoașteți deja... Maia o să vi-i prezinte pe ceilalți. Mă bucur că ați venit.

— Și noi îți mulțumim pentru invitație, făcu Jean fără multă convingere.

George se îndreptase deja spre bar și prietena lui îl urmă, salutându-i pe cunoscuți. Aproape trei sferturi din chipuri îi erau străine, lucru normal la o petrecere dată de Rupert.

— Hai să explorăm casa, îi spuse ea lui George după ce se înviorașeră cu câte o băutură și-și salutaseră toți prietenii.

Bărbatul o urmă, abia reținându-și o căutătură spre Maia Boyce. În ochii lui se zărea o nostalgie ce n-o încânta deloc pe Jean. Înnăscuta poligamie masculină constituia într-adevăr o bătaie de cap. Pe de altă parte, dacă n-ar fi fost așa... Da, poate că la urma urmelor era mai bine.

George își reveni repede la normal, în timp ce investigau minunățiile noului cămin al lui Rupert. Locuința părea foarte mare pentru numai două persoane, dar perfect adecvată numeroșilor musafiri pe care urma să-i primească. Avea două niveluri, etajul fiind mai extins și umbrind parterul. Gradul automatizării era considerabil, iar bucătăria semăna cu carlinga unui avion.

— Săraca Ruby, comentă Jean. I-ar fi plăcut aici.

— Din câte am auzit, replică George, care n-o prea simpatizase pe fosta doamnă Boyce, e foarte fericită cu prietenul ei australian.

Chestiunea era bine cunoscută; Jean n-o putea nega, de aceea schimbă subiectul.

— E nemaipomenit de drăguță, nu-i așa?

George era suficient de atent ca să evite capcana.

— Da, nu-i rea, răspunse el indiferent. Bineînțeles, dacă-ți plac brunetele...

— Bănuiesc că ție nu-ți plac deloc, făcu candid Jean.

— Nu fi geloasă, scumpo, chicoti bărbatul mângâindu-i părul platinat. Hai mai bine să dăm o raită prin bibliotecă. Unde crezi că este?

— Undeva pe sus. Am vizitat toate camerele de la parter. În plus, se încadrează în ideea generală a casei: spațiile de locuit, dormit, servit masa și altele sunt legate de parter. Acum ne aflăm în sectorul distracțiilor și al recreării, deși continui să cred că-i de-a dreptul ciudat să ai piscină la etaj.

— Presupun că există un motiv, spuse George încercând o ușă. Rupert a avut niște consultanți pricepuți când a construit casa. Sunt convins că n-o putea face de unul singur.

— Ai probabil dreptate. Altfel, camerele n-ar fi avut uși, nici scările trepte. De fapt, n-aș avea curajul să intru într-o locuință proiectată numai de Rupert.

— Ia uite-o, rosti George cu mândria unui navigator care a zărit țărmul, fabuloasa colecție Boyce în noul ei cămin! Mă întreb câte din ele a citit Rupert cu adevărat.

Biblioteca se întindea pe toată lățimea casei, dar rafturile uriașe, dispuse transversal, o împărțeau în șase compartimente mai mici. Conținea, dacă George își amintea exact, cincisprezece mii de volume: aproape toate cărțile importante publicate vreodată în domeniul nebulos al magiei, experiențelor psihice, telepatiei și tuturor categoriilor de fenomene neclare îngrămădite în domeniul paranormal. În epoca aceasta a rațiunii, părea un hobby extrem de ciudat.

Probabil că era pur și simplu o manifestare a evazionismului lui Rupert.

Bărbatul simți mirosul, imediat cum intră. Izul era slab însă pătrunzător, mai mult ciudat decât neplăcut. Jean îl remarcase și ea; își încreți fruntea, străduindu-se să-l identifice. Acidul acetic, gândi George, ar fi avut aroma cea mai asemănătoare. Totuși mai era ceva...

Biblioteca se termina printr-o nișă în care se găseau o masă, două scaune și câteva perne orientale. Probabil aici se refugia Rupert să citească. Acum, sub lumina inexplicabil de slabă, se afla un cititor.

Jean își opri răsuflarea și strânse puternic mâna lui George. Reacția ei era poate scuzabilă. Una e să privești la televizor și alta să întâlnești realitatea. George, arareori surprins, nu se pierdu cu firea.

— Sper că nu v-am deranjat, domnule, rosti el politicos. Nu știam că aici se află cineva. Rupert nu ne-a spus...

Overlordul lăsă cartea, îi privi atent, apoi reluă cititul. Gestul lui nu era deloc nepoliticos, deoarece venea din partea unei ființe care putea simultan citi, vorbi și probabil face alte acțiuni. Totuși privelișteа era de-a dreptul schizofrenică pentru oameni.

— Mă numesc Rashaverak, răspunse el cu amabilitate. Mă tem că nu sunt prea sociabil, iar biblioteca lui Rupert este un loc care cu greu poate fi ocolit.

Jean izbuti să-și stăpânească un chicotit nervos. Neașteptatul lor tovarăș, observă ea, parcurgea o pagină în două secunde. Nu avea nici o îndoială că asimila tot ceea ce citea și se întrebă dacă ar fi putut citi câte o carte cu fiecare ochi. Bineînțeles, se gândi, apoi ar învăța Braille, așa încât să folosească și degetele. Imaginea mentală rezultată era prea comică și încercă s-o alunge, participând la conversație. La urma urmelor, n-avea zilnic ocazia de-a vorbi cu unul dintre stăpânii Pământului.

După ce făcură prezentările, George o lăsă să flecărească, sperând că n-avea să facă o remarcă lipsită de tact. Aidoma lui Jean, nici el nu mai întâlnise un Overlord în carne și oase. Deși aceștia participau la activități mondene alături de oficialități guvernamentale, savanți și alții, bărbatul nu auzise niciodată de prezența vreunuia la o petrecere particulară obișnuită. O concluzie ar fi fost că petrecerea respectivă nu era atât de obișnuită pe cât părea. Aparatul Overlorzilor aflat în posesia lui Rupert întărea bănuiala aceasta și George începu să se întrebe Ce-Naiba-Se-Întâmpla. Trebuia să-l descoasă pe Rupert de îndată ce avea să fie posibil.

Deoarece scaunele erau prea mici pentru el, Rashaverak stătea pe podea, aparent comod, fiindcă ignorase pernele aflate în imediata apropiere. Drept urmare, capul său se găsea numai la doi metri deasupra podelei și George avu șansa unică să studieze biologia extraterestră. Din nefericire, știind la fel de puține lucruri și despre cea terestră, nu putea să afle alte detalii inedite. Doar izul acela aparte, dar în nici un caz neplăcut, constituia o noutate. Se întrebă ce miros aveau oamenii pentru Overlorzi și speră că nu prea dizgrațios.

Rashaverak nu avea nimic antropomorf. George putea înțelege de ce, văzuți din depărtare de către sălbaticii ignoranți și îngroziți, Overlorzii fuseseră considerați oameni înaripați, ajungându-se de aici la portretul convențional al Diavolului. Coarnele mici (oare ce funcție aveau? se întrebă bărbatul) semănau cu descrierile făcute, totuși trupul nu aducea cu al unui om sau al oricărui animal cunoscut vreodată pe Pământ. Descinzând dintr-un arbore evoluționist complet străin, Overlorzii nu erau mamifere, nici insecte sau reptile. Nu se știa cu siguranță nici dacă erau vertebrate; învelișul lor extern dur putea foarte bine să fie singurul schelet.

Aripile lui Rashaverak stăteau pliate, astfel că nu se distingeau perfect, însă coada, aidoma unei bucăți de țeavă flexibilă, se curba sub corp. Vârful ei cel faimos nu era ascuțit, fiind un romb lat și turtit. Scopul său, așa cum se acceptase în mod general, era de a conferi stabilitate în timpul zborului, similar penelor din cozile păsărilor. Pornind de la puținele fapte cunoscute și avansând astfel de ipoteze, savanții ajunseseră la concluzia că Overlorzii proveneau de pe o planetă cu gravitație redusă și atmosferă foarte densă.

Brusc, dintr-un difuzor mascat se auzi vocea lui Rupert:

— Jean! George! Unde naiba v-ați ascuns? Veniți jos, la distracție! Musafirii au început să vă bârfească...

— Poate că ar fi bine să merg și eu, vorbi Rashaverak, punând cartea înapoi pe raft.

Făcu lucrul acesta cu ușurință, fără să se miște de pe podea, și George observă pentru întâia oară că mâna Overlordului avea două degete mari opuse, între care se aflau alte cinci degete. Nu mi-ar plăcea să fac aritmetică, gândi el, într-un sistem de numerație cu baza paisprezece.

Ridicat în picioare, Rashaverak constituia un spectacol impunător și, când se aplecă pentru a evita plafonul, deveni evident că dacă

Overlorzii ar fi dorit să trăiască printre oameni, dificultățile practice ar fi fost considerabile.

În ultima jumătate de oră mai sosiseră invitați și salonul era acum de-a dreptul ticsit. Apariția lui Rashaverak aglomeră și mai mult încăperea, fiindcă toți cei din camerele vecine alergară să-l vadă. În mod evident, pe Rupert îl încânta foarte mult senzația produsă, nu însă și pe Jean și George care rămaseră nebăgați în seamă. De fapt, puțini îi puteau zări, fiind mascați de statura Overlordului.

— Vino aici, Rashy, să-ți prezint câțiva prieteni! strigă Rupert. Stai pe canapeaua asta, să nu mai zgârii tavanul!

Cu coada petrecută peste umăr, Rashaverak traversă odaia aidoma unui spărgător de gheață, croindu-și drum printre sloiuri. Când se așeză alături de gazdă, salonul păru că devine mai larg și George suspină ușurat.

— Mă apucase claustrofobia când stătea în picioare. Mă întreb cum de l-a adus Rupert... ar putea fi o petrecere interesantă.

— Mi se pare ciudat și modul în care i se adresează, de față cu atâta lume. Deși lasă impresia că nu-i prea pasă. Foarte curios!

— Fac prinsoare *că-i pasă*. Necazul cu Rupert este că-i place să se dea în spectacol și e lipsit de tact. Apropo, asta îmi aduce aminte de câteva întrebări pe care le-ai pus lui Rashaverak!

— Care anume?

— De pildă: „De cât timp sunteți aici?“, sau „Cum vă înțelegeți cu Administratorul Karellen?“, sau „Vă place pe Pământ?“... Draga mea! *Nu așa* se vorbește cu un Overlord!

— De ce nu? E momentul s-o facă cineva.

Înainte ca discuția să devină aprinsă, fură interpelați de Shoenbergeri. Femeile plecară într-o direcție, s-o bârfească pe doamna Boyce, iar bărbații porniră în altă direcție, făcând exact același lucru, deși din alt punct de vedere. Benny Shoenberger era unul dintre prietenii cei mai vechi al lui George și deținea o mulțime de noutăți în legătură cu subiectul respectiv.

— Pentru Dumnezeu, să nu spui nimănui..., începu el. Ruth habar n-are, dar *eu* i-am prezentat-o lui Rupert.

— Cred, comentă George cu invidie, că-i mult prea bună pentru Rupert. Deci legătura nu va putea dura. În curând se va plictisi de el.

Gândul acesta părea să-l dispună considerabil.

— Nu fi convins! Nu este numai frumoasă, ci și o ființă deosebită. Era momentul ca de Rupert să se ocupe cineva, iar ea este femeia cea mai potrivită.

Atât Rupert cât și Maia stăteau acum lângă Rashaverak, primindu-și oaspeții. Petrecerile lui Rupert aveau rareori un focar, cel mai adesea divizându-se în șase-șapte grupuri independente, formate după preocupările comune. De data aceasta însă, toți invitații găsiseră un centru de atracție. Lui George îi părea rău pentru Maia. Ar fi trebuit să fie petrecerea ei, dar Rashaverak o eclipsase parțial.

— Auzi, făcu George, ciugulind dintr-un sandviș, de unde naiba l-a luat Rupert pe Overlord? N-am mai auzit de așa ceva, deși se pare că el consideră situația absolut normală. Când ne-a invitat, n-a pomenit nimic despre asta.

— Una din micile lui surprize, chicoti Benny. Mai bine întreabă-l chiar pe el. Dar să știi că nu-i prima dată... Karellen a fost invitat la Casa Albă, la Palatul Buckingham și...

— Ce naiba, asta-i *altceva*! Rupert e un cetățean absolut obișnuit.

— Poate că și Rashaverak este un Overlord neînsemnat. Ți-am zis, întreabă-l pe Rupert!

— Așa o să fac, numai să-l prind singur.

— S-ar putea să aștepți cam mult...

Benny avea dreptate, însă, deoarece petrecerea se încălzise, era mai ușor să fii răbdător. Ușoara paralizie provocată de apariția lui Rashaverak dispăruse. În jurul Overlordului mai exista un grup restrâns, dar în rest se petrecuse obișnuita fragmentare și toți invitații se comportau destul de natural. Sullivan, de pildă, descria unei audiențe fascinate ultimele sale cercetări submarine.

— Încă nu suntem siguri, spunea el, cât de mari ajung. Nu departe de baza noastră se află un canion unde trăiește una cu adevărat gigantică. Am zărit-o o dată și apreciez că atinge aproape treizeci de metri, cu tentaculele desfăcute. Săptămâna viitoare pornesc în urmărirea ei. Nu vrea nimeni un animal de casă?

O femeie emise un țipăt slab de oroare.

— Brr! Mă-ngrozește numai să mă gândesc la așa ceva! Trebuie să ai un curaj extraordinar.

Sullivan păru de-a dreptul surprins.

— Nu m-am gândit niciodată la asta, comentă el. Bineînțeles că-mi iau măsurile de siguranță cuvenite, totuși n-am fost vreodată în pericol *real*. Caracatițele știu că nu mă pot mânca și atâta timp cât nu mă apropii prea mult, nici nu mă bagă în seamă. Majoritatea creaturilor marine te lasă în pace dacă nu le faci nimic.

— Cred totuși, interveni altcineva, că mai devreme sau mai târziu este inevitabil să nu dai peste una care să te considere comestibil.

— Ah, exclamă voios Sullivan, se mai întâmplă și așa ceva! Eu încerc să nu le fac nici un rău, fiindcă la urma urmelor doresc să devenim prieteni. Pur și simplu cuplez jeturile la valoarea maximă și într-un minut, cel mult două, m-am desprins. Dacă sunt prea ocupat ca să stau și să mă joc, le pot scutura cu câteva sute de volți. *Asta* pune capăt situației și nu mă mai deranjează niciodată.

Într-adevăr, gândi George trecând mai departe, la petrecerile lui Rupert puteai întâlni persoane extrem de interesante. Chiar dacă gusturile literare ale gazdei erau foarte specializate, cele ale prietenilor săi acopereau domenii din cele mai diverse. Fără să se obosească întorcând capul, zărea un regizor faimos, un poet minor, un matematician, doi actori, un inginer de la o uzină atomică, un editor al unui săptămânal ilustrat, un statistician de la Banca Mondială, un virtuoz violonist, un profesor de arheologie și un astrofizician. Nu exista nici un reprezentant al breslei lui George – scenografia pentru televiziune – lucru excelent, deoarece bărbatul voia să scape de discuțiile profesionale. Îi plăcea munca lui; în epoca aceea, pentru întâia oară în istoria omenirii, nimeni nu făcea ceva care să nu-i placă, însă era tipul de om care, la sfârșitul zilei, putea închide definitiv după el ușa studioului.

În cele din urmă, reuși să-l încolțească pe Rupert în bucătărie, unde amesteca niște cocteiluri. Era păcat să-l coboare pe pământ tocmai acum când avea o privire pierdută, dar George putea fi nemilos când era necesar.

— Ia ascultă, începu el cocoțându-se pe cea mai apropiată masă. Cred că ne datorezi niște explicații.

— Hm, făcu Rupert gânditor, plimbându-și limba prin gură. C'ed c-am pus p'ea mu't gin...

— Nu ocoli discuția, prefăcându-te beat, pentru că te cunosc prea bine. De unde vine prietenul tău Overlordul și ce caută aici?

— Nu ți-am spus? exclamă Rupert. Credeam că le-am povestit tuturor... Nu erai acolo... ah, te ascundeai în bibliotecă. Chicoti într-o manieră pe care George o găsi insinuantă. Știi, biblioteca l-a adus aici pe Rashy.

— Ce chestie!

— Cum adică?

George se opri, dându-și seama că problema trebuia abordată cu mult tact. Rupert era foarte mândru de colecția lui.

— Ăăăă, ei bine... gândindu-te câte cunosc Overlorzii despre știință, nu te-ai fi așteptat să se intereseze de fenomene psihice și alte prostii de astea.

— Prostii sau nu, replică Rupert, pe ei îi preocupă psihologia umană, iar eu dețin câteva cărți din care se pot învăța multe. Înainte de a mă muta aici, un adjunct al Administratorului m-a contactat, întrebându-mă dacă le pot împrumuta cincizeci dintre cele mai rare volume ale mele. Un bibliotecar de la British Museum le povestise despre mine. Îți poți imagina ce i-am răspuns.

— Habar n-am!

— Ei bine, i-am răspuns foarte politicos că mi-au trebuit douăzeci de ani ca să adun toate cărțile. Erau oricând binevenițI să le citească, dar trebuiau s-o facă *aici*. Așa a apărut Rashy, care citește cam douăzeci de cărți pe zi. Și eu sunt curios ce caută în ele.

Scenograful se gândi o clipă, apoi înălță dezgustat din umeri.

— Sincer vorbind, spuse el, încep să-mi schimb părerea despre Overlorzi. Credeam că au lucruri mai bune de făcut.

— Ești un materialist incorigibil, așa-i? Nu cred că pot fi întru totul de acord. Totuși, privind chiar și din poziția ta, strict practică, există o explicație. Sunt sigur că și tu ai studia superstițiile oricărei rase primitive cu care ai intra în contact!

— Mda, făcu George nu prea convins.

Muchia mesei era prea tare, așa încât se ridică în picioare. Rupert amestecase mulțumit câteva cocteiluri și se pregătea să revină printre musafiri. Glasuri nemulțumite îi solicitau deja prezența.

— Hei, protestă George, vreau să te mai întreb ceva până nu dispari. De unde ai făcut rost de gadgetul ăla de televiziune bidirecțională, cu care ai vrut să ne sperii?

— Face parte din tranzacție. Am explicat cât de valoros poate fi într-o meserie ca a mea și Rashy a transmis sugestia mai departe.

— Scuză-mă dacă sunt cam greu de cap, dar *care* este noua ta meserie? Presupun totuși că are legătură cu animalele.

— Exact! Sunt superveterinar. Zona mea acoperă zece mii de kilometri pătrați de junglă și fiindcă pacienții nu vor veni la mine, trebuie să-i caut eu.

— Nu-ți ia cam mult timp?

— Bineînțeles, nu-i practic să te ocupi de plevușcă. Doar lei, elefanți, rinoceri și alte chestii de astea. În fiecare dimineață, trimit vizorul la o sută de metri altitudine, mă așez în fața ecranului și

călătoresc prin ținut. Când găsesc pe cineva cu necazuri, iau aerocarul și sper că metoda mea nu va da greș. Uneori e mai greu. În general, leii și felinele merg ușor, dar ia încearcă să nimerești din zbor un rinocer cu un cartuș-injecție!

— RUPERT! răcni cineva din camera alăturată.

— Uite ce-ai făcut! Mi-am neglijat datoria de gazdă. Ia tu tava aia. Sunt paharele cu vermut și nu vreau să se amestece.

* * *

George ajunse pe terasa acoperișului înainte de apusul soarelui. Din mai multe motive întemeiate, avea o ușoară durere de cap și simțea nevoia să scape de zgomotul și confuzia din casă. Jean dansa mult mai bine decât el și refuzase să plece, lăsând impresia că se distra din plin. Asta îl necăjise pe George care, ușor cherchelit și simțindu-se neînțeles, hotărâse să ofteze la lumina stelelor.

Pe acoperiș se ajungea mergând cu liftul până la etaj și urcând după aceea pe scara în spirală ce ocolea conducta de aspirație a instalației de climatizare. Printr-un chepeng, se ieșea apoi pe terasă. Într-un capăt al acesteia era parcat aerocarul lui Rupert, zona centrală fiind o grădină – ce părea deja părăginită – iar restul o simplă platformă de observație cu câteva șezlonguri. George se trânti într-unul din ele și se uită în jur cu o privire imperială. Se simțea stăpân peste tot ceea ce vedea.

Folosind un eufemism, priveliștea era magnifică. Locuința lui Rupert fusese construită pe marginea unei văi care cobora spre est, către lacurile și mlaștinile aflate la cinci kilometri depărtare. Spre vest, terenul se întindea neted, iar jungla ajungea aproape la ușa casei. Înapoia junglei, la o distanță de cel puțin cincizeci de kilometri, se ridica un lanț muntos aidoma unui perete uriaș. Vârfurile munților erau pătate cu zăpadă și norii de deasupra lor erau însângerați, pe când soarele cobora în ultimele minute ale călătoriei sale zilnice. Privind bastioanele acelea îndepărtate, George se simți extrem de treaz.

Stelele ce apăruseră cu o grabă atât de indecentă în momentul apusului i se păreau complet străine. Căută Crucea Sudului, dar fără succes. Deși cunoștea prea puțină astronomie și de-abia recunoștea câteva constelații, absența prietenilor familiari era neplăcută. Același lucru se putea spune și despre zgomotele răzbătând din

jungla stânjenitor de apropiată. Ajunge cu aerul curat, gândi scenograful. O să mă întorc jos înainte ca vreun liliac-vampir, sau ceva la fel de neplăcut să înceapă să investigheze.

Tocmai se ridicase, când un alt musafir apăru prin chepeng. Se întunecase și George nu-l putu recunoaște, de aceea strigă:

— Hei! Te-ai plictisit și tu?

Companionul său invizibil râse.

— Rupert proiectează niște filme pe care le-am mai văzut...

— Vrei o țigară? întrebă George.

— Mulțumesc.

La flacăra brichetei – George ținea mult la asemenea antichități – își putu recunoaște tovarășul: un negru tânăr, extraordinar de chipeș, al cărui nume îl uitase imediat după prezentări, ca de altfel și pe ale celorlalți douăzeci de necunoscuți de la petrecere. Totuși ceva părea familiar la el și brusc ghici adevărul.

— Nu cred că ne-am mai întâlnit, spuse el, dar nu cumva ești noul cumnat al lui Rupert?

— Exact. Mă numesc Jan Rodricks. Toată lumea spune că Maia și cu mine semănăm foarte mult.

Scenograful se întrebă dacă trebuia să-l compătimească pe Jan pentru noua lui rudă. Hotărî să-l lase să afle singur; la urma urmelor, *exista* totuși posibilitatea ca Rupert să se domolească de data aceasta.

— Eu sunt George Greggson. Participi pentru prima dată la una din faimoasele petreceri ale lui Rupert?

— Da. Întâlnești mulți oameni în felul ăsta...

— Și nu numai oameni, adăugă George. A fost întâia oară când am întâlnit un Overlord.

Jan ezită o clipă înainte de a răspunde și George se întrebă dacă nu cumva atinsese un punct sensibil. Răspunsul nu dezvălui însă nimic.

— Nici eu nu mai văzusem vreunul până acum, decât bineînțeles la televizor.

Aici conversația se împotmoli și după un moment George își dădu seama că tânărul dorea să fie singur. Oricum se făcuse frig, așa încât își luă rămas bun și coborî în casă.

Jungla era liniștită acum; rezemându-se de parapetul terasei, Jan nu auzea decât murmurul slab al casei, respirând prin plămânii ei mecanici. Se simțea foarte singur și așa dorea să fie. De asemenea, se simțea extrem de frustrat, iar lucrul acesta nu-l dorise deloc.

Capitolul opt

Nici un fel de Utopie nu-i poate satisface complet pe toți. Pe măsură ce condițiile materiale li se îmbunătățesc, oamenii ridică privirile și devin nemulțumiți de puterea și realizările care, odată, li s-ar fi părut mai presus de orice închipuire. Chiar dacă lumea exterioară le-a oferit tot ce a putut, dăinuie încă tânjeala inimii și căutarea minții.

Deși adesea își aprecia norocul, Jan Rodricks ar fi fost și mai nemulțumit într-o epocă anterioară. Cu un secol în urmă, culoarea lui ar fi reprezentat un handicap uriaș, poate covârșitor. Astăzi nu însemna absolut nimic. Inevitabila reacție care oferise negrilor de la începutul secolului douăzeci și unu o ușoară senzație de superioritate dispăruse deja. Termenul „negrotei" nu mai constituia un peiorativ în societate, fiind utilizat de toată lumea fără nici o stânjeneală. Cuvântul nu avea mai multă încărcătură emoțională decât etichetele de tipul republican, metodist, conservator sau liberal.

Tatăl lui Jan fusese un scoțian simpatic, care repurtase o oarecare celebritate ca iluzionist. Moartea lui, la vârsta de numai patruzeci și cinci de ani, fusese cauzată de consumul excesiv din produsul cel mai faimos al țării sale. Deși Jan nu-și văzuse niciodată tatăl beat, nu era sigur nici dacă-l văzuse treaz vreodată.

Doamna Rodricks preda un curs avansat de teoria probabilităților la Universitatea Edinburgh. Era tipic pentru mobilitatea extraordinară a Omului din veacul douăzeci și unu ca doamna Rodricks, care era neagră ca abanosul, să se fi născut în Scoția iar blondul ei soț să-și petreacă aproape toată viața în Haiti. Maia și Jan nu avuseseră niciodată o singură casă, ci pendulaseră între familiile lor precum două mingi de tenis. Educația primită fusese amuzantă, totuși nu corectase instabilitatea moștenită de amândoi pe linie paternă.

La douăzeci și șapte de ani, Jan mai avea în față câțiva ani de facultate înainte de a se gândi în mod serios la viitorul său. Absolvise examenele cu ușurință, urmând o programă ce ar fi părut extrem de stranie cu un secol înainte. Materiile principale fuseseră matematica și fizica, iar cele secundare filozofia și muzica. Chiar după normele exigente ale epocii, tânărul era un excelent pianist amator.

Peste trei ani avea să-și ia doctoratul în fizică inginerească, cu astronomia ca subiect secundar. Pregătirea examenului cerea multă

trudă, dar Jan era aproape încântat de perspectiva aceasta. Studia la Universitatea din Cape Town, la poalele Munților Table, poate cel mai frumos lăcaș de învățământ superior din lume.

Nu avea griji materiale, totuși era nemulțumit și nu-și găsea leacul. Înrăutățind și mai mult lucrurile, fericirea Maiei – deși el nu-i purta pică – accentuase motivul principal al necazului său.

Jan suferea încă de iluzia romantică – sursa atâtor suferințe și poezii – potrivit căreia fiecare om cunoaște în viață o singură iubire adevărată. La o vârstă destul de înaintată, inima îi fusese răpită de o femeie mai renumită prin frumusețe decât prin fidelitate. Rosita Tsien pretindea, și era perfect adevărat, că prin vinele ei curgea sângele împăraților Manchu. Avea mulți admiratori, majoritatea provenind de la Facultatea de științe din Cape Town. Jan căzuse victimă frumuseții delicate, de floare, a femeii și idila continuase destul timp pentru ca sfârșitul ei să-l roadă acum. Nu-și dădea seama unde greșise...

Bineînțeles, avea să depășească momentul respectiv. Și alți bărbați suferiseră dezastre similare fără urmări ireparabile, ba chiar ajunseseră la stadiul când puteau spune: „Sunt sigur că niciodată n-aș fi fost fericit cu o *asemenea* femeie!" O astfel de detașare se situa deocamdată într-un viitor îndepărtat și Jan continua să fie supărat pe viață.

Celălalt necaz părea mai greu de depășit, fiind legat de impactul Overlorzilor asupra propriilor ambiții. Jan era romantic nu doar cu inima, ci și cu mintea. Ca atâția alți tineri, după încheierea cuceririi spațiului aerian terestru, își lăsase visele și imaginația să rătăcească prin oceanele neexplorate ale spațiului cosmic.

Cu un secol în urmă, Omul pusese piciorul pe scara ce-l putea duce la stele. În momentul acela – să fi fost oare o coincidență? – ușa spre alte planete îi fusese trântită în față. Overlorzii impuseseră puține restricții asupra unor forme de activitate umană (războiul constituise poate excepția majoră), dar în domeniul zborurilor spațiale cercetarea practic încetase. Confruntarea cu știința extraterestră era disproporționată. Cel puțin pentru moment, Omul se îndreptase asupra altor activități. N-avea sens să construiască rachete când Overlorzii dețineau mijloace de propulsie infinit superioare, bazate pe principii despre care nu scăpau nici o aluzie.

Câteva sute de oameni călătoriseră pe Lună în scopul stabilirii unui observator astronomic. O făcuseră cu un aparat mic, împrumutat de la Overlorzi. Era evident că din vehiculul acela primitiv se

puteau deduce prea puține lucruri, chiar dacă proprietarii săi îl oferiseră fără ezitare curioșilor savanți pământeni.

Astfel, Omul continua să rămână prizonierul planetei sale. Planeta era mult mai acceptabilă, însă și mult mai mică decât cu un secol în urmă. Când puseseră capăt războiului, foametei și bolilor, Overlorzii puseseră capăt și aventurii.

Luna răsărise, pictând cerul cu o lumină palidă și lăptoasă înspre est. Jan știa că acolo sus, înapoia meterezelor lui Pluto, se afla baza principală a Overlorzilor. Deși veniseră și plecaseră întruna de șaptezeci de ani, abia acum, în timpul vieții lui Jan, navele de aprovizionare abandonaseră orice precauție, călătorind sub ochii pământenilor. În telescoapele de cinci sute de centimetri, umbrele lor puteau fi zărite cu ușurință atunci când soarele le proiecta pe câmpiile lunare. Fiindcă tot ceea ce făceau Overlorzii prezenta un interes imens pentru omenire, sosirile și plecările navelor fuseseră urmărite cu atenție și începuse să se contureze un tipar al comportării lor (deși nu și motivul respectiv). Una din umbrele uriașe dispăruse cu câteva ore în urmă. Jan știa ce însemna asta: o navă începuse pregătirile premergătoare spre îndepărtata și tainica lor planetă natală.

Tânărul nu văzuse niciodată o navă lansându-se către stele. Când condițiile permiteau, vizibilitatea era bună pe jumătate din globul terestru, dar el avusese mereu ghinion. Nimeni nu știa cu exactitate când avea loc startul, iar Overlorzii nu se grăbeau să-l anunțe. Hotărî să mai aștepte zece minute, apoi să se întoarcă în casă.

Ce fusese asta? Doar un meteor alunecând în jos prin Eridan. Jan se destinse și-și aprinse încă o țigară.

O terminase pe jumătate când, la depărtare de o jumătate de milion de kilometri, Propulsia Stelară se aprinse. Din inima strălucirii lunare, o scânteie micuță începu să urce către zenit. La început mișcarea ei era atât de lentă, încât putea fi percepută cu greu, dar viteza îi sporea cu fiecare secundă. Pe măsură ce se înălța, strălucea tot mai puternic, apoi dispăru brusc. Peste o clipă reapăru, mai strălucitoare și mai rapidă. Clipind într-un ritm aparte, suia tot mai repede pe cer, trasând o linie tremurândă de lumină printre stele. Chiar pentru cineva care nu cunoștea distanța reală, impresia de viteză îți tăia răsuflarea; când aflai că nava se găsea undeva dincolo de Lună, rămâneai uluit de vitezele și energiile implicate.

Jan știa că ceea ce zărea în momentul acela reprezenta un produs lipsit de importanță al energiilor. Nava în sine era invizibilă,

aflându-se cu mult înaintea luminii ascendente. Așa cum un reactor ce zboară foarte sus lasă în urmă o dâră de condensare, tot așa nava Overlorzilor își lăsa semnul caracteristic. Teoria general acceptată – asupra căreia mai existau puține îndoieli – era că accelerațiile imense ale Propulsiei Stelare produceau o distorsiune locală a spațiului. Tânărul mai știa că nu vedea decât lumina stelelor depărtate, adunată și focalizată în ochii lui atunci când condițiile erau favorabile de-a lungul traiectoriei. Aceea constituia dovada vizibilă a relativității: curbarea luminii în prezența unui câmp gravitațional colosal.

Acum, vârful dârei lungi și subțiri, aidoma unui creion, lăsa impresia că se mișcă mult mai încet, dar asta se datora perspectivei. În realitate, continua să accelereze, deși traiectoria părea mai scurtă. Jan cunoștea faptul că nava era urmărită de multe telescoape, deoarece savanții Pământului încercau să descopere secretele Propulsiei. Se publicaseră deja zeci de lucrări despre subiectul respectiv; fără îndoială, Overlorzii le citiseră cu cel mai mare interes.

Lumina fantomatică începea să pălească. Ajunsese doar un punct prin mijlocul constelației Carena, așa cum știuse și Jan că avea să se întâmple. Planeta Overlorzilor se afla undeva pe acolo, dar în sectorul respectiv al spațiului existau peste o mie de stele. Nu se putea aprecia distanța față de Sistemul Solar.

Asta fusese totul. Deși nava abia își începuse călătoria, ochii oamenilor n-o mai puteau urmări. Dar în mintea tânărului continua să ardă amintirea dârei sclipitoare, un far ce nu avea să pălească atât timp cât el avea ambiție și dorință.

* * *

Petrecerea luase sfârșit. Aproape toți oaspeții plecaseră pe calea aerului, împrăștiindu-se în cele patru colțuri ale lumii. Mai existau totuși excepții.

Una dintre ele o constituia Norman Dodsworth, poetul, care se îmbătase în mod penibil, totuși fusese îndeajuns de potolit și adormise înainte de a fi necesară o acțiune violentă. Fusese depus, fără delicatețe, pe pajiște, sperându-se că o hienă avea să-i ofere o trezire pe măsură. Practic vorbind, putea fi considerat absent.

Mai rămăseseră doar George și Jean. Nu fusese ideea scenografului; el voia să se întoarcă acasă. Nu-l încânta prietenia dintre

Rupert și Jean, deși nu din motivele obișnuite. George se mândrea cu faptul că era un tip practic, cu capul pe umeri, și considera interesul care-i lega pe cei doi nu numai copilăros, ci chiar nesănătos în acea epocă a științei. I se părea de neconceput ca un om să mai poată avea cea mai mică încredere în paranormal, iar prezența lui Rashaverak acolo îi zguduise credința în Overlorzi.

Era evident acum că Rupert plănuia o surpriză, probabil cu ajutorul lui Jean. George se resemnase posomorât în fața nonsensului ce avea să urmeze.

— Am încercat mai multe variante până m-am stabilit la *asta*, începu mândru Rupert. Problema principală este reducerea frecării, pentru a obține libertatea completă de mișcare. Clasica masă lustruită și paharul nu-s rele deloc, dar se utilizează de sute de ani și eram convins că știința modernă poate realiza lucruri mai bune. Iată rezultatul! Apropiați-vă scaunele. Ești sigur că nu vrei să participi, Rashy?

Pentru o fracțiune de secundă se păru că Overlordul ezită, apoi clătină din cap. George se întrebă dacă învățase gestul de la pământeni.

— Nu, mulțumesc, răspunse el. Aș prefera să privesc. Poate altă dată.

— Perfect, ai timp să te răzgândești.

Chiar așa? gândi George, privindu-și morocănos ceasul.

Rupert își adunase prietenii în jurul unei măsuțe rotunde și masive. Masa avea o tăblie din plastic pe care gazda o ridică, dezvăluind o îngrămădire strălucitoare de bile de rulmenți al căror scop George nu și-l putea imagina. Sutele de puncte scânteind în lumină formau un desen fascinant și hipnotic, amețindu-l ușor.

Pe când își apropiau scaunele, Rupert scotoci sub masă și scoase un disc cu diametrul de vreo zece centimetri, pe care-l așeză deasupra bilelor.

— Gata, rosti el. Îl atingeți cu degetele și se mișcă fără nici o rezistență.

George examină măsuța cu profundă neîncredere. Pe circumferința ei se aflau literele alfabetului – la intervale regulate, deși nu într-o ordine anume – iar printre ele, răspândite în mod aleator, se găseau cifrele de la 1 la 9 și două plăcuțe cu DA și NU. Acestea din urmă erau diametral opuse.

— Mi se pare o aiureală, murmură el. Mă mir că în vremurile noastre mai există oameni care s-o trateze cu seriozitate.

Se simți ceva mai ușurat după ce-și exprimase acest protest vag față de Jean și Rupert. Gazda pretindea că privea fenomenele respective cu un interes științific detașat. Era lipsit de prejudecăți, însă nu credul. Pe de altă parte, Jean... ei bine, uneori îl îngrijora pe George. Părea că crede cu adevărat în toate chestiile cu telepatie și privire interioară.

Abia după ce făcu remarca, scenograful își dădu seama că implicase o critică la adresa lui Rashaverak. Privi nervos în jur, dar Overlordul rămăsese impasibil. Ceea ce, bineînțeles, nu însemna absolut nimic.

Toți își ocupaseră acum pozițiile. În sensul acelor de ceas erau așezați: Rupert, Maia, Jan, Jean, George și Benny Shoenberger. Ruth Shoenberger stătea cu un carnet în mână, în afara cercului. Femeia avea unele obiecții față de participarea la asemenea ședințe, determinându-l pe Benny să emită remarci sarcastice la adresa celor care luau Talmudul în serios. Totuși nu se împotrivea să asiste ca observator.

— Mai întâi, spuse Rupert, să lămurim lucrurile pentru beneficiul scepticilor ca George. Indiferent dacă ședințele de acest fel au sau nu ceva paranormal, ele își păstrează viabilitatea. În ceea ce mă privește, cred că-i vorba de o explicație pur mecanică. Atunci când punem mâna pe disc, deși căutăm să nu-i influențăm mișcările, subconștientul ne joacă feste. Am participat la multe asemenea ședințe, dar niciodată n-am obținut răspunsuri pe care să nu le fi știut sau să le fi ghicit cineva din grup, deși uneori nu erau conștienți de acest lucru. Aș dori totuși să efectuăm experimentul în aceste condiții... ăăă, destul de speciale.

Condiția Specială îi privea în tăcere, dar nu și cu indiferență. Oare reacțiile sale erau ale unui antropolog urmărind un ritual religios primitiv? Chestiunea era aproape incredibilă și George se simțea teribil de stânjenit.

Dacă și ceilalți încercau aceleași sentimente, le ascundeau perfect. Doar Jean era agitată și îmbujorată, deși roșeața putea fi datorată și băuturii.

— Gata? întrebă Rupert. Perfect! Făcu o pauză teatrală, apoi vorbi fără să se adreseze cuiva: Este cineva acolo?

George simți discul tremurându-i ușor sub degete. Nu era de mirare, considerând presiunea exercitată asupra lui de cele șase persoane din cerc. Discul se deplasă într-un „8“ mic, apoi se opri în mijlocul mesei.

— Este cineva acolo? repetă gazda. Cu un ton mult mai detașat, adăugă: De obicei, trec zece-cincisprezece minute înainte să înceapă. Dar uneori...

— Sst! făcu Jean.

Discul se mișca. Se deplasă într-un arc larg între DA și NU. George se abținu cu greu să nu chicotească. Ce s-ar fi dovedit, se întrebă el, dacă răspunsul ar fi fost NU? Își aminti o glumă străveche: „Pleacă, lupule, nu-i nimeni acasă!"

Dar răspunsul a fost DA. Discul reveni rapid în mijlocul măsuței. Acum părea viu, așteptând întrebarea următoare. Fără să vrea, scenograful începu să se simtă impresionat.

— Cine ești? întrebă Rupert.

Nu urmă nici o ezitare, pe măsură ce literele erau dezvăluite una câte una. Discul se deplasa pe masă aidoma unui obiect însuflețit, atât de rapid încât, uneori, George abia își mai ținea degetele pe suprafața lui. Putea jura că el nu contribuia la mișcarea obiectului. Privi rapid în jur, fără să zărească ceva suspicios pe chipurile celorlalți. Arătau la fel de încordați și atenți ca și el.

— SUNTTOTUL, scrise discul și reveni în punctul de echilibru.

— Sunt totul, repetă Rupert. Un răspuns tipic. Evaziv, totuși nu descurajator. Înseamnă probabil că aici nu există nimic în afara minților noastre reunite.

Se opri o clipă, hotărând asupra următoarei întrebări.

— Ai un mesaj pentru cineva de aici?

— NU, răspunse discul prompt.

Gazda privi în jurul mesei.

— Rămâne la alegerea noastră. Uneori oferă informații, însă acum va trebui să-l întrebăm noi. Vrea cineva să înceapă?

— Va ploua mâine? făcu George în glumă.

Imediat discul începu să oscileze între DA și NU.

— Este o întrebare stupidă, comentă Rupert. Evident că va ploua *undeva*... Nu puneți întrebări cu răspunsuri ambigue.

George se simți zdrobit. Hotărî să lase pe altcineva să întrebe.

— Care este culoarea mea preferată? întrebă Maia.

— ALBASTRU, veni răspunsul prompt.

— Exact.

— Asta nu dovedește nimic, făcu George. Cel puțin trei dintre noi știau asta.

— Care-i culoarea preferată a lui Ruth? întrebă Benny.

— ROȘU.

— Așa este, Ruth?

Femeia ridică privirea din carnet.

— Da, însă Benny știa asta, iar el este în cerc.

— Nu știam, răspunse Benny.

— Memorie subconștientă, murmură Rupert. Se întâmplă deseori. Dar vă rog, nu s-ar putea să puneți niște întrebări mai *inteligente*? Acum când a început așa bine, n-aș vrea să stricăm totul...

Curios, dar banalitatea fenomenului începuse să-l impresioneze pe George. Era convins că nu există nici o explicație paranormală; după cum spusese și Rupert, discul reacționa numai la mișcările lor musculare subconștiente. Deși lucrul respectiv în sine era surprinzător: n-ar fi crezut niciodată că se pot obține răspunsuri atât de rapide și precise. La un moment dat, încercă să vadă dacă putea influența discul să formeze numele său. Reuși doar litera „G"; restul fiind un nonsens. Decise că era practic imposibil ca un singur individ să acționeze discul fără ca persoanele celelalte din cerc să-și dea seama.

După o jumătate de oră, Ruth notase peste o duzină de mesaje, unele dintre ele destul de lungi. Existau uneori greșeli sau erori gramaticale, însă puține la număr. Indiferent de explicație, scenograful se convinsese acum că nu participa conștient la obținerea rezultatelor. În câteva rânduri, în timpul formării unui cuvânt, anticipase litera următoare și de aici înțelesul comunicării. Dar de fiecare dată, discul se îndreptase într-o direcție complet neașteptată. Uneori, deoarece nu exista nici o pauză între cuvinte, mesajul părea lipsit de sens, până se completa și Ruth îl recitea.

Întreaga ședință îi lăsa lui George impresia nefirească a contactului cu o minte independentă și decisă. Cu toate acestea, nu exista nici o dovadă *concludentă*. Răspunsurile erau extrem de ambigue. Ce se putea înțelege, de exemplu, din:

CREDEȚIÎNOMNATURAESTECUVOI.

Deși uneori sugerau niște adevăruri profunde, chiar tulburătoare.

AMINTIȚIVĂOMULNUESTESINGURLÂNGĂOMESTELUMEA ALTORA.

Bineînțeles, știau asta; totuși puteai fi sigur că mesajul se referea doar la Overlorzi?

George devenise somnoros. Ar fi fost timpul, se gândi el, s-o ia spre casă. Totul era foarte ciudat, însă nu oferea nici o pistă, iar ce-i

prea mult strică. Privi în jurul mesei. Benny părea că se simțea la fel. Maia și Rupert erau amândoi ușor trași la față, iar Jean, ei bine, ea luase totul prea în serios de la început. Expresia femeii îl îngrijoră pe George; parcă i-ar fi fost teamă să mai continue, dar în același timp și să se oprească.

Rămăsese Jan. George se întrebă ce gândea acesta despre excentricitățile cumnatului său. Tânărul nu pusese nici o întrebare și nu se arătase surprins de nici un răspuns. Aparent studia mișcarea discului ca orice alt fenomen științific.

Rupert se trezi din letargia în care căzuse.

— Încă o întrebare, spuse el, și încheiem. Ce zici, Jan? N-ai întrebat nimic.

Surprinzător, Jan nu ezită. Parcă ar fi avut întrebarea pregătită de multă vreme și așteptase ocazia. Privi silueta nemișcată a lui Rashaverak, apoi rosti clar și răspicat:

— Care stea este soarele Overlorzilor?

Rupert își stăpâni un fluierat de surpriză. Aparent, Maia și Benny nu reacționară. Jean închisese ochii și părea adormită. Rashaverak se aplecase înainte, pentru a privi peste umărul lui Rupert.

Discul începu să se miște.

Când în sfârșit se opri, urmă o pauză scurtă apoi Ruth întrebă cu glas nedumerit:

— Ce înseamnă NGS 549672?

Nu căpătă nici un răspuns, deoarece în aceeași clipă George strigă neliniștit:

— Dați-mi o mână de ajutor! Mă tem că Jean a leșinat...

Capitolul nouă

— Ce știi despre bărbatul acesta, Boyce? rosti Karellen.

Desigur, în realitate, Administratorul nu folosise cuvintele respective, iar gândurile sale fuseseră mult mai subtile. Un auditoriu uman ar fi auzit o rafală scurtă de sunete modulate rapid, oarecum asemănătoare celor produse de un emițător Morse. Deși limbajul Overlorzilor fusese înregistrat în numeroase ocazii, înregistrările sfidau orice analiză datorită extraordinarei lor complexități. Viteza de comunicare făcea ca nici un interpret, chiar dacă ar fi stăpânit elementele graiului, să nu poată ține pasul cu extratereștrii angajați într-o discuție obișnuită.

Administratorul Pământului stătea cu spatele la Rashaverak, privind peste culorile Marelui Canion. La zece kilometri depărtare, deși neclari de la distanța aceea, pereții terasați recepționau întreaga putere a Soarelui. Câteva sute de metri în josul pantei, un trenuleț șerpuia încetișor în adâncimea văii. Curios, gândi Karellen, că atâtea ființe omenești continuau să caute posibilitățile de comportare primitivă. Dacă ar fi dorit, puteau ajunge în fundul canionului într-o fracțiune de secundă și mult mai confortabil. Totuși preferau să fie zdruncinați pe niște șine probabil tot atât de nesigure pe cât păreau.

Făcu un gest imperceptibil din mână. Peisajul dispăru, lăsând loc unui pustiu negru de o adâncime necunoscută. Reveni la problemele funcției sale.

— Rupert Boyce este un personaj oarecum ciudat, răspunse Rashaverak. Din punct de vedere profesional, răspunde de animalele dintr-o zonă importantă a principalei rezervații africane. Este destul de eficient și pasionat de munca lui. Deoarece trebuie să supravegheze câteva mii de kilometri pătrați, posedă unul din cele cincisprezece vizoare panoramice pe care le-am împrumutat până acum, desigur cu măsurile de protecție respective. Întâmplător, este singurul cu facilități complexe de proiecție. A pledat convingător în vederea obținerii aparatului și de aceea i l-am acordat.

— Care i-au fost argumentele?

— Dorea să apară înaintea diferitelor animale sălbatice, pentru ca ele să se obișnuiască cu imaginea lui și să nu-l atace când avea să fie prezent fizic... Pledoaria a avut destul succes în privința ani-

malelor care se bizuie mai mult pe vedere decât pe miros, deși s-ar putea ca, în cele din urmă, să pățească un accident. Bineînțeles, exista un alt motiv pentru care i-am împrumutat aparatul.

— L-a făcut mai cooperant?

— Exact. Inițial îl contactasem fiindcă posedă una din cele mai complete biblioteci din lume în domeniul parapsihologiei și altor subiecte conexe. Când i-am cerut să mi le împrumute, m-a refuzat politicos dar ferm, așa încât trebuia să-l vizitez. Până acum am citit cam jumătate din bibliotecă. A fost un chin îngrozitor...

— Bănuiesc. Ai găsit ceva prin tot gunoiul ăla?

— Da: unsprezece cazuri evidente de trecere parțială și douăzeci și șapte probabile. Totuși materialul este atât de selectiv încât nu poate fi utilizat în scopuri comparative. În plus, dovezile sunt pline de misticism: probabil principala aberație a minții umane.

— Ce crede Boyce despre asta?

— Pretinde că este lipsit de prejudecăți și sceptic, dar este clar că n-ar fi investit atât timp și efort în domeniul respectiv fără să aibă o credință subconștientă. I-am spus-o și a admis posibilitatea. I-ar plăcea să găsească o dovadă convingătoare. De aceea întreprinde mereu experimentele acestea, deși pretinde că sunt doar niște jocuri.

— Ești sigur că nu bănuiește că interesul tău nu este exclusiv scolastic?

— Absolut! În multe privințe, este obtuz și mărginit. Din motivul acesta, încercările sale de cercetare în domeniu par mai degrabă patetice. În privința lui nu trebuie luată nici o măsură specială.

— Înțeleg. Ce-i cu fata care a leșinat?

— Ea reprezintă personajul cel mai important. Mai mult ca sigur, Jean Morrel a fost canalul prin care a sosit informația. Are însă vârsta de douăzeci și șase de ani. Considerând experiența noastră anterioară, e prea bătrână ca să fie ea însăși un Prim Contact. Deci este vorba de cineva aflat în strânsă legătură cu ea. Concluzia este evidentă. Nu mai avem mult de așteptat. Trebuie transferată în Categoria Purpuriu: femeia aceasta ar putea fi cea mai importantă ființă omenească în viață.

— Voi avea eu grijă. Ce-i cu tânărul care a pus întrebarea? A fost o simplă curiozitate, sau avea alt motiv?

— A ajuns acolo întâmplător – sora lui se măritase cu Rupert Boyce. Până atunci nu mai întâlnise nici unul din oaspeți. Sunt convins că

întrebarea n-a fost premeditată, ci inspirată de condițiile neobișnuite și probabil de prezența mea. Considerând acești factori, nu-i deloc surprinzător că a acționat astfel. Interesul lui principal îl constituie astronautica: este secretarul grupului de călătorii spațiale al Universității Cape Town și în mod vădit intenționează să-și dedice viața studierii acestui domeniu.

— Cariera lui ar putea fi interesantă. Deocamdată cum crezi că va acționa?

— Fără îndoială, atunci când i se va ivi prilejul, va face unele verificări. Nu există încă nici o modalitate de a dovedi exactitatea informației aflate și, datorită provenienței speciale, este greu de crezut că o va face publică. Chiar dacă o va face, ne va afecta în vreun fel?

— Am evaluat ambele variante, răspunse Karellen. Deși în Directive este interzisă dezvăluirea bazei, informația nu poate fi utilizată împotriva noastră.

— De acord. Rodricks deține o informație al cărei adevăr este îndoielnic și lipsit de valoare.

— Așa se pare, aprobă Administratorul. Totuși să nu fim chiar atât de siguri. Ființele omenești sunt extrem de ingenioase și adesea foarte perseverente. Nu-i bine să le subapreciem, iar cariera domnului Rodricks va fi interesant de urmărit. O să mă mai gândesc la asta.

* * *

Rupert Boyce nu ajunsese niciodată la miezul problemei. După ce musafirii plecară, mai gălăgioși ca de obicei, strânse gânditor măsuța. Ușoara amețeală alcoolică îl împiedica să analizeze în profunzime cele întâmplate și chiar faptele în sine erau puțin neclare. Avea ideea vagă că se petrecuse ceva important, care-i scăpase însă, și se întrebă dacă trebuia să discute cu Rashaverak despre acest lucru. Apoi decise că ar fi fost lipsit de tact. De fapt, cumnatul său stârnise necazul și Rupert se simți puțin neliniștit în privința tânărului. Totuși, fusese vina lui Jan? De fapt, putea fi vorba de vina cuiva? Destul de abătut, își aminti că *el* inițiase experimentul. Hotărî, cu destul succes, să uite întreaga întâmplare.

Poate că ar fi putut face ceva, dacă s-ar fi găsit ultima pagină din carnețelul lui Ruth, dar se părea că acesta dispăruse în confuzia din final. Jan pretindea că n-o luase el și... ei bine, cu greu îl puteai

acuza pe Rashaverak. De asemenea, nimeni nu-și mai amintea cu exactitate ce indicase discul, decât doar că părea să fie ceva lipsit de sens.

*
* *

Pe moment, persoana cea mai afectată fusese George Greggson. Nu putea uita spaima din clipa când Jean îi leșinase în brațe. În momentul acela, neajutorarea ei bruscă o transformase dintr-un companion amuzant într-o făptură tandră și afectuoasă. Din timpuri imemoriale, femeile leșinaseră – nu întotdeauna nepremeditat – și, invariabil, bărbații răspunseseră în modul dorit. Prăbușirea ei fusese complet spontană, dar nici dacă ar fi plănuit-o nu putea sosi într-un moment mai potrivit. Ulterior, George își dădu seama că în momentul acela luase una din cele mai importante hotărâri din viața lui. În mod clar, în ciuda ideilor și prietenilor bizari, Jean era fata care conta pentru el. George n-avea intenția să le abandoneze definitiv pe Naomi, sau Joy, sau Elsa, sau... *cum* o chema? Denise; totuși sosise timpul pentru ceva permanent. Era sigur că Jean avea să fie de acord, pentru că sentimentele ei fuseseră de la început destul de evidente.

Îndărătul deciziei se găsea un alt factor, de care bărbatul nu era conștient. Ședința de spiritism îi fisurase disprețul și scepticismul față de preocupările lui Jean. N-ar fi recunoscut nicicând, dar aceasta era adevărul și înlăturase ultima barieră dintre ei.

O privi pe fată, zăcând palidă, însă liniștită în fotoliul aerocarului. Dedesubt se zărea beznă, deasupra stele. George n-avea habar unde se afla, însă nici nu-l interesa. *Asta* era treaba pilotului automat, care-i purta spre casă, până unde mai aveau, după indicația bordului, cincizeci și șapte de minute.

Jean îi zâmbi și-și retrase mâna din palma lui.

— Lasă-mă să-mi restabilesc circulația, făcu ea masându-și degetele. Aș vrea să mă crezi când îți spun că acum mă simt perfect.

— Atunci ce crezi că s-a întâmplat? Trebuie să-ți amintești *ceva*...

— Nu, absolut nimic. L-am auzit pe Jan întrebând, apoi îmi aduc aminte că toți țipau în jurul meu. Sunt sigură că a fost un fel de transă. De fapt...

Se opri, apoi hotărî să nu-i spună lui George că așa ceva i se mai întâmplase. Știa ce credea bărbatul despre lucrurile acelea și nu voia să-l irite și probabil să-l îndepărteze definitiv.

— De fapt... ce? întrebă scenograful.

— Nimic. Mă întreb ce-o fi gândit Overlordul despre ședință. Probabil că i-am oferit mai mult material decât solicitase.

Se înfioră ușor și ochii i se înnourară.

— Mi-e teamă de Overlorzi, George. Nu vreau să spun că sunt răi, sau altă prostie de felul ăsta. Sunt convinsă că ne doresc binele și fac ceea ce consideră că este cel mai bine pentru noi. Mă întreb doar care sunt adevăratele lor planuri?

George se foi neliniștit.

— Oamenii întreabă *asta* încă de la apariția lor, zise el. Ne vor spune atunci când ne vor considera pregătiți și, sincer să fiu, nu sunt curios. În plus, am lucruri mai importante de făcut.

Se întoarse către fată și-i luă mâinile într-ale sale.

— Ce-ar fi să mergem mâine la Arhive și să semnăm un contract pentru... să zicem cinci ani?

Jean îl privi cu atenție și decise că-i plăcea ceea ce vedea.

— Să zicem zece, propuse ea.

*
* *

Jan își aprecie timpul disponibil. Nu-l zorea nimeni și dorea să se gândească atent. Parcă se temea să verifice și să distrugă atât de repede speranța fantastică ce-i încolțise în minte. Cât timp nu era sigur, putea măcar să viseze.

De altfel, înainte de a întreprinde orice acțiune, trebuia să viziteze biblioteca Observatorului. Bibliotecara îl cunoștea bine, atât pe el cât și preocupările sale, și fără îndoială nu urma să fie surprinsă de cerere. Probabil nu însemna mare lucru, dar Jan nu voia să lase nimic la voia întâmplării. Peste o săptămână, avea să fie o ocazie mai bună. Devenise extrem de prudent, știa acest lucru, însă adăuga acțiunii un pic suspans. În plus, se temea de ridicol în aceeași măsură ca de orice acțiune întreprinsă de Overlorzi pentru a-l opri. Dacă urmărea ceva care părea o absurditate, atunci nimeni nu mai trebuia să afle.

Avea un pretext perfect pentru a merge la Londra: aranjamentele fuseseră făcute cu săptămâni în urmă. Deși prea tânăr și lipsit de experiență pentru a fi delegat, el era unul din cei trei studenți observatori la congresul Uniunii Astronomice Internaționale. Ar fi fost păcat să scape prilejul, deoarece nu mai vizitase Londra din copilărie.

Știa că aveau să-l intereseze foarte puține din zecile de comunicări ce urmau să fie făcute la UAI, chiar dacă le-ar fi înțeles. Ca orice participant la un congres științific, urma să asiste la lucrările ce păreau interesante, petrecându-și restul timpului discutând cu participanții entuziaști sau cu simplii spectatori.

În ultimii cincizeci de ani, Londra se schimbase enorm. Acum era locuită de nici două milioane de oameni și de o sută de ori mai mulți roboți. Nu mai era un port celebru deoarece, fiecare țară fabricând tot ceea ce avea nevoie, structura comerțului mondial se modificase. Unele țări continuau să producă anumite bunuri de excepție, dar acestea erau transportate pe calea aerului până la destinație. Rutele comerciale, altădată convergând spre marile porturi, iar mai târziu spre aeroporturi, se dispersaseră în cele din urmă într-o pânză complicată de păianjen, care acoperea lumea întreagă, fără noduri principale.

Totuși unele lucruri nu se schimbaseră. Londra rămăsese un centru administrativ și cultural. Din acest punct de vedere, n-o întrecea nici o capitală europeană, nici chiar Parisul, care pretindea acest lucru. Un londonez de acum o sută de ani ar fi constatat că centrul orașului era aproape neschimbat. Peste Tamisa se arcuiau poduri noi, dar în aceleași locuri. Gările uriașe și mohorâte dispăruseră, surghiunite la periferii. Parlamentul rămăsese, ochiul lui Nelson privea în josul Whitehall-ului și cupola catedralei St. Paul se ridica deasupra lui Ludgate Hill, cu toate că acum existau clădiri mai înalte, amenințându-i semeția.

Iar garda continua să se schimbe în fața Palatului Buckingham.

Toate acestea, își spuse Jan, puteau să mai aștepte. Începuse vacanța, iar el fusese cazat împreună cu cei doi colegi într-unul din căminele universității. Nici Bloomsbury nu-și schimbase specificul în ultimul secol; continua să fie un cartier de hoteluri și pensiuni, deși nu se mai înghesuiau și nici nu mai alcătuiau șiruri nesfârșite și identice de clădiri din cărămidă înnegrită de funingine.

Ocazia se ivi abia în a doua zi a congresului. Comunicările principale se țineau în sala mare a Centrului științific, nu departe de Concert Hall, care contribuise din plin la transformarea Londrei în metropola muzicală a lumii. Jan dorea să audieze comunicările din prima zi, despre care se spunea că aveau să răstoarne complet teoria actuală despre formarea planetelor.

Poate că așa era, însă nu pierdu nimic interesant plecând imediat după pauză. Se grăbi spre secretariat, ca să găsească sălile dorite.

Niște funcționari glumeți așezaseră Societatea Astronomică Regală la ultimul etaj al clădirii, gest apreciat de membrii Consiliului deoarece le oferea o priveliște magnifică asupra Tamisei și nordului orașului. Părea pustiu, dar Jan, strângând în palmă legitimația de membru ca pe un pașaport, găsi cu ușurință biblioteca.

Avu nevoie de aproape o oră până descoperi ceea ce îi trebuia și până învățâ modul de folosire al uriașului catalog stelar, cu milioanele lui de date. Tremura ușor pe măsură ce se apropia de țintă și se bucură că în preajmă nu era nimeni care să-i remarce nervozitatea.

Așeză catalogul la locul lui și rămase o vreme nemișcat, privind în gol. Apoi porni încet pe coridoarele tăcute, trecu de secretariat (acum se găsea cineva acolo, despachetând colete cu cărți) și coborî scările. Evitase liftul, dorind să fie singur. Inițial avusese de gând să mai audieze o comunicare, dar acum asta nu mai reprezenta ceva important.

Gândurile continuau să-i fie învălmășite când se îndreptă spre parapet și privi drumul lipsit de grabă al Tamisei către mare. Lucrurile aflate ar fi fost greu de acceptat de orice individ deținând educația lui științifică. Nu putea fi niciodată sigur de adevărul lor, deși probabilitatea era covârșitoare. Mergând încet de-a lungul parapetului, recapitula faptele.

Unu: nici unul dintre invitații la petrecerea lui Rupert nu putea ști că Jan avea să pună întrebarea aceea. Nici el nu știuse; fusese o reacție spontană înaintea circumstanțelor. Deci nimeni nu-și putuse pregăti din timp un răspuns.

Doi: probabil că NGS 549672 nu însemna nimic pentru cineva nefamiliarizat cu astronomia. Deși marele catalog „National Geographic Survey" fusese completat cu cincizeci de ani în urmă, existența lui era cunoscută doar de câteva mii de specialiști. Și alegând aleatoriu un număr din el, nimeni nu putea preciza poziția stelei respective pe cer.

Dar, și aceasta era Trei – ceea ce aflase acum – steluța nesemnificativă cunoscută drept NGS 549672 se găsea acolo unde trebuia. În mijlocul constelației Carena, la capătul dârei strălucitoare, zărită de Jan însuși cu câteva nopți în urmă, ieșind din Sistemul Solar și îndreptându-se către adâncurile spațiului.

Orice coincidență era imposibilă. NGS 549672 *trebuia* să fie baza Overlorzilor. Recunoașterea faptului spulbera însă toate ideile binecunoscute lui, referitoare la metoda științifică. Foarte bine, să fie spulberate! Trebuia să accepte că, cumva, experimentul fantastic al lui Rupert accesase o sursă deocamdată necunoscută de cunoștințe.

Rashaverak? Părea explicația cea mai probabilă. Overlordul nu fusese în cerc, dar asta nu era important. Totuși pe Jan nu-l preocupa mecanismul parafizicii; îl interesa doar să utilizeze rezultatul.

Se cunoșteau prea puține lucruri despre NGS 549672; nu exista ceva care s-o distingă dintr-un milion de alte stele. Catalogul oferea magnitudinea, coordonatele și tipul spectral. Jan mai avea puțin de cercetat și doar câteva calcule de făcut; după aceea urma să știe, cel puțin aproximativ, la ce distanță față de Pământ se găsea lumea Overlorzilor.

Tânărul zâmbi larg, întorcând privirea de la Tamisa la fațada alb-scânteietoare a Centrului științific. Știința însemna putere, iar el era singurul om de pe Pământ care cunoștea originea Overlorzilor. Nu știa deocamdată cum avea să folosească acest lucru; urma să rămână în mintea lui, așteptându-și momentul.

Capitolul zece

Rasa umană continua să trândăvească în lunga și însorita după-amiază a păcii și prosperității. Avea să mai existe vreo iarnă? Părea puțin probabil. Epoca rațiunii, prematur proslăvită de conducătorii Revoluției Franceze cu două veacuri și jumătate în urmă, sosise acum cu adevărat. De data aceasta nu putea fi nici o greșeală.

Existau desigur și neajunsuri, dar erau acceptate ca atare. Trebuia să fii foarte bătrân ca să-ți dai seama că ziarele tipărite prin fax în fiecare locuință erau destul de banale. Dispăruseră crizele economice, altădată atrăgând titluri cu litere de-o șchioapă. Nu mai existau crime misterioase, derutând poliția și provocând într-un milion de inimi indignarea morală, care adeseori era de fapt invidie înăbușită. Delictele actuale nu mai erau câtuși de puțin misterioase; ajungea să reglezi un ecran – și infracțiunea se derula ca un film. La început, existența unor astfel de instrumente crease panică chiar printre cei ce respectau legea. Reacția respectivă nu fusese anticipată de Overlorzi, care stăpâneau multe – dar nu toate – dintre subtilitățile psihologiei umane. A fost necesar să se explice în repetate rânduri că nici un Tom Degețel n-avea să-și poată spiona confrații, iar puținele instrumente date pe mâinile omului urmau să se găsească sub un control strict. De exemplu, vizorul lui Rupert Boyce nu putea opera în afara limitelor rezervației, așa încât el și cu Maia erau singurele persoane din raza de acțiune a aparatului.

Ziarele ignorau puținele delicte cu adevărat serioase. La urma urmelor, oamenii binecrescuți nu se deranjează să citească despre gafele sociale ale altora.

Săptămâna medie de lucru avea acum douăzeci de ore, însă acestea nu erau sinecură. Rămăsese puțină muncă de rutină, de natură mecanică. Mințile oamenilor erau prea importante pentru a fi irosite cu sarcini ce puteau fi îndeplinite de câteva mii de tranzistoare, niște celule fotoelectrice și un metru cub de cipuri. Existau uzine care funcționau săptămâni întregi fără să fie vizitate de o singură ființă umană. Oamenii interveneau în situații speciale, în luarea deciziilor sau în proiectarea unor unități noi. Restul îl îndeplineau roboții.

Cu un veac în urmă, existența unui timp liber practic nelimitat ar fi ridicat probleme uriașe. Educația evitase cele mai multe asemenea

probleme, deoarece un spirit cultivat este asigurat împotriva plictiselii. Standardul general de cultură se găsea la un nivel care altădată ar fi părut fantastic. Nu exista nici o dovadă a creșterii inteligenței rasei omenești dar, pentru întâia oară, fiecare deținea toate posibilitățile de a-și folosi creierul în mod complet.

Cei mai mulți pământeni dețineau două locuințe în regiuni relativ opuse ale globului. Odată cu „deschiderea" zonelor polare, un procent însemnat al omenirii migra din Arctica în Antarctica la intervale de șase luni, căutând verile polare, lungi și fără nopți. Alții plecau în deșerturi, pe munți sau chiar în oceane. Pe planetă nu exista un singur loc care să nu poată fi utilat, confortabil, de știință și tehnologie.

Unele dintre locurile mai excentrice ofereau puținele știri senzaționale. Accidente se petrec chiar și în societatea cea mai ordonată. Poate era un semn bun faptul că oamenii simțeau că merită să riști și, ocazional să-ți rupi gâtul, de dragul unei cabane aciuate sub Everest, sau ca să privești prin perdeaua de stropi a cascadei Victoria. Drept urmare, mereu, cineva era salvat de undeva. Devenise un fel de joc, aproape un sport planetar.

Oamenii puteau să-și irosească vremea cu astfel de lucruri pentru că aveau la dispoziție atât timp, cât și bani. Desființarea forțelor armate aproape dublase venitul mondial, iar creșterea producției făcuse restul. În concluzie, nivelul de trai al omului din secolul douăzeci și unu nu se putea compara cu cel al oricăruia dintre predecesorii săi. Totul ajunsese atât de ieftin încât necesitățile stricte erau gratuite, fiind furnizate de servicii publice, cum fuseseră cândva mijloacele de comunicație, iluminatul public și canalizarea. Orice individ putea călători oriunde dorea, sau mânca orice poftea, fără nici un ban. Își câștigase acest drept, fiind membru producător al comunității.

Evident, existau și trântori, dar numărul celor hotărâți să-și petreacă viața în completă lenevie este mai mic decât se apreciază de obicei. Suportarea unor asemenea paraziți constituia o sarcină mult mai facilă decât întreținerea armatei de funcționari, vânzători, casieri și alții a căror principală funcție fusese de a transfera banii între oameni.

Se calculase că aproape un sfert din activitățile generale ale rasei umane îl reprezentau diferitele sporturi, începând cu cele sedentare, ca șahul, și terminând cu cele foarte riscante, ca schiatul pe pantele foarte abrupte ale munților. De aceea, dispariția sportivilor

profesioniști reprezentase un efect neașteptat. Existau prea mulți amatori excepționali, iar condițiile economice duseseră la perimarea sistemului profesionist.

După sport, activitatea cea mai dezvoltată era cea de agrement. Timp de peste o sută de ani, fuseseră oameni care credeau că Hollywood-ul era centrul lumii. Acum puteau susține afirmația aceasta, deși majoritatea producțiilor anilor 2050 ar fi înălțat multe sprâncene nedumerite, în 1950. Progresul era prezent și aici; încasările nu mai reprezentau un indicator absolut.

Totuși, dincolo de distracțiile și divertismentele unei planete ce semăna tot mai mult cu un vast teren de joacă, existau persoane care mai găseau timp să repete o străveche întrebare rămasă fără răspuns:

„Și de aici, încotro?“

Capitolul unsprezece

Jan se rezemă de elefant, lăsându-și palmele pe pielea aspră aidoma scoarței de copac. Privi trompa uriașă și fildeșii curbați, încântat de dibăcia celui care-l împăiase. Ce ființe stranii, se întrebă el, din ce lumi neștiute, vor privi într-o bună zi emisarul acela pământean?

— Câte animale ați trimis Overlorzilor? îl întrebă pe Rupert.

— Cel puțin cincizeci, deși ăsta-i cel mai mare. E magnific, nu-i așa? Până acum au fost doar fluturi, șerpi, maimuțe... chestii de-astea. Deși anul trecut,a fost și un hipopotam.

— Pare o idee morbidă, zâmbi răutăcios Jan, dar presupun că au deja în colecție un grup frumos împăiat de *Homo Sapiens*. Mă întreb cine au fost fericiții?

— Ai probabil dreptate, rosti Rupert indiferent. Ar fi fost ușor de aranjat prin spitale.

— Ce s-ar întâmpla, continuă Jan gânditor, dacă s-ar oferi cineva, voluntar, ca specimen *viu*? Presupunând bineînțeles că i s-ar garanta întoarcerea.

Rupert râse, deși cu simpatie.

— Este o ofertă? Să i-o transmit lui Rashaverak?

Pentru o clipă, tânărul reflectă serios, apoi scutură din cap.

— Ăăăă, nu... Mă gândeam cu glas tare. Cu siguranță că m-ar refuza. Apropo, te mai vezi cu el?

— M-a căutat acum șase săptămâni. A găsit o carte pe care o urmăream de multă vreme. Drăguț din partea lui.

Jan ocoli încet monstrul împăiat, admirând talentul care-l încremenise pe vecie în clipa aceea de maximă vigoare.

— Ai aflat ce căuta? întrebă el. Personal, mi se pare greu de alăturat știința Overlorzilor cu interesul pentru ocultism.

Rupert îl privi suspicios, întrebându-se dacă nu cumva cumnatul său își bătea joc de el.

— Explicația lui părea plauzibilă. Ca antropolog, era interesat de orice aspect al culturii noastre. Amintește-ți: ei au au mult timp la dispoziție. Din punctul de vedere al detaliilor, Overlorzii cunosc mai multe decât oricare cercetător uman. Parcurgerea bibliotecii mele n-a însemnat un efort deosebit pentru resursele lui Rashy.

Poate că acela era realmente adevărul, totuși Jan nu se simțea convins. Uneori se gândea să-i destăinuie lui Rupert secretul său, dar îl oprea prudența lui înnăscută. Poate că atunci când avea să-și întâlnească prietenul Overlord, cumnatul lui ar fi scăpat vreo aluzie – tentația era prea mare.

— Întâmplător, făcu Rupert schimbând brusc subiectul, dacă ți se pare mare lucru, ar trebui să vezi oferta lui Sullivan. A promis că le va livra Overlorzilor cele mai mari animale de pe Pământ: cașalotul și calmarul. Vor fi împăiate într-o scenă de luptă. Își dai seama ce spectacol!

Pentru o clipă, Jan nu răspunse. Ideea care-i venise era prea șocantă, prea fantastică pentru a fi luată în serios. Totuși, tocmai pentru că era atât de îndrăzneață, ar fi putut reuși.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Rupert neliniștit. Te-a lovit căldura?

Jan se scutură, revenind la realitate.

— Nu, n-am nimic. Mă întrebam cum vor transporta Overlorzii un asemenea „pachețel"?

— Ah, unul dintre cargourile lor va coborî, se va deschide o trapă și coletele vor fi ridicate înăuntru.

— Exact așa mă gândeam și eu, încuviință tânărul.

* * *

Semăna cu cabina unei nave spațiale, fără a fi așa ceva. Cadrane și instrumente acopereau pereții; nu existau ferestre, doar un display mare în fața pilotului. Vehiculul putea transporta șase pasageri, dar în momentul acela Jan era singur.

Urmărea ecranul cu atenție, absorbind fiecare imagine a peisajului straniu și necunoscut ce-i trecea prin fața ochilor. Necunoscut – da, tot atât de necunoscut cât orice altceva ce putea întâlni dincolo de stele, dacă planul lui nebunesc avea să reușească. Intrase pe tărâmul unor creaturi de coșmar, devorându-se în beznă, nestingherite de la facerea lumii. Un tărâm deasupra căruia oamenii navigau de mii de ani, aflat la numai un kilometru sub carena corăbiilor; cu toate acestea, cu doar o sută de ani în urmă, cunoșteau despre el mai puține lucruri decât despre Lună.

Pilotul cobora spre imensitățile încă neexplorate ale Pacificului de Sud. Se călăuzea după semnalele emise de balizele de pe fundul oceanului. Continuau să fie tot atât de îndepărtați de acesta pe cât erau norii de suprafața Pământului.

Totuși nu se vedea mare lucru: videocamerele submarinului scrutau zadarnic apele. Tumultul produs de jeturile propulsoare speriase probabil peștii mai mici; orice creatură ce s-ar fi apropiat pentru a investiga trebuia să fie suficient de mare încât să nu cunoască teama.

Cabina vibra sub acțiunea energiei care echilibra greutatea uriașă a apei de deasupra, menținând sfera de lumină și aer în interiorul căreia oamenii puteau trăi. Dacă energia s-ar fi oprit, își spuse Jan, aveau să rămână prizonierii unui sicriu metalic îngropat adânc în mâlul oceanului.

— E momentul, vorbi pilotul.

Acționă câteva comenzi și submarinul se opri încetișor, pe măsură ce jeturile se stingeau. Plutea acum, menținându-și echilibrul aidoma unui aerostat.

Pilotul verifică poziția cu sonarul, apoi rosti:

— Înainte de a porni iarăși motoarele, să vedem dacă se aude ceva.

Difuzorul inundă cabina micuță cu un murmur continuu și înfundat. Nu exista nici un sunet aparte pe care Jan să-l poată distinge de rest; doar un fundal permanent, contopind toate zgomotele singulare. Tânărul știa că în clipa aceea asculta discuțiile dintre miliardele de locuitori ai oceanului. Parcă s-ar fi aflat în mijlocul unei păduri pulsând de viață – numai că acolo ar fi recunoscut unele glasuri. Aici nici un fir nu putea fi izolat din țesătura sonoră. Era atât de străină, atât de îndepărtată de tot ce cunoscuse până atunci, încât își simți părul zbârlindu-se. Și totuși aceasta constituia o parte a lumii sale...

Țipătul traversă fundalul sonor aidoma unui fulger printre norii întunecați. Se destrămă repede într-o plângere tânguitoare, un bocet care se modulă și apoi dispăru, fiind repetat peste o clipă de o sursă mult mai îndepărtată. Apoi izbucni un cor de strigăte, un vacarm ce-l determină pe pilot să reducă rapid volumul difuzorului.

— Pentru Dumnezeu, ce-a fost *asta*? gâfâi Jan.

— Straniu, nu-i așa? Un banc de balene, la vreo zece kilometri depărtare. Știam că sunt pe aici și m-am gândit că ți-ar plăcea să le auzi.

Jan se înfioră.

— Și eu care crezusem întotdeauna că oceanul este tăcut! De ce sunt atât de gălăgioase?

— Bănuiesc că vorbesc între ele. Sullivan ți-ar putea spune – se zice chiar că poate recunoaște unii indivizi, deși eu nu cred. Hei, avem musafiri!

Pe ecran apăruse un pește cu maxilare incredibil de masive. Părea destul de mare, dar Jan nu cunoștea scara de amplificare a videocamerei și era greu de făcut o apreciere. De sub branhii îi atârna un tentacul lung, terminat printr-un organ necunoscut, în formă de clopot.

— Îl vedem în infraroșu, spuse pilotul. Uite-l și în lumină naturală.

Peștele dispăruse complet. Rămăsese numai tentaculul, strălucind fosforescent. Apoi, într-o clipă, silueta redeveni vizibilă, prinsă în cercul ei, de o rază de lumină.

— Este un pescar și aceea-i undița cu care prinde alți pești. Ului-itor, nu-i așa? Nu înțeleg însă de ce momeala lui nu atrage și pești care l-ar putea înghiți *pe el*? În sfârșit... nu putem aștepta aici toată ziua. Să-l vezi cum fuge, când pornesc jeturile.

Cabina vibră iarăși și submarinul porni înainte. Peștele fosforescent își aprinse brusc toate luminile într-un semnal disperat de alarmă și dispăru ca un meteor în bezna abisului.

După alte douăzeci de minute de coborâre lentă, degetele invizibile ale scanerului anunțară primele impulsuri de pe fundul oceanului. La mare adâncime sub ei, se întindea un șir de coline scunde, cu coamele rotunjite. Neregularitățile, existente pesemne cândva, fuseseră de multă vreme erodate de curentul permanent al maselor de apă de deasupra. Curentul nu înceta niciodată, nici chiar aici, în mijlocul Pacificului, departe de marile estuare care înghițeau încet continentele. Curentul purta în el pantele măcinate ale Anzilor, corpurile miliardelor de ființe vii, pulberea meteoriților ce rătăciseră prin spațiu pentru a-și afla odihna aici, în noaptea eternă, unde zăcea fundația viitoarelor tărâmuri.

Colinele rămâneau în urmă. Jan știa că ele reprezentau avanposturile unei câmpii întinse, situate la o adâncime prea mare pentru a apărea pe ecrane.

Submarinul își continua coborârea lină. Acum distingeau alte corpuri; datorită unghiului vizual, tânărul nu-și dădu seama imediat ce anume reprezentau. Apoi înțelese că în mijlocul câmpiei se înălța un munte.

Imaginea se limpezea treptat; de la distanța aceea, scanerele funcționau perfect și detaliile erau atât de distincte încât imaginea părea formată de unde luminoase. Jan putea vedea peștii ciudați urmărindu-se printre bolovani. La un moment dat, o creatură cu aspect înspăimântător și fălci uriașe înotă pe lângă o fisură pe jumătate

năruită. Cu o mișcare prea rapidă pentru a fi sesizată de ochiul omenesc, un tentacul lung țâșni din fisură și trase în beznă peștele zbătându-se.

— Aproape am ajuns, spuse pilotul. Peste câteva clipe, poți vedea laboratorul.

Treceau încet deasupra unei creste stâncoase; câmpia de sub ei începuse să se zărească și Jan estimă că se găseau la câteva sute de metri deasupra fundului. După aceea văzu, cam la un kilometru în față, o îngrămădire de sfere cocoțate pe tripoduri, legate laolaltă prin tuburi. Semănau perfect cu rezervoarele unei uzine chimice și într-adevăr fuseseră proiectate pe aceleași principii fundamentale. Singura diferență era faptul că acolo presiunile la care trebuiau să reziste se exercitau *din afară*, nu dinăuntru.

— Ce-i asta? izbucni brusc Jan.

Arătă cu un deget tremurător sfera cea mai apropiată. Liniile ciudate de pe suprafața ei se dovedeau o rețea de tentacule gigantice. Cu cât submarinul se apropia, cu atât vedea mai bine că tentaculele se terminau într-o masă uriașă, cărnoasă, în care se distingeau doi ochi enormi.

— Probabil Lucifer, rosti pilotul indiferent. Pesemne că-l hrănește cineva.

Apăsă o tastă și se aplecă peste pupitrul de comandă.

— S.2 către Laborator. Ne apropiem. Goniți copilașul.

— Laboratorul către S.2, veni prompt răspunsul. Faceți contactul. Lucey va pleca imediat.

Pereții curbați din metal începuseră să acopere ecranul. Jan zări o ultimă imagine a unui tentacul uriaș, plin de ventuze, retrăgându-se la apropierea lor. Se auziră un zăngănit surd și o serie de scrâșnituri, în vreme ce clamele căutau punctele de contact de pe chepengul oval al submarinului. Peste câteva clipe, vehiculul era fixat de peretele bazei, cele două chepenguri fuseseră conectate și pasagerii se îndreptară către ecluză. Se aprinse semnalul PRESIUNI EGALE, chepengurile se desfăcură și calea spre Laboratorul Suboceanic Unu se deschise.

Jan îl găsi pe profesorul Sullivan într-o cămăruță dezordonată, părând că slujește simultan ca birou, atelier și laborator. Profesorul privea cu un microscop în interiorul unui obiect asemănător unei bombe miniaturale. Era probabil o capsulă de presiune înaltă,

conținând un specimen al vieții submarine ce înota fericit în condițiile sale obișnuite, de câteva tone pe centimetru pătrat.

— Hei, făcu Sullivan. Ce mai face Rupert? Și cu ce te putem ajuta?

— Rupert este bine, răspunse tânărul. Îți transmite salutări și spune că i-ar face plăcere să te viziteze, dacă n-ar suferi de claustrofobie.

— Atunci realmente nu i-ar plăcea aici, cu cinci kilometri de apă deasupra. Apropo, tu te simți bine?

— Nu mai rău decât într-un stratoreactor, înălță Jan din umeri. În ambele cazuri, dacă se defectează ceva, rezultatul este identic.

— Perfect adevărat, dar surprinzător cât de puțini oameni înțeleg asta.

Sullivan se jucă cu microscopul, apoi privi întrebător spre musafirul său.

— Mi-ar face plăcere să-ți arăt baza noastră, spuse el, dar trebuie să recunosc că am rămas puțin surprins când Rupert mi-a transmis rugămintea ta. N-am putut înțelege de ce un fanatic al spațiului ar fi interesat de cercetările noastre. Nu te îndrepți în direcția greșită? Chicoti amuzat: Personal, n-am priceput de ce te-ai grăbit să vii aici. Vor trece câteva sute de ani până vom cartografia tot oceanul.

Jan inspiră adânc. Era mulțumit că Sullivan deschisese discuția, deoarece îi ușurase considerabil misiunea. În ciuda ironiilor ihtiologului, cei doi bărbați aveau multe lucruri în comun. N-avea să fie greu să înfiripeze o punte, să câștige simpatia și ajutorul lui Sullivan. Acesta era un om cu imaginație, altfel n-ar fi ajuns niciodată în lumea aceea subacvatică. Trebuia totuși să fie prudent, deoarece rugămintea lui era, folosind un eufemism, oarecum neobișnuită.

Ceva îi dădea încredere: chiar dacă Sullivan refuza să coopereze, cu siguranță n-avea să destăinuie nimănui secretul lui Jan. Iar acolo, în biroul micuț din adâncurile Pacificului, nu exista pericolul ca Overlorzii, oricâte puteri ar fi avut, să le poată asculta discuția.

— Profesore Sullivan, începu el, cum te-ai simți dacă oceanul te-ar atrage, dar Overlorzii ți-ar interzice să te apropii de el?

— Fără îndoială, extrem de nemulțumit.

— Sunt convins. Să presupunem că într-o bună zi ai avea șansa de a-ți atinge visul fără ca ei să știe. Ce-ai face? Ai profita de ocazie?

Sullivan nu ezită.

— Bineînțeles.

L-am prins! gândi Jan. Acum nu mai poate da înapoi, doar dacă nu-i este teamă de Overlorzi. Și mă îndoiesc că Sullivan se teme de ceva. Se aplecă înainte și se pregăti să-și expună cazul.

Profesorul Sullivan nu era însă greu de cap. Înainte ca Jan să poată vorbi, buzele i se răsfrânseră într-un zâmbet sardonic.

— Deci *ăsta-i* jocul? șopti el. Foarte, foarte interesant. Acum, dă-i drumul și spune cum te-aș putea ajuta.

Capitolul doisprezece

Într-o epocă anterioară, profesorul Sullivan ar fi fost considerat un lux costisitor. Acțiunile sale costau tot atât de mult cât un război la scară redusă; într-adevăr, putea fi asemănat cu un general conducând o campanie continuă împotriva unui dușman care nu cunoștea odihna. Dușmanul lui era oceanul, aliat cu frigul, întunericul și, în primul rând, presiunea. Profesorul Sullivan deținea de partea lui talentul și inteligența inginerească. Câștigase multe victorii, dar oceanul era răbdător: putea aștepta. Sullivan știa că, într-o bună zi, el avea să greșească. Era cel puțin consolat că n-avea să moară înecat. Moartea lui urma să fie mult mai rapidă.

Refuzase să-și asume vreun angajament față de Jan, însă știa de-acum răspunsul. I se oferea ocazia unei experiențe extrem de interesante. Din păcate, n-avea să-i afle niciodată rezultatul; dar așa ceva se întâmpla frecvent în cercetarea științifică și chiar el inițiase programe ce urmau să se încheie peste câteva decenii.

Profesorul era un bărbat curajos și inteligent dar, analizându-și cariera, își dădea seama că nu avusese parte de gloria aceea care păstrează peste veacuri numele unui savant. Acum se ivise ocazia, total neașteptată și cu atât mai atrăgătoare, de a intra cu adevărat în manualele de istorie. Nu era o ambiție pe care s-o fi recunoscut vreodată și, ca să fim drepți, l-ar fi ajutat pe Jan chiar dacă aportul lui avea să rămână necunoscut.

* * *

Jan însă cântărea din nou lucrurile. Inerția ideii sale îl adusese până acolo aproape fără nici un efort. Verificase unele detalii, totuși nu întreprinsese nici un pas pentru a transforma visul în realitate. Peste câteva zile însă trebuia să decidă. Dacă profesorul Sullivan era de acord să coopereze, n-avea cum să mai dea înapoi. Trebuia să înfrunte viitorul, cu toate necunoscutele lui.

Ceea ce l-a decis în cele din urmă a fost gândul că dacă pierdea ocazia aceea incredibilă, nu și-ar fi iertat-o niciodată. Restul vieții sale urma să fie petrecut în regrete zadarnice – și nimic nu era mai rău decât așa ceva.

Răspunsul lui Sullivan sosi după câteva ore și atunci știu că zarurile fuseseră aruncate. Încet, pentru că avea încă destul timp la dispoziție, începu să-și încheie treburile.

„Dragă Maia", începea scrisoarea, „ceea ce urmează va fi pentru tine, ca să zic așa, o mare surpriză. Când vei citi scrisoarea aceasta, eu n-o să mai fiu pe Pământ. Asta nu înseamnă că am plecat pe Lună, așa cum au făcut-o atâția alții. Nu, voi fi în drum spre planeta Overlorzilor. Voi fi primul om care a părăsit Sistemul Solar.

Am dat scrisoarea unui prieten care mă ajută; el o va păstra până când va ști că planul mi-a reușit, cel puțin în prima lui fază, și că este prea târziu ca Overlorzii să mai poată interveni. Voi fi atât de departe, călătorind cu o asemenea viteză, încât mă îndoiesc că voi putea fi ajuns de un ordin de întoarcere. Chiar așa fiind, pare de necrezut ca nava să revină pe Pământ. Nu mă consider o persoană atât de importantă.

Pentru început, să-ți explic ce m-a determinat să ajung aici. Știi că m-a preocupat dintotdeauna zborul spațial și m-am simțit permanent frustrat, deoarece nu ni s-a permis să călătorim pe alte planete sau să aflăm ceva despre civilizația Overlorzilor. Dacă n-ar fi fost intervenția lor, poate că până acum am fi ajuns pe Marte sau Venus. Recunosc: tot atât de probabilă ar fi fost și autodistrugerea cu bombe cu cobalt sau alte arme inventate în secolul douăzeci. Totuși uneori visez că am fi avut șansa să stăm pe picioarele noastre.

Probabil că Overlorzii au motivele lor să ne țină în creșă și pesemne sunt niște motive excelente. Dar chiar dacă le-aș fi cunoscut, nu cred că mi-ar fi schimbat prea mult ideile sau acțiunile.

Totul a început la petrecerea lui Rupert... (El nu știe asta, dar am ajuns aici grație lui.) Mai ții minte ședința aia aiurită de spiritism pe care a aranjat-o și care s-a încheiat când fata aceea – i-am uitat numele – a leșinat? Eu întrebasem care este steaua Overlorzilor, iar răspunsul a fost «NGS 549672». Nu așteptam un răspuns, de aceea am tratat toată afacerea ca pe o glumă. Dar când mi-am dat seama că numărul respectiv figura într-un catalog stelar, m-am hotărât să-l caut. Am aflat că steaua se găsea în constelația Carena, iar unul dintre puținele lucruri pe care *le cunoaștem* despre Overlorzi este faptul că ei vin dintr-acolo.

Nu pretind că înțeleg cum ne-a parvenit informația. I-a citit cineva gândurile lui Rashaverak? Chiar în ipoteza aceasta, e greu de

bănuit că el cunoștea cifra de referință a soarelui său, corespunzătoare cataloagelor noastre. Misterul este absolut și-l las pentru rezolvare celor ca Rupert, dacă vor reuși!

Datorită observațiilor noastre, știm multe lucruri despre viteza navelor Overlorzilor. Ele părăsesc Sistemul Solar cu o asemenea accelerație încât se apropie de viteza luminii, în mai puțin de o oră. Asta înseamnă că extratereștrii posedă o propulsie ce acționează în mod egal asupra fiecărui atom al navelor, astfel încât ceea ce există la bord nu este zdrobit instantaneu. Mă întreb de ce folosesc asemenea accelerații uriașe, când au atâta spațiu la dispoziție și ar putea accelera într-un timp mult mai lung. Teoria mea este că izbutesc să capteze câmpurile energetice din jurul stelelor, de aceea trebuie să execute opririle și pornirile cât mai aproape de stea. Dar asta-i cam totul...

Lucrul cel mai important este că știu acum cât de departe trebuie să călătorească și astfel pot exprima durata drumului. NGS 549672 e situată la patruzeci de ani-lumină de Pământ. Navele Overlorzilor ating peste 99 la sută din viteza luminii, deci călătoria va dura în jur de patruzeci de ani din timpul nostru. *Timpul nostru*; aici e toată șmecheria.

După cum poate știi, în apropierea vitezei luminii, se petrec lucruri ciudate. Timpul însuși curge cu o viteză diferită – mai încet – iar câteva luni scurse pe Pământ echivalează doar cu câteva zile pe navele Overlorzilor. Efectul acesta este fundamental și a fost postulat de marele Einstein cu o sută de ani în urmă.

Am făcut unele calcule, bazându-mă pe ceea ce cunoșteam despre Propulsia Stelară și pe câteva aplicații bine știute ale teoriei relativității. Din punctul de vedere al unui pasager într-o navă a Overlorzilor, călătoria spre NGS 549672 nu va dura *mai mult de două luni*, chiar dacă pe Pământ vor trece patruzeci de ani. Știu că pare un paradox, dar dacă poate fi vreo consolare, el a uluit mințile cele mai luminate ale omenirii, din momentul enunțării lui de către Einstein.

Poate că următorul exemplu îți va explica mai clar ceea ce se întâmplă: dacă Overlorzii mă vor trimite *imediat* înapoi pe Pământ, voi ajunge acasă îmbătrânit numai cu patru luni. Dar în vremea aceasta, pe Pământ vor fi trecut optzeci de ani. De aceea, înțelegi, Maia, orice s-ar întâmpla, scrisoarea aceasta este de adio...

După cum știi și tu, aveam puține legături care să mă rețină aici, așa încât pot pleca liniștit. Nu i-am spus încă mamei; ar deveni

isterică și nu pot suporta asta. Este mai bine așa. Deși am căutat să mă apropii de ea după moartea tatei... în sfârșit, n-are rost să reiau toată povestea!

Mi-am terminat studiile și am anunțat autoritățile că din motive familiale mă stabilesc în Europa. Totul a fost aranjat și n-ai nici un motiv de îngrijorare.

Cred că deja mă crezi nebun, deoarece pare imposibil ca un om să ajungă pe o navă a Overlorzilor. Totuși am găsit o cale. Am șansa care s-ar putea să fie unică, pentru că sunt convins: Karellen nu face aceeași greșeală de două ori. Cunoști legenda calului de lemn cu care soldații greci au intrat în Troia? În Vechiul Testament există o istorie și mai potrivită..."

* * *

— Oricum vei sta mult mai confortabil decât Iona, spuse Sullivan. Nu există nici o dovadă că el ar fi avut lumină electrică sau instalații sanitare. Vei avea însă nevoie de multe provizii și văd că ți-ai luat și oxigen. Într-un spațiu atât de mic, poți înghesui suficiente lucruri pentru două luni?

Trecu degetul deasupra schițelor îngrijite pe care Jan le întinsese pe masă. La un capăt, desenele erau fixate cu un microscop, iar la capătul celălalt, cu craniul unui pește necunoscut.

— Sper că oxigenul nu va fi necesar, răspunse tânărul. Știm că Overlorzii pot respira aerul nostru, dar se pare că nu-l agreează și s-ar putea să am dificultăți în atmosfera lor. În privința proviziilor, folosirea narcosaminei va rezolva problema. Este absolut sigură. Înainte de plecare, voi lua o doză care să mă adoarmă pentru șase săptămâni, plus-minus câteva zile. Până atunci, voi fi aproape de țintă. De fapt, nu mă îngrijorează atât hrana și oxigenul, cât plictiseala.

Profesorul încuviință gânditor.

— Da, narcosamina este destul de sigură și poate fi dozată perfect. Totuși va trebui să ai suficientă hrană la îndemână. Când te vei trezi, vei fi lihnit de foame. Dacă o să mori de inaniție pentru că n-o să ai puterea să folosești un deschizător de conserve?

— M-am gândit la asta, replică Jan. O să consum ciocolată și glucoză.

— Bun, văd că ai analizat totul cu atenție, n-ai tratat chestiunea ca pe ceva din care te poți retrage dacă nu-ți convine cum se

desfășoară lucrurile. Este viața ta, totuși nu mi-ar plăcea să știu că te-am ajutat să te sinucizi.

Luă craniul și se jucă cu el. Jan puse palma pe schițe, împiedicându-le să se ruleze.

— Din fericire, continuă Sullivan, echipamentul de care ai nevoie nu este ieșit din comun și atelierele noastre ți-l pot executa în câteva săptămâni. Iar dacă te răzgândești...

— Niciodată!

*

„Am analizat toate riscurile și se pare că planul este perfect. După șase săptămâni voi ieși, ca orice pasager clandestin, și mă voi preda. În momentul acela, după timpul *meu*, călătoria va fi pe sfârșite. Voi fi foarte aproape de planeta Overlorzilor.

Desigur, ce se va întâmpla atunci, o știu numai ei. Probabil voi fi trimis acasă cu următoarea navă, dar cel puțin mă pot aștepta să văd *câte ceva*. Am luat o videocameră și kilometri de peliculă; n-o să fie vina mea dacă nu le voi putea folosi. În cel mai rău caz, voi dovedi că omul nu poate fi ținut într-o eternă carantină. Voi crea un precedent care-l va obliga pe Karellen să întreprindă ceva.

Dragă Maia, asta este tot ce am vrut să-ți spun. Știu că n-o să-ți lipsesc prea mult; să fim cinstiți și să recunoaștem că n-am fost niciodată foarte apropiați, iar acum, după ce te-ai măritat cu Rupert, ești fericită în lumea ta. Cel puțin, eu așa sper...

Adio și noroc! Voi căuta să-ți întâlnesc nepoții; asigură-te că le vei povesti despre mine, da?

Fratele tău iubitor,
Jan“

Capitolul treisprezece

Când îl văzu prima dată, lui Jan îi veni greu să-și dea seama că nu privea asamblarea fuzelajului unui avion de dimensiuni reduse. Scheletul metalic avea douăzeci de metri lungime, era perfect aerodinamic și fusese înconjurat de schele ușoare pe care lucrau sudorii.

— Da, îi răspunse Sullivan. Folosim tehnici aeronautice clasice și cei mai mulți muncitori provin din industria de avioane. Îți vine greu să crezi că poate exista o ființă de mărimea asta, nu-i așa? Sau că se poate sălta pe de-a întregul din apă, așa cum am văzut cu ochii mei.

Totul era fascinant, dar tânărul se gândea la altceva. Ochii lui cercetau scheletul uriaș, căutând o ascunzătoare potrivită pentru celula lui micuță: „sicriul cu aer condiționat" cum îl botezase Sullivan. De un lucru se convinsese: în privința spațiului exista loc și pentru zece pasageri clandestini.

— Scheletul pare complet, remarcă Jan. Când îi puneți pielea? Ați capturat deja cașalotul, nu? Altfel cum ați fi realizat scheletul?

Sullivan păru extrem de amuzat de întrebare.

— N-avem nici cea mai mică intenție să capturăm vreun cașalot. Oricum, ei n-au ceea ce se numește de obicei „piele". În plus, ar fi greu să întindem un înveliș cu grosimea de douăzeci de centimetri peste tot scheletul. Nu..., va fi umplut cu plastic apoi vopsit corespunzător. Când o să fie gata, nimeni nu va sesiza vreo diferență.

În cazul ăsta, gândi Jan, ar fi fost mai ușor pentru Overlorzi să fotografieze animalul și să-l reconstruiască chiar ei, pe planeta lor. Dar poate că navele se întorceau goale și un flecușteț ca un cașalot de douăzeci de metri trecea neobservat. Când ai asemenea puteri și resurse, nu te mai uiți la amănunte...

*
* *

Profesorul Sullivan stătea lângă una din statuile uriașe care constituiseră o sfidare la adresa arheologiei, după descoperirea Insulei Paștelui. Rege, zeu, sau orice ar fi fost personajul, privirea lui goală părea că o urmărește pe a profesorului. Bărbatul era mândru de

opera lui; îi părea rău că în curând avea să dispară pentru totdeauna din fața oamenilor.

Tabloul putea fi opera unui artist nebun, într-un delir provocat de droguri. Cu toate acestea, constituia o copie perfectă a vieții; aici, artistul fusese Natura însăși. Scena era una dintre cele pe care, până la perfecționarea televiziunii subacvatice, puțini oameni o zăriseră, iar atunci numai pentru câteva clipe, când luptătorii uriași se ridicau la suprafață. Asemenea bătălii se desfășurau în noaptea fără de sfârșit a adâncurilor oceanice, acolo unde cașaloții își vânau hrana. Iar hrana era una care refuza să se lase mâncată de vie...

Maxilarul inferior, prelung și acoperit cu dinți triunghiulari al cașalotului se căscă larg, pregătindu-se să se repeadă asupra victimei. Capul era aproape invizibil sub rețeaua contorsionată de brațe albe și cărnoase cu care calmarul gigant lupta disperat pentru supraviețuire. Ventuze albicioase cu diametrul de peste douăzeci de centimetri se lipiseră de pielea cașalotului. Un tentacul fusese deja retezat și nu exista nici o îndoială în privința rezultatului final al încleștării. Când se luptau cele mai uriașe creaturi de pe Pământ, cașalotul învingea întotdeauna. Cu toată forța extraordinară a pădurii sale de tentacule, singura speranță a calmarului era să scape înainte ca maxilarul înfricoșător să-l reteze în bucăți. Ochii lui mari și lipsiți de expresie, cu un diametru de o jumătate de metru, îl priveau pe ucigaș, deși probabil că cei doi nu se puteau zări în bezna abisului.

Întreaga scenă avea o lungime de peste treizeci de metri și fusese instalată într-o cușcă din aluminiu, de care se fixaseră cârligele macaralelor. Totul era gata, așteptându-i pe Overlorzi. Sullivan spera ca aceștia să vină cât mai repede; tensiunea devenise apăsătoare.

Cineva ieșise din birou în lumina strălucitoare a soarelui și-l căuta. Sullivan îl recunoscu pe șeful de echipă și se îndreptă către el.

— Care-i treaba, Bill?

Bărbatul ținea o foaie de hârtie și părea încântat.

— Vești bune, profesore! Suntem onorați! Administratorul însuși dorește să vină și să privească scena înainte de îmbarcare. Gândiți-vă ce publicitate ne facem! O să ne ajute când vom solicita fonduri. De când așteptăm așa ceva!

Profesorul Sullivan înghiți un nod. Nu se împotrivise niciodată publicității, dar acum n-avea chef de ea.

* * *

Karellen stătea lângă capul cașalotului, privind fruntea imensă și fălcile pline de dinți ascuțiți. Ascunzându-și neliniștea, Sullivan se întrebă ce gândea Administratorul. Comportarea lui nu dădea nimic de bănuit, iar vizita putea fi cu ușurință explicată drept una absolut normală. Totuși profesorul avea să fie extrem de fericit după plecarea Overlordului.

— Pe planeta noastră, spuse Karellen, n-avem animale atât de mari. Acesta este unul din motivele pentru care v-am solicitat realizarea unui montaj. Ăăăă... compatrioții mei îl vor găsi fascinant.

— La gravitația voastră scăzută, observă Sullivan, credeam că aveți animale imense. La urma urmei, voi înșivă sunteți mult mai mari decât oamenii.

— Da, însă noi nu avem oceane. Iar în privința dimensiunilor, uscatul nu poate concura cu oceanul.

E adevărat, gândi Sullivan. Din câte știa, era un amănunt nou referitor la planeta Overlorzilor. Jan avea să fie foarte interesat.

În momentul acela, tânărul se găsea într-o baracă, la un kilometru depărtare, și privea neliniștit printr-un binoclu. Își repeta mereu că nu avea nici un motiv de teamă. Nici un fel de examinare a cașalotului, oricât de amănunțită, nu i-ar fi putut dezvălui secretul. Totuși, exista posibilitatea ca Overlordul să suspecteze ceva și să se distreze cu ei.

Aceeași bănuială încolți în mintea profesorului, când Karellen privi atent gâtul cavernos.

— În Biblia voastră, rosti Administratorul, există o istorie remarcabilă despre un profet evreu, Iona, care după ce fusese azvârlit de pe o corabie a fost înghițit de o balenă și apoi transportat în siguranță la țărm. Crezi că există vreo bază de adevăr în legenda aceea?

— Presupun, răspunse prudent Sullivan, că a existat cazul unui pescar înghițit și după aceea regurgitat fără să fi fost vătămat. Cu siguranță, s-ar fi sufocat dacă ar fi stat în interiorul balenei mai mult de câteva secunde. Apoi, trebuie să fi fost extrem de norocos ca să scape nevătămat de fanoane. Pare o poveste incredibilă, dar nu *chiar* imposibilă.

— Foarte interesant, făcu Karellen. Rămase o clipă, privind maxilarul uriaș, după aceea trecu să se uite la calmar. Sullivan speră că nu-i auzise oftatul ușurat.

* * *

— Dacă aș fi știut prin ce voi trece, zise profesorul, te-aș fi dat afară din biroul meu imediat cum ai fi încercat să mă contaminezi cu nebunia ta!

— Îmi pare rău, se scuză tânărul. Acum însă am scăpat.

— Sper. Oricum, mult noroc! Dacă te răzgândești, mai ai vreo șase ore...

— Nu-i nevoie. Doar Karellen mă mai poate opri. Mulțumesc pentru tot ce-ai făcut. Dacă o să mă întorc și o să scriu o carte despre Overlorzi, ți-o voi dedica.

— Mare scofală, făcu Sullivan ursuz. Până atunci, voi fi mort de mult.

Spre surprinderea și ușoara lui consternare, deoarece nu era un sentimental, observă că despărțirea începea să-l afecteze. În săptămâna în care lucraseră împreună, ajunsese să-l îndrăgească pe Jan. De asemenea, se temea că fusese complice la o sinucidere rafinată.

Ținu scărița când Jan urcă în botul imens, evitând grijuliu șirurile de dinți. La lumina lanternei, îl văzu pe tânăr întorcându-se și flutu-rând mâna, apoi dispărând în adânc. Urmă sunetul sasului deschizându-se, închizându-se, după aceea tăcere.

Sub lumina lunii ce transforma bătălia încremenită într-o scenă de coșmar, profesorul Sullivan reveni încet în biroul lui. Se întreba ce făcuse și ce avea să rezulte. Deși n-avea să afle niciodată deznodământul. Jan nu irosea mai mult de câteva luni din viață în călătoria spre planeta Overlorzilor. Însă dacă reușea, avea să fie de partea cealaltă a barierei Timpului, fiindcă pentru Sullivan asta însemna optzeci de ani în viitor.

Lumina se aprinse în cilindrul micuț de metal, imediat după ce Jan închise ușa pe dinăuntru. Nu-și permise nici o clipă de răgaz și începu imediat să verifice totul. Proviziile și celelalte colete fuseseră încărcate cu câteva zile în urmă, dar o verificare finală îl calma, asigurându-l că nu uitase nimic.

Peste o oră era mulțumit. Se întinse pe salteaua elastică și-și recapitulă planul. Se auzea numai bâzâitul slab al ceasului-calendar electric, care urma să-l anunțe când călătoria se apropia de sfârșit.

Știa că n-avea să simtă nimic acolo, în celula lui, deoarece forțele uriașe ce deplasau navele Overlorzilor erau perfect compensate.

Sullivan verificase lucrul acesta, atrăgând atenția că montajul său s-ar fi sfărâmat dacă era supus la mai mult de câteva *g*-uri. „Clienții" îl asiguraseră că din acest punct de vedere nu exista absolut nici un pericol.

Totuși avea să se producă o modificare considerabilă a presiunii atmosferice. Chestiunea era lipsită de importanță, pentru că modelele puteau „respira" prin câteva orificii. Înainte de a-și părăsi ascunzătoarea, Jan trebuia să egalizeze presiunile și presupunea că atmosfera din interiorul navei Overlorzilor era irespirabilă. O mască simplă pentru față și o butelie de oxigen urmau să rezolve problema respectivă; nu avea nevoie de ceva mai complicat. Dacă putea respira fără ajutor mecanic, cu atât mai bine.

N-avea rost să mai aștepte: își supunea la încercare nervii în mod inutil. Luă seringa micuță, deja încărcată cu soluția dozată atent. Narcosamina fusese descoperită în decursul cercetărilor privind hibernarea animalelor, dar nu era adevărat – așa cum se zvonise – că producea anabioză. Determina o încetinire puternică a proceselor vitale, totuși metabolismul continua la nivel redus. Parcă cineva ar fi acoperit focurile vieții, iar acestea mocneau acum în așteptare. După săptămâni sau luni de zile, când efectul înceta, focurile izbucneau din nou si omul se trezea. Narcosamina nu era nocivă. Natura o folosea de un milion de ani, protejându-și mulți copii de foametea iernilor.

Jan adormi. Nu simți nimic din legănatul cablurilor cu care uriașa cușcă metalică era ridicată în nava Overlorzilor. Nu auzi ecluzele închizându-se, pentru a se deschide abia după trei sute de milioane de milioane de kilometri. Nu auzi șuieratul slab și îndepărtat al atmosferei terestre, când nava urcă rapid în elementul ei natural.

Și nu simți Propulsia Stelară pornind.

Capitolul paisprezece

Sala de conferințe se ticsea întotdeauna cu ocazia întâlnirilor săptămânale cu presa, dar acum înghesuiala era atât de mare încât reporterii abia puteau să scrie. Pentru a suta oară, blestemau conservatorismul și lipsa de considerație a lui Karellen. În oricare alt loc din lume, ei și-ar fi putut aduce videocamere, reportofoane și alte aparate. Însă aici trebuiau să se bazeze pe hârtie și creion, ba chiar, absolut incredibil, pe *stenografie*.

Desigur, existaseră mai multe încercări de a introduce reportofoane în mod clandestin. Fuseseră scoase din sală cu același succes, dar o simplă privire în interiorul lor fumegând dovedise inutilitatea tentativelor. Toți înțeleseseră atunci pentru ce fuseseră mereu preveniți ca spre binele personal să lase în afara încăperii ceasurile și alte obiecte metalice.

Înrăutățind și mai mult lucrurile, Karellen însuși înregistra întreaga conferință de presă. Reporterii care se făcuseră vinovați de neatenție sau relatări neconforme – deși cazurile acestea erau foarte rare – fuseseră opriți pentru ședințe scurte și neplăcute cu adjuncții lui Karellen și li se ceruse să asculte cu atenție ceea ce spusese *în realitate* Administratorul. Lecția respectivă nu era una pe care s-o dorești repetată.

Straniu cum se răspândeau zvonurile... Nu se anunțase nimic în prealabil, totuși sala era arhiplină de fiecare dată când Karellen avea de făcut o comunicare importantă – lucru ce se întâmpla de două-trei ori pe an.

Peste mulțimea de murmure se lăsă tăcere când ușa se deschise și Karellen apăru pe podium. Iluminatul era slab, reproducând fără îndoială lumina îndepărtatului soare al Overlorzilor, iar Administratorul își abandonase obișnuiții ochelari întunecați.

— Bună dimineața tuturor, răspunse el corului de saluturi, apoi se întoarse către silueta înaltă și distinsă din primul rând.

Domnul Golde era veteranul Clubului Presei; se îmbrăca și se comporta precum un diplomat de modă veche și nimeni nu ezita să-i încredințeze confidențe.

— Destul de multă lume, astăzi, domnule Golde. Ați rămas probabil în pană de știri...

Reporterul de la *The Times* zâmbi și-și drese glasul.

— Sper să rezolvați acest lucru, domnule Administrator.

Îl privi atent pe Karellen. Afirmația potrivit căreia chipurile Overlorzilor, rigide ca niște măști, nu exprimau nici o emoție era falsă. Ochii mari și adânci, cu pupilele contractate chiar și în lumina aceea slabă, priveau fix în ochii curioși ai omului. Cele două orificii respiratorii de pe obraji, dacă curbele acelea prelungi și ascuțite puteau fi numite obraji, șuierau ușor în vreme ce ipoteticii plămâni ai lui Karellen lucrau în atmosfera, rarefiată pentru el, a Pământului. Golde abia putea distinge perdeaua de firișoare albe fluturând înainte și înapoi, răspunzând ciclului rapid de respirație al extraterestrului. Se presupunea că firișoarele jucau rolul unor filtre de praf, iar pe această ipoteză șubredă se construiseră teorii complicate referitoare la atmosfera planetei Overlorzilor.

— Da, am unele noutăți pentru dumneavoastră. După cum fără îndoială știți, una din navele noastre de aprovizionare a părăsit Pământul pentru a reveni la bază. Recent, am descoperit că la bordul ei se află un pasager clandestin.

O sută de creioane se opriră în aer și o sută de perechi de ochi îl fixară pe Karellen.

— Ați spus *pasager clandestin*, domnule Administrator? întrebă Golde. Ne puteți spune cine este și cum a ajuns la bord?

— Se numește Jan Rodricks și este student în inginerie la Universitatea din Cape Town. Alte detalii veți putea fără îndoială afla și singuri, prin extrem de eficientele dumneavoastră surse de informații.

Karellen surâse. Zâmbetul Administratorului era straniu. Efectul se datora în cea mai mare parte ochilor; gura inflexibilă, lipsită de buze, se mișca foarte puțin. Să fi fost, se întrebă Golde, unul din multele obiceiuri omenești pe care Karellen le imitase cu talent? Deoarece, fără îndoială, efectul total era al unui zâmbet, iar mintea umană îl accepta ca atare.

— *Modalitatea* în care s-a strecurat la bord, continuă Administratorul, are o importanță secundară. Vă pot asigura, atât pe dumneavoastră cât și pe alți potențiali astronauți, că nu mai există posibilitatea de repetare a încercării.

— Ce se va întâmpla cu tânărul? insistă Golde. Va fi trimis înapoi pe Pământ?

— Cazul depășește jurisdicția mea, dar presupun că se va întoarce cu nava următoare. Acolo unde a ajuns, va descoperi condiții prea...

străine confortului. În felul acesta am ajuns la subiectul principal al acestei conferințe de presă.

Făcu o pauză și tăcerea deveni parcă și mai deplină.

— Printre elementele mai tinere și mai romantice ale omenirii au existat murmure referitoare la interzicerea accesului în spațiu. Interdicția respectivă era motivată: nu impunem restricții de dragul restricțiilor. Dar v-ați gândit vreodată, dacă îmi scuzați comparația nepoliticoasă, cum s-ar simți un om din epoca de piatră trezindu-se într-un oraș modern?

— În cazul nostru, protestă *Herald Tribune*, diferența nu este atât de uriașă. Noi suntem obișnuiți cu știința. Bineînțeles, pe planeta voastră există multe lucruri pe care nu le putem înțelege, dar nu ni se vor părea magie!

— Sunteți sigur? întrebă încet Karellen. De la epoca aburului la cea a electricității s-au scurs numai o sută de ani, însă ce ar fi crezut un inginer victorian despre televiziune și calculatoare? Cât ar fi trăit, dacă ar fi început să cerceteze alcătuirea lor? Prăpastia dintre două tehnologii poate cu ușurință să devină atât de mare... încât să fie fatală.

— Hei, șopti *Reuter* către *BBC*. Avem noroc! E-n pragul unei declarații importante. Recunosc simptomele...

— Există și alte motive pentru care am stopat rasa umană pe Pământ. Priviți!

Luminile păliră și se stinseră. În centrul sălii se formă încet o opalescență lăptoasă. Se închegă într-o mulțime de stele – o spirală nebuloasă, observată de undeva din exterior.

— Nici un ochi omenesc n-a mai văzut această imagine, răsună în întuneric vocea lui Karellen. Vă priviți Universul, galaxia din care face parte Soarele vostru, de la o distanță de o jumătate de milion de ani-lumină.

Urmă o tăcere lungă, apoi Overlordul continuă cu glas lipsit de milă sau dispreț:

— Rasa voastră a dovedit o remarcabilă incapacitate de a rezolva problemele micii ei planete. Când am sosit noi, omenirea se găsea pe punctul de a se autodistruge, cu forțe pe care știința i le oferise în mod nechibzuit. Fără intervenția noastră, Pământul ar fi fost astăzi un pustiu radioactiv.

Acum aveți o lume a păcii și o populație unită. În curând, veți fi atât de civilizați încât veți conduce planeta fără asistența noastră.

Eventual, veți putea rezolva problemele unui sistem solar: să zicem, cincizeci de sateliți și planete. Dar credeți că aveți vreo șansă *aici*?

Nebuloasa se lărgi. Acum stelele apăreau și dispăreau precum scânteile unei forje, iar fiecare scânteie grăbită era un soare, cu cine știe câte planete în jurul său.

— În galaxia noastră, murmură Karellen, există optzeci și șapte de mii de milioane de sori. Chiar și cifra aceasta oferă numai o imagine aproximativă a imensității spațiului. Înfruntându-l, veți fi aidoma unor furnici care încearcă să eticheteze și să clasifice toate firele de nisip din toate deșerturile lumii.

În actualul stadiu de evoluție, rasa voastră nu rezistă unei asemenea înfruntări. Una dintre sarcinile mele a fost să vă protejez de puterile și forțele ce zac între stele – forțe mai presus de închipuirea voastră.

Imaginea galaxiei se topi și lumina se aprinse iarăși în tăcerea sălii.

Karellen se întoarse să plece; conferința de presă luase sfârșit. În ușă se opri și privi înapoi spre ziariștii tăcuți.

— Gândul este trist, dar trebuie să vă obișnuiți cu el. Poate că într-o bună zi veți stăpâni planetele. Stelele însă nu sunt pentru Om.

***

„Stelele nu sunt pentru Om." Da, avea să-i nemulțumească faptul că porțile celeste li se închiseseră în față. Dar trebuiau să învețe să înfrunte adevărul, sau măcar puținul adevăr pe care-l putea oferi el.

Din înălțimile singuratice ale stratosferei, Karellen privi în jos spre planeta și oamenii care-i fuseseră dați în grijă. Se gândi la tot ce avea să urmeze și la ce avea să devină lumea aceea peste numai vreo doisprezece ani.

N-aveau să știe niciodată cât de norocoși fuseseră. Vreme de o generație, omenirea fusese mai fericită ca oricând. Trăiască Vârsta de Aur! Însă tot culoarea aurului o avea și apusul... Și toamna... Și doar auzul lui Karellen putea deslușI primele freamăte ale furtunilor iernii.

Și numai el știa cât de iute se apropia sfârșitul Vârstei de Aur.

PARTEA A TREIA – ULTIMA GENERAȚIE

Capitolul cincisprezece

— Ia uită-te aici! explodă George Greggson, aruncând ziarul spre Jean.

În ciuda eforturilor ei de a-l prinde, ziarul ateriză pe masă. Jean șterse cu atenție gemul și citi pasajul ofensator, străduindu-se din răsputeri să-și exprime dezaprobarea. Nu izbutea să fie prea convingătoare, întrucât adeseori ținea partea criticilor. De obicei își păstra pentru ea opiniile eretice, și nu doar pentru menținerea liniștii și armoniei. George era mereu pregătit să accepte laude (ale ei, sau ale oricui altul), dar dacă femeia se hazarda să-i critice operele, avea să fie zdrobită într-o perorație referitoare la ignoranța artistică.

Lectură articolul de două ori, apoi renunță. I se părea favorabil și-i spuse acest lucru lui George.

— Pare să-i fi plăcut spectacolul... De ce mormăi?

— Citește aici, pufni scenograful înfigându-și degetul în mijlocul unei coloane. Mai citește o dată!

— „Extrem de încântătoare au fost nuanțele pastelate de verde de pe fundalul secvenței baletului.“ Ce-i cu asta?

— *Nu era* verde! Am pierdut o groază de timp ca să obțin albastrul ăla! Fie că un idiot de inginer de la camera de control dereglează culorile, fie că tâmpitul ăsta de critic are un aparat defect! Apropo, ce culoare era la al *nostru*?

— Ăăăă... nu-mi amintesc, mărturisi Jean. Poppet a început să zbiere tocmai atunci și-a trebuit să mă duc să văd ce-i cu ea.

— Aha, făcu George și căzu pe gânduri.

Jean știa că se pregătea o nouă explozie. Totuși, când aceasta sosi, fu destul de potolită.

— Am inventat o nouă definiție a televiziunii, mormăi bărbatul posomorât. Am hotărât că reprezintă un mijloc de *stânjenire* a comunicației dintre artist și public.

— Ce vrei să facem? replică Jean. Să ne întoarcem la teatrul „pe viu"?

— De ce nu? Exact la *asta* mă gândeam. Ții minte scrisoarea primită de la tipii din Noua Atenă? Mi-au scris iarăși. De data asta le răspund!

— Ce? făcu Jean ușor alarmată. Mi se par cam ciudați.

— Există o singură cale de-a afla. Vreau să-i vizitez peste două săptămâni. Ceea ce scriu mi se pare perfect sănătos. Acolo sunt câțiva oameni excepționali.

— Dacă te aștepți să-ți gătesc la foc de lemne sau să mă îmbrac în piei, o să...

— Nu vorbi prostii! Alea sunt povești. Colonia are tot ce-i trebuie pentru o viață civilizată. Ei nu cred în zorzoane inutile, atât! Oricum, n-am mai fost în Pacific de câțiva ani buni. Poate facem o excursie frumoasă.

— Cu asta sunt de acord, încuviință Jean. Dar nu vreau ca Junior și Poppet să devină doi polinezieni sălbatici.

— În nici un caz, făcu George. Îți promit!

Avea dreptate, deși nu în felul în care crezuse.

*
* *

— După cum ați observat, rosti bărbatul cel micuț, colonia constă din două insule legate printr-un pod. Aceasta este Atena, iar pe cealaltă am botezat-o Sparta. Este destul de sălbatică și stâncoasă și e un loc excelent pentru activități sportive.

Privi iute spre talia oaspetelui său și George se foi pe scaun.

— Sparta e un vulcan stins – cel puțin așa *spun* geologii. Dar să revenim la Atena... După cum știți, ideea unei colonii este de a forma un grup independent, stabil din punct de vedere cultural, cu propriile tradiții artistice. Trebuie să vă spun că înainte de a înființa această colonie s-a depus o însemnată muncă de cercetare. Așezarea reprezintă o aplicare excelentă a ingineriei sociale, bazată pe matematici speciale pe care nu pretind că le înțeleg. Tot ceea ce știu este că sociologii matematicieni au determinat mărimea coloniei,

tipurile de oameni pe care trebuie să le conțină și, în primul rând, legislația necesară unei stabilități pe termen lung.

Suntem dirijați de un consiliu format din opt directori, reprezentând Producția, Energia, Ingineria Socială, Arta, Economia, Știința, Sportul și Filozofia. Nu există un președinte permanent. Prin rotație, fiecare director deține conducerea timp de un an.

Populația actuală numără peste cincizeci de mii, adică ceva mai puțin decât cifra optimă calculată. De aceea, căutăm noi adepți. Există bineînțeles și pierderi... uneori nu suntem destul de atenți față de unele talente.

Pe insula aceasta încercăm să salvăm câte ceva din independența și tradițiile artistice ale omenirii. Nu suntem ostili față de Overlorzi, ci pur și simplu dorim să fim lăsați în pace. Când au distrus vechile națiuni și modul de viață cunoscut omului încă din antichitate, extratereștrii au înlăturat și multe lucruri bune, laolaltă cu cele rele. Lumea este acum placidă, nediferențiată și moartă din punct de vedere cultural. De la venirea Overlorzilor, nu s-a creat practic nimic nou. Cauza este evidentă. N-a mai rămas nimic pentru care să lupți și există prea multe distracții și amuzamente. Vă dați seama că *zilnic*, pe nu mai știu câte canale, se emit cinci sute de ore de radio și televiziune? Dacă n-ați dormi și n-ați face nimic altceva, ați reuși să urmăriți mai puțin de a douăsprezecea parte din distracțiile materializate prin apăsarea unui buton! Nu-i de mirare că oamenii au devenit bureți pasivi, absorbind fără să creeze. Știați că timpul *mediu* de vizionare pe cap de om a ajuns acum la trei ore pe zi? În curând, oamenii nu-și vor mai trăi viețile lor, ci pe ale familiilor din nenumăratele seriale TV!

În Atena, distracția își are locul ei. În plus, spectacolele sunt reale, nu înregistrate. Într-o comunitate de această mărime, este posibilă o participare aproape completă a spectatorilor, cu tot ceea ce înseamnă ea pentru artiști. Întâmplător, avem o orchestră simfonică excelentă, probabil printre primele trei-patru din lume!

Nu vreau totuși să vă influențez cu vorbe. De obicei, persoanele interesate rămân aici câteva zile, să ia pulsul locului. Dacă decid să ni se alăture, îi supunem la o serie de teste psihologice, reprezentând principala noastră selecție. O treime din solicitări sunt respinse, de obicei din motive care nu se reflectă direct și care n-au nici o importanță în orice alt loc din lume. Cei admiși revin la casele lor, pentru a-și aranja treburile, apoi ni se alătură. Uneori, în stadiul

acesta, se răzgândesc dar este ceva extrem de rar și se datorează aproape întotdeauna unor motive personale independente de voința lor. În momentul de față, testele noastre sunt exacte în proporție de sută la sută: cei care le absolvă doresc într-adevăr să vină aici.

— Și dacă se răzgândesc *după aceea*? întrebă Jean.

— Pot pleca. Nu-i nici o problemă. S-a întâmplat de vreo două ori...

Urmă o pauză lungă. Femeia îl privi pe George, care își freca gânditor barba atât de populară în mediile artistice. Cât timp nu retezau punțile de retragere, ea nu era neliniștită. Colonia părea un loc interesant și, cu siguranță, cei de acolo nu erau atât de ciudați pe cât crezuse. Iar copiilor avea să le placă. Asta conta în ultimă instanță.

***

Se mutară peste șase săptămâni. Casa era micuță, cu un singur nivel, dar potrivită unei familii care nu dorea să depășească efectivul de patru persoane. Existau absolut toate aparatele ce eliminau munca fizică; cel puțin, recunoscu Jean, nu se întrevedea pericolul revenirii la timpurile întunecate ale treburilor casnice. Totuși era puțin neașteptat să descoperi existența unei bucătării. În mod normal, într-o comunitate de dimensiunile acelea, te-ai fi așteptat să formezi numărul cantinei centrale, să aștepți cinci minute, apoi să obții mâncarea comandată. Individualitatea era un lucru foarte bun, dar acum, se temea Jean, lucrurile fuseseră împinse cam *prea* departe. Se întrebă mohorâtă dacă trebuia să spele și rufele, la fel cum gătea mâncarea. Existau însă spălătorul automat de vase și microundele, astfel încât nu era chiar atât de rău...

Desigur, deocamdată restul casei arăta pustiu și golaș. Ei erau primii locatari și avea să treacă destulă vreme până când aseptizarea noului să fie transformată în căldura unui cămin omenesc. Fără îndoială, copiii urmau să catalizeze procesul. În baie se afla deja (deși Jean încă nu știa) o victimă nefericită a lui Jeffrey, ca urmare a ignoranței sale privind diferența fundamentală între apa dulce și cea sărată.

Jean păși în fața ferestrei lipsite deocamdată de perdele și privi așezarea. Era un loc superb, nu încăpea nici urmă de îndoială. Locuința se afla pe versantul vestic al dealului scund ce domina, în absența altor competitori, Atena. La doi kilometri spre nord, zărea podul – o dungă subțire despicând apa – care ducea la Sparta.

Insula stâncoasă, cu conul ei vulcanic, reprezenta un contrast atât de puternic față de zona aceasta liniștită încât uneori o înspăimânta. Se întrebă cum puteau fi geologii atât de siguri că vulcanul nu avea să se trezească, îngropându-i pe toți.

O siluetă urca panta, menținându-se precaută în umbra palmierilor, deși încălca normele de circulație. George revenea de la prima lui ședință de lucru. Era timpul să pună capăt viselor și să se ocupe de casă.

Un zăngănit metalic anunță sosirea bărbatului. Jean se întrebă după cât timp avea să reușească să meargă pe bicicletă. Vehiculul respectiv constituia un alt aspect neașteptat al traiului pe insulă. Automobilele personale nu erau admise, fiind într-adevăr inutile, deoarece distanța cea mai mare în linie dreaptă nu atingea cincisprezece kilometri. Existau diferite mijloace de transport, aparținând comunității: camioane, ambulanțe și mașini de pompieri, toate limitate, cu excepția cazurilor realmente urgente, la viteza de cincizeci de kilometri pe oră. Drept urmare, locuitorii Atenei mergeau mult pe jos, străzile erau lipsite de aglomerație și... nu exista nici un accident de circulație.

George își privi soția și se prăbuși pe scaunul cel mai apropiat, suspinând ușurat.

— Brr! făcu el încruntându-se. Toți m-au întrecut în susul dealului, deci se pare că oamenii *se adaptează* în cele din urmă. Cred că am pierdut deja zece kilograme.

— A fost o zi grea? întrebă Jean. Spera ca bărbatul să nu fie prea epuizat ca s-o ajute la despachetat.

— Foarte stimulativă. Desigur, nu-i mai țin minte nici pe jumătate din cei întâlniți, dar toți păreau foarte drăguți. Iar teatrul este exact așa cum am sperat! Săptămâna viitoare începem lucrul cu *Înapoi la Matusalem*[11] a lui Shaw. O să mă ocup exclusiv de decoruri și scenografie. Va fi ceva într-adevăr inedit – să nu existe zece oameni care să-mi spună ce *nu* pot face. Da, cred c-o să ne placă aici!

— În ciuda bicicletelor?

George își adună destulă energie pentru a zâmbi.

— În ciuda lor. În câteva săptămâni, nici n-o să mai observ pantele.

---

[11] *Back to Methuselah* (1920), piesa cea mai lungă și mai ambițioasă a dramaturgului britanic George Bernard Shaw (1856–1950) (n. trad.)

Nu credea nici el afirmația, dar era perfect adevărată. Ba chiar, după o lună, Jean încetă să mai plângă după automobil și descoperi toate lucrurile ce se puteau face într-o bucătărie.

*
* *

Noua Atenă nu apăruse spontan și natural, aidoma orașului al cărui nume îl purta. Întreaga colonie fusese atent plănuită, fiind rezultatul multor ani de studii efectuate de un grup de oameni remarcabili. Totul pornise ca o conspirație deschisă împotriva Overlorzilor, o sfidare a politicii, dacă nu chiar a puterii acestora. Inițial, întemeietorii coloniei fuseseră mai mult decât convinși că aveau să fie opriți imediat de Karellen, dar Administratorul nu făcuse nimic... absolut nimic. Lucrul acesta nu era foarte liniștitor. Karellen avea tot timpul la dispoziție: putea pregăti o lovitură cu întârziere. Sau poate că era atât de sigur de eșecul proiectului, încât nu se mai deranja să-l submineze.

Mulți fuseseră de părere că așezarea n-avea să dăinuie, deși în trecut, înainte de a se cunoaște dinamica societății, existaseră multe comunități devotate unor țeluri religioase și filozofice. Perfect adevărat: rata mortalității fusese ridicată, dar supraviețuiseră. Iar fondarea Noii Atene poseda siguranța conferită de știința modernă.

Existaseră mai multe motive pentru alegerea unei insule, dintre care cele mai importante fuseseră de ordin psihologic. Într-o epocă a universalității transportului aerian, oceanul devenise neînsemnat ca barieră fizică, oferind totuși un sentiment de izolare. În plus, o suprafață limitată de pământ ducea la imposibilitatea unui număr excesiv de coloniști. Maximumul populației fusese fixat la o sută de mii de persoane; mai mult însemna pierderea avantajelor unei comunități mici și compacte. Una dintre dorințele fondatorilor fusese ca orice membru al Noii Atene să-i poată cunoaște pe toți locuitorii având aceleași preocupări ca el și măcar doi la sută din ceilalți.

Individul care fusese motorul dinapoia Noii Atene fusese un evreu. Aidoma lui Moise, nu apucase să intre în tărâmul făgăduit, întrucât colonia se întemeiase la trei ani după moartea lui.

Se născuse în Israel, unde încheierea suveranității naționale fusese resimțită mai amar decât oriunde, căci este greu să pierzi un vis pe care l-ai dobândit după secole de strădanii.

Ben Salomon nu fusese un fanatic, dar amintirile din copilăria sa trebuie să fi determinat în destulă măsură ideile pe care avea să le

pună în practică. Își putea reaminti cum fusese lumea înainte de sosirea Overlorzilor și nu voia să revină la ea. Spre deosebire de alți oameni inteligenți și bine intenționați, el aprecia toate lucrurile pe care Karellen le făcuse pentru rasa umană, deși planurile finale ale Administratorului nu-l încântau deloc. Era posibil, se întreba el uneori, ca în ciuda uriașei lor inteligențe, Overlorzii să nu fi înțeles de fapt omenirea și să greșească în ciuda bunelor lor intenții? Dacă, în pasiunea lor altruistă pentru justiție și ordine, porniseră să reformeze lumea, dar nu-și dăduseră seama că distrugeau sufletul omului?

Declinul de-abia începuse, totuși cele dintâi simptome ale sale nu erau greu de descoperit. Salomon nu era un artist, însă aprecia arta și știa că epoca în care trăia nu se putea compara în absolut nici un domeniu cu realizările secolelor anterioare. Poate că situația avea să se reglementeze cu timpul, după ce șocul întâlnirii cu civilizația Overlorzilor avea să se fi disipat. Nu era totuși ceva sigur și un om precaut s-ar fi gândit la o poliță de asigurare.

Noua Atenă constituia polița aceea. Stabilirea ei durase douăzeci de ani și câteva miliarde de Lire Zecimale, așadar un volum relativ neînsemnat din bogăția mondială. Nimic nu se petrecuse în primii cincisprezece ani; totul se întâmplase în ultimii cinci.

Misiunea lui Salomon ar fi fost imposibilă dacă el n-ar fi izbutit să convingă câțiva dintre cei mai faimoși artiști despre reușita planului său. Ei fuseseră de acord deoarece le gâdilase orgoliile, nu fiindcă ar fi fost important pentru rasă. Dar, odată convinși, lumea îi ascultase și le oferise sprijin atât moral cât și material. Înapoia acelei fațade spectaculoase de talent temperamental, adevărații arhitecți ai coloniei își puseseră planurile în aplicare.

O societate se compune din ființe umane a căror comportare ca individualități e imprevizibilă. Dar dacă cineva analizează câteva din componentele ei fundamentale, încep să apară unele legi – așa cum descoperiseră societățile de asigurare cu mult timp înainte. Nimeni nu poate spune care anume indivizi vor muri într-un interval de timp, totuși numărul total al deceselor poate fi prezis cu destulă exactitate.

Există și alte legi, mai subtile, întrezărite pentru prima oară la începutul secolului douăzeci de matematicieni ca Weiner sau Rashavesky. Ei argumentaseră că evenimente precum crizele economice, efectele cursei înarmărilor, stabilitatea grupurilor sociale, alegerile politice și altele pot fi analizate matematic. Dificultatea cea mare o

reprezenta numărul enorm de variabile, multe din ele greu de definit în termeni numerici. Nu poți trasa o familie de curbe despre care să afirmi hotărât: „Când va atinge această linie, va începe războiul!" Nimeni nu poate garanta în privința unor evenimente absolut imprevizibile – asasinarea unei personalități, o nouă descoperire științifică sau catastrofe naturale, ca inundațiile și cutremurele – ce pot avea un efect major asupra unui număr mare de oameni, ca și asupra grupărilor sociale în care trăiesc ei.

Totuși, grație cunoștințelor acumulate răbdător în ultimele sute de ani, se puteau face multe. Sarcina ar fi fost imposibilă fără ajutorul calculatoarelor uriașe ce puteau îndeplini în câteva secunde munca a peste o mie de oameni. În proiectarea coloniei, asemenea ajutoare fuseseră utilizate din plin.

Cu toate acestea, fondatorii Noii Atene puneau la dispoziție doar solul și clima unde să înflorească, sau nu, planta pe care doreau s-o sădească. După cum remarcase unul dintre fondatori: „Putem fi siguri în privința talentului, dar pentru geniu trebuie să ne rugăm..." Exista însă speranța rezonabilă că într-o asemenea societate concentrată vor avea loc unele reacții interesante. Puțini artiști se dezvoltă în singurătate și nimic nu e mai stimulativ decât confruntarea mintilor cu interese comune.

Deocamdată, confruntarea produsese rezultate meritorii în sculptură, muzică, critică literară și film. Era încă prematur de apreciat dacă grupul ce lucra în domeniul cercetării istorice avea să împlinească speranțele inițiatorilor săi, care doreau în mod sincer repunerea în drepturi a mândriei omenești. Pictura continua să lâncezească, situație favorizând pe cei ce considerau că arta statică, bidimensională, era lipsită de viitor.

În mod interesant, deși deocamdată nu exista o explicație satisfăcătoare, timpul juca un rol esențial în realizările artistice de succes ale coloniei. Corpurile și curbele ciudate ale sculpturilor lui Andrew Carson se modificau lent sub privirile publicului, în concordanță cu configurații complicate, pe care mintea nu le putea înțelege pe deplin. Carson pretindea, și era destul de adevărat, că adusese „mobilele" secolului anterior la ultima expresie, unind astfel sculptura cu baletul.

Multe din experimentele muzicale ale coloniei se refereau în mod conștient la ceea ce poate fi numită „durata" timpului. Care era cea mai scurtă notă percepută de creier, sau cea mai lungă notă tolerată

fără apariția oboselii? Rezultatul putea fi variat prin condiționare sau prin utilizarea unei orchestrații corespunzătoare? Asemenea probleme se discutau la nesfârșit, iar argumentările nu erau întotdeauna academice. În urma lor, rezultaseră unele compoziții extrem de interesante.

Atena reușise însă cele mai spectaculoase experimente în domeniul filmului de animație. Secolul scurs de la vremurile lui Disney nu adăugase multe în domeniul cel mai flexibil al cinematografiei. Din punct de vedere realist, se puteau obține rezultate și cu ajutorul fotografiilor, spre disprețul celor ce dezvoltau animația prin intermediul liniilor abstracte.

Atenția o atrăsese grupul de artiști și savanți care realizase până atunci cele mai puține lucruri... și alarma cea mai mare. Era o echipă ce lucra asupra „identificării totale". Ideea le-o oferise istoria cinematografiei. La început sunetul, apoi culoarea, după aceea stereoscopia și cinerama apropiaseră tot mai mult vechiul „cinema" de realitate. Care avea să fie sfârșitul? Bineînțeles, stadiul final urma să fie atins atunci când spectatorii aveau să uite că sunt spectatori, devenind implicați în acțiune. Pentru a ajunge acolo, trebuiau stimulate toate simțurile, utilizând chiar hipnoza, deoarece mulți credeau în viitorul acesteia. Când urma să fie generalizată, experiența omenească avea să se îmbogățească enorm. Un om putea deveni, măcar pentru un timp, oricare altă persoană, participând la orice aventură reală sau imaginară. Putea chiar să devină o plantă sau un animal, dacă aveau să fie posibile capturarea și înregistrarea impresiilor altor ființe vii. Iar când „programul" urma să fie terminat, omul putea dobândi o memorie tot atât de vie ca și după orice altă experiență din viața lui, absolut nediferențiată de realitate.

Ipoteza era amețitoare. Mulți o găsiseră neliniștitoare și sperau ca încercarea să eșueze. Dar în inimile lor știau că, odată ce știința considera posibil un lucru, realizarea lui nu putea întârzia...

Aceasta era, pe atunci, Atena, cu câteva din visele ei. Spera să devină ceea ce ar fi putut însemna vechea Atenă, dacă ar fi avut roboți în locul sclavilor și știință în locul superstițiilor, însă deocamdată era mult prea devreme să se poată afirma că experimentul reușise.

Capitolul șaisprezece

Jeffrey Greggson era un insular neinteresat deocamdată de estetică sau știință, principalele două preocupări ale celor mai în vârstă decât el. Aprecia din tot sufletul colonia, însă din motive strict personale. Îl fascina oceanul ce se întindea pe mulți kilometri în toate direcțiile. Puținii lui ani fuseseră petrecuți pe continent și încă nu se obișnuise cu un peisaj înconjurător format numai din apă. Era un înotător bun și pleca adesea cu alți prieteni, echipat cu labe și mască, explorând apele puțin adânci ale lagunei. La început, Jean nu fusese prea încântată, dar după ce făcuse și ea câteva scufundări îi trecuse teama de ocean și de creaturile sale ciudate și-l lăsă pe Jeffrey să se distreze, cu condiția să nu înoate niciodată singur.

Celălalt membru al familiei Greggson care aprecia schimbarea era Fey, superba cățea aurie de vânătoare ce cu greu putea fi despărțită de Jeffrey. Cei doi erau inseparabili zi și – dacă Jean nu intervenea decisă – noapte. Doar când băiatul pleca pe bicicletă, Fey rămânea acasă, tolănită în fața ușii, privind drumul cu ochii umezi și botul pe labe. Era o situație înfiorătoare pentru George, care plătise o grămadă de bani pentru Fey și pedigree-ul ei. Se părea că trebuia să aștepte următoarea generație, cam peste vreo trei luni, înainte de a avea un câine cu adevărat al său. Opiniile lui Jean asupra subiectului respectiv difereau. Îi plăcea Fey, dar considera că un câine era de ajuns.

Numai Jennifer Anne nu decisese încă dacă-i plăcea colonia. Nimic surprinzător în asta, deoarece nu văzuse deocamdată lumea situată dincolo de pătuțul ei și nu avea habar că o asemenea lume exista.

* * *

George Greggson nu se gândea ades la trecut; era prea ocupat cu planurile de viitor, cu munca și copiii săi. Într-adevăr, își amintea câteodată de seara din Africa și nu discutase niciodată cu Jean despre întâmplarea de atunci. Printr-un consimțământ tacit, subiectul fusese evitat și din ziua aceea nu-i mai vizitaseră pe Boyce, în ciuda invitațiilor repetate. De câteva ori pe an, îl sunau pe Rupert,

scuzându-se, și cu timpul acesta încetă să-i mai deranjeze. Spre surpriza generală, căsătoria lui cu Maia se dovedea înfloritoare.

Una din urmările serii respective fusese faptul că Jean își pierduse dorința de a se afunda în misterele de la granițele științei cunoscute. Atracția naivă și lipsită de critică față de experimentele lui Rupert dispăruse complet. Poate că se convinsese și nu-i mai trebuiau alte dovezi; George se ferea s-o întrebe. Poate că grijile maternității îi izgoniseră din minte asemenea preocupări.

Bărbatul știa că era inutil să-și pună astfel de întrebări despre un mister insolvabil, deși uneori, în mijlocul nopții, se trezea frământându-și mintea. Își amintea întâlnirea cu Jan Rodricks pe terasa casei lui Rupert și puținele cuvinte schimbate cu singurul om care izbutise să treacă de restricțiile Overlorzilor. Nimic din tărâmul paranormalului, se gândea George, nu putea fi mai straniu decât simplul fapt științific că, deși trecuseră zece ani de când vorbise cu Jan, fratele lui Maia îmbătrânise doar cu câteva zile.

Vastitatea universului îl îngrozea mai puțin decât misterele sale. George nu era o persoană care să mediteze profund asupra acestor probleme, însă uneori avea senzația că oamenii erau aidoma unor copii jucându-se într-un loc ferit, protejați de realitățile aspre ale lumii înconjurătoare. Jan Rodricks sfidase protecția și evadase din ea... nimeni nu știa unde anume. Dar în privința asta, George era de partea Overlorzilor. Nu dorea să se înfrunte cu ceea ce se afla în bezna necunoscută, dincolo de cercul de lumină al felinarului științei.

* * *

— Cum se face, întrebă amărât bărbatul, că Jeffrey lipsește ori de câte ori vin eu acasă? Unde s-a dus?

Jean ridică ochii de la tricotat, o îndeletnicire străveche, reînviată recent cu mult succes. Pe insulă, asemenea mode se succedau în mod rapid. Principalul rezultat al actualei nebunii era faptul că toți bărbații purtau acum pulovere multicolore, absolut inutile în timpul zilei, dar extrem de folositoare după apus.

— S-a dus pe Sparta cu niște prieteni, răspunse ea. A promis că se întoarce la masă.

— De fapt, am venit mai devreme ca să lucrez ceva, rosti George gânditor. Însă e o zi minunată și cred că o să merg și eu acolo să fac o baie. Ce fel de pește ți-ar plăcea să-ți aduc?

George nu prinsese niciodată nimic, iar peștii din lagună erau prea vicleni ca să se lase ademeniți. Jean tocmai voia să i-o spună, când liniștea după-amiezii fu sfâșiată de un sunet care, chiar și în epoca aceea pașnică, avea încă puterea să înghețe sângele și să zbârlească părul.

Era o sirenă de alarmă, urlând întruna, trimițând mesajul de pericol în cercuri concentrice peste ocean.

*
* *

Timp de aproape o sută de ani, presiunile crescuseră treptat acolo, în bezna adâncurilor arzătoare de sub platforma oceanică. Deși canionul submarin se formase cu ere geologice în urmă, rocile strivite nu se împăcaseră niciodată cu noile lor poziții. De nenumărate ori, straturile pârâiseră și se clintiseră, pe măsură ce greutatea inimaginabilă a apei le perturbase echilibrul precar. Acum erau gata să se deplaseze din nou.

Jeff explora bălțile dintre stâncile de pe plaja Spartei: o îndeletnicire pe care o găsea întotdeauna fascinantă. Nu știai niciodată ce creaturi exotice puteai descoperi, adăpostite acolo de valurile mărșăluind de-a pururi peste Pacific pentru a se sfărâma de recife. Era o lume de basm pentru orice copil și în momentul acela îi aparținea toată numai lui, deoarece prietenii săi urcaseră pe dealuri.

Ziua se arăta calmă și plăcută. Vântul nu adia deloc; până și vuietul permanent dinapoia recifelor se transformase într-un murmur slab. Soarele arzător atârna la jumătatea drumului spre amurg, dar trupul lui Jeff, de culoarea mahonului, devenise imun la săgețile sale.

În locul acela, plaja era o fâșie îngustă de nisip, coborând abrupt către lagună. Privind în apa limpede ca sticla, băiatul putea zări stâncile submarine, la fel de familiare lui ca orice altă formă de relief terestru. La zece metri adâncime, coastele năpădite de alge ale unei goelete se curbau către lumea părăsită cu două secole în urmă. Jeff și prietenii lui exploraseră adesea epava, însă speranțele lor de a descoperi o comoară se destrămaseră. Nu găsiseră decât o busolă ruginită.

Brusc, ceva apucă plaja și o zgâlțâi o dată. Cutremurul încetă atât de iute, încât Jeff se întrebă dacă nu cumva și-l imaginase. Poate fusese o amețeală trecătoare, deoarece în jur totul rămăsese

neschimbat. Apele lagunei erau calme și cerul senin. Apoi se petrecu un lucru foarte ciudat.

Oceanul începu să se retragă mai rapid decât orice reflux. Băiatul privi uluit, dar câtuși de puțin înspăimântat, cum nisipul ud rămânea descoperit, scânteind în soare. Urmări apele, hotărât să cerceteze miracolul ce deschisese lumea submarină. Acum nivelul scăzuse într-atât încât catargul rupt al bătrânei epave ieșise de sub apă, cu algele atârnând. Jeff se repezi înainte, curios să vadă ce avea să urmeze.

În clipa aceea, remarcă sunetul dinspre recif. Nu mai auzise niciodată așa ceva și se opri să se gândească, cu picioarele afundându-se încet în nisipul umed. La câțiva metri de el, un pește măricel se zbătea în spasmele morții, însă Jeff nu-l băgă în seamă. Rămase locului, ascultând atent, în vreme ce zgomotul continua să sporească.

Părea aidoma unui gâlgâit sau aspirații, precum sunetul produs de un râu trecând prin niște chei înguste. Era glasul oceanului retrăgându-se, furios pentru că pierduse, fie numai pentru o clipă, tărâmurile ce-i aparțineau. Printre rămurelele delicate de coral, prin peșterile submarine, milioane de tone de apă se scurgeau din lagună în nemărginirea Pacificului.

Foarte curând, și foarte repede, aveau să se întoarcă.

*
* *

Câteva ore mai târziu, una din echipele de salvare l-a găsit pe Jeff cocoțat pe o stâncă mare de coral, la douăzeci de metri deasupra nivelului apei. Nu părea speriat, deși îl necăjea pierderea bicicletei. De asemenea, era înfometat, întrucât distrugerea parțială a podului îi retezase legătura cu casa. Când a fost salvat, tocmai se gândea să înoate până la Atena și, dacă schimbările curenților n-ar fi fost atât de violente, ar fi reușit traversarea fără probleme prea mari.

Jean și George văzuseră cu ochii lor momentul când *tsunami*-ul izbise insula. Deși în cartierele din părțile joase ale Atenei se înregistraseră pagube importante, nici o viață omenească nu fusese pierdută. Seismografele avertizaseră cu numai cincisprezece minute înaintea declanșării, suficient pentru ca toți locuitorii să se retragă dincolo de linia periculoasă. Acum, colonia repara stricăciunile și aduna laolaltă o serie de legende care aveau să devină tot mai înfricoșătoare odată cu trecerea anilor.

Când Jeff fu adus acasă, Jean izbucni în lacrimi, deoarece fusese convinsă că-l înghițise oceanul. Privise cu ochi îngroziți peretele întunecat de apă, cu creasta spumegândă, ce se năpustise mugind dinspre orizont, acoperind poalele Spartei cu talazuri de spumă. Părea incredibil că Jeff ajunsese la timp într-un loc ferit.

Nu era chiar surprinzător că băiatul nu putea oferi o relatare coerentă asupra celor petrecute. După ce mâncase și se băgase în pat, Jean și George veniră lângă el.

— Culcă-te, scumpule, și uită tot, spuse Jean. Acum ești în siguranță.

— Dar a fost amuzant, mămico, protestă Jeff. Nu mi-a fost *cu adevărat* frică.

— Bravo, rosti George. Ești un băiat curajos și ai fost inteligent, fugind la timp. Am mai auzit despre talazurile astea. Mulți s-au înecat pentru că au coborât pe plajă să vadă ce se întâmplă.

— Așa am făcut și eu, mărturisi Jeff. Mă întreb cine m-a ajutat...

— Cum adică? Nu era nimeni cu tine. Ceilalți băieți erau pe dealuri.

Jeff păru zăpăcit.

— Cineva mi-a spus să fug.

Jean și George se priviră ușor alarmați.

— Adică... ți s-a părut că ai auzit ceva?

— Gata, nu-l mai sâcâi, făcu Jean nervoasă.

Bărbatul însă era încăpățânat.

— Vreau să-mi dau seama ce s-a întâmplat. Ia spune, Jeff!

— Păi, eram pe nisip lângă epavă, când am auzit cuvintele...

— Ce cuvinte?

— Nu-mi amintesc exact, dar erau cam așa: „Jeffrey, suie-te pe deal cât poți de repede. Dacă rămâi aici, o să te înec!“. Sunt sigur că mi-a spus „Jeffrey“, nu „Jeff“. Deci nu era cineva cunoscut.

— Vocea era a unui bărbat? De unde se auzea?

— Era foarte aproape de mine și părea să fie bărbat...

Jeff ezită o clipă și George îl încurajă:

— Dă-i drumul: închipuie-ți că ești pe plajă și ne povestești exact cum s-au petrecut lucrurile.

— Păi, nu semăna cu un glas pe care să-l mai fi auzit. Cred că era un bărbat foarte *mare*.

— Altceva a mai spus?

— Nu... până când am început să urc dealul. Atunci s-a întâmplat ceva curios. Știți cărarea în susul stâncii?

— Da.

— Alergam pe ea, pentru că era drumul cel mai scurt. Acum știam ce se întâmpla, pentru că văzusem cum venea valul cel mare. Făcea un zgomot îngrozitor... Apoi am dat peste o stâncă uriașă în drum. Înainte nu fusesem acolo și n-am putut să trec peste ea.

— Pesemne o dislocase cutremurul, remarcă George.

— Sst! Spune mai departe, Jeff.

— Nu știam ce să fac și auzeam cum se apropia valul. Atunci, glasul a spus: „Jeffrey, închide ochii și acoperă-i cu palmele". Mi s-a părut caraghios, dar am încercat. După aceea, a urmat un fulger uriaș – l-am simțit cu tot trupul – și când am deschis ochii, stânca dispăruse.

— Dispăruse?

— Exact, nu mai era acolo. Am început iarăși să alerg și mi-am ars tălpile, pentru că poteca era groaznic de fierbinte. Apa sfârâia când o atingea, însă nu m-a mai putut ajunge, eram prea sus. Asta-i tot... Am coborât din nou, când valurile s-au retras. Atunci am văzut că bicicleta dispăruse și podul se prăbușise.

— Nu-i nimic, scumpule, rosti Jean, mângâindu-l fericită. O să-ți cumpărăm altă bicicletă. Principalul e că ești în siguranță. N-o să ne mai gândim cum s-a întâmplat.

Bineînțeles că nu era adevărat, pentru că discuția reîncepu imediat după ce părăsiră camera. Nu ajunseră la nici o concluzie, dar rezultară două reacții. În ziua următoare, fără să-i spună nimic soțului ei, Jean își duse fiul la psihiatrul coloniei. Bărbatul îl ascultă atent pe Jeff repetând povestea, apoi, în vreme ce pacientul neștiutor se juca în camera alăturată, o liniști pe Jean:

— În fișa lui nu există ceva care să sugereze vreo anomalie psihică. Nu trebuie uitat că a avut o experiență teribilă, pe care a străbătut-o cu bine. Este un copil cu imaginație bogată, care crede probabil în propriile născociri. Acceptați-le și nu vă faceți griji, atât timp cât nu apar alte simptome. În cazul acela, anunțați-mă.

În aceeași seară, Jean îi comunică verdictul lui George. Bărbatul nu păru atât de ușurat cum sperase ea și Jean puse reacția pe seama stricăciunilor produse în teatrul său iubit. George mormăise doar: „În regulă", și se cufundase în ultimul număr al revistei *Scenă și studio*. Se părea că problema nu-l interesa și femeia se simți ușor iritată.

Peste trei săptămâni însă, în prima zi după reconstruirea podului, George își luă bicicleta și porni spre Sparta. Plaja era acoperită cu

bucăți de coral, iar într-un loc reciful părea spart. George se întrebă de cât timp aveau nevoie miliardele de polipi răbdători să repare stricăciunea.

În susul stâncii exista o singură potecă și, după ce-și recăpătă suflul, bărbatul începu să urce. Câteva fragmente uscate de alge prinse de stânci marcau limita unde suiseră apele.

George Greggson rămase mult timp pe înălțimea singuratică, privind petecul de roci topite de sub picioare. Încercă să-și spună că era lavă de la vulcanul stins, dar abandonă repede încercarea de autoamăgire. Mintea lui se întoarse la noaptea aceea, cu ani de zile în urmă, când, împreună cu Jean, participase la experimentul lui Rupert Boyce. Nimeni nu înțelesese pe de-a întregul ce se întâmplase atunci, însă George știa că, într-un chip misterios, cele două evenimente erau legate între ele. La început Jean, apoi fiul ei. Nu știa dacă să fie bucuros sau înspăimântat și murmură în minte o rugăciune.

„Îți mulțumesc, Karellen, pentru ceea ce au făcut ai tăi pentru Jeff. Și tare mult aș vrea să știu *de ce* au făcut-o."

Se întoarse încet pe plajă și uriașii albatroși albi îi dădură ocol, uimiți că nu le adusese de mâncare, zvârlind-o pe când ei erau în văzduh.

Capitolul șaptesprezece

Cu toate că fusese așteptată încă de la înființarea coloniei, solicitarea lui Karellen căzuse ca o bombă. Reprezenta, așa cum își dădeau toți seama, un moment de răscruce în viața Atenei și nimeni nu putea prevedea ce avea să se întâmple în continuare.

Până atunci, colonia se dezvoltase fără vreo intervenție a extratereștrilor. Aceștia o ignoraseră, așa cum ignorau toate acțiunile umane ce nu erau subversive sau nu afectau normele lor de comportare. Nu se știa dacă țelurile coloniei puteau fi numite subversive. În mod limpede nu erau politice, dar reprezentau o tentativă de independență intelectuală și artistică. Iar de aici, cine știe ce putea să urmeze? Poate că Overlorzii prevedeau viitorul Atenei mai clar decât fondatorii ei și poate că nu le plăcea.

Desigur, dacă Administratorul dorea să trimită un observator, inspector sau orice denumire ar fi avut el, nimeni nu se putea împotrivi. Cu douăzeci de ani în urmă, Overlorzii anunțaseră că sistaseră utilizarea mijloacelor de supraveghere, așa încât omenirea nu mai trebuia să se considere spionată. Totuși, faptul că mijloacele acelea continuau să existe însemna că nimic nu le putea fi ascuns, dacă doreau cu tot dinadinsul să afle.

Unii insulari priveau vizita cu bucurie, ca pe o șansă de a lămuri un aspect minor al psihologiei Overlorzilor: atitudinea lor față de Artă. O considerau o extravaganță copilărească a rasei umane? Aveau ei înșiși forme de artă? Și în cazul unui răspuns afirmativ, motivele vizitei erau pur estetice sau interesele lui Karellen erau mai puțin nevinovate?

Toate aceste posibilități se comentau la nesfârșit, în vreme ce se făceau pregătirile. Nu se știa nimic despre Overlordul care urma să sosească, dar se presupunea că posedă cunoștințe totale în domeniul culturii. Experimentul avea să fie încercat și o duzină de creiere agere urmau să observe cu interes reacțiile „victimei".

Actualul președinte al consiliului era filozoful Charles Yan Sen, un bărbat caustic, totuși vesel, apropiindu-se de șaizeci de ani și astfel de apogeul vieții. Platon l-ar fi acceptat ca exemplu de filozof-om politic, deși Sen nu-l aproba în totalitate pe Platon, suspectându-l de denaturarea grosolană a lui Socrate. Sen era unul

dintre insularii hotărâți să obțină cât mai multe din vizita aceea, chiar numai pentru a demonstra Overlorzilor că oamenii aveau încă destule inițiative și nu erau, așa cum spunea el, „pe de-a întregul domesticiți".

În Atena nu se întreprindea absolut nimic fără avizul unui comitet, ceea ce constituia trăsătura specifică a conducerii democratice. De altfel, odată, cineva definise colonia ca un sistem de comitete întrepătrunse. Sistemul funcționa totuși, grație studiilor răbdătoare ale sociopsihologilor, adevărații întemeietori ai Atenei. Deoarece comunitatea nu era prea mare, fiecare individ putea participa la conducerea ei, fiind astfel un cetățean în adevăratul sens al cuvântului.

În mod aproape inevitabil, George, ca membru de frunte al ierarhiei artistice, făcea parte din delegația de primire. El se asigurase în mod suplimentar, trăgând câteva sfori. Dacă Overlorzii doreau să studieze colonia, George dorea tot atât de mult să-i studieze pe ei. Jean nu fusese prea încântată de acest lucru. Din seara petrecută la Boyce, femeia simțise o ostilitate vagă față de extratereștri, deși nu putea numi un motiv real. Voia să aibă cât mai puțin de-a face cu ei, una din atracțiile principale ale insulei fiind tocmai independența mult sperată. Acum, se temea că aceasta putea fi amenințată.

Overlordul sosi fără ceremonie, într-un aerocar obișnuit, construit pe Pământ, spre dezamăgirea celor care speraseră ceva mai spectaculos. Putea fi însuși Karellen, fiindcă nimeni nu reușea să deosebească extratereștrii între ei. Cu toți păreau cópii după același șablon. Poate că și erau, în urma unor procese biologice necunoscute.

După prima zi, insularii încetară să mai acorde prea multă atenție vizitelor vehiculului oficial. Numele corect al Overlordului, Thanthalteresco, se dovedi de nepronunțat și fu repede poreclit „Inspectorul". Porecla era destul de exactă, deoarece curiozitatea și apetitul său pentru statistici păreau insațiabile.

Charles Yan Sen era destul de epuizat când, mult după miezul nopții, îl conduse pe Inspector înapoi la aerocarul ce-i servea drept cartier general. Fără îndoială, acolo avea să-și continue munca pe timpul nopții, în vreme ce gazdele sale cădeau pradă somnului.

Doamna Sen își întâmpină nerăbdătoare soțul. Formau un cuplu unit, în ciuda obiceiului bărbatului de-a o numi Xantipa atunci când aveau oaspeți. De multă vreme, ea îl amenințase că-i va da răspunsul cuvenit, preparându-i o ceașcă de cucută, dar, din fericire, genul acela de răzbunare era mai puțin la modă în noua Atenă decât în cea veche.

— Ai avut succes? își întrebă soțul, așezat la masă.

— Cred..., deși nu poți să știi niciodată ce se ascunde în creierele astea uluitoare. Cu siguranță a fost interesat... chiar încântat. Apropo, m-am scuzat că nu-l invităm aici. A spus că înțelege și că nu dorește să-și izbească creștetul de tavanul nostru.

— Ce i-ai arătat astăzi?

— Mijloacele de existență ale coloniei. Se pare că nu l-au scârbit în aceeași măsură ca pe mine. A întrebat ce nu-ți trece prin minte despre producție, buget, resurse, rata nașterilor, hrană și altele. Noroc că l-am avut pe Harrison cu mine și că era pregătit cu toate rapoartele anuale de la înființarea coloniei. Să-i fi auzit cum vorbeau... numai în cifre! Inspectorul a luat statisticile și pariez că mâine, când ne întâlnim, o să fie capabil să ne citeze orice procent. Performanțele astea mintale mă calcă pe nervi!

Oftă și începu să ciugulească fără chef mâncarea.

— Mâine o să fie mai interesant. Vizităm școlile și Academia. *Atunci* o să-i pun și eu niște întrebări. Sunt curios cum își educă Overlorzii copiii, bineînțeles presupunând că au așa ceva.

Charles Sen n-avea să primească niciodată răspunsul la întrebarea sa deși, în alte privințe, Inspectorul era foarte vorbăreț. Evita întrebările neplăcute într-o manieră încântătoare, apoi, în mod neașteptat, devenea extrem de confident.

Prima lor intimitate reală avu loc pe când se întorceau de la școala ce reprezenta una din principalele mândrii ale coloniei.

— Pregătirea acestor minți tinere pentru viitor, remarcase Sen, constituie o mare responsabilitate. Din fericire, oamenii sunt foarte optimiști: îți trebuie multă strădanie să le poți provoca un rău permanent. Chiar dacă țelurile noastre sunt greșite, micile „victime" vor depăși cu siguranță acest obstacol. Și, după câte ați văzut, par extrem de fericiți.

Se opri o clipă, privind statura uriașă a interlocutorului său. Inspectorul era complet îmbrăcat într-o țesătură argintie, astfel că nici un centimetru pătrat din piele nu se expunea soarelui arzător. Doctorul Sen era conștient că ochii mari dinapoia ochelarilor întunecați îl urmăreau lipsiți de emoție, sau cu sentimente pe care el nu le putea înțelege.

— Bănuiesc că în privința educației copiilor aveți probleme similare cu cele pe care le-ați încercat în fața rasei umane. Sunteți de acord?

— În unele privințe, admise grav Overlordul. În altele, o comparație mai reușită poate fi întâlnită în istoria puterilor voastre coloniale.

Din cauza aceasta, ne-au interesat dintotdeauna imperiul roman și cel britanic. Cazul Indiei este foarte instructiv. Diferența principală dintre noi și britanicii din India o constituie faptul că ei nu aveau o motivație reală de a merge acolo. N-aveau decât obiective banale și temporare, precum ostilitatea față de alte state europene sau comerțul. S-au trezit posesorii unui imperiu, înainte de a ști la ce le trebuie și n-au fost niciodată cu adevărat fericiți până n-au scăpat de el.

— Dar voi, întrebă doctorul Sen fără să se poată abține în fața ocaziei, veți scăpa de imperiul vostru atunci când se va ivi prilejul?

— Fără cea mai mică ezitare, încuviință Inspectorul.

Doctorul Sen nu mai insistă. Francheța răspunsului nu era tocmai măgulitoare; de altfel ajunseseră la Academie, unde profesorii așteptau să-și încerce tăișul inteligenței pe un Overlord autentic.

***

— După cum poate v-a spus distinsul nostru coleg, începu profesorul Chance, decanul Universității, scopul nostru principal este de a menține *treze* mințile oamenilor și de a-i ajuta să-și împlinească posibilitățile. Mă tem că în afara acestei insule, descrise el un cerc larg cu brațul, rasa umană și-a pierdut *inițiativa*. Este adevărat, nu mai sunt războaie, există o abundență de produse, dar... au dispărut *orizonturile*.

— Bineînțeles că aici însă..., interveni inexpresiv Overlordul.

Profesorul Chance, căruia îi lipsea simțul umorului și era vag conștient de acest lucru, îl privi suspicios.

— Aici, reluă el, nu suferim de prejudecata străveche potrivit căreia trândăveala este un viciu. Dar în același timp suntem de părere că nu-i suficient să fii un receptor pasiv al spectacolelor. Fiecare individ de pe insulă are o ambiție ce se poate exprima foarte simplu: să facă *ceva*, nu contează cât de neînsemnat, mai bine decât oricare altul. Desigur, este un ideal pe care nu-l atingem cu toții. Însă în lumea modernă important e să *ai* un ideal. Problema ajungerii la el rămâne secundară.

Inspectorul nu părea interesat să comenteze ideea. Își scosese costumul protector, dar continua să poarte ochelarii întunecați, chiar și în lumina artificială a sălii de conferințe. Decanul se întrebă dacă ochelarii erau necesari fiziologic, sau constituiau un simplu camuflaj.

Bineînțeles, datorită lor, orice încercare de a citi gândurile Overlordului devenea aproape imposibilă. Totuși, extraterestrul nu obiecta la declarațiile sfidătoare ce-i fuseseră adresate sau la critica politicii rasei sale față de Pământ.

Decanul se pregătea să reia atacul, când profesorul Sperling, șeful catedrei științifice, se hotărî să intervină.

— După cum probabil cunoașteți, domnule, una din marile probleme ale culturii noastre a fost dihotomia dintre artă și știință. Aș fi deosebit de interesat să cunosc opiniile dumneavoastră în această privință. Sunteți de părere că toți artiștii sunt puțin anormali? Că operele lor, sau impulsul dinapoia acestora, reprezintă rezultatul unor insatisfacții inconștiente?

Profesorul Chance își drese glasul, dar Overlordul i-o luă înainte.

— Mi s-a spus că toți oamenii sunt artiști într-o anumită măsură, așa încât oricine este capabil să creeze ceva, fie și numai la un nivel rudimentar. Ieri de pildă, în școlile voastre, am remarcat accentul pus pe personalitate în pictură, desen și sculptură. Tendința pare să fie generală chiar și printre aceia care sunt, în mod evident, înzestrați pentru o carieră științifică. De aceea, dacă toți artiștii sunt anormali și toți oamenii sunt artiști, avem un silogism interesant...

Toți se așteptau să termine fraza, însă Overlorzii știau să fie plini de tact, atunci când le convenea.

*
* *

Inspectorul urmări concertul cromo-simfonic cu mai multă răbdare decât mulți dintre spectatorii umani. Singura concesie făcută gustului clasic fusese „Simfonia Psalmilor" de Stravinski; restul programului era agresiv de modernist. Indiferent de opiniile unora asupra meritelor sale, spectacolul fusese superb, spre mândria coloniei, care cuprindea câțiva dintre cei mai de seamă muzicieni ai lumii. Între compozitorii rivali avuseseră loc multe conflicte pentru onoarea de a fi incluși în programul spectacolului, deși unii cinici se întrebau dacă putea fi realmente o onoare. Exista în mod cert posibilitatea ca Overlorzii să fie complet afoni.

Totuși s-a remarcat faptul că, după concert, Thanthalteresco îi căutase pe cei trei compozitori prezenți la spectacol, complimentându-i pentru ceea ce el denumise „marea lor candoare". Gestul său dusese la o despărțire plină de încântare, deși ușor nedumerită.

George Greggson avu ocazia să-l întâlnească pe Inspector abia în cea de-a treia zi. Teatrul programase un fel de amalgam; în locul unui singur subiect, aveau să fie prezentate o piesă în două acte, sceneta unui autor faimos și un moment coregrafic. Bineînțeles, toate au fost executate impecabil și previziunea unui critic: „Acum vom afla, în sfârșit, dacă Overlorzii știu să caște" se dovedi falsă. Ba chiar Inspectorul râse de câteva ori și tocmai în momentele corespunzătoare.

Cu toate acestea, nimeni nu putea fi sigur de nimic. Poate că pur și simplu se prefăcea, urmărind spectacolul exclusiv prin intermediul logicii, fără să se implice emoțional, precum un antropolog asistând la un ritual primitiv. Faptul că emitea sunetele corespunzătoare și că avea reacțiile normale nu dovedea absolut nimic.

George fusese hotărât să discute cu Inspectorul, dar nu i se ivi nici o ocazie. După spectacol, schimbaseră câteva cuvinte de prezentare, apoi Overlordul fusese târât în altă parte. Era absolut imposibil să-l izolezi de oficialități și bărbatul revenise acasă, simțindu-se frustrat. Nu știa ce ar fi dorit să discute, dacă i s-ar fi ivit ocazia, însă era convins că ar fi putut aduce conversația în jurul lui Jeff. Acum șansa se irosise.

Iritarea dură două zile. Aerocarul Inspectorului plecă, lăsând în urmă multe regrete, după care se petrecu epilogul. Nimeni nu crezuse de cuviință să-l întrebe pe Jeff și băiatul trebuie să se fi gândit multă vreme până să vină la George.

— Tăticule, îi spuse el înainte de culcare, îl știi pe Overlordul care a venit la noi?

— Da, încuviință posomorât scenograful.

— A fost și la mine la școală și l-am auzit vorbind cu niște profesori. N-am prea înțeles ce spunea, dar cred că i-am recunoscut glasul. El mi-a zis să fug, atunci când a venit valul cel mare.

— Ești sigur?

Jeff ezită o clipă.

— Nu *tocmai*, însă dacă nu era el, era un alt Overlord. Poate că trebuia să-i mulțumesc... Dar acum a plecat, nu-i așa?

— Da, spuse George, mă tem că da. Totuși, poate se va ivi altă ocazie. Acum culcă-te ca un băiat cuminte și nu-ți mai bate capul.

După ce copiii adormiră, Jean veni lângă scaunul lui George și se așeză pe covor, rezemându-se de picioarele bărbatului. Era un obicei care lui nu-i plăcea, considerându-l prea sentimental, însă nu

făcea caz de acest lucru. Se străduia să adopte o poziție cât mai incomodă pentru soția lui.

— Ce mai crezi acum? îl întrebă ea cu voce obosită. Oare așa s-a întâmplat într-adevăr?

— Da, răspunse George, deși poate că este o prostie să ne facem griji. La urma urmelor, mulți părinți ar fi recunoscători și, desigur, eu *sunt* recunoscător. Explicația poate fi extrem de simplă. Știm că pe Overlorzi îi interesează colonia, deci fără îndoială au supravegheat-o în ciuda promisiunilor făcute. Să presupunem că unul din ei a observat zona și a zărit talazul. Era normal să-i avertizeze pe cei aflați în primejdie...

— Nu uita însă că știa numele lui Jeff. Nu... *noi* suntem cei supravegheați. Există la noi ceva special, care le-a atras atenția. Am simțit-o încă de la petrecerea lui Rupert. Curios cum ocazia aceea ne-a schimbat la amândoi viața!

George o privi înțelegător, dar numai atât. Interesant cât de mult se putea transforma cineva într-un răstimp atât de scurt. Din iubirea pe care o persoană, vag reamintită, pe nume George Greggson, o purtase cândva unui vis diafan cu numele de Jean Morrel nu mai rămăsese mare lucru... Dragostea lui era acum împărțită între Jeff și Jennifer, pe de o parte, și Carolle pe de altă parte. Nu credea că Jean știa ceva despre Carolle și intenționa să-i mărturisească totul înainte s-o facă altcineva. Totuși încă nu prinsese momentul prielnic.

— Bine... Jeff e supravegheat. Nu crezi că ar trebui să fim mândri? Poate că Overlorzii i-au întrevăzut un viitor măreț. Mă întreb ce-ar putea fi?

Știa foarte bine că vorbea numai ca s-o liniștească pe Jean. El însuși nu era foarte tulburat, mai degrabă mirat și zăpăcit. Brusc îi veni o altă idee: ceva la care ar fi trebuit să se gândească mai demult. Ochii i se întoarseră automat spre camera copiilor.

— Mă întreb dacă este vorba numai de Jeff, rosti el.

* * *

Între timp, Inspectorul își prezenta raportul. Insularii ar fi dat aproape orice să-l poată citi. Statisticile și rezultatele intraseră în memoriile nesfârșite ale calculatoarelor uriașe, care constituiau câteva – dar nu toate – din puterile nevăzute ale lui Karellen. Înainte însă ca

minţile impersonale să-şi anunţe concluziile, Inspectorul oferise propriile recomandări. Exprimate în fraze umane, ar fi sunat cam aşa:

„Nu trebuie să întreprindem nici o acţiune în privinţa coloniei. Este un experiment interesant, dar nu poate afecta în nici un mod viitorul. Realizările artistice de acolo nu ne privesc şi nu există dovezi că cercetarea ştiinţifică ar fi abordat căi interzise.

După cum era stabilit, am verificat rezultatele profesionale ale Subiectului Zero, fără să trezesc bănuieli. Statisticile sunt anexate şi se constată că nu există deocamdată semne ale unei dezvoltări neobişnuite. Deşi, după cum ştim, Trecerea este rareori anticipată prin semne.

Am întâlnit de asemenea tatăl Subiectului şi am rămas cu impresia că dorea să-mi vorbească. Din fericire, am reuşit să-l evit. Fără îndoială că bănuieşte ceva deşi, bineînţeles, nu poate ghici adevărul şi nici nu poate interveni în vreun fel asupra schimbării.

Îmi pare tot mai rău de aceşti oameni."

***

George Greggson ar fi fost de acord cu verdictul Inspectorului potrivit căruia Jeff nu prezenta nimic neobişnuit. Existase doar incidentul acela ciudat, aidoma unui tunet într-o zi senină. Apoi... nimic.

Jeff avea curiozitatea şi vioiciunea oricărui băiat de şapte ani. Era inteligent, atunci când se străduia, dar nu exista pericolul să devină un geniu. Uneori Jean se gândea, puţin necăjită, că băiatul constituia ilustrarea perfectă a vorbei străvechi: „Brânză bună în burduf de câine".

Putea fi pe rând afectuos sau morocănos, rezervat sau exuberant. Nu dovedea vreo preferinţă specială faţă de unul din părinţi, iar apariţia surorii lui mai mici nu-i stârnise gelozia. Fişa sa medicală era imaculată; nu fusese bolnav nici măcar o zi. Deşi, în epoca şi climatul de atunci, acest lucru nu reprezenta ceva ieşit din comun.

Spre deosebire de alţi băieţi, Jeff nu se plictisise repede de tatăl său, părăsindu-l, atunci când era posibil, pentru tovarăşi de vârsta lui. În mod evident, moştenise talentul artistic al lui George şi, aproape imediat după ce începuse să umble, devenise un vizitator regulat al culiselor teatrului coloniei. Mai mult decât atât, teatrul îl adoptase drept mascotă neoficială şi devenise expert în oferirea de buchete de flori personalităţilor care-i vizitau.

Jeff rămânea totuși un băiat obișnuit. Așa se autolinișteа George când se plimbau împreună prin insulă. Discutau, așa cum făcuseră întotdeauna tații și fiii, numai că în epoca aceea aveau mai multe de vorbit. Deși Jeff nu părăsise niciodată Atena, el putea vedea tot ce dorea din lumea înconjurătoare, prin ochii atotvăzători ai aparatelor de televiziune. Simțea, ca și ceilalți coloniști, un ușor dispreț față de restul planetei. **Ei** reprezentau elita, avangarda progresului. **Ei** aveau să ducă omenirea spre înălțimile atinse de Overlorzi și... poate mai departe. Nu mâine, dar cu siguranță că într-o bună zi...

Nu aveau cum ghici că ziua aceea avea să vină atât de repede.

Capitolul optsprezece

Visele au început după șase săptămâni. În întunericul nopții subtropicale, George Greggson plutea încetișor spre trezire. Nu știa cine îl deșteptase și, pentru moment, rămase într-o derută totală. Apoi își dădu seama că era singur. Jean se sculase și mersese la copii. Îi vorbea în șoaptă lui Jeff, prea încet ca bărbatul să distingă vreun cuvânt.

George coborî din pat și veni lângă ea. Datorită lui Poppet, excursiile nocturne deveniseră ceva obișnuit, dar în situațiile acelea nu se putea pune problema ca el să mai poată dormi, datorită plânsetelor. Acum era altceva și se întrebă ce anume o trezise pe Jean.

Singura lumină din cameră venea de la tapetul fluorescent de pe pereți. În strălucirea lui difuză, George o zări pe Jean lângă patul băiețelului. Când intră, femeia se întoarse și șopti:

— N-o scula pe Poppet!

— Ce s-a întâmplat?

— Am știut că Jeff mă vrea la el și m-am trezit.

Simplitatea explicației îl neliniști în mod ciudat pe George. *Am știut că Jeff mă vrea la el.* Cum a știut? se întrebă el.

— A visat urât? rosti în cele din urmă bărbatul.

— Nu sunt sigură, răspunse Jean, acum e-n regulă. Însă când am venit îi era frică.

— *Nu-mi era* frică, mămico, se auzi un glăscior indignat. Dar era un loc atât de ciudat!

— Ce anume? întrebă George. Spune-mi și mie.

— Am visat niște munți, rosti Jeff visător. Erau foarte înalți, însă pe ei nu era zăpadă, ca pe ceilalți munți pe care i-am văzut. Câțiva dintre ei ardeau.

— Vrei să spui că erau vulcani?

— Nu tocmai. Ardeau peste tot, cu niște flăcări albastre, ciudate. Apoi, în timp ce priveam, a răsărit soarele.

— Spune mai departe, de ce te-ai oprit?

Jeff privi întrebător spre tatăl său.

— Ăsta a fost un alt lucru pe care nu l-am înțeles, tăticule. A răsărit foarte repede și era mult prea mare. Și... nu avea culoarea lui obișnuită. Era un albastru frumos.

Urmă o tăcere lungă și înfiorată. După aceea, bărbatul șopti:

— Asta-i tot?

— Da. Am început să mă simt singur și atunci a venit mămica și m-a trezit.

George netezi părul ciufulit al băiatului cu o mână, iar cu cealaltă își strânse halatul. Îi era frig și se simțea foarte neînsemnat. Totuși, vocea nu-l trădă când îi vorbi lui Jeff:

— E doar un vis, ai mâncat prea mult la cină. Uită-l și culcă-te ca un copil cuminte.

— Bine, tăticule, răspunse Jeff. Se opri o clipă, apoi adăugă gânditor: Cred că o să încerc să mai merg acolo.

***

— Un soare albastru? întrebă Karellen după câteva ore. Amănuntul acesta trebuie să fi ușurat mult identificarea.

— Exact, încuviință Rashaverak. Fără îndoială este Alphanidon 2. Munții Sulfuroși confirmă ipoteza. Interesantă mi se pare distorsiunea temporală. Planeta se rotește destul de încet, iar băiatul a observat ore întregi în câteva minute.

— Asta-i tot ce-ați aflat?

— Da, fără a-l întreba direct pe copil.

— Nu putem risca așa ceva. Evenimentele trebuie să-și urmeze cursul firesc, fără intervenția noastră. Când părinții vor apela la noi, poate atunci îl vom putea chestiona.

— S-ar putea să nu vină niciodată, sau să vină prea târziu.

— În privința aceasta, mă tem că nu există alternativă. Nu trebuie niciodată să uităm că, în asemenea probleme, curiozitatea noastră este lipsită de importanță. Nu este mai însemnată nici chiar decât fericirea omenirii.

Întinse brațul spre întrerupător.

— Continuați supravegherea și raportați-mi toate rezultatele. Dar nu interveniți sub nici o formă!

***

Totuși Jeff părea neschimbat atunci când era treaz. Pentru asta cel puțin, gândi George, puteau fi recunoscători. Teama însă îi sporea în inimă.

Pentru băiat era un simplu joc; încă nu începuse să-l sperie. Un vis rămânea pur și simplu un vis, indiferent cât de straniu ar fi fost. Acum nu se mai simțea singur în lumile pe care i le deschidea somnul. Doar prima dată, în noaptea aceea, mintea lui o strigase pe Jean prin firele necunoscute ce-i legau. Acum pășea singur și netemător în universul care i se oferea.

Părinții îl întrebau dimineața, iar el le povestea ce-și amintea. Uneori se poticnea și nu găsea cuvinte să descrie scene clare, nu doar pentru experiența lui, ci și pentru imaginația omului. George și Jean îi sugerau termeni noi, îi arătau poze și culori, ca să-i reîmprospăteze memoria, apoi căutau să reconstruiască ce se putea din răspunsurile sale. Adeseori nu înțelegeau nimic, deși pentru Jeff lumile visurilor lui erau simple și clare. Nu le putea însă transmite părinților săi. Totuși, unele erau destul de explicite...

*
* *

Spațiu; nici o planetă, nici un peisaj înconjurător. Doar stelele în noaptea de catifea și, atârnând pe fundalul lor, un soare uriaș și roșu, pulsând precum o inimă.

Gigantic și rarefiat, se micșora încet, strălucind mai puternic ca și cum în focar sosea combustibil nou. Urca spectrul și oscila la marginea galbenului, apoi ciclul se inversa, steaua se dilata și se răcea, redevenind un nor gigantic, sângeriu...

(— Un pulsar variabil tipic, comentă Rashaverak. Văzut, de asemenea, într-un ritm temporal foarte accelerat. Nu-l pot identifica precis, dar steaua cea mai apropiată care se potrivește descrierii este Rhamsandron 9 sau Pharanidon 12.

—Oricare ar fi, răspunse Karellen, se îndepărtează tot mai mult de casă.

— Tot mai mult...)

*
* *

Ar fi putut să fie Pământul. Un soare alb atârna pe un cer albastru, pătat de nori mânați de furtună. O pantă cobora lin spre oceanul înspumat de vânt. Totuși nimic nu se mișca; scena era înghețată, surprinsă parcă de iluminarea unui fulger. Iar departe, mult spre orizont, exista ceva ce nu aparținea Pământului: tremurând ușor,

un șir de coloane cețoase se înălța din ocean, pierzându-se printre nori. Coloanele erau egal distanțate în jurul planetei, prea mari pentru a fi artificiale, totuși prea regulate pentru un fenomen natural.

(— Sideneus 4 și Coloanele Zorilor, rosti Rashaverak cu o voce în care se simțea uimirea. A atins centrul galaxiei...

— Și de-abia a început călătoria, răspunse Karellen.)

***

Planeta era absolut plată. Gravitația enormă strivise demult, aducând la același nivel, munții tinereții ei – munți ale căror vârfuri nu depășiseră o înălțime de câțiva metri. Acolo însă exista viață deoarece suprafața era acoperită cu nenumărate configurații geometrice, târându-se, deplasându-se și schimbându-și culoarea. Era o lume bidimensională, populată de ființe ce nu puteau fi mai înalte de o fracțiune de centimetru.

Iar pe cer se zărea un soare pe care un narcoman nu și l-ar fi putut imagina, în cele mai uluitoare halucinații. Prea fierbinte ca să fie alb, soarele era o fantomă veștejită, la granițele ultravioletului, pârjolindu-și planetele cu o radiație mortală pentru orice formă de viață terestră. La milioane de kilometri în jurul său, se întindeau văluri gigantice de gaz și praf, strălucind în nenumărate culori sub radiațiile ultraviolete. În comparație cu steaua aceea, soarele Pământului nu lumina nici cât un licurici la amiază.

(— Din universul cunoscut nu poate fi decât Hexanerax 2, vorbi Rashaverak. Doar câteva dintre navele noastre au ajuns până aici și n-au riscat o coborâre, pentru că nimeni nu se aștepta ca pe planetele acestea să existe viață.

— Se pare, spuse Karellen, că voi, savanții, n-ați fost atât de exacți cum ați crezut. Dacă acele... configurații sunt inteligente, problema comunicației reciproce va fi interesantă. Mă întreb dacă ele cunosc existența celei de-a treia dimensiuni.)

***

Era o lume care nu putea cunoaște niciodată noaptea sau ziua, anii sau anotimpurile. Șase sori colorați îi acopereau cerul, astfel încât doar lumina varia în intensitate; întunericul nu exista. Datorită încleștării câmpurilor gravitaționale opuse, planeta urma coturile și

salturile unei orbite extraordinar de complicate, irepetabilă. Fiecare clipă era unică: poziția celor șase sori în acel moment n-avea să mai existe niciodată.

Cu toate acestea, și acolo exista viața. Deși planeta putea fi pârjolită de focurile solare în decursul unei epoci, pentru ca în următoarea eră să fie înghețată, ea adăpostea inteligență. Cristalele uriașe, multifațetate, erau grupate în figuri geometrice complicate, nemișcate în erele glaciare, însă dezvoltându-se lent din venele minerale atunci când planeta se încălzea. N-avea importanță dacă pentru terminarea unui gând aveau nevoie de o mie de ani. Pentru ele, Universul era încă tânăr și timpul se întindea nesfârșit înaintea lor...

* * *

(— Am căutat în toate băncile noastre de date, spuse Rashaverak. Nu cunoaștem o asemenea planetă sau combinație de sori. Dacă ar fi în galaxia noastră, astronomii ar fi depistat-o chiar dacă se afla în afara zonei de acțiune a navelor.

— Atunci a ieșit din galaxie.

— Da. Cu siguranță, de acum n-a mai rămas mult.

— Cine știe? Deocamdată visează... Când se trezește, este neschimbat. E abia prima fază. Vom afla cu adevărat atunci când va începe schimbarea.)

* * *

— Ne-am mai întâlnit, domnule Greggson, rosti grav Overlordul. Mă numesc Rashaverak. Vă amintiți, fără îndoială.

— Da, încuviință George. Petrecerea de la Rupert Boyce. E greu de uitat. Și eu am bănuit că ne vom reîntâlni.

— Spuneți-mi, de ce ați solicitat această întrevedere?

— Cred că știți deja...

— Poate, dar ne va ajuta pe amândoi dacă mi-o veți spune cu propriile dumneavoastră cuvinte. S-ar putea să vă surprindă, dar și eu încerc să pricep, iar în unele cazuri, ignoranța mea este la fel de mare ca a voastră.

Scenograful îl privi uimit pe Overlord. Nu se gândise niciodată la așa ceva. În mod subconștient, considerase că extratereștrii

posedau toată știința și puterea, că ei știau și erau probabil responsabili pentru ceea ce se întâmpla cu Jeff.

— Bănuiesc, vorbi George, că ați citit rapoartele pe care le-am dat psihologului insulei, așa încât cunoașteți totul despre vise.

— Da, este adevărat.

— Nu le-am considerat nici o clipă simple fantezii ale unui copil. Erau atât de incredibile încât, știu că pare ridicol, *trebuiau* să se bazeze pe ceva real.

Privi neliniștit spre Rashaverak, fără să spere într-o confirmare sau o negație. Acesta nu spusese nimic, mulțumindu-se să-l fixeze cu ochii săi mari și calmi. Stăteau aproape față în față, deoarece încăperea – evident construită pentru astfel de întrevederi – avea două niveluri; scaunul Overlordului fiind situat cu un metru mai jos decât al lui George. Era un amănunt plin de tact, liniștindu-i pe oamenii ce solicitau asemenea întâlniri și care erau rareori destinși.

— La început am fost surprinși, fără să ne alarmăm. Jeff era perfect normal atunci când se trezea și se părea că visele nu-l deranjau. Apoi, într-o noapte..., ezită și privi spre Overlord, n-am crezut niciodată în paranormal, nu sunt un savant, dar cred că există o explicație rațională pentru orice lucru.

— Da, încuviință Rashaverak. Știu ce ați văzut, vă urmăream.

— Am bănuit-o dintotdeauna. Karellen ne asigurase că n-o să ne mai spionați. De ce ați încălcat promisiunea?

— N-am încălcat-o. Administratorul a afirmat că rasa umană nu va mai fi supravegheată. Am respectat promisiunea. Urmăream copiii dumneavoastră, nu pe voi.

Trecură câteva clipe până când George înțelese implicațiile cuvintelor lui Rashaverak. Tot sângele i se scurse din obraji.

— Vreți să spuneți...? gâfâi el. Vocea i se stinse și trebui să reia: Atunci, *ce* sunt copiii mei?

— Asta, rosti Rashaverak solemn, încercăm noi să aflăm.

*
* *

Jennifer Anne Greggson, poreclită Poppet, stătea pe spate cu ochii închiși. Nu-i deschisese de mult timp și n-avea să-i mai deschidă niciodată întrucât pentru ea vederea era la fel de inutilă ca și pentru vietățile adâncurilor submarine. Era conștientă de lumea înconjurătoare și nu numai de lumea aceea.

Din scurta ei pruncie îi mai rămăsese un singur reflex. Clopoțeii care o încântaseră cândva sunau acum întruna, bătând un ritm complex și variabil. Sincopa aceea ciudată o trezise pe Jean din somn, determinând-o să alerge în camera ei. Dar nu sunetul lor o făcuse să-l strige pe George.

Cauza fusese spectacolul clopoțeilor banali, strălucitori și colorați, suspendați în aer la o jumătate de metru deasupra patului, în vreme ce Jennifer Anne zâmbea calmă, cu mânuțele strânse laolaltă.

Fetița începuse mai târziu, însă progresa rapid. În curând avea să-și întreacă fratele, deoarece avea mult mai puține rutine de dezbărat.

* * *

— Ați procedat înțelept, spuse Rashaverak, că nu i-ați atins jucăria. Nu cred că ați fi putut-o mișca. Dar dacă ați fi reușit, ea s-ar fi putut supăra. Și atunci nu știu ce s-ar fi întâmplat.

— Vreți să spuneți, făcu George posomorât, că nu puteți face nimic?

— Nu vreau să vă dezamăgesc. Putem privi și analiza, așa cum și facem de altfel. Însă nu putem interveni, pentru că nu înțelegem.

— Atunci ce-o să facem? Și de ce ni s-a întâmplat tocmai nouă?

— Trebuia să se întâmple cuiva. În voi nu există nimic mai deosebit decât în, să zicem, primul neutron care declanșează reacția în lanț din interiorul unei bombe atomice. *Întâmplător*, neutronul respectiv este primul. Oricare alt neutron ar fi îndeplinit același rol, așa cum Jeffrey putea fi oricare alt copil din lume. Noi denumim faza aceasta Trecerea Totală. Mă bucur că acum nu mai este nimic de tăinuit. Așteptam de multă vreme să se petreacă așa ceva, încă de la sosirea noastră pe Pământ. Nu se putea determina când și unde va începe până ce, din pură întâmplare, ne-am întâlnit la petrecerea lui Rupert Boyce. Atunci am știut, aproape cu siguranță, că primii vor fi copiii soției dumneavoastră.

— Dar... pe atunci nu eram căsătoriți. Nici măcar...

— Da, știu. Însă mintea domnișoarei Morrel fusese canalul care, fie numai pentru o singură clipă, dovedise o cunoaștere pe care nici o ființă vie n-o putea deține în momentul acela. Putea veni doar de la altă minte, legată intim de ea. Faptul că era un creier ce nu se născuse încă, nu era important. Timpul este mult mai puternic decât credeți.

— Încep să înțeleg. Jeff știe lucrurile acestea... el poate privi în alte lumi și poate spune de unde ați venit. Într-un fel anume, deși băiatul nu era încă născut, Jean i-a recepționat gândurile.

— Nu este numai atât... dar nu cred că vă veți apropia mai mult de adevăr. În istorie au existat oameni cu puteri inexplicabile, care păreau că transcend timpul și spațiul. Ei înșiși nu înțelegeau aceste puteri. Aproape fără excepție, explicațiile lor erau pure născociri. Cunosc perfect lucrurile acestea, am citit foarte multe!

Există însă o analogie sugestivă și folositoare. Revine permanent în literatura voastră. Imaginați-vă că mintea fiecărui om este o insulă înconjurată de ocean. Fiecare insulă pare izolată, însă în realitate toate sunt legate prin fundul oceanului, ale cărui creste sunt. Dispariția oceanului ar însemna și sfârșitul insulelor. Toate ar fi părți ale aceluiași continent, dar individualitatea lor n-ar mai exista.

Telepatia, cum i-ați spus voi, reprezintă ceva similar. În anumite condiții favorabile, creierele se pot uni, împărtășindu-și conținutul și retrăind memoriile experienței, atunci când sunt iarăși izolate. În stadiul ei cel mai formidabil, puterea aceasta nu cunoaște limitele obișnuite ale timpului și spațiului. De aceea, Jean a putut împărtăși cunoașterea fiului ei încă nenăscut.

Urmă o tăcere lungă, timp în care George se luptă cu ideile uluitoare. Schema începea să capete contur. Era incredibil, totuși avea logica ei. În plus, explica – dacă termenul putea fi utilizat pentru ceva atât de ciudat – tot ceea ce se întâmplase după petrecerea de la Boyce. Explica, de asemenea, își dădu el seama, fascinația lui Jean față de supranatural.

— De ce a început totul? întrebă George. Și unde va duce?

— La aceste întrebări nu putem răspunde. În Univers există multe rase, iar unele dintre ele au descoperit puterile respective cu mult înainte ca voi – sau noi – să fi apărut pe scena vieții. V-au așteptat să vă alăturați lor... și acum a sosit clipa.

— Atunci ce căutați *voi* aici?

— Probabil că, aidoma majorității oamenilor, ne-ați privit mereu ca pe stăpânii voștri. Nu-i adevărat. N-am fost altceva decât niște paznici, executând o sarcină impusă... Sarcina aceea este greu de definit: ne puteți considera niște moașe care supraveghează o naștere dificilă. Încercăm să ajutăm la apariția a ceva nou și minunat.

Rashaverak ezită o clipă, părând că-și caută cuvintele.

— Așa este, suntem moașele. *Noi însă suntem sterpi.*

În momentul acela, George înțelese că se găsea înaintea unei tragedii ce o depășea pe a lui. Incredibil, totuși adevărat: în ciuda puterilor și strălucirii lor, Overlorzii ajunseseră la capătul unei fundături evoluționiste. Alcătuiau o rasă măreață și nobilă, superioară omenirii pe toate planurile, dar lipsită de viitor și conștientă de acest lucru. În comparație cu ei, problemele bărbatului deveneau brusc neînsemnate.

— Înțeleg acum, rosti el, de ce l-ați supravegheat pe Jeffrey. El era cobaiul acestui experiment.

— Exact, deși... experimentul nu era controlat de noi. Nu noi l-am provocat, ci am încercat doar să-l studiem. N-am intervenit decât atunci când am fost siliți.

Da, se gândi George, tsunami-ul... Nu puteau permite distrugerea unui specimen atât de valoros. Apoi se simți rușinat de gândurile sale.

— Mai am o singură întrebare, spuse el. Ce trebuie să facem cu copiii noștri?

— Bucurați-vă de ei cât mai puteți, răspunse încet Rashaverak. Nu vor mai fi mult timp ai voștri.

Sfatul putea fi valabil pentru orice părinte și în orice epocă; acum însă conținea o amenințare și o spaimă necunoscute.

Capitolul nouăsprezece

Veni apoi o vreme când lumea viselor lui Jeffrey nu s-a mai delimitat net de experiența sa zilnică. Nu mai merse la școală, iar pentru Jean și George rutina vieții se schimbă, așa cum, în curând, avea să se schimbe în întreaga lume.

Își evitară toți prietenii, parcă deja conștienți că în curând nimeni nu avea să mai aibă timp pentru ei. Uneori, în liniștea nopții, când străzile erau pustii, făceau lungi plimbări laolaltă. Erau mai apropiați acum decât fuseseră în primele zile ale căsătoriei, uniți din nou în fața necunoscutei tragedii care urma să-i copleșească în scurtă vreme.

La început se simțiseră vinovați, lăsându-și copiii dormind în casă, dar își dădură repede seama că Jeff și Jenny își puteau purta de grijă, în modalități străine lor. Și, desigur, Overlorzii îi supravegheau... Gândul acesta îi liniștea. Nu se mai simțeau singuri; ochii aceia inteligenți și plini de bunătate le împărtășeau veghea.

Jennifer dormea; nu exista alt termen pentru a descrie starea fetiței. După toate aparențele exterioare, era încă un prunc, dar în jurul ei se manifesta un câmp de forță latentă atât de puternic încât Jean nu suporta să-i mai intre în cameră.

Nici nu mai era nevoie s-o facă. Entitatea care fusese Jennifer Anne Greggson nu era deocamdată dezvoltată complet, însă chiar în starea aceea de crisalidă adormită controla suficient mediul înconjurător pentru a-și satisface orice nevoi. Jean încercase o singură dată să o hrănească, fără succes. Mânca atunci când dorea și o făcea în felul ei aparte.

Alimentele dispăreau din frigider încet, dar permanent, cu toate că Jennifer Anne nu se clintea niciodată din pătuț.

Zgomotul clopoțeilor încetase și jucăria zăcea pe podea, unde nimeni nu îndrăznea s-o atingă, deoarece Jennifer Anne ar fi putut s-o dorească din nou. Uneori, ea deplasa mobilele după trasee stranii, iar lui George i se părea că fluorovopseaua pereților strălucea mai puternic ca oricând.

Fetița nu le dădea părinților nici o bătaie de cap; se afla dincolo de ajutorul și dragostea lor. Situația nu mai putea dura mult, iar în timpul rămas se agățară cu disperare de Jeff.

Și el se schimba, dar încă îi mai cunoștea. Băiatul, a cărui dezvoltare o urmăriseră din cețurile lipsite de forme ale prunciei, își pierdea personalitatea, dizolvându-se, ceas după ceas, sub ochii lor. Uneori le vorbea însă, așa cum făcuse dintotdeauna, povestindu-le despre jocuri și prieteni, parcă fără să știe ce-l așteaptă. Totuși, în majoritatea timpului nu-i vedea și nici nu arăta că este conștient de prezența lor. Nu mai dormea, așa cum erau ei nevoiți, în ciuda dorinței copleșitoare de a irosi cât mai puține din acele ultime ore.

Spre deosebire de Jenny, se părea că băiatul nu posedă puteri paranormale asupra obiectelor fizice, poate pentru că – fiind deja parțial dezvoltat – avea mai puțină nevoie de ele. Stranietatea lui o constituia în totalitate viața mintală, din care visele alcătuiau acum doar o mică parte. Stătea nemișcat ore întregi, cu ochii închiși, ascultând parcă sunete inaudibile pentru ei. În mintea lui se aduna cunoașterea – de undeva, sau de cândva – care în curând avea să copleșească și să distrugă ființa pe jumătate formată ce fusese Jeffrey Angus Greggson.

Iar Fey îl privea cu ochi uimiți și întunecați, întrebându-se unde plecase stăpânul ei și când avea să se întoarcă.

***

Jeff și Jenny fuseseră primii din întreaga lume, dar în curând n-aveau să mai fie singuri. Metamorfoza cuprinsese toată rasa umană, precum o epidemie transmițându-se rapid dintr-o țară în alta. Practic nu afecta pe cei trecuți de zece ani, însă, sub această vârstă, nu scăpase aproape nimeni. Era sfârșitul civilizației, sfârșitul tuturor lucrurilor pentru care oamenii luptaseră de la începutul timpului. În numai câteva zile, omenirea își pierduse viitorul, fiindcă inima unei rase se distruge și dorința ei de supraviețuire este anulată atunci când i se iau copiii.

Nu se stârni panică, așa cum s-ar fi întâmplat cu un secol mai devreme. Omenirea era paralizată, marile orașe – tăcute și încremenite. Continuau să funcționeze numai industriile vitale. Parcă întreaga planetă jelea, tânguindu-se pentru toate câte nu mai puteau fi.

Apoi, așa cum mai făcuse cândva, într-o epocă uitată de acum, Karellen se adresă omenirii pentru ultima dată.

Capitolul douăzeci

— Munca mea se apropie de sfârșit, rosti glasul lui Karellen pe lungimile de undă ale unui milion de posturi. Acum, după o sută de ani, vă pot spune tot adevărul...

Există multe lucruri pe care a fost necesar să vi le ascundem, așa cum ne-am ascuns și noi, aproape jumătate din șederea noastră pe Pământ. Știu că unii dintre voi au considerat inutilă această tăinuire. Sunteți obișnuiți cu prezența noastră și nu vă puteti imagina cum ar fi reacționat strămoșii voștri. Dar cel puțin ați putut afla motivul acestui mister și ați înțeles că acțiunea noastră avea o explicație.

Marele secret tăinuit față de voi a fost scopul venirii noastre pe Pământ, scop asupra căruia ați speculat la nesfârșit. Nu vi l-am putut destăinui până acum, deoarece secretul acela nu ne aparținea.

Acum o sută de ani, am sosit pe planeta voastră și v-am salvat de la autodistrugere. Nu cred că există cineva care să nege acest adevăr, însă n-ați fi știut niciodată în ce constă autodistrugerea.

Deoarece am interzis armele nucleare și celelalte „jucării" ucigașe acumulate în arsenale, pericolul anihilării fizice a fost înlăturat. Ați crezut că aceea fusese singura primejdie. Noi v-am încurajat să credeți așa, dar nu era adevărat. Pericolul uriaș ce vă aștepta avea un alt caracter și nu privea numai rasa voastră.

Multe lumi au ajuns la răscrucea puterii nucleare, au evitat dezastrul și au construit civilizații pașnice și fericite care aveau să fie nemilos distruse de forțe despre care nu cunoșteau nimic. În secolul douăzeci, ați început și voi să întâlniți forțele respective. Din această cauză, a trebuit să intervenim.

În tot acel secol, rasa umană era târâtă încet către prăpastie, fără a bănui nimic. Peste prăpastia respectivă exista o singură punte. Puține rase au descoperit-o fără să fie ajutate. Unele s-au întors când mai era încă timp, evitând atât pericolul, cât și devenirea. Planetele lor au ajuns Insule Elizee, oaze de mulțumire lipsită de efort, și nu vor mai juca nici un rol în istoria universului. Acesta n-ar fi fost niciodată destinul sau norocul vostru. Aveți o rasă prea vitală pentru așa ceva. V-ați fi ruinat, târând și pe alții împreună cu voi, pentru că n-ați fi găsit niciodată puntea.

Mă tem că în continuare multe din spusele mele se vor baza pe asemenea analogii. Nu posedați conceptele pentru multe lucruri pe care doresc să vi le spun, iar cunoașterea noastră este de asemenea trist de mărginită.

Ca să înțelegeți, trebuie să vă întoarceți în trecut și să redescoperiți lucruri pe care strămoșii voștri le-ar fi considerat banale, dar pe care voi le-ați uitat – pe care, de fapt, noi v-am ajutat, intenționat, să le uitați. Întreaga noastră ședere aici se bazează pe o mistificare uriașă, pe tăinuirea unor adevăruri ce nu erați pregătiți să le înfruntați.

În secolele dinaintea sosirii noastre, savanții Pământului au descoperit secretele lumii fizice și v-au dus de la energia aburului la cea a atomului. Ați abandonat superstițiile: știința devenise singura religie a umanității. Ea constituia darul minorității occidentale pentru restul omenirii și distrusese toate celelalte credințe. Cele încă existente în momentul sosirii noastre își trăiau ultimele clipe. Se părea că știința putea explica totul. Nu existau forțe pe care să nu le fi prevăzut sau evenimente care să nu-și găsească, în cele din urmă, o explicație. Originea universului putea rămâne necunoscută pe vecie, dar tot ceea ce se petrecuse de atunci asculta de legile fizicii.

Cu toate acestea, misticii voștri, deși pierduți în propriile amăgiri, întrezăriseră frânturi ale adevărului. Există puteri ale creierului și puteri dincolo de creier pe care știința voastră nu le-ar fi putut aduce niciodată în cadrul ei fără să-l sfărâme complet. De-a lungul anilor, au existat nenumărate consemnări ale unor fenomene stranii – poltergeism, telepatie, previziune – etichetate de voi fără a le putea explica. La început, știința le-a ignorat, apoi le-a negat existența, în ciuda dovezilor a cinci milenii. Însă aceste dovezi există și, pentru a fi completă, orice teorie asupra universului ar trebui să le ia în considerare.

În prima jumătate a secolului douăzeci, câțiva dintre savanții voștri au început să cerceteze aceste probleme. Nu știau, dar se jucau cu zăvorul cutiei Pandorei. Forțele pe care le-ar fi putut elibera depășeau cu mult pericolele atomului. Fizicienii ar fi putut ruina numai Pământul, pe când parapsihologii ar fi răspândit dezastrul printre stele.

Așa ceva nu se putea permite. Nu pot explica întreaga natură a amenințării pe care o reprezentați voi. Pentru noi nu este un pericol și de aceea nu putem înțelege. Să zicem că puteați deveni un cancer telepatic, o mentalitate malignă care, în pieirea ei inevitabilă, ar fi otrăvit alte minți, chiar și mai dezvoltate.

Pentru aceea am venit – am fost *trimiși* – pe Pământ. V-am oprit dezvoltarea pe orice nivel cultural și am interzis orice fel de cercetare științifică a fenomenelor paranormale. Sunt conștient că, datorită decalajului dintre civilizațiile noastre, am inhibat și alte forme de creație. Acesta însă a fost un efect secundar, lipsit de importanță.

Trebuie să vă destăinui un amănunt ce vi se va părea extrem de surprinzător, poate chiar incredibil. Noi nu posedăm și nici nu înțelegem aceste potențiale, aceste puteri latente... Intelectul nostru este mult mai puternic decât al vostru, totuși în creierele voastre există ceva ce ne-a ocolit întotdeauna. De când am venit pe Pământ, v-am studiat și am învățat multe. Vom învăța și mai multe, dar mă îndoiesc că vom afla tot adevărul.

Rasele noastre au multe lucruri comune: de aceea am fost aleși pentru această sarcină. Însă din alte puncte de vedere, ambele reprezintă faze finale a două evoluții diferite. Mințile noastre au ajuns la capătul dezvoltării. La fel, în forma lor actuală, și mințile voastre. Voi însă puteți face saltul spre treapta următoare și aici apare diferența între noi. Potențialul nostru este epuizat, pe când al vostru e neatins. Într-un fel necunoscut nouă, sunteți în legătură cu puterile menționate – puteri care se trezesc acum în lumea voastră.

Noi am oprit ceasul și v-am făcut să bateți pasul pe loc, până ce forțele acelea se dezvoltau, până când puteau umple canalele pregătite pentru ele. Tot ceea ce am făcut pentru îmbunătățirea vieții pe planetă: creșterea nivelului de trai, instaurarea păcii și dreptății, am fi făcut oricum, odată ce eram nevoiți să intervenim în dezvoltarea voastră... Însă toate aceste transformări măreațe v-au îndepărtat de adevăr, slujindu-ne astfel scopul.

Noi suntem paznicii voștri, nimic mai mult. Pesemne că adesea v-ați întrebat ce poziție ocupă rasa mea în ierarhia universului. Așa cum noi suntem deasupra voastră, există ceva și deasupra noastră, ceva care ne folosește pentru a-i sluji scopurile. N-am descoperit ce anume este, deși epoci întregi i-am slujit ca unelte și n-am îndrăznit să nu-i dăm ascultare. Dintotdeauna am primit dispozițiile, ne-am deplasat spre o lume unde înmugurea civilizația și am condus-o pe un drum închis nouă – drumul pe care porniți voi acum.

Am studiat permanent transformarea pe care am fost trimiși s-o supraveghem, sperând că vom învăța să evadăm din limitele noastre. Dar am întrezărit numai frânturi ale adevărului. Ne-ați numit Overlorzi – Suprastăpâni – fără să vă dați seama de ironia denumirii. În

mod asemănător, putem spune că deasupra voastră se află *Overmintea* – Supramintea – care se folosește de noi precum olarul se folosește de roată.

Iar rasa voastră este lutul modelat pe roata aceea.

Noi credem, este doar o ipoteză, că Overmintea încearcă să sporească, să-și extindă puterile și cunoașterea universului. Presupunem că reprezintă însumarea mai multor rase și că a părăsit de multă vreme tirania materiei. În totalitate, este o conștiință inteligentă. Când a știut că v-ați apropiat de prag, ne-a trimis să vă pregătim pentru transformarea ce începe acum.

Schimbările anterioare cunoscute de rasa voastră au durat epoci întregi. Aceasta însă este o transformare a minții, nu a trupului. După normele evoluției, va fi ceva cataclismic, instantaneu. Deja a început. Trebuie să vă obișnuiți cu ideea că sunteți ultima generație de *Homo sapiens*.

Vă putem spune foarte puține despre natura transformării. Nu știm cum se produce, ce impuls declanșator acționează Overmintea atunci când consideră că a sosit momentul. Tot ce am descoperit este că începe printr-un singur individ, întotdeauna un copil, apoi se extinde exploziv, aidoma formării cristalelor în jurul primului nucleu dintr-o soluție saturată. Adulții nu vor fi afectați, întrucât mintea lor a intrat în mod ireversibil pe un șablon rigid.

Totul se va termina peste câțiva ani, iar rasa umană se va divide în două. Pentru lumea cunoscută vouă nu există viitor sau întoarcere. Toate speranțele și visele voastre se opresc acum. V-ați zămislit succesorii, dar în mod tragic nu-i veți înțelege niciodată – nu veți putea nici măcar să comunicați cu mințile lor. Ei nu vor avea minți ca ale voastre. Vor fi o singură entitate, așa cum voi sunteți suma a miliarde de celule. Nu-i veți considera oameni și nu veți greși.

V-am spus toate acestea pentru a ști ce vă așteaptă. Peste câteva ore, veți fi confruntați cu criza. Sarcina și datoria mea este să-i protejez pe cei pentru paza cărora am fost trimis. În ciuda forțelor ce se trezesc în ei, ar putea fi distruși de cei din jur – da, chiar de părinți, când vor înțelege adevărul. Va trebui să-i iau și să-i izolez, pentru protecția lor și a voastră. Mâine, navele mele vor începe evacuarea. N-o să vă acuz dacă veți căuta să vă împotriviți, dar va fi inutil. Acum se deșteaptă forțe mai mari decât ale mele. Eu sunt numai unul din instrumentele lor.

Ce voi face cu supraviețuitorii, cînd rolul vostru a luat sfârșit? Cel mai simplu, și poate cel mai milos, ar fi să-i distrug – așa cum voi înșivă ați scurta chinurile unui animal drag. Eu însă nu pot face asta. Vă veți alege singuri viitorul, pentru anii care v-au mai rămas. Sper că omenirea își va găsi odihna în pace, știind că n-a trăit în zadar.

Este adevărat: ceea ce ați adus pe lume s-ar putea să vi se pară absolut străin, nu vă va împărtăși speranțele și dorințele, va privi cele mai de seamă realizări ale voastre ca pe niște jucării, dar, cu toate acestea, va însemna ceva minunat și va fi creația *voastră*.

Când rasa mea o să fie uitată, o parte din voi va continua să dăinuie. De aceea, nu ne condamnați pentru ceea ce am fost siliți să facem. Și amintiți-vă: noi vă vom invidia mereu!

Capitolul douăzeci și unu

La început Jean plânsese, dar acum se potolise. Insula strălucea aurie în lumina puternică a soarelui, în vreme ce nava apăru încetișor deasupra vârfurilor gemene ale Spartei. Nu cu mult timp în urmă, pe insula aceea stâncoasă, fiul ei scăpase de la moarte printr-un miracol pe care-l înțelegea acum prea bine. Uneori se întreba dacă n-ar fi fost preferabil ca Overlorzii să nu fi intervenit, ci să-i fi lăsat să-și înfrunte soarta. Moartea reprezenta o inevitabilitate căreia femeia îi putea face față, așa cum se întâmplase în câteva rânduri; făcea parte din firea lucrurilor. Însă ceea ce se petrecea acum era mai straniu decât moartea... și mai definitiv. Și până atunci oamenii muriseră, dar rasa continuase.

Dinspre copii nu răzbătea nici un sunet. Stăteau pe plajă, în grupuri, la fel de puțin interesați unul de celălalt ca și de locuințele pe care le părăseau pentru totdeauna. Mulți purtau prunci – prea mici ca să umble sau nedorind să-și folosească puterile ce ar fi făcut inutil mersul. Desigur, gândi George, dacă puteau mișca materia inertă, își puteau deplasa și propriile trupuri. Atunci de ce îi luau navele Overlorzilor?

Nu avea nici o importanță. Plecau, iar acela era drumul pe care și-l aleseseră. Atunci bărbatul își dădu seama ce anume îi zgândărea memoria. Cândva, demult, văzuse un film vechi al unui astfel de exod. Se petrecea la începutul Primului Război Mondial... sau al celui de-al Doilea. Șiruri lungi de trenuri încărcate cu copii părăseau încet orașele amenințate, lăsând în urmă părinți pe care mulți dintre ei nu aveau să-i mai revadă. Puțini plângeau; unii erau zăpăciți, strângându-și nervoși lucrușoarele, dar cei mai mulți păreau nerăbdători să înceapă aventura.

Totuși analogia era falsă. Istoria nu se repeta niciodată cu adevărat. Cei care plecau astăzi nu mai erau copii, indiferent ce ar fi fost. Iar despre o revedere nu mai putea fi vorba.

Nava aterizase lângă apă, afundându-se în nisipul moale. Simultan, uriașele panouri curbe glisară în sus și pasarelele se întinseră către plajă, aidoma unor limbi metalice. Siluetele risipite și singuratice începură să se adune, mișcându-se cu precizia unui șir ordonat.

Singuratice? De ce se gândise la așa ceva? se întrebă George. Singuratice nu aveau să mai fie niciodată. Numai indivizii pot fi singuri – numai ființele omenești. Când barierele erau dărâmate, singurătatea dispărea odată cu personalitatea. Nenumăratele picături de ploaie aveau să se unească în ocean.

Simți strângerea mâinii lui Jean, într-un spasm brusc de emoție.

— Uite, șopti ea. Îl văd pe Jeff. La ușa a doua.

Distanța era mare și nu putea fi sigur. Pe ochi i se lăsase un fel de pâclă, împiedicându-l să vadă. Totuși, neîndoios, era Jeff; acum își recunoștea fiul, care pusese deja un picior pe pasarelă.

Atunci, băiatul se întoarse și privi înapoi. Chipul lui se zărea doar ca o pată albă; din depărtare era greu de spus dacă-i recunoscuse sau dacă-și amintea ceva din tot ceea ce părăsea. George n-avea să știe niciodată dacă Jeff se întorsese spre ei pur și simplu din întâmplare, sau dacă știuse, în ultimele momente când era încă fiul lor, că-l priveau intrând într-o lume interzisă lor.

Ușile uriașe începură să se închidă. În clipa aceea, Fey ridică botul și schelălăi prelung și răgușit. Își răsuci ochii minunați și limpezi către George și bărbatul înțelese că ea își pierduse stăpânul. Acum rămăsese fără rival.

* * *

Pentru cei rămași existau multe drumuri, însă o singură destinație. Unii spuneau: „Lumea este încă minunată; într-o zi va trebui s-o părăsim, dar de ce să ne grăbim plecarea?".

Alții, care investiseră în viitor mai mult decât în prezent și pierduseră tot ce le dădea sens vieții, nu doreau să mai trăiască. Hotărâseră să părăsească viața, singuri sau împreună cu prietenii lor, în funcție de dorința fiecăruia.

Așa se întâmplă și cu atenienii. Insula se născuse din foc; urma să piară tot prin foc. Aceia care doreau să plece erau liberi s-o facă, însă cei mai mulți rămaseră să întâmpine sfârșitul printre fragmentele viselor lor.

* * *

Nimeni nu trebuia să știe când avea să vină clipa. Totuși, Jean se trezi în tăcerea nopții și rămase o secundă, privind strălucirile

fantomatice ale tavanului. Căută apoi degetele lui George. De obicei, bărbatul dormea adânc, dar acum se trezi imediat. Nu vorbiră, căci cuvintele dorite nu existau.

Jean nu se mai simțea înspăimântată, nici măcar tristă. Depășise toate stările acelea; acum era detașată de orice emoție. Rămăsese de făcut un singur lucru și știa că de-abia mai avea timp pentru el.

Fără un cuvânt, George o urmă prin casa tăcută. Traversară pata de lumină pătrunsă prin lucarna atelierului și intrară în liniște în camera copiilor.

Nu se schimbase nimic. Fluorodesenele pictate cândva cu grijă de George continuau să strălucească pe pereți. Clopoțeii lui Jennifer Anne zăceau în colțul unde-i azvârlise în clipa când mintea ei se transformase în înstrăinarea necunoscută în care locuia acum.

Ea și-a abandonat jucăriile, gândi George, dar ale noastre ne vor urma. Se gândi la odraslele regale ale faraonilor, ale căror păpuși și mărgele fuseseră îngropate împreună cu ele, cu cinci mii de ani în urmă. Așa avea să fie și acum. Nimeni, își spuse el, nu va mai iubi vreodată comorile noastre; le vom lua cu noi și nu vor mai putea pleca.

Încet, Jean se întoarse spre bărbat și-și lăsă capul pe umărul lui. George o cuprinse cu brațele și dragostea pe care o cunoscuseră cândva reveni din nou, estompată, dar clară ca un ecou dinspre niște munți îndepărtați. Era prea târziu acum să-i spună tot ce dorise și încercă regrete nu atât pentru dezamăgirile lui, cât pentru indiferența anterioară.

Apoi Jean rosti încet:

— Adio, iubitule, și-și strânse brațele în jurul său. George nu avu timp să-i răspundă, însă chiar și în acea ultimă clipă simți o uimire scurtă, întrebându-se de unde știuse ea că sosise sfârșitul.

Adânc în stâncă, fragmentele de uraniu începuseră să se grăbească, căutând fuziunea ce n-o puteau realiza niciodată.

Iar insula se înălță în întâmpinarea zorilor.

Capitolul douăzeci și doi

Nava Overlorzilor sosi, alunecând de-a lungul traiectoriei ei strălucitoare prin inima Carenei. Își începuse frânarea printre planetele exterioare, dar când trecuse de Marte mai avea o fracțiune considerabilă din viteza luminii. Încet, câmpurile uriașe ce înconjurau Soarele îi absorbeau momentul inerțial, în timp ce, la un milion de kilometri în urmă, energiile Propulsiei Stelare pictaseră bolta cu lumină.

Jan Rodricks revenea, mai bătrân cu șase luni, în lumea părăsită cu optzeci de ani în urmă.

De data aceasta nu mai era un pasager clandestin, pitit într-o odăiță secretă. Stătea înapoia celor trei piloți (de ce oare, se întrebase el, erau necesari atâția?), privind liniile ce apăreau și dispăreau pe displayul uriaș care domina cabina de comandă. Formele și culorile nu însemnau nimic pentru el; presupunea că reprezentau informații care, într-o navă omenească, s-ar fi transpus în mărimi referitoare la distanțe. Uneori însă ecranul arăta stelele înconjurătoare și în scurt timp, spera el, avea să arate Pământul.

Era bucuros că revenea acasă, în ciuda eforturilor făcute pentru a evada de acolo. În acele ultime luni se maturizase. Văzuse multe, călătorise atât de departe, iar acum tânjea după planeta lui. Știa acum de ce Overlorzii le interziseseră pământenilor stelele. Omenirea avea un drum lung de parcurs până să poată juca un rol în civilizația pe care o întrezărise.

S-ar fi putut, deși el refuza să accepte această ipoteză, ca omenirea să nu poată depăși niciodată stadiul unei specii inferioare, păstrată într-o grădină zoologică aparte, cu Overlorzii ca supraveghetori. Poate că asta dorise Vindarten să spună înainte de plecare, când îi dăduse lui Jan avertismentul acela ambiguu: „Cât timp ai lipsit de pe planeta ta", zisese Overlordul, „s-au putut întâmpla multe... S-ar putea să nu-ți mai recunoști lumea, atunci când o vei vedea".

Poate că așa este, se gândi: optzeci de ani reprezintă timp lung și, deși tânăr și adaptabil, s-ar fi putut să priceapă cu greu toate schimbările petrecute. De un lucru era însă sigur: oamenii aveau să dorească să-i asculte relatările și să afle ce întrezărise din civilizația Overlorzilor.

Fusese bine tratat, așa cum prevăzuse de altfel. Nu-și amintea nimic din călătoria interstelară; când narcoticul își încetase efectul, nava intra deja în sistemul planetar al Overlorzilor. Ieșise din ascunzătoare și constatase cu ușurare că n-avea nevoie de buteliile cu oxigen. Aerul era mai dens, dar putea respira fără dificultate. Se afla în cala gigantică a navei, scăldată într-o lumină roșie, printre alte nenumărate colete uriașe. Îi trebuise aproape o oră să găsească drumul spre cabina de comandă și să se prezinte echipajului.

Lipsa lor de surpriză îl uluise; știa că Overlorzii nu-și trădau sentimentele, totuși se așteptase la o reacție. Extratereștrii continuaseră însă să-și vadă de treburi, supraveghind ecranul imens și apăsând nenumărate taste de pe pupitrele de comandă. Atunci înțelesese că ajunseseră la destinație, deoarece, din timp în timp, pe display fulgera imaginea mereu crescătoare a unei planete. Nu simțise însă nici cea mai mică senzație de mișcare sau accelerație, doar o gravitație perfect constantă, pe care o aprecia la o cincime din cea terestră. Forțele imense ce deplasau nava erau compensate cu o precizie extraordinară.

Apoi cei trei piloți se ridicaseră simultan și el își dăduse seama că drumul se terminase. Overlorzii nu discutaseră cu pasagerul lor, nici între ei, și când îi făcuseră semn să-i urmeze, Jan fusese fulgerat de o idee la care ar fi trebuit să se gândească mai demult. Era posibil ca acolo, la capătul liniei de aprovizionare a lui Karellen, să nu existe nici un cunoscător al graiurilor pământene.

Îl priviseră gravi, în vreme ce ușile gigantice glisaseră sub ochii lui iscoditori. Acela era momentul culminant al vieții sale: avea să fie prima ființă umană care să vadă o planetă scăldată în lumina altui soare. Razele lui NGS 549672 inundară nava, iar acolo, înaintea lui, se afla planeta Overlorzilor.

La ce se așteptase? Nu era sigur. Clădiri vaste, orașe cu turnurile pierdute printre nori, mașini dincolo de orice imaginație – toate acestea nu l-ar fi surprins. Văzuse însă o câmpie aproape obișnuită, întinzându-se până la un orizont prea apropiat, și alte trei nave ale Overlorzilor, câțiva kilometri mai departe.

Pentru o clipă, simțise o undă de dezamăgire. După aceea, înălțase din umeri, înțelegând că, la urma urmei, amplasarea unui port spațial într-o regiune îndepărtată și nelocuită constituia un lucru normal.

Era rece, dar nu ger. Lumina uriașului soare roșu, aflat puțin deasupra orizontului, era suficientă pentru ochii umani, totuși Jan se

întrebase peste cât timp avea să ducă dorul verdelui și albastrului. Apoi zărise ridicându-se pe cer o semilună uriașă, ca un arc plasat înapoia soarelui. O privise mult timp până să înțeleagă că drumul nu se terminase încă. *Aceea* era planeta Overlorzilor. Acum se afla pe un satelit al ei, probabil baza de plecare a navelor.

Îl duseseră la o navetă de mărimea unui avion terestru. Simțindu-se ca un pigmeu, se cățărase într-unul din scaunele uriașe, încercând să zărească prin hublourile de observație ceva din planeta ce se apropia.

Călătoria fusese atât de rapidă încât abia avusese timp să distingă câteva detalii ale globului ce se mărea sub el. Chiar acolo, atât de aproape de căminul lor, se părea că Overlorzii foloseau o variantă a Propulsiei Stelare, pentru că după numai câteva minute traversaseră o atmosferă groasă, pătată de nori. Când ușile se deschiseseră, păsise într-o încăpere al cărei plafon probabil glisase, închizându-se imediat după sosirea navei, deoarece deasupra nu exista nici urmă de intrare.

Tânărul părăsise clădirea abia după două zile. Constituia un pasager neașteptat și nu aveau unde-l ține. În plus, nici un Overlord nu înțelegea engleza. Comunicarea era practic imposibilă și Jan își dăduse seama cu amărăciune că un contact cu o rasă străină nu se desfășura chiar atât de ușor cum fusese adesea descris în ficțiuni. Limbajul semnelor se dovedise lipsit de succes, deoarece depindea prea mult de gesturi, expresii și atitudini ce nu erau comune Overlorzilor și oamenilor.

Ar fi fost îngrozitor, se gândise, ca singurii Overlorzi care-i vorbeau graiul să se fi găsit pe Pământ. Putea doar să aștepte și să spere. Cu siguranță, vreun savant, vreun expert în rase străine avea să vină să se ocupe de el! Sau era atât de lipsit de importanță încât nici unul nu putea fi deranjat?

Nu putea părăsi clădirea, fiindcă ușile nu aveau comenzi vizibile. Se deschideau, pur și simplu, atunci când un Overlord se îndrepta spre ele. Jan încercase același lucru, agitase obiecte în aer, ca să influențeze eventualele celule fotoelectrice, dar fără rezultat. Pricepuse că un om din epoca de piatră, rătăcit într-un oraș modern, ar fi fost la fel de neajutorat. O dată încercase să iasă alături de un Overlord, însă fusese împins delicat înapoi. Deoarece nu dorea să-și irite gazdele în vreun fel, nu mai insistase.

Vindarten sosise înainte ca pământeanul să înceapă să dispere. Overlordul vorbea o engleză stâlcită și mult prea rapidă, dar și-o îmbunătățise cu iuțeală. După câteva zile, putuseră conversa în legătură cu orice subiect ce nu necesita un vocabular de specialitate.

Odată cu apariția lui Vindarten, Jan scăpase de griji. Nu avea însă ocazia de a face lucrurile dorite, pentru că-și petrecea aproape tot timpul cu cercetătorii Overlorzi, doritori să efectueze teste lipsite de înțeles, cu niște instrumente complicate. Lui Jan nu-i plăceau deloc experiențele acelea și, după o ședință cu un fel de aparat de hipnoză, avusese o durere de cap îngrozitoare vreme de câteva ore. Dorea să coopereze, totuși nu era sigur dacă Overlorzii îi cunoșteau limitele mintale și fizice. Avusese nevoie de timp îndelungat să-i convingă că trebuie să doarmă la intervale regulate.

Între ședințe întrezărise câteva aspecte ale orașului și-și dăduse seama cât de dificil și periculos ar fi fost să încerce să-l exploreze. Străzile erau practic inexistente și se părea că nu există nici o suprafață de transport. Acela era căminul unor ființe care puteau zbura și nu se temeau de gravitație. Era perfect normal să te trezești în fața unui abis de câteva sute de metri, sau să constați că singura cale de acces într-o încăpere se găsea undeva sus, într-o deschidere din perete. Din sute de exemple, Jan începuse să priceapă că psihologia unei rase înaripate diferea fundamental de cea a creaturilor legate de sol.

Era straniu să-i vadă pe Overlorzi zburând aidoma unor păsări imense printre turnurile orașului, mișcând aripile prin lovituri rare și puternice. Aici apărea însă o problemă științifică. Planeta era uriașă, mult mai mare decât Pământul, totuși gravitația era scăzută și Jan se întrebase cum de avea o atmosferă atât de densă. Îl iscodise pe Vindarten și aflase, așa cum bănuise, că lumea aceea nu era planeta de baștină a Overlorzilor. Ei apăruseră și evoluaseră pe o planetă mult mai mică, colonizând-o ulterior pe aceasta, schimbându-i nu numai atmosfera, ci și gravitația.

Arhitectura Overlorzilor era mohorât de funcțională. Pământeanul nu zări nici un ornament, nimic care să nu servească unui scop, chiar dacă uneori acesta depășea capacitatea lui de înțelegere. Dacă un om al vremurilor medievale ar fi putut vedea orașul acela scăldat în lumina roșie și ființele ce se deplasau prin el, s-ar fi crezut cu siguranță în Iad. Până și Jan, cu toată curiozitatea și detașarea lui științifică, se găsea uneori la limita unei spaime inexplicabile. Absența

unui singur punct de referință familiar poate deveni agasantă chiar și pentru mințile cele mai limpezi și detașate.

Existau apoi multe detalii pe care nu le pricepea și pe care Vindarten nu putea sau nu voia să i le explice. Ce erau luminile străfulgerătoare și formele schimbătoare, lucrurile mișcându-se într-atât de iute prin văzduh încât niciodată nu putea fi sigur de existența lor? Puteau fi ceva uluitor și inspirator de venerație, sau ceva spectaculos dar banal, aidoma reclamelor luminoase de pe vremuri.

Jan înțelese de asemenea că lumea Overlorzilor cuprindea sunete pe care el nu le putea auzi. Ocazional, distingea ritmuri complexe, gonind de-a lungul spectrului auditiv, pentru a dispărea la una din limitele acestuia. Vindarten părea că nu înțelege conceptul lui Jan despre muzică și de aceea nu izbuti să rezolve în chip satisfăcător problema.

Orașul nu era foarte mare; cu siguranță mult mai mic decât Londra sau New York-ul din zilele lor de glorie. După spusele lui Vindarten, existau câteva mii de asemenea așezări răspândite pe planetă, fiecare având un scop precis determinat. Pe Pământ, conceptul cel mai apropiat ar fi fost cel de orășel universitar, cu excepția faptului că gradul de specializare ajunsese mult mai departe. Locul în care se găsea pământeanul se ocupa exclusiv cu studiul raselor străine.

Într-una din primele călătorii în exteriorul odăiței în care locuia Jan, Vindarten îl dusese la muzeu. Pentru tânăr reprezentase un impuls psihologic extrem de util, deoarece se trezise într-un loc al cărui scop îl putea înțelege în totalitate. Exceptând dimensiunile sale, muzeul aducea foarte mult cu unul terestru. Merseseră mult până acolo, cu o platformă uriașă care se mișca aidoma unui piston într-un cilindru vertical de lungime necunoscută. Nu existau comenzi vizibile, iar la începutul și la sfârșitul coborârii sensul accelerației era evident. Probabil că Overlorzii nu-și iroseau pe planetă dispozitivele ce produceau câmpuri compensatore. Jan se întrebase dacă întregul interior al planetei era sfredelit de excavații și de ce limitaseră mărimea orașului prin construcții subterane, în loc să-l extindă spre exterior? Aceasta era o altă problemă ce avea să rămână fără răspuns.

Puteai să-ți petreci toată viața explorând sălile uriașe. Aici se găseau realizările mai multor civilizații decât putea bănui pământeanul. Nu aveau însă timp suficient pentru a vedea totul. Vindarten îl instalase pe o bandă a podelei care, la prima vedere, părea un

desen ornamental. Apoi Jan își amintise că aici nu existau ornamente și, în același moment, ceva invizibil îl apucase ușor, propulsându-l înainte. Trecuseră prin fața vitrinelor gigantice, prin fața unor lumi inimaginabile, cu o viteză de douăzeci-treizeci de kilometri pe oră.

Overlorzii rezolvaseră problema oboselii fizice. Nimeni nu mai era nevoit să meargă pe jos.

Parcurseseră câțiva kilometri când ghidul lui îl apucă din nou și, cu o bătaie a uriașelor sale aripi, îl ridicase din mijlocul forței necunoscute. Înaintea lor se întindea o sală imensă, pe jumătate goală, inundată de o lumină familiară, pe care Jan n-o mai zărise din momentul părăsirii Pământului. Strălucirea era slabă, pentru a nu afecta ochii sensibili ai Overlorzilor, dar era, fără putință de greșeală, a Soarelui. Jan nu crezuse niciodată că ceva atât de simplu și banal i-ar putea deștepta atâta nostalgie.

Deci acolo se găseau exponatele Pământului! Trecuseră la câțiva metri de o machetă superbă a Parisului, de comori de artă din douăsprezece secole, adunate de-a valma, de calculatoare moderne și topoare paleolitice, de receptoare TV și turbine cu abur. Deschiseseră o ușă enormă și intraseră în biroul custodelui pentru Pământ.

Tânărul se întrebase dacă el era primul pământean văzut de acesta, sau dacă fusese vreodată pe Pământ; ori poate era pur și simplu una dintre numeroasele planete de care răspundea și a căror poziție exactă nici măcar n-o cunoștea. În orice caz, nu înțelegea engleza și Vindarten trebuise să joace rolul de translator.

Jan petrecuse câteva ore acolo, vorbind într-un dispozitiv de înregistrat în vreme ce Overlorzii îi arătaseră diferite obiecte terestre. Spre rușinea lui, descoperise că nu putea identifica multe din ele. Ignoranța sa asupra rasei din care făcea parte și a realizărilor ei era uriașă; se întrebase dacă Overlorzii, cu toate superbele lor însușiri mintale, puteau cuprinde într-adevăr întreaga structură a culturii omenești.

La ieșirea din muzeu, Vindarten îl condusese pe alt traseu. Plutiseră din nou, fără efort, prin coridoarele gigantice însă, de data aceea, prin fața lor defilaseră creațiile naturii, nu ale minții. Sullivan, gândise Jan, și-ar fi dat viața să fie aici și să vadă minunile evoluției din o sută de lumi. Dar, își amintise el, Sullivan era probabil mort...

Apoi, fără nici un avertisment, ieșiseră într-o galerie, sus, deasupra unei camere circulare de aproape o sută de metri circumferință.

Ca de obicei, nu exista nici un parapet protector și la început Jan ezitase să se apropie de margine. Vindarten stătea chiar pe muchie, privind calm în jos, de aceea Jan avansase prudent lângă Overlord.

Podeaua se afla doar la douăzeci de metri dedesubt, mult prea aproape. Mai târziu, pământeanul fusese convins că ghidul său nu dorise să-l surprindă și rămăsese complet uluit de reacția lui. Urlase îngrozitor și sărise înapoi, căutând să se ascundă. Abia când ecourile înăbușite ale răcnetului se stinseseră în atmosfera densă, hotărâse să înainteze iarăși.

Bineînțeles, era lipsit de viață – nu cum crezuse în prima clipă de panică, viu și privindu-l. Umplea aproape întreg spațiul circular și lumina rubinie strălucea și scânteia în adâncimile lui de cristal.

Era un ochi gigantic.

— Ce te-a făcut să emiți sunetul acela? întrebase Vindarten.

— Mi-a fost frică, recunoscuse rușinat Jan.

— De ce? Doar nu-ți închipui că aici poate fi vreun pericol?

Omul se întrebase dacă i-ar fi putut explica ce înseamnă o acțiune reflexă, dar se hotărâse să nu încerce.

— Orice lucru cu totul neașteptat este înfricoșător. Până la analizarea unei situații noi, e mai sigur să presupui răul.

Inima continuase să-i bată violent, când privise din nou ochiul monstruos. Desigur, fusese un model mărit, așa cum se proceda cu insectele și microbii din muzeele terestre. Totuși, chiar în momentul întrebării, Jan știuse, cu o siguranță ciudată, că așa ceva putea exista.

Vindarten nu-i spusese mare lucru; nu constituia domeniul lui de activitate și nu-l interesa. Din descrierea Overlordului, Jan izbutise să alcătuiască imaginea unei ființe ciclopice, trăind printre sfărâmăturile asteroidale ale unui soare îndepărtat, cu înălțimea nelimitată de forța gravitației, depinzând pentru hrană și viață de raza și puterea de descompunere a unicului său ochi.

Părea că nu există limită în privința creațiilor Naturii, dacă era silită, și Jan simțise o plăcere irațională, descoperind ceva ce Overlorzii nu încercaseră. Aduseseră un cașalot de pe Pământ, dar se opriseră *aici*.

* * *

Sosise apoi momentul când urcase la nesfârșit, până ce pereții ascensorului trecuseră de la opalescență la o transparență de cristal. Păruse că stă, nesusținut, printre cele mai înalte turnuri ale orașului, cu nimic ferindu-l de abis. Nu simțise însă o amețeală diferită celei dintr-un avion, fiindcă nu exista nici o senzație de contact cu solul îndepărtat.

Se afla deasupra norilor, împărțindu-și cerul cu câteva piscuri din metal sau piatră. Dedesubt, stratul de nori se rostogolea alene, precum un ocean trandafiriu. Pe cer, nu departe de soarele sumbru, existau două luni mititele și palide, iar aproape de centrul discului sângeriu se zărea o umbră mică și neagră, perfect rotundă. Putea fi o pată solară sau altă lună în tranzit.

Jan își plimbase încet privirea pe linia orizontului. Acoperișul de nori se întindea până la marginea planetei uriașe, dar la o distanță greu de apreciat, un petic întunecat putea marca turnurile altui oraș. Îl examinase un timp, apoi își reluase cercetarea atentă.

Când parcursese jumătate din cercul orizontal, văzuse muntele. Nu se afla la orizont, ci *dincolo* de el – un singur pisc ridicându-se desupra marginii lumii, cu pantele inferioare ascunse, așa cum partea cea mai mare a unui aisberg se găsește sub linia de plutire. Încercase să-i aproximeze mărimea, însă nu izbutise. Chiar pe o planetă cu gravitația atât de scăzută, era greu de crezut că pot exista asemenea munți. Oare Overlorzii, se întrebase el, făceau ascensiuni pe pantele acelea, plutind aidoma unor vulturi?

Apoi, încet, muntele începuse să se transforme. La început, avusese un roșu posomorât, aproape sinistru, cu câteva semne vagi, greu de distins, în partea superioară. Tocmai încerca să se concentreze asupra lor, când își dăduse seama că se mișcau...

La început, nu-i venise să creadă. După aceea, se străduise să-și reamintească faptul că prejudecățile nu aveau nici o valoare aici, că nu trebuia să-i permită minții să respingă nici un mesaj adus de simțuri în tainițele creierului. Nu trebuia să înțeleagă, ci doar să observe. Înțelegerea avea să vină mai târziu, sau niciodată.

Muntele – continua să-l numească așa, întrucât nu exista alt cuvânt pe care să-l poată folosi – părea viu. Își amintise de ochiul monstruos din criptă... dar nu, așa ceva era de neconceput. Ceea

ce vedea nu constituia viață organică; ba chiar, bănuise tânărul, nici măcar materie în sensul cunoscut lui.

Roșul cel sumbru se deschisese spre o nuanță mai amenințătoare. Apăruseră dungi viu colorate în galben și, pentru o clipă, lui Jan i se păruse că privea un vulcan revărsând șuvoaie de lavă. Însă șuvoaiele respective, așa cum deducea după petele și împestrițările lor, se deplasau *în sus*.

Apoi, din norii rubinii situați în jurul bazei muntelui se înălțase altceva: un inel uriaș, perfect orizontal și rotund, colorat în nuanța pe care Jan o lăsase atât de departe; poate nici chiar cerurile Pământului n-aveau un azuriu mai frumos. Nu mai văzuse culorile acelea nicăieri în lumea Overlorzilor și simțise un nod în gât, cu gândul la amintirile deșteptate.

Inelul se lărgise pe măsură ce urca. Ajunsese deasupra muntelui și curba exterioară înainta rapid spre tânăr. Era probabil un fel de tornadă, se gândise Jan, un inel de fum aflat deja la mulți kilometri înălțime. Nu zărise însă rotația bănuită și părea că rămâne la fel de solid, în ciuda dilatării.

Umbra lui se ivise cu mult înainte ca inelul însuși să treacă pe deasupra, continuând să se înalțe în spațiu. Îl privise până deveni-se o linie subțire și albastră, greu de urmărit pe cerul roșu. Când dispăruse în cele din urmă, se afla pesemne la multe mii de kilometri depărtare și continua să se extindă.

Privise înapoi către munte. Acesta era acum auriu și lipsit de semne distinctive. Poate fusese numai o impresie – ajunsese să creadă orice – însă părea mai înalt și mai îngust și se rotea aidoma unui vârtej. Abia atunci, încă paralizat și uluit, își amintise de videocameră. O ridicase, îndreptând-o spre fenomenul straniu.

Imediat, Vindarten i se așezase în față. Ferm, acoperise cu palmele obiectivul și-l determinase să coboare aparatul. Jan nu încercase să se împotrivească; ar fi fost inutil, bineînțeles, dar simțise brusc o spaimă teribilă față de spectacolul la care asistase și nu mai dorise să afle nimic despre el.

În celelalte călătorii, Overlordul nu-i interzisese să fotografieze și nici nu refuzase să-i dea explicații. Acum însă, Vindarten petrecu mult timp solicitându-i lui Jan să descrie amănunțit ceea ce observase.

În momentele acelea, Jan își dăduse seama că ochii lui Vindarten văzuseră cu totul altceva; atunci bănuise, întâia oară, că și Overlorzii aveau stăpâni.

*
* *

Acum, revenea acasă, iar teama, uimirea și misterul rămăseseră mult în urmă. Presupunea că se afla pe aceeași navă, deși cu siguranță echipajul era altul. Oricât de lungi le-ar fi fost viețile, era greu de crezut că Overlorzii ar fi dorit să rămână atâta vreme departe de casă, petrecându-și zeci de ani în călătorii interstelare.

Bineînțeles, efectul relativist al timpului acționa în ambele sensuri. Overlorzii îmbătrâneau doar cu patru luni pe durata călătoriei, dar când reveneau acasă, prietenii lor îmbătrâniseră cu optzeci de ani.

Fără îndoială, dacă ar fi dorit, Jan ar fi putut rămâne restul vieții pe planeta Overlorzilor. Însă Vindarten îl prevenise că pentru câțiva ani nu mai erau programate călătorii spre Pământ și-l sfătuise să profite de prima ocazie. Poate Overlorzii înțeleseseră că, deși stătuse destul de puțin timp pe planeta lor, mintea tânărului se apropiase de capătul resurselor. Sau devenise o bătaie de cap inutilă și nu-și mai puteau pierde timpul cu el.

Conta prea puțin acum, când Pământul se afla în fața lui. Mai văzuse imaginea aceea de cel puțin o sută de ori, însă întotdeauna prin ochiul rece și mecanic al camerei de televiziune. În sfârșit, acum se găsea el însuși în spațiu; se desfășura ultimul act al visului său, iar Pământul se rostogolea sub ochii lui, pe eterna orbită.

Secera verde-albastră era în primul pătrar; mai mult de jumătate din discul vizibil rămăsese ascunsă în întuneric. Se zăreau puțini nori, doar câteva petice răzlețite de vânturi. Calota arctică strălucea scânteietor, întrecută însă de reflexiile orbitoare ale Soarelui în nordul Pacificului.

Puteai crede că era o planetă acvatică: emisfera respectivă nu avea nici un petec de pământ. Dintre continente se distingea numai Australia, ca o ceață întunecată, în pâcla atmosferică.

Nava intră în conul uriaș de umbră al Pământului; semiluna strălucitoare se subție, se reduse până la un arc de foc și dispăru. În față se întindeau bezna și noaptea. Lumea dormea.

Abia atunci își dădu seama tânărul că ceva era în neregulă. Sub el se aflau acum continente, dar unde erau salbele strălucitoare de lumini și coloniile de licurici ce indicau orașele Omului? În toată emisfera umbrită, nici o scânteie nu înfrunta bezna. Dispăruseră fără urmă milioane de kilowați care, odată, fuseseră azvârlite cu

nepăsare spre stele. Privea un Pământ ce putea fi asemănător cu cel dinaintea apariției omului.

Nu aceasta era întoarcerea așteptată. Nu putea face nimic altceva decât să privească, în vreme ce în inima lui sporea teama înaintea necunoscutului. Se întâmplase ceva... ceva inimaginabil. Totuși nava coborî într-o curbă lungă, revenind deasupra emisferei însorite.

Nu văzu nimic la aterizare, deoarece Pământul dispăru brusc de pe display, înlocuit de configurații luminoase și lipsite de sens. Când imaginea reapăru, se găseau pe sol. În depărtare se zăreau clădiri uriașe, mașini și un grup de Overlorzi.

De undeva răsună șuierul înăbușit al aerului, atunci când nava egaliză presiunile, apoi zgomotul deschiderii ușilor uriașe. Nu mai așteptă; giganții tăcuți îl priviră, toleranți sau indiferenți, ieșind în fugă din cabina de comandă.

Se afla acasă, sub razele Soarelui său, respirând aerul ce-i înviorase pentru prima oară plămânii. Pasarela era deja coborâtă, dar trebui să aștepte până ce ochii i se acomodară cu lumina.

Lângă un vehicul transportor plin cu lăzi se găsea Karellen, la mică distanță de însoțitorii săi. Jan nu se întrebă cum de-l recunoscuse pe Administrator, nici nu rămase surprins, văzându-l neschimbat. Prezența Overlordului era aproape singurul lucru petrecut așa cum prevăzuse.

— Te așteptam, rosti Karellen.

Capitolul douăzeci și trei

— În primele zile, spuse Karellen, nu era periculos să mergem printre ei. Însă n-au mai avut nevoie de noi. Rolul nostru a luat sfârșit atunci când i-am strâns laolaltă și le-am pus la dispoziție un continent întreg. Privește!

Peretele din fața lui Jan dispăru. Privea în jos, de la o altitudine de câteva sute de metri, spre o regiune împădurită. Iluzia era atât de perfectă încât pe moment simți o ușoară amețeală.

— Asta este după cinci ani, când a început a doua fază.

Sub ei se mișcau siluete și aparatul coborî asupra lor ca o pasăre de pradă.

— O să suferi, continuă Karellen. Nu uita însă că normele tale nu mai sunt valabile. Nu privești copii umani.

Totuși, aceea fu impresia imediată a lui Jan și nici un fel de logică n-o putea înlătura. Puteau fi niște sălbatici, angajați într-un dans ritual. Erau goi și murdari, cu părul lung și încâlcit intrându-le în ochi. După cât își dădea seama, aveau între cinci și cincisprezece ani, deși toți se deplasau cu aceeași viteză, precizie și completă indiferență față de împrejurimi.

Apoi, le zări chipurile. Înghiți un nod și se strădui să nu-și fereas-că privirea. Fețele copiilor erau mai inexpresive decât ale morților, fiindcă până și un cadavru poartă pe trăsăturile sale un mesaj cioplit de dalta timpului, pentru a vorbi atunci când buzele sunt inerte. Acolo însă nu existau mai multe emoții sau sentimente decât pe figura unui șarpe sau a unei insecte. Overlorzii înșiși erau mai umani.

— Cauți ceva ce nu mai există, zise Karellen. Amintește-ți: n-au mai multă individualitate decât celulele corpului tău. Însă laolaltă reprezintă ceva mult mai însemnat decât tine.

— De ce se mișcă așa?

— Noi l-am denumit Dansul Cel Lung, răspunse Overlordul. Știi, ei nu dorm niciodată, iar asta durează de aproape un an. Sunt trei sute de milioane și toți execută aceleași mișcări, pe întregul continent. Am analizat mișcările respective, tiparul lor, dar nu ne-au dezvăluit nimic, poate pentru că vedem doar partea fizică – puținul ce se găsește aici, pe Pământ. Poate că ceea ce noi am numit Overminte îi educă deocamdată, contopindu-i într-o singură unitate înainte de a-i putea absorbi pe de-a întregul în entitatea ei.

— Dar cum se descurcă cu hrana? Și ce se întâmplă dacă nimeresc peste un obstacol: pomi, stânci sau apă?

— Apa nu contează, nu se pot îneca. Atunci când se lovesc de obstacole, uneori se rănesc, dar nu reacționează niciodată. În privința hranei, la început aveau la îndemână fructe și animale mici. Acum au depășit această necesitate, ca și multe altele. În principiu, hrana este o sursă de energie, iar ei au învățat să acceseze surse mult mai mari.

Imaginea tremură, de parcă ar fi trecut un val de căldură. Când redeveni clară, agitația de pe sol încetase.

— Privește, rosti Karellen. Trei ani mai târziu.

Micile creaturi, nejutorate și patetice pentru cineva care nu cunoștea adevărul, stăteau nemișcate în păduri, poiene și câmpii. Aparatul alerga fără oprire de la unul la altul; deja, gândi Jan, chipurile lor tindeau către un tipar comun. Văzuse câteva fotografii făcute prin suprapunerea a zeci de trăsături, pentru a se obține o figură „medie". Rezultatul fusese la fel de lipsit de personalitate ca aici.

Parcă dormeau sau erau în transă. Țineau ochii închiși și nu păreau mai conștienți de cele din jur decât copacii sub care stăteau. Ce gânduri, se întrebă tânărul, străbăteau rețeaua complexă în care mințile lor nu reprezentau decât firele unei uriașe țesături? O țesătură care, înțelesese acum, cuprindea multe lumi și rase, și continua să crească mereu.

Ceea ce urmă se petrecu cu o repeziciune ce surprinse ochiul și ameți mintea. Până atunci, Jan privise un teren mănos, fără nimic aparte, exceptând numeroase statui mici, risipite – deși nu aleatoriu – în lung și lat. În clipa următoare, toți copacii, iarba și creaturile vii ce populaseră ținutul dispăruseră brusc. Rămăseseră doar lacurile neclintite, râurile unduitoare, dealurile cafenii, lipsite acum de pătura verde... și figurile indiferente și tăcute care provocaseră distrugerea.

— De ce-au făcut-o? icni tânărul.

— Poate că prezența altor minți îi distrăgea – chiar și cele rudimentare: ale plantelor și animalelor. Credem că într-o bună zi vor considera că și lumea materială îi distrage la fel de mult. Atunci, cine poate ști ce se va întâmpla? Acum înțelegi de ce ne-am retras după ce ne-am îndeplinit sarcina. Continuăm să încercăm să-i studiem, însă nu intrăm niciodată pe teritoriul lor și nici măcar nu ne trimitem aparatele acolo. Îndrăznim doar să-i observăm din spațiu.

— Asta s-a petrecut acum mulți ani, spuse Jan. Ce s-a întâmplat între timp?

— Foarte puține. De atunci nu s-au mai clintit și nu-i deranjează faptul că este zi sau noapte, iarnă sau vară. Continuă să-și testeze puterile: câteva râuri și-au schimbat cursul, ba chiar unul curge în sens invers. Dar n-au făcut nimic care să pară că ar avea un scop.

— V-au ignorat complet?

— Da, deși nu este surprinzător. Entitatea ale cărei părți au devenit cunoaște totul despre noi. Aparent îi este indiferent dacă încercăm s-o studiem. Când dorește să plecăm, sau are altă sarcină își anunță intențiile în mod foarte evident. Până atunci, vom rămâne aici, pentru ca savanții noștri să acumuleze cât mai multe date.

Deci acesta este sfârșitul omului, își spuse Jan cu o resemnare mai presus de tristețe. Era un sfârșit pe care nu-l întrevăzuse nici un profet, un sfârșit contopind optimismul și pesimismul.

Totuși părea firesc; avea inevitabilitatea sublimă a unei capodopere. Jan văzuse câte ceva din imensitatea uluitoare a universului și acum știa că nu există un loc pentru om. Își dădu seama cât de lipsit de sens – la urma urmei – fusese visul care-l ademenise printre astre.

Drumul spre stele se bifurca în două direcții, dar nici una din ele nu ducea către un țel care să ia în seamă speranțele sau temerile omului.

La capătul unei bifurcații se găseau Overlorzii. Aceștia își păstrau individualitatea, personalitatea; erau conștienți de ei înșiși, iar pronumele „eu" avea un înțeles în graiul lor. Posedau sentimente, unele similare cu cele umane. Însă ajunseseră, înțelese Jan, într-o fundătură din care nu mai puteau evada. Mințile lor erau de zece sau poate de o sută de ori mai puternice decât ale oamenilor. De fapt, nu avea nici o importanță în privința rezultatului final. Erau tot atât de neajutorați, tot atât de copleșiți de inimaginabila complexitate a unei galaxii cu o sută de mii de milioane de sori și a unui univers cu o sută de mii de milioane de galaxii.

Iar la capătul celeilalte bifurcații? Acolo se afla Overmintea, indiferent ce-ar fi însemnat ea, având față de om aceeași relație pe care acesta o avea față de amoebă. Potențial infinită, dincolo de moarte, oare de câtă vreme absorbea rasă după rasă, pe măsură ce se extindea între stele? Avea și ea dorințe și țeluri? Acum înglobase toate realizările rasei umane, ceea ce nu mai însemna o tragedie, ci o împlinire. Miliardele de scântei de conștiință trecătoare

care constituiseră omenirea n-aveau să mai strălucească aidoma unor licurici în noapte. Totuși nu trăiseră zadarnic.

Ultimul act, pricepu pământeanul, nu sosise încă. Putea avea loc peste o zi, sau peste câteva secole. Nici chiar Overlorzii nu știau cu siguranță.

Acum le înțelegea scopurile, înțelegea ceea ce făcuseră cu Omul și de ce continuau să rămână pe Pământ. Simțea umilință față de ei, însă și admirație pentru răbdarea inflexibilă cu care așteptaseră atâta timp.

Nu aflase niciodată întreaga poveste a simbiozei stranii dintre Overminte și slujitorii ei. După spusele lui Rashaverak, în istoria rasei sale Overmintea existase dintotdeauna, deși nu-i utilizase până nu-și dezvoltaseră o civilizație științifică și nu putuseră străbate spațiul pentru a-i îndeplini misiunile.

— Totuși, de ce are nevoie de voi? întrebă Jan. Cu puterile ei extraordinare, cu siguranță poate face orice dorește.

— Nu, răspunse Rashaverak, are limitele ei. Știm că în trecut a încercat să acționeze direct asupra minților altor rase, pentru a le influența dezvoltarea culturală. Întotdeauna, tentativa a eșuat – probabil că efortul este prea mare. Noi suntem intermediarii, paznicii. Sau, ca să folosim una din metaforele voastre, îngrijim câmpul până se pârguiește recolta. Overmintea culege roadele, iar noi plecăm spre altă sarcină. Aceasta este cea de-a cincea rasă căreia i-am urmărit apoteoza. De fiecare dată, învățăm ceva nou.

— Dar nu vă deranjează faptul că îndepliniți rolul unor unelte?

— Relația noastră prezintă unele avantaje. În plus, nici o ființă inteligentă nu este ofensată de inevitabil.

Adevărul respectiv, reflectă Jan cu amărăciune, nu fusese niciodată pe deplin acceptat de omenire. Existau lucruri dincolo de logică, pe care Overlorzii nu le pricepuseră niciodată.

— Pare curios, zise el, că Overmintea v-a ales pe voi să-i îndepliniți ordinele, deși nu dețineți nici măcar urme ale forțelor parapsihice latente în oameni. Cum comunică cu voi și cum vă transmite dorințele ei?

— La întrebarea aceasta nu pot răspunde și nu-ți pot spune nici motivele respective. Poate că într-o zi vei afla câte ceva din adevăr.

Jan căzu o clipă pe gânduri, însă știu că era inutil să persiste în direcția respectivă. Trebuia să schimbe subiectul, sperând că în altă ocazie va mai afla câte ceva.

— Mai există un lucru pe care nu l-ai explicat niciodată, rosti el. Ce s-a întâmplat când rasa voastră a sosit pentru întâia dată pe Pământ, în trecutul îndepărtat? De ce ați devenit pentru noi simbolul răului și al spaimei?

Rashaverak zâmbi. N-o făcea la fel de bine ca și Karellen, dar era o imitație acceptabilă.

— Nimeni n-a ghicit, niciodată, și o să-ți dai seama de ce nu v-am putut spune. Există un singur eveniment care putea avea un asemenea impact asupra omenirii. Iar evenimentul acela nu s-a petrecut în zorii istoriei, *ci chiar la sfârșitul ei.*

— Ce vrei să spui?

— Prima întâlnire între cele două rase s-a petrecut acum o sută cincizeci de ani, când navele noastre au apărut deasupra Pământului, deși desigur vă studiaserăm de multă vreme. Cu toate acestea, v-ați temut de noi și ne-ați recunoscut, așa cum știam că urma să se întâmple. Nu era chiar o amintire. Ai avut deja dovada că timpul este mult mai complex decât și-a imaginat vreodată știința voastră. Amintirea aceea nu provenea din trecut, ci din *viitor* – erau acei ultimi ani când rasa umană știa că totul se terminase. Am făcut tot ce am putut, însă n-a fost un sfârșit ușor. Și pentru că noi apăream acolo, ne-am identificat cu moartea rasei voastre. Da, chiar dacă era un eveniment situat la zece mii de ani în viitor! A fost aidoma unui ecou reflectat în cercul închis al timpului, din viitor în trecut. Să nu-i spunem „amintire", ci „presimțire".

Ideea era greu de asimilat și pentru o clipă Jan se luptă cu ea în tăcere. Totuși era oarecum pregătit; căpătase deja suficiente dovezi că efectul și cauza își puteau inversa ordinea firească.

Exista pesemne o memorie a rasei, cumva independentă de timp. Pentru ea, viitorul și trecutul erau totuna. De aceea, cu mii de ani în urmă, oamenii întrezăriseră deja o imagine distorsionată a Overlorzilor, învăluită într-o ceață de spaimă și teroare.

— Acum înțeleg, rosti ultimul om.

* * *

Ultimul Om! Jan se obișnuia greu cu ideea aceasta. Când plecase în spațiu, acceptase posibilitatea unui exil etern, dar singurătatea nu-l descurajase. Pe măsură ce anii treceau, dorința de a vedea

altă ființă omenească s-ar fi putut să-l copleșească, însă în prezent compania Overlorzilor îl ajuta să-și învingă solitudinea.

Cu zece ani în urmă, mai existaseră oameni pe Pământ, dar erau supraviețuitori degenerați și Jan nu pierduse nimic neîntâlnindu-i. Din motive pe care Overlorzii nu le puteau explica, însă cărora bărbatul le bănuia natura psihologică, nu se mai născuseră copii care să-i înlocuiască pe cei dispăruți. *Homo sapiens* apusese.

Poate că, pierdut într-unul din orașele încă intacte, exista manuscrisul unui Gibbon[12] al ultimelor zile, consemnând sfârșitul rasei umane. Dacă ar fi fost așa, Jan nu era sigur că s-ar fi deranjat să-l citească; Rashaverak îi spusese tot ce dorise să afle.

Cei care nu se sinuciseseră, căutaseră uitarea în activități tot mai febrile, în sporturi violente și riscante, puțin deosebite de niște războaie în miniatură. Pe măsură ce populația se micșorase, supraviețuitorii îmbătrâniți se strânseseră laolaltă, aidoma unei armate înfrânte, în retragere.

Ultimul act, înainte de căderea finală a cortinei, fusese poate luminat cu străfulgerări de eroism și devotament sau întunecat de sălbăticie și egoism. Dacă se sfârșise în disperare sau indiferență, Jan n-avea să afle niciodată.

Existau destule lucruri cu care să-și ocupe timpul. Baza Overlorzilor se afla la un kilometru de o vilă părăsită și Jan petrecu luni de zile ticsind-o cu echipament provenit din cel mai apropiat oraș, situat la vreo treizeci de kilometri depărtare. Zburase până acolo cu Rashaverak, a cărui prietenie o suspecta că nu era pe de-a întregul altruistă. Psihologul Overlord continua să studieze ultimul specimen de *Homo sapiens*.

Orașul fusese probabil evacuat înainte de sfârșit, întrucât clădirile și numeroasele servicii publice continuau să fie funcționale. N-ar fi fost necesară multă muncă pentru pornirea generatoarelor, astfel ca străzile pustii să mai strălucească o dată, cu iluzia vieții. Jan cochetă puțin cu ideea respectivă, apoi o abandonă ca fiind prea morbidă. Nu dorea cu nici un preț să se gândească la trecut.

Acum avea tot ce-i trebuia pentru restul vieții, dar cel mai mult își dorea un pian electric și anumite partituri de Bach. Niciodată nu

---

[12] Edward Gibbon (1737–1794), istoric englez, autor al celebrei lucrări *Istoria declinului și prăbușirii Imperiului Roman*, publicată în șase volume, din 1776 până în 1788 (n. trad.)

avusese suficientă vreme pentru muzică, iar acum dorea să recupereze. Când nu cânta, asculta înregistrări ale unor simfonii și concerte celebre, așa încât vila nu era niciodată tăcută. Muzica devenise talismanul său împotriva singurătății ce avea să-l copleșească, cu siguranță, într-o bună zi.

Adesea făcea plimbări lungi pe dealuri, reflectând la cele petrecute în lunile de când văzuse ultima oară Pământul. Cu optzeci de ani terești în urmă, când își luase rămas bun de la Sullivan, nu bănuise nici o clipă că tocmai se năștea ultima generație a omenirii.

Ce tânăr nesăbuit fusese! Totuși, nu era sigur că-și regreta acțiunea; dacă ar fi rămas pe Pământ, ar fi fost martorul acelor ultimi ani peste care acum timpul trăsese cortina. El sărise însă peste ei, ajungând în viitor, și aflase răspunsuri la întrebări pe care nici un alt om n-avea să le pună. Curiozitatea îi era aproape satisfăcută, deși uneori se întreba de ce mai așteptau Overlorzii și ce se va întâmpla atunci când răbdarea urma să le fie răsplătită.

În majoritatea timpului, cu resemnarea mulțumită ce coboară de obicei asupra omului numai spre sfârșitul unei vieți lungi și bogate, Jan stătea înaintea claviaturii și umplea văzduhul cu acordurile iubitului său Bach. Poate se autoamăgea, poate era o reacție subconștientă a creierului, dar avea impresia că asta dorise să facă dintotdeauna. Ambiția lui secretă îndrăznise în cele din urmă să iasă la lumina conștientului.

Jan fusese întotdeauna un pianist bun... iar acum era cel mai bun pianist din lume.

Capitolul douăzeci și patru

Rashaverak îi comunicase vestea tânărului, însă acesta o bănuise deja. În primele ore ale dimineții îl trezise un coșmar și nu mai putuse adormi. Nu izbutea să-și amintească visul, lucru foarte ciudat, deoarece era convins că orice vis poate fi reamintit dacă, imediat după trezire, te străduiești realmente. Își amintea doar faptul că în vis era iarăși băiețel, pe o câmpie imensă și pustie, ascultând un glas tunător, vorbindu-i într-o limbă necunoscută.

Visul îl tulburase; se întrebase dacă reprezenta primul efect al singurătății asupra psihicului său. Ieșise din vilă, pe pajiștea neîngrijită.

O lună plină scălda peisajul într-o lumină aurie, atât de puternică, încât putea vedea perfect. Cilindrul uriaș și strălucitor al navei lui Karellen se afla înapoia clădirilor bazei Overlorzilor, dominându-le și reducându-le la proporțiile lor pământene. Jan privi nava, încercând să retrăiască emoțiile ce i le trezise odată. Fusese o vreme când ea era un țel de neatins, un simbol a ceea ce nu sperase realmente să obțină. Acum nu mai însemna nimic.

Cât de liniștit era totul! Desigur, Overlorzii nu-și încetaseră permanenta activitate, dar acum nu se zărea nici o mișcare. Putea foarte bine să fie singur pe Pământ... cum era, de altfel, dintr-un anumit punct de vedere. Privi către Lună, căutând o imagine familiară pe care să-și odihnească gândurile.

Zărea mările binecunoscute. Străbătuse patruzeci de ani-lumină în spațiu, totuși nu pășise niciodată pe câmpiile acelea colbuite, aflate la mai puțin de două secunde-lumină. Pentru o clipă, se amuză căutând craterul Tycho. Când îl descoperi, rămase surprins că se afla mult mai departe decât crezuse, de linia centrală a discului. Abia atunci își dădu seama că lipsea ovalul întunecat al Mării Crizelor.

Fața arătată de satelit Pământului nu era cea care privise lumea încă din zorii vieții. Luna începuse să se rotească în jurul axei sale.

Asta însemna un singur lucru. Pe cealaltă emisferă a planetei, în teritoriul pe care-l lipsiseră atât de brusc de viață, *ei* se trezeau din transa cea lungă. Aidoma unui copil care trezindu-se, își întinde brațele pentru a întâmpina ziua, ei își exersau mușchii, jucându-se cu forțele nou descoperite...

*
* *

— Ai ghicit, rosti Rashaverak. Nu mai suntem în siguranță dacă rămânem. Poate că deocamdată ne ignoră, dar nu putem risca. Plecăm imediat ce încărcăm echipamentul, probabil peste două sau trei ore.

Ridică privirea spre cer, temându-se parcă de un alt miracol. Totul era însă liniștit. Luna își oprise rotația și doar câțiva nori goneau purtați de vântul dinspre apus.

— Nu contează prea mult dacă se amuză jucându-se cu Luna, reluă Rashaverak, dar dacă vor începe și cu Soarele? Bineînțeles, vom lăsa aparatele aici, ca să aflăm ce se întâmplă.

— Eu rămân, vorbi brusc Jan. Am văzut destul din univers. Acum mă interesează un singur lucru: soarta planetei mele.

Sub picioare, solul tremură ușor.

— Era de așteptat, continuă pământeanul. Dacă au modificat rotația Lunii, momentul unghiular trebuie să se conserve, așadar Pământul încetinește. Nu știu ce mă intrigă mai mult: *cum* o fac, sau *de ce*?

— Încă se joacă, răspunse Rashaverak. Ce logică există în acțiunile unui copil? Și, în multe feluri, entitatea în care s-a transformat rasa voastră este deocamdată un copil. Încă nu e pregătită să fuzioneze cu Overmintea. Totuși o va face în curând și întregul Pământ îți va aparține.

Nu-și încheie fraza și Jan o sfârși pentru el:

— ...dacă desigur Pământul va continua să existe.

— Îți dai seama de pericol și totuși dorești să rămâi?

— Da! M-am întors acasă acum cinci ani... sau șase. Orice se va întâmpla, n-am nimic de reproșat.

— Sperasem, începu Rashaverak, că vei dori să rămâi. Există ceva ce poți face pentru noi...

*
* *

Lumina Propulsiei Stelare scânteie, apoi se stinse undeva dincolo de orbita lui Marte. De-a lungul drumului aceluia, gândi Jan, călătorise și el, singurul dintre miliardele de oameni care trăiseră și muriseră pe Pământ. Și nimeni n-avea să mai călătorească vreodată pe acolo.

Planeta rămăsese a lui. Tot ce avea nevoie – toate bogățiile râvnite vreodată de cineva – se aflau acum la îndemâna sa, însă nu-l mai interesau. Nu-l mai înspăimânta nici singurătatea planetei pus-

tiite, nici prezența aflată încă acolo, în ultimele clipe înaintea plecării în căutarea viitorului necunoscut. În dezastrul inimaginabil al acelei plecări, Jan nu se aștepta ca el și problemele lui să poată supraviețui mult timp.

Era mai bine așa. Făcuse tot ceea ce dorise să facă, iar continuarea unei vieți lipsite de un țel, pe lumea aceea pustie, ar fi însemnat un sfârșit chinuitor. Ar fi putut pleca împreună cu Overlorzii, dar la ce bun? Știa, așa cum nu mai știuse nimeni, că Administratorul spusese adevărul când declarase: „Stelele nu sunt pentru Om".

Întoarse spatele nopții și intră pe ușa uriașă a bazei Overlorzilor. Mărimea ei nu-l afecta deloc: simpla imensitate nu mai avea nici o putere asupra minții sale. Luminile roșii ardeau, alimentate de energii colosale. De cealaltă parte se aflau mașinării ale căror secrete n-avea să le afle niciodată, abandonate de Overlorzi în retragerea lor. Trecu de ele și urcă treptele foarte înalte spre camera de comandă.

Spiritul extratereștrilor continua să domnească acolo: aparatele lor erau încă vii, îndeplinind ordinele stăpânilor care plecaseră. Ce putea el adăuga, se întrebă Jan, acelor informații transmise deja în spațiu?

Se sui în scaunul uriaș, căutând o poziție cât mai comodă. Microfonul îl aștepta; probabil că îl urmărea și ceva echivalent unei camere TV, dar nu știa de unde anume.

Dincolo de pupitrul cu instrumente lipsite de sens, ferestrele uriașe priveau în noaptea înstelată către o vale, dormind sub razele lunii, și un lanț îndepărtat de munți. Un râu șerpuia prin vale, sclipind pe alocuri, unde lumina izbea vreun vârtej. Totul era extraordinar de liniștit. Așa fusese poate și la nașterea Omului... la fel și acum, la sfârșitul său.

Undeva, la multe milioane de kilometri depărtare, Karellen aștepta. Era curios să te gândești că nava Overlorzilor se îndepărta de Pământ aproape cu aceeași viteză ca și semnalul ce o urma. Aproape, însă nu chiar egală. Avea să fie o cursă lungă, dar cuvintele lui Jan urmau să-l ajungă pe Administrator, achitându-și astfel datoriile.

Câte oare fuseseră plănuite de el, se întrebă Jan, și câte fuseseră improvizații extraordinare? Nu cumva, cu un secol în urmă, Karellen îl lăsase în mod deliberat să plece în spațiu pentru a putea reveni și juca rolul de acum? Nu, părea prea fantastic. Pământeanul era însă convins că Overlordul era implicat într-o urzeală vastă și complicată. Chiar în timp ce servea Overmintea, el o cerceta cu toate instrumentele de care dispunea. Jan bănuia că nu doar simpla

curiozitate științifică îl îndemna pe extraterestru; poate că Overlorzii visau că, într-o bună zi, aveau să evadeze din fundătura aceea, atunci când învățaseră destule despre puterile pe care le slujeau.

Părea greu de crezut că el putea, prin ceea ce urma să facă, să adauge ceva la cunoștințele existente deja. „Povestește-ne ce vezi", îi spusese Rashaverak. „Imaginile văzute de tine vor fi transmise și de aparatele noastre, însă mesajul perceput de creierul tău poate fi diferit și ne poate dezvălui multe lucruri." Ei bine, avea să încerce să facă tot ce putea.

— Deocamdată nimic, începu el. Acum câteva minute am văzut jetul navei voastre dispărând pe boltă. Luna a trecut de fază plină și aproape jumătate din fața ei cunoscută este îndreptată spre Pământ... dar cred că știți deja asta.

Se opri, simțindu-se puțin stânjenit. Ceea ce făcea era ridicol, ba chiar puțin absurd. Se afla în momentul culminant al istoriei și se comporta aidoma unui crainic radiofonic la un meci de box, sau la o cursă. Apoi înălță din umeri și abandonă gândul. Presupunea că banalul nu lipsise din nici un moment măreț și, cu siguranță, numai el îi putea remarca prezența aici.

— În ultima oră am înregistrat trei cutremure slabe, continuă tânărul. Controlul lor asupra rotației Pământului este extraordinar, dar nu perfect... Știi, Karellen, o să-mi vină foarte greu să spun ceva care să nu fi fost deja transmis de aparatura voastră. Ar fi fost mai bine dacă mi-ai fi sugerat la ce mă pot aștepta și cam la ce intervale de timp au loc principalele transformări. Dacă nu se petrece nimic, voi reveni peste șase ore, așa cum am stabilit...

Hei! Pesemne v-au așteptat să plecați. Începe să se întâmple ceva. Stelele pălesc, ca și cum bolta este acoperită foarte repede de un nor imens. De fapt, nu-i un nor. Are un fel de structură... disting o rețea neregulată de linii și dungi, schimbându-și permanent pozițiile. Stelele par prinse în plasa unui păianjen fantomă.

Întreaga rețea a început să strălucească, să pulseze cu lumină, parcă ar fi vie. Presupun că este vie... sau există ceva superior vieții, așa cum viața e superioară lumii anorganice?

Lumina se deplasează în alt sector al cerului... așteaptă o clipă, până ajung la cealaltă fereastră.

Da, trebuia să fi bănuit! Spre vest, la orizont, se înalță o coloană arzătoare, uriașă, aidoma unui copac de foc. Este foarte departe și cred că știu de unde se ridică: *ei* sunt, în sfârșit, pe cale de a deveni

parte a Overminții. Experimentele au luat sfârșit; abandonează ultimele rămășițe ale materiei.

Pe măsură ce focul se înalță dinspre pământ, rețeaua devine mai puțin cețoasă. Pe alocuri, pare chiar solidă, deși stelele strălucesc slab prin ea.

Acum îmi dau seama. Nu este chiar la fel, dar ceea ce am văzut ridicându-se deasupra planetei voastre, Karellen, semăna mult cu asta. Făcea parte din Overminte? Cred că mi-ați ascuns adevărul, ca să n-am idei preconcepute și să fiu un observator obiectiv. Sunt curios ce vă arată aparatele. Aș compara imaginile lor cu ceea ce văd eu!

Așa vă vorbește și vouă, Karellen, în astfel de culori și forme? Îmi amintesc displayurile din nava voastră și desenele brăzdându-le întruna, într-un limbaj vizual pe care ochii voștri îl pot descifra.

Acum seamănă cu perdelele unei aurore boreale, dansând și sclipind printre stele. Sunt sigur că asta este: o gigantică furtună aurorealã. Întregul peisaj e luminat... e mai luminos decât ziua... roșu, auriu și verde se urmăresc pe cer... oh, e mai presus de cuvinte, ce păcat că le pot vedea numai eu... nicicând n-am gândit asemenea culori...

Furtuna se stinge acum, dar rețeaua cețoasă n-a dispărut. Cred că aurora a fost doar un efect secundar al energiilor eliberate acolo, la frontierele spațiului...

O clipă: am observat altceva. *Greutatea mea se micșorează.* Ce-nseamnă asta? Am dat drumul unui creion... cade încet. Se întâmplă ceva cu gravitația... Afară e un vânt puternic, în vale zăresc copacii încovoindu-se.

Desigur; atmosfera se pierde. Lemne și pietre se înalță spre cer... parcă Pământul însuși ar vrea să-i urmeze în spațiu. A apărut un nor gigantic de praf, mânat de vijelie. Este tot mai greu să văd... poate se va limpezi și-mi voi da seama ce se întâmplă.

Da... așa-i mai bine! A dispărut orice obiect care putea fi urnit, iar norii de praf s-au risipit. Mă întreb cât va mai rezista clădirea? E și mai greu de respirat... trebuie să încerc să vorbesc mai rar.

Acum pot vedea iarăși limpede. Coloana arzătoare este tot acolo, însă se reduce, îngustându-se: arată ca pâlnia unei tornade retrăgându-se între nori. Și... oh, e greu de descris, dar m-am simțit înconjurat de un ocean de emoții. Nu erau bucurii sau triste ți, ci aveau un sens de împlinire, de realizare. A fost imaginația mea sau a venit din exterior? Nu știu.

Iar acum, *asta* nu poate fi tot imaginația, simt lumea pustie. Înfiorător de pustie! Parcă aș asculta la un aparat de radio care a amuțit brusc. Cerul este iarăși limpede: rețeaua cețoasă a dispărut. Spre ce lume se va îndrepta, Karellen? Tu vei continua să fii acolo, slujind-o?

Curios, împrejurul meu totul a rămas neschimbat. Nu știu de ce, dar crezusm că...

Jan se opri. Pentru o clipă se strădui să-și găsească cuvintele, apoi închise ochii, căutând să-și recapete controlul. Acum nu mai putea fi vorba de teamă sau panică; avea de îndeplinit o datorie – față de Om și față de Karellen.

Începu să vorbească încet, parcă trezindu-se din vis:

— Clădirile din jurul meu, solul, munții... totul e transparent... *pot vedea prin ele*. Pământul se dizolvă... Greutatea mea este aproape inexistentă. Ai avut dreptate: au terminat cu joaca.

Cred că mai sunt doar câteva secunde. Munții se topesc ca niște nori de fum. Adio, Karellen, Rashaverak – îmi pare rău pentru voi. Deși nu pot înțelege, am văzut ce a devenit rasa mea. Tot ceea ce am înfăptuit s-a dus acolo sus, printre stele. Poate că asta încercau să transmită vechile religii. Ele au înțeles greșit: considerau omenirea extrem de importantă, deși suntem o rasă printre... *voi* știți câte? Totuși acum am devenit ceva ce voi nu veți putea fi niciodată!

A pierit și râul. Cu toate acestea, nici o schimbare pe cer. Abia mai pot respira. Curios cum Luna continuă să strălucească acolo sus! Mă bucur că au lăsat-o, dar va fi singură acum...

Lumină! De *sub* mine... din interiorul Pământului... strălucind în sus, prin piatră, prin sol, totul... e tot mai intensă, mai intensă, orbitoare...

* * *

Într-o explozie tăcută de lumină, miezul Pământului își eliberă energiile acumulate. Pentru scurt timp, undele gravitaționale traversară dus și întors Sistemul Solar, modificând foarte puțin orbitele planetare. După aceea, ceilalți copii ai Soarelui își reluară potecile străvechi, așa cum un lemnișor, plutind pe un iaz liniștit, călărește micile valuri create de undele apărute în urma căderii unei pietre.

Din Pământ nu mai rămăsese nimic. *Ei* sorbiseră ultimii atomi ai substanței sale. Planeta îi hrănise în momentele culminante ale uluitoarei lor metamorfoze, așa cum hrana înmagazinată într-un bob de grâu alimentează firicelul plantei ce se înalță spre Soare.

*
* *

La șase mii de milioane de kilometri dincolo de orbita lui Pluto, Karellen stătea înaintea unui ecran ce se întunecase brusc. Înregistrarea era completă, misiunea terminată; se îndrepta către lumea pe care o părăsise cu atâta timp în urmă. Era împovărat de greutatea secolelor și de o mâhnire pe care n-o putea alunga nici o rațiune. Nu jelea Omul; tristețea era pentru rasa lui, de-a pururi oprită de la împlinire prin forțe pe care nu le putea învinge.

Cu toate realizările sale, se gândi Karellen, cu toate că stăpânea universul fizic, seminția lui nu era cu nimic superioară unui trib ce-și desfășurase întreaga existență pe o câmpie netedă și colbuită. În depărtare se înălțau munții unde dăinuia frumusețea și puterea, unde tunetul se rostogolea deasupra ghețarilor, iar aerul era limpede și tăios. Acolo soarele continua să strălucească, acoperind piscurile de glorie, în vreme ce ținutul de dedesubt era scufundat în beznă. Iar ei puteau doar să privească și să se minuneze; nu puteau escalada niciodată înălțimile acelea.

Totuși, Karellen știa, aveau să încerce până în ultima clipă, aveau să-și aștepte destinul, fără să dispere. Continuau să slujească Overmintea pentru că nu exista alternativă, dar chiar și în aservirea aceea n-aveau să-și piardă sufletele.

Displayul uriaș fulgeră pentru o clipă cu o lumină rubinie, sumbră; fără un efort conștient, Overlordul citi mesajul liniilor schimbătoare. Nava părăsea granițele Sistemului Solar; energiile ce alimentaseră Propulsia Stelară se retrăgeau rapid. Își încheiaseră misiunea.

Karellen ridică mâna și imaginea se schimbă. În centrul ecranului strălucea o singură stea; de la distanța aceea, nimeni nu putea spune dacă Soarele avusese vreodată planete, sau că una dintre ele era acum pierdută. Karellen privi mult timp peste hăul ce se lărgea rapid, în vreme ce nenumărate amintiri îi treceau prin mintea sa vastă și întortocheată. Într-un rămas bun tăcut, îi salută pe oamenii pe care-i cunoscuse, indiferent dacă îl împiedicaseră sau îl ajutaseră în misiunea lui.

Nimeni nu îndrăzni să-l deranjeze sau să-i întrerupă gândurile; și brusc, întoarse spatele Soarelui care se micșora.

NUVELE

din volumul „Expediția spre Pământ“

1. AL DOILEA RĂSĂRIT

— Uite-i, rosti Eris, ridicându-și membrele anterioare și întorcându-se pentru a privi în jos, spre valea cea lungă.

Pentru o clipă, uitase de durere și de amărăciune, astfel încât până și Jeryl, a cărei minte era mai acordată cu mintea lui decât cu a oricărei alte ființe, de-abia ar fi putut să le detecteze. Exista chiar și o nuanță de blândețe, trăsătură ce reamintea teribil de mult de acel Eris pe care-l cunoscuse în zilele dinaintea Războiului – vechiul Eris, care acum părea îndepărtat și pierdut, de parcă ar fi zăcut alături de toți ceilalți, pe câmpie.

Un talaz întunecat urca prin vale, descriind o mișcare ciudată, ezitantă, făcând pauze neregulate, urmate de zvâcniri bruște. Avea marginile tivite cu auriul paznicilor atheleni, atât de teribil de puțini în comparație cu masa neagră a prizonierilor. Erau însă suficienți pentru a îndeplini sarcina ce le revenea; trebuiau doar să îndrume fluviul orb pe făgașul său nesigur. Cu toate acestea, la vederea atâtor mii de dușmani, Jeryl se pomeni tremurând și, instinctiv, se apropie de tovarășul ei, blana argintie atingând-o pe cea de aur. Eris nu dădu nici un semn că ar fi înțeles sau măcar că ar fi observat gestul.

Spaima dispăru pe măsură ce Jeryl văzu cât de lent se deplasa valul întunecat. I se spusese la ce să se aștepte, totuși realitatea era mult mai teribilă decât tot ce-și imaginase. Odată cu apropierea captivilor, ura și amărăciunea i se șterseră din minte, fiind înlocuite de compasiune. Nimeni din rasa ei nu mai trebuia să se teamă de hoarda dezorientată și nătângă ce era călăuzită, prin strâmtoare, în valea pe care n-avea s-o mai părăsească nicicând.

Paznicii nu făceau altceva decât să-i mâne pe prizonieri prin strigăte de încurajare lipsite de noimă, semănând întrucâtva cu vorbele adresate de doici pruncilor prea fragezi pentru a le simți gândurile. Oricât s-ar fi străduit, Jeryl nu putea deslușI nici urmă de rațiune în vreuna dintre miile de minți care treceau atât de aproape de ea.

Lucrul acesta îi reaminti, mult mai clar decât orice altceva, de măreția victoriei... dar și de cea a înfrângerii. Mintea ei era îndeajuns de sensibilă pentru a detecta primele gânduri temătoare ale copiilor, oscilând la marginea conștiinței. Dușmanii învinși nu mai erau nici măcar copii, ci prunci cu trupuri de adulți.

Acum, puhoiul trecea la doar câțiva metri. Pentru întâia oară, Jeryl își dădu seama cât de mari erau mithranenii în comparație cu neamul ei și cât de minunat sclipea lumina sorilor gemeni pe mătasea întunecată a corpurilor lor. La un moment dat, un specimen magnific, ridicându-se cu un cap deasupra lui Eris, se desprinse din rând și veni greoi către ei, oprindu-se la câțiva pași. Apoi se ghemui precum un copil pierdut și înspăimântat și începu să-și miște șovăielnic capul superb dintr-o parte în alta, căutând parcă ceva, fără să știe exact ce anume. Pentru o clipă, ochii mari și goi poposiră pe chipul lui Jeryl. Ea știa că pentru mithraneni era la fel de frumoasă ca și pentru propria-i rasă – numai că trăsăturile inexpresive nu dezvăluiră nici un licăr de emoție și nici capul nu-și încetă permanenta mișcare întrebătoare, lipsită de țintă. În scurt timp, apăru un paznic nervos, ce împinse prizonierul înapoi printre tovarășii lui.

— Hai să plecăm! se rugă Jeryl. Nu mai vreau să văd. De ce m-ai adus aici?

Ultimul gând fusese încărcat de reproș.

Eris porni să urce pantele ierboase în salturi uriașe, pe care ea nici măcar nu spera să le imite, dar în timp ce se mișca, mintea lui îi răspunse. Gândurile continuau să-i fie blânde, deși durerea dinapoia lor era prea intensă pentru a putea fi tăinuită.

— Vreau ca toți, chiar și tu, să vadă ce a trebuit să facem pentru a câștiga Războiul. Atunci poate că nu va mai exista așa ceva, cât timp vom trăi.

O aștepta pe coama dealului, netulburat de violența nebunească a ascensiunii sale. Valul de prizonieri se găsea acum mult prea jos ca să poată fi distinse amănuntele înaintării chinuitoare. Jeryl se opri alături de el și începu să pască vegetația firavă. Treptat, își revenea din șoc.

— Ce se va întâmpla cu ei? întrebă brusc, încă urmărită de amintirea superbului gigant lipsit de minte ce începea o captivitate pe care n-avea s-o înțeleagă niciodată.

— Pot fi învățați să se hrănească, spuse Eris. Hrana din vale le ajunge pentru o jumătate de an, după care îi vom mâna mai departe.

O să fie împovărător pentru resursele noastre, dar avem o obligație morală, ce a fost consemnată drept clauză în tratatul de pace.

— Nu pot fi vindecați niciodată?

— Nu. Mințile lor au fost complet distruse. Așa vor rămâne până la moarte.

Urmă o tăcere prelungă. Jeryl își lăsă privirea să rătăcească peste colinele ce unduiau lin până la țărmul oceanului. Între ele rămâneau spații goale, prin care putea întrezări îndepărtata linie albastră ce marca oceanul, apa misterioasă și de netrecut. Azurul acesteia urma în curând să se întunece fiindcă soarele orbitor de alb apunea și în scurt timp avea să rămână doar discul roșu, de sute de ori mai mare, însă luminând mult mai puțin decât tovarășul său.

— Cred că n-am avut de ales, zise în cele din urmă Jeryl.

Vorbea mai degrabă pentru sine, totuși lăsă destule gânduri să-i scape pentru a fi auzite de Eris.

— I-ai văzut, replică el scurt. Erau mai mari și mai puternici decât noi. Chiar dacă-i depășeam ca număr, ne-am fi aflat în impas – în cele din urmă, cred că ne-ar fi înfrânt. Procedând așa cum am făcut, am salvat câteva mii de la moarte... sau de mutilare.

Tonul amar îi revenise și Jeryl nu îndrăzni să-l privească. Își ecranase adâncurile minții, dar ea știa că gândurile lui se învârteau în jurul ciotului de fildeș de pe frunte. Cu excepția părții finale, în Război se întrebuințaseră doar două tipuri de arme: copitele tăioase ca lamele ale micuților și aproape inutilelor membre anterioare și coarnele de unicorni. Eris n-avea să mai poată lupta niciodată cu una dintre aceste arme, și din pierderea aceea izvora o mare parte a durității posace care, uneori, îl făcea să-i rănească chiar și pe cei ce-l iubeau.

Eris își fixase o întâlnire aici, deși Jeryl nu avea habar despre cine putea fi vorba. Știa prea bine că nu trebuia să-l tulbure când era mohorât, așa că rămase tăcută lângă el, umbrele lor contopindu-se și alungindu-se hăt departe, pe coama dealului.

Jeryl și Eris proveneau dintr-o rasă care, în cadrul loteriei Naturii, fusese mai norocoasă decât altele, fiind lipsită totuși de una dintre cele mai importante trăsături. Aveau corpuri și minți puternice și trăiau pe o planetă temperată și fertilă. Conform criteriilor umane, arătau ciudat, fără să fie respingători. Trupurile lor zvelte, acoperite cu blană, se îngustau spre partea posterioară, terminându-se cu un singur membru, uriaș, cu care se puteau deplasa prin salturi lungi

de zece metri. Cele două membre anterioare erau mult mai mici, slujind doar pentru sprijin și echilibru. Se încheiau prin copite ascuțite ce puteau fi ucigașe în luptă, dar nu aveau altă utilitate.

Atât athelenii, cât și rudele lor, mithranenii, posedau puteri mintale ce le permiseseră să dezvolte o matematică și o filozofie extrem de avansate; cu toate acestea, nu aveau absolut nici un control asupra lumii fizice. Locuințele, uneltele, îmbrăcămintea – mai exact toate obiectele materiale – le erau complet necunoscute. Pentru rasele care posedau mâini, tentacule sau alte mijloace de manipulare, cultura lor ar fi părut incredibil de limitată; grație însă adaptabilității minții și puterii banalităților, ei își dădeau seama rareori de acest handicap și nu-și puteau imagina alt mod de viață. Era firesc să rătăcească în turme mari pe câmpiile mănoase, oprindu-se în locurile cu hrană abundentă și să plece mai departe după ce nu mai rămânea nimic. Traiul nomad le oferise îndeajuns timp pentru filozofie și unele arte. Deocamdată, puterile telepatice nu ajunseseră să-i lipsească de exprimarea prin viu grai; totodată, ei dezvoltaseră o muzică vocală complexă și o coregrafie și mai rafinată. Mândria lor cea mai mare o constituia însă domeniul gândirii: vreme de mii de generații, își trimiseseră mințile să rătăcească prin infinitățile cețoase ale metafizicii. Despre **fizică**, sau despre alte științe materiale, ei nu știau nimic... acestea nici măcar nu existau pentru ei.

— Vine cineva, zise brusc Jeryl. Cine-i?

Eris nu se sinchisi să se uite, dar în răspunsul lui se simți o undă de încordare:

— Aretenon. I-am acceptat invitația de a ne întâlni aici.

— Mă bucur. Cândva, ați fost prieteni foarte buni... cearta voastră m-a afectat.

Eris râcâi solul cu copita, așa cum făcea atunci când era stânjenit ori neliniștit.

— Mi-am pierdut cumpătul când m-a părăsit în timpul celei de-a cincea bătălii a Câmpiei. Desigur, pe atunci nu știam de ce trebuia să plece.

Ochii lui Jeryl se dilatară brusc de uimire și înțelegere.

— Vrei să zici... că a avut o legătură cu Nebunia și cu felul cum s-a sfârșit Războiul?

— Da. Foarte puțini cunoșteau mai multe lucruri despre minte decât el. Nu știu care i-a fost rolul, dar trebuie să fi fost unul important. Nu cred însă că ne va spune vreodată totul...

Aflat încă la o distanță considerabilă, Areteron urca dealul în zig-zag, prin salturi mari. În scurt timp, ajunse lângă cei doi și, instinctiv, își plecă fruntea pentru a atinge cornul lui Eris, în gestul universal al salutului. Se opri apoi, teribil de stânjenit – și urmă o pauză stingheritoare, până ce Jeryl îl salvă cu câteva remarci convenționale.

Când Eris vorbi, Jeryl simți cu ușurare plăcerea evidentă pe care el o încerca la revederea prietenului său, prima de la despărțirea lor furtunoasă în toiul Războiului. Ultima ei întâlnire cu Aretenon se petrecuse și mai de mult, de aceea fu surprinsă să vadă cât de mult se schimbase. Era considerabil mai tânăr decât Eris... însă nimeni n-ar fi ghicit-o acum. Pe alocuri, blana lui, cândva aurie, se întunecase odată cu vârsta și, într-o scânteiere a vechiului său umor, Eris observă că în curând nimeni n-avea să-l mai poată deosebi de un mithranean.

Aretenon surâse.

— Așa ceva mi-ar fi fost de folos în ultimele săptămâni. Tocmai le-am străbătut țara, ajutând la strângerea Rătăcitorilor. Noi nu eram foarte populari, după cum poate vă închipuiți. Dacă ar fi știut cine sunt, probabil că nu m-aș mai fi întors viu... în ciuda armistițiului.

— Nu-i așa că n-ai fost tu principalul responsabil pentru Nebunie? întrebă Jeryl, incapabilă să-și înfrâneze curiozitatea.

Pentru o clipă, avu senzația că în jurul minții lui Aretenon se ridicară niște pâcle groase, protectoare, ascunzându-i toate gândurile de lumea exterioară. După aceea, răspunsul sosi, dar, fapt straniu, părând înăbușit, transmis de la o depărtare neobișnuită în contactul telepatic.

— Nu, n-am fost eu conducătorul. Dar între mine și... el n-au existat decât alții doi.

— Firește, interveni Eris nerăbdător, eu sunt un simplu ostaș și nu înțeleg toate lucrurile acestea. Totuși, mi-ar face plăcere să știu cum anume ați făcut-o. Evident, nici Jeryl și nici eu n-am spune nimănui cele aflate.

Din nou, același văl se lăsă peste gândurile lui Aretenon, apoi se ridică extrem de puțin.

— Nu sunt prea multe lucrurile pe care am voie să vi le destăinui. După cum știi, Eris, am fost dintotdeauna interesat de minte și de felul cum lucrează ea. Mai ții minte jocurile noastre din copilărie, când încercam să-ți descopăr gândurile, iar tu te străduiai să mă

oprești? Și cum, uneori, te făceam să acționezi împotriva voinței tale?

— Continui să cred, ripostă celălalt, că n-ai fi putut face asta unui străin și că, în realitate, eu cooperam în mod inconștient.

— Era adevărat atunci... dar situația s-a schimbat. Dovada se află acolo jos, în vale.

Arătă spre ultimii mithraneni mânați de paznici. Valul întunecat aproape trecuse și în curând intrarea văii urma să fie închisă.

— Pe măsură ce am crescut, continuă Aretenon, am petrecut tot mai mult timp examinând căile minții și încercând să descopăr de ce unii dintre noi ne pot cunoaște atât de ușor gândurile, în vreme ce alții n-o pot face niciodată, fiind nevoiți să rămână de-a pururi izolați și singuri, condamnați la o comunicare prin sunete sau gesturi. Și m-au mai fascinat acele puține minți care sunt în totalitate rătăcite, astfel încât posesorii lor par mai prejos decât niște copii.

Începerea Războiului m-a silit să-mi abandonez studiile. Apoi, după cum știi, am fost chemat pe neașteptate în timpul celei de-a cincea bătălii. Nici chiar acum nu știu cu certitudine cine a fost responsabil pentru asta. M-au dus într-un loc situat la mare depărtare de aici, unde am găsit un grup mic de gânditori, în majoritate cunoscuti mie.

Planul era simplu... și în același timp teribil. Încă de la începuturile rasei noastre, se știa că două sau trei minți legate laolaltă puteau fi folosite pentru a controla altă minte, **dacă aceea era de acord**, în felul în care eu obișnuiam să te manipulez odinioară. Din cele mai vechi timpuri, această putere s-a folosit în scopuri terapeutice. Acum am stabilit s-o utilizăm pentru a distruge...

Existau însă două dificultăți principale. Una era legată de acea ciudată limitare a puterilor noastre telepatice normale – faptul că, exceptând cazuri izolate, putem contacta la distanță doar **pe cineva cunoscut**, comunicarea cu străinii având loc numai în prezența lor.

A doua problemă, și cea mai dificilă, se referea la necesitatea comasării mai multor minți. Până atunci, niciodată nu putuseră fi cuplate mai mult de două sau trei. Modul în care am reușit constituie principalul nostru secret – ca întotdeauna, după ce s-a realizat, pare un lucru extrem de ușor; iar după ce am început, a fost mai simplu decât ne așteptaserăm. Două minți înseamnă mai mult decât dublarea capacității uneia singure, iar trei întrec cu mult triplarea uneia.

Relația matematică exactă este interesantă... Știi cât de rapid crește numărul de posibilități în care poate fi aranjat un grup de obiecte odată cu creșterea mărimii grupului? Ei bine, în acest caz exista o relație similară.

Astfel, în cele din urmă, am obținut Mintea Compusă. La început, era instabilă și o puteam menține doar câteva secunde. Ea necesita o încordare extraordinară a resurselor noastre mintale – chiar și acum, o putem păstra numai timp de... în tot cazul, suficient.

Desigur, toate experimentele s-au desfășurat în cel mai desăvârșit secret. Dacă noi puteam face asta, atunci și mithranenii erau capabili de așa ceva, fiindcă mințile lor sunt la fel de bune ca ale noastre. Capturaserăm o serie de prizonieri dintre ei și i-am utilizat în experiențe.

Pentru o clipă, vălul ce ascundea gândurile intime ale lui Aretenon păru să tremure și să se destrame, apoi acesta își recăpătă controlul de sine.

— Aceea a fost partea cea mai neplăcută. Era destul de rău să trimiți nebunia într-un tărâm îndepărtat, însă infinit mai teribil atunci când zăreai cu propriii ochi efectele faptelor tale.

După ce ne-am perfecționat tehnica, am făcut primul test la mare depărtare. Victima noastră era cineva pe care unul dintre prizonieri – a cărui minte o stăpâneam – îl cunoștea atât de bine încât îl puteam identifica în mod complet, și astfel distanța nu mai reprezenta o problemă. Experimentul a fost încununat de succes și nimeni nu ne-a suspectat implicarea.

Nu l-am mai repetat până când n-am fost siguri că atacul nostru avea să fie atât de copleșitor încât urma să pună capăt Războiului. Utilizând mințile prizonierilor, am identificat cam douăzeci de mithraneni, prietenii și rudele acestora, mergând până la ultimul detaliu, astfel încât îi puteam distruge cu ușurință. Pe măsură ce mințile lor au căzut sub atacurile noastre, ele ne-au oferit amănunte despre altele, și astfel puterea ne-a sporit. Am fi putut realiza distrugeri mult mai mari, însă nu ne-am atins decât de masculi.

— Să fi fost acesta un lucru atât de milostiv? întrebă cu amărăciune Jeryl.

— Poate că nu, dar trebuie neapărat amintit în favoarea noastră. Ne-am oprit de îndată ce dușmanii au solicitat pace și, întrucât doar noi știam ce se petrecuse, ne-am dus în țara lor pentru a limita, în măsura posibilităților, dezastrul produs. De altfel, acesta n-a fost prea mare...

Se lăsă o tăcere prelungă. Valea era pustie acum, iar soarele alb apusese. Un vânt rece sufla peste dealuri, trecând mai departe, fără a putea fi urmat de nimeni, peste oceanul inaccesibil.

Apoi Eris vorbi, gândurile sale aproape șoptind în mintea lui Aretenon:

— N-ai venit doar ca să-mi povestești toate astea, nu-i așa? Mai e și altceva.

Nu fusese o întrebare, ci o afirmație.

— Da, încuviință Aretenon, îți aduc un mesaj – unul care te va surprinde destul de mult. Este din partea lui Therodimus.

— Therodimus! Crezusem...

— Crezuseși că e mort, sau și mai rău: trădător. Nu este nici una, nici alta, deși în ultimii douăzeci de ani a trăit în teritoriul dușmanilor. Mithranenii l-au tratat la fel ca noi și i-au oferit tot ceea ce avea nevoie. I-au recunoscut capacitățile minții – mai mult, chiar pe durata Războiului, nimeni nu s-a atins de el. Acum dorește să te revadă.

Indiferent ce ar fi simțit Eris la auzul veștilor despre vechiul său profesor, el nu-și trădă în nici un fel sentimentele. Poate că-și reamintea de anii tinereții, când Therodimus jucase, în modelarea minții sale, un rol mai mare decât orice alt individ. Gândurile îi erau însă ferecate înaintea lui Aretenon, și chiar a lui Jeryl.

— Ce a făcut în tot acest timp? întrebă el în cele din urmă. Și de ce dorește să mă vadă acum?

— Este o poveste lungă și complicată, zise Aretenon. Trebuie să-ți mărturisesc însă că Therodimus a făcut o descoperire aproape la fel de remarcabilă ca a noastră... ba chiar s-ar putea să aibă consecințe mai importante.

— Descoperire? Ce fel de descoperire?

Aretenon nu răspunse imediat, ci privi gânditor în lungul văii. Paznicii reveneau; numai câțiva aveau să rămână, ca să se ocupe de eventualii prizonieri rătăciți.

— Eris, începu el, tu cunoști istoria noastră în aceeași măsură ca mine. Considerăm că pentru a ajunge la actualul nivel de dezvoltare a fost necesar cam un milion de generații... iar asta-i o durată uriașă de timp! Aproape tot progresul pe care l-am înregistrat s-a datorat puterilor noastre telepatice. Fără ele, ne-am deosebi prea puțin de celelalte animale, care au atâtea asemănări, de neînțeles, cu noi. Suntem foarte mândri de filozofia și matematica pe care le-am inventat, de muzică și dans... Și totuși, te-ai gândit vreodată

că s-ar putea să existe și alte direcții de dezvoltare culturală la care nici măcar n-am visat? **Că în univers s-ar putea să existe și alte forțe decât cele mintale?**

— Nu înțeleg ce vrei să spui, replică Eris.

— Este greu de explicat și nici nu voi încerca s-o fac. Nu vreau decât să-ți spun următoarele: Îți poți da seama cât de jalnic este controlul pe care-l exercităm asupra lumii exterioare și cât de inutile sunt în realitate membrele noastre? Nu... nu poți, fiindcă n-ai văzut lucrurile văzute de mine. Poate însă asta te va face să pricepi.

Configurația gândurilor lui Aretenon se modulă brusc într-o cheie minoră.

— Îmi amintesc cum, odată, am dat peste un mal acoperit de flori minunate dar ciudat alcătuite. Am dorit să văd cum erau în interior, așa că am căutat să desfac una, ținând-o între copite și trăgând de ea cu dinții. M-am străduit din nou și din nou...însă n-am izbutit. În cele din urmă, pe jumătate înnebunit de furie, am călcat în picioare florile acelea, amestecându-le cu țărâna.

Jeryl putea simți nedumerirea din mintea lui Eris, dar își dădea seama că acesta era interesat și doritor să afle mai multe.

— Am încercat și eu asemenea sentimente, încuviință Eris. Dar ce putem face? Și, la urma urmelor, este cu adevărat important? În acest univers există multe lucruri bune care nu sunt tocmai așa cum le-am dori noi.

Aretenon zâmbi.

— Adevărat. Totuși, Therodimus a găsit o cale de a modifica situația. Vrei să vii și să te întâlnești cu el?

— Trebuie să fie o călătorie lungă...

— E cam douăzeci de zile distanță, și va fi nevoie să trecem un râu.

Jeryl îl simți pe Eris cutremurându-se. Athelenii detestau apa din simplul și decisivul motiv că aveau oasele prea grele pentru a înota – de aceea, se înecau imediat.

— Locuiește în teritoriul dușman... iar mithranenii nu vor fi încântați de prezența mea...

— Ba te respectă. Faptul de a te duce acolo poate fi chiar o idee foarte bună... un gest de prietenie.

— Dar e nevoie de mine aici!

— Îți dau cuvântul meu că nici una dintre activitățile tale de aici nu-i atât de importantă ca mesajul pe care Therodimus îl are pentru tine... și pentru întreaga lume.

Eris își ascunse gândurile câteva clipe, apoi le descoperi scurt:
— O să meditez la propunerea ta.

*
* *

În mod surprinzător, Aretenon vorbi foarte puțin în numeroasele zile ale călătoriei. La răstimpuri, Eris îi testa protecțiile mintale prin atacuri lansate pe jumătate în joacă, respinse întotdeauna cu o măiestrie lipsită de efort. Nu mai adăugase nimic despre arma ce decisese soarta Războiului, însă Eris știa că aceia care o inventaseră nu s-au împrăștiat, continuând să stea ascunși în locul lor secret. Refuzând să discute despre trecut, Aretenon pomenea adeseori despre viitor, cu precipitarea unuia care contribuise la modelarea lui și nu era sigur dacă procedase bine. Precum mulți alții din neamul său, era obsedat de ceea ce făcuse, iar uneori sentimentul de vinovăție îl copleșea. Uneori, spunea lucruri ce-l nedumereau pentru moment pe Eris, dar pe care urma să și le amintească tot mai limpede în anii următori.

— Am ajuns la un punct de cotitură al istoriei, Eris. În curând, puterile descoperite de noi vor fi la îndemâna mithranenilor, iar un alt război va însemna distrugerea ambelor popoare. Toată viața am muncit pentru a ne spori cunoștințele în privința minții, însă acum mă întreb dacă nu cumva am oferit lumii ceva prea puternic și periculos. Oricum, este prea târziu să dăm înapoi; mai devreme sau mai târziu, societatea noastră trebuia să ajungă în acest punct și să descopere ceea ce am aflat noi.

Dilema este teribilă... iar soluția unică. Nu putem da înapoi, iar dacă vom continua să mergem pe același drum, s-ar putea să ne aștepte dezastrul. Așadar, e necesar să schimbăm însăși natura civilizației noastre și s-o rupem complet cu tradiția milionului de generații anterioare. Nu-ți poți imagina cum se poate reuși asta – nici eu n-am putut, până nu l-am întâlnit pe Therodimus, care mi-a povestit visul lui.

Mintea este un lucru minunat, Eris, totuși, luată în sine, ea este neajutorată în cadrul universului material. Acum știm cum să ne multiplicăm puterea creierelor cu un factor enorm. Poate că vom izbuti să rezolvăm marile probleme ale matematicii, care ne dau bătăi de cap de atâta amar de vreme. Totuși, nici mințile noastre individuale și nici Mintea Compusă nu pot schimba câtuși de puțin o

realitate care, de-a lungul istoriei, a generat conflictele dintre noi și mithraneni: resursele de hrană sunt limitate, în schimb numărul nostru sporește.

Jeryl îi asculta, însă participa prea puțin la dezbaterile lor. Majoritatea discuțiilor se desfășurau în timp ce pășteau, deoarece, ca toate rumegătoarele active, trebuiau să petreacă o parte considerabilă a fiecărei zile în căutarea hranei. Din fericire, ținutul prin care treceau era mănos; de altfel, fertilitatea sa constituise chiar una dintre cauzele Războiului. Jeryl se bucura să vadă că Eris își regăsea vechea stare de spirit. Sentimentul de amărăciune și frustrare ce-i stăpânise mintea vreme de atâtea luni nu se risipise, dar nu mai era omniprezent, ca înainte.

În cea de-a douăzeci și doua zi a călătoriei, părăsiseră șesurile deschise. Mult timp, merseseră prin teritoriul mithranean, însă puținii foști inamici pe care-i întâlniseră fuseseră mai degrabă curioși decât ostili. Acum se apropiau de sfârșitul ținuturilor acoperite de iarbă, înaintea lor întinzând-se pădurile bântuite de spaime străvechi.

— În regiunea aceasta trăiește un singur animal carnivor, îi liniști Aretenon, iar acesta nu va avea curajul să atace un grup ca al nostru. După o zi și o noapte, vom ieși dintre copaci.

— O noapte... în codru! icni Jeryl, pe jumătate încremenită de groază.

În mod vădit, Aretenon era puțin stânjenit.

— N-am vrut să vă spun până acum, se scuză el, dar realmente nu-i nici o primejdie. Am parcurs de mai multe ori drumul acesta, singur. La urma urmelor, toți marii carnasieri ai trecutului au pierit... În plus, nu va fi beznă absolută, nici chiar sub copaci. Soarele roșu nu va apune.

Jeryl continua să tremure încetișor. Provenea dintr-o rasă care, vreme de mii de generații, trăise pe câmpiile deschise și pe dealurile înalte, bizuindu-se pe viteză atunci când se punea problema de a scăpa din fața pericolului. Gândul intrării în pădure, și încă pe durata slabei lumini crepusculare a astrului roșu, o copleșea de teamă. Pe lângă aceasta, dintre ei, numai Aretenon deținea un corn apt de luptă, deși nu era nici atât de lung, nici atât de ascuțit cât fusese cel al lui Eris.

Femela nu-și alungă neliniștea nici după ce ziua se scurse lipsită de incidente. Singurele animale pe care le zăriră erau creaturi micuțe, cu cozi lungi, ce goneau în sus și în jos pe trunchiurile arborilor cu o

viteză uimitoare, bolborosind furioase la trecerea intrușilor. Era amuzant să le privești, dar Jeryl nu credea că pădurea urma să fie la fel de distractivă peste noapte.

Temerile ei nu fuseseră defel neîntemeiate. Când soarele alb și puternic coborî sub nivelul ramurilor, iar urmele stacojii ale uriașului soare roșu se întinseră pretutindeni, i se păru că peste lume pogorâse o schimbare. O liniște bruscă se lăsă deasupra pădurii... o liniște sfâșiată pe neașteptate de un tânguit îndepărtat, ce atrase instinctiv atenția călătorilor, mințile lor declanșând semnale ancestrale de alarmă.

— Ce-a fost asta? murmură Jeryl.

Aretenon răsufla mai repede, totuși răspunse păstrându-și calmul:

— Nu contează. Era departe. Nu știu ce ar putea fi.

Jeryl își dădu seama că mințise.

Făcură de planton pe rând și noaptea cea lungă se scurse încetișor. Din timp în timp, Jeryl se trezea din visele ei agitate, dând ochii cu realitatea de coșmar a copacilor stranii, deformați, strânși amenințător în jur. Odată, în timpul schimbului ei, auzi zgomotul făcut de o fiară masivă mergând prin pădure, hăt departe, însă aceasta nu se apropie și ea nu-i trezi pe ceilalți. In cele din urmă, mult dorita sclipire a soarelui alb prinse să inunde cerul și ziua reapăru.

„Probabil că Aretenon era mai ușurat decât lasă să se vadă", gândi Jeryl. Se comporta aproape ca un băiețandru, zbenguindu-se în razele matinale ale soarelui și rupând ocazional câte un smoc de frunze de pe ramuri.

— De acum, mai avem doar o jumătate de zi de mers, anunță el voios. Până la amiază vom ieși din pădure.

În gândurile sale exista o tonalitate șireată, care o deruta pe Jeryl. Evident, Aretenon le mai ascundea ceva și Jeryl se întrebă ce alte obstacole urmau să mai depășească. Află adevărul la amiază, când drumul le fu barat de un râu mare, care curgea lent, ca și cum n-ar fi fost dornic să se ducă la întâlnirea cu oceanul.

Eris îl privi nemulțumit, examinându-l cu ochi de expert.

— E prea adânc pentru a-l traversa aici. Va fi nevoie să mergem mult în amonte până să găsim un vad.

— Dimpotrivă, surâse încântat Aretenon, vom merge în **aval**.

Tovarășii săi îl priviră surprinși.

— Ai înnebunit?! strigă Eris.

— Veți vedea în curând. Nu-i mult de mers... ați străbătut atâta cale încât ați putea avea încredere în mine pentru restul drumului.

Treptat, râul se lățea și se adâncea. Eris știa că, uneori, puteai avea norocul să descoperi un copac prăbușit peste o apă, astfel încât s-o traversezi pășind pe trunchiul respectiv... deși era destul de riscant. Însă râul acesta avea lățimea mai multor copaci puși cap la cap și nu lăsa impresia că urma să se îngusteze.

— Aproape că am ajuns, îi anunță Aretenon în cele din urmă. Recunosc locurile. Dintr-o clipă în alta, cineva trebuie să apară din pădurea aceea.

Arătă cu comul spre copacii de pe malul opus, și chiar atunci se iviră trei siluete, îndreptându-se către apă: doi atheleni și un mithranean.

Atentă la străini și întrebându-se ce intenționau să facă, Jeryl nu băgă în seamă arborele uriaș de care se apropiaseră. De aceea, atunci când stupefacția lui Eris explodă aidoma unui tunet în adâncurile minții ei, pentru o clipă fu prea derutată ca să-i priceapă motivul. Apoi se răsuci către copac și observă ceea ce ar fi trebuit să vadă de la început.

Pentru unele minți și unele civilizații, puține lucruri ar fi fost mai firești sau mai banale decât o funie groasă legată în jurul unui copac și întinzându-se prin apa râului până la alt arbore de pe țărmul opus. Cu toate acestea, imaginea respectivă îi copleși pe Jeryl și Eris cu teroarea necunoscutului și, pentru un moment, femela crezu că un șarpe gigantic ieșea de sub unde. După aceea, își dădu seama că nu era viu, totuși spaima n-o părăsi. Până atunci nu mai văzuse un obiect nenatural.

— Nu-ți face griji în legătură cu **ce** este, sau cum a ajuns aici, o sfătui Aretenon. Te va purta dincolo și deocamdată asta e tot ceea ce contează. Uite... vine cineva!

Una dintre siluetele de pe celălalt mal intrase în apă și înainta, deplasându-și membrele anterioare pe frânghie. Pe măsură ce se apropia – era o femelă mithraneană – reieșea clar faptul că purta înfășurată altă frânghie, mai subțire, în partea superioară a trupului.

Cu o dibăcie ce dovedea o practică îndelungată, necunoscuta străbătu râul ținându-se de funia plutitoare și ieși pe mal, cu apa șiroindu-i pe trup. Părea să-l cunoască pe Aretenon, însă Jeryl nu le putu intercepta gândurile.

— Eu pot trece dincolo fără nici un ajutor, spuse Aretenon, dar vă voi demonstra modul cel mai simplu de traversare.

Își petrecu a doua frânghie peste umeri și intră în râu, încrucișându-și membrele anterioare peste cablul fix. După o clipă, era tras cu viteză de cei doi atheleni de pe țărmul opus, iar după câteva minute de îngrijorare, Eris și Jeryl îl urmară.

Nu era tipul de punte la care te-ai fi așteptat din partea unor ființe ce ar fi putut rezolva cu ușurință calculele matematice implicate în construirea unui pod suspendat din beton armat, dacă posibilitatea unui astfel de obiect le-ar fi trecut vreodată prin minte. Își îndeplinea însă perfect rolul și, odată ce fusese construit, putea fi utilizat oricând.

Odată ce fusese construit. Dar... cine-l construise?

După ce ghidul lor, șiroind de apă, sosi din nou lângă ei, Aretenon își avertiză prietenii:

— Mă tem că veți avea multe șocuri pe durata șederii aici. Veți vedea unele lucruri foarte ciudate, însă când le veți înțelege, vor înceta să vă nedumerească. Ba chiar, în scurtă vreme, vi se vor părea absolut firești.

Unul dintre necunoscuți, ce nu permitea ca gândurile să-i fie interceptate nici de Eris, nici de Jeryl, îi transmise un mesaj.

— Therodimus ne așteaptă, continuă Aretenon. Este nerăbdător să te vadă.

— Am încercat să-l contactez, se plânse Eris, dar n-am izbutit.

Aretenon păru ușor tulburat.

— Vei constata că s-a schimbat, zise el. La urma urmelor, nu v-ați văzut de mulți ani. Este posibil să nu reușiți de la început un contact complet.

Drumul pe care porniră șerpuia prin pădure, iar la răstimpuri, poteci neașteptat de înguste se ramificau în diferite direcții. Probabil că Therodimus se schimbase într-adevăr tare mult, gândi Eris, dacă alesese să trăiască printre copaci. Brusc, drumeagul se deschise într-o poiană largă, semicirculară, despărțită în două de o stâncă albă, nu prea înaltă. La baza stâncii existau câteva găuri întunecate de diferite mărimi – în mod evident, grote.

Ar fi fost pentru prima dată când Eris și Jeryl ar fi intrat într-o grotă – nici unul dintre ei nu era nerăbdător să încerce noua experiență. De aceea, se simțiră ușurați când Aretenon le spuse să aștepte în fața unei deschizături, apoi avansă singur spre ciudata lumină gălbuie care sclipea în adânc. După câteva clipe, în mintea lui Eris porniră să pulseze amintiri neclare și el știu că se apropia vechiul său dascăl, chiar dacă nu-i mai putea pătrunde gândurile.

Ceva se mișcă în penumbră, apoi Therodimus ieși sub razele sorilor. La vederea sa, Jeryl scoase un țipăt și-și îngropă capul în coama lui Eris, dar acesta rămase nemișcat, deși tremura așa cum nu i se întâmplase nici măcar înaintea unei bătălii. Therodimus radia o măreție pe care nimeni din rasa lor n-o cunoscuse niciodată. În jurul gâtului îi atârna un șirag de obiecte scânteietoare, reflectând în mii de culori lumina sorilor, iar trupul îi era acoperit cu un material gros și multicolor, care foșnea ușor atunci când pășea. Cornul său nu mai avea galbenul fildeșului: o magie necunoscută i-l schimbase în cel mai minunat purpuriu văzut vreodată de Jeryl.

Therodimus rămase nemișcat o clipă, savurând din plin uimirea celor doi. Apoi râsul său bogat le răsună în minți, și el se cabră pe membrul posterior. Veșmântul colorat îi căzu pe sol, iar la o smucire din cap, colanul scânteietor se proiectă într-un colț al peșterii, precum un curcubeu. Doar cornul purpuriu rămase neschimbat.

Lui Eris i se păru că stătea pe marginea unei prăpăstii uriașe, în vreme ce Therodimus îl chema de pe versantul opus. Gândurile lor se străduiau să formeze o punte, însă nu erau în stare să stabilească un contact. Între ei se întindea hăul unei jumătăți de viață și al multor bătălii, al nenumăratelor experiențe individuale neîmpărtășite: anii petrecuți de Therodimus în acest ținut straniu, împerecherea lui Eris cu Jeryl și amintirea copiilor pierduți. Deși stăteau față în față, la o depărtare de numai un metru, gândurile lor nu se mai puteau întâlni.

Apoi, Aretenon, folosind toată puterea și autoritatea inegalabilului său talent, acționă asupra minții lui Eris într-un fel pe care acesta nu reuși niciodată să și-l amintească. Știu doar că avusese impresia că anii se scurseseră îndărăt, că era din nou elevul nerăbdător și dornic de învățătură... și că putea vorbi iarăși cu Therodimus.

***

Era ciudat să dormi sub pământ, totuși mai puțin neplăcut decât să-ți petreci noaptea printre grozăviile neștiute ale pădurii. Privind urmele purpurii ce se întunecau dincolo de intrarea peșterii, Jeryl încercă să-și adune gândurile împrăștiate. Înțelesese doar o mică parte a conversației dintre Eris și Therodimus, însă știa că se petrecea ceva incredibil. Dovezile oferite de propriii ei ochi erau suficiente

pentru a demonstra asta: astăzi văzuse lucruri pentru care în graiul ei nu existau cuvinte.

De asemenea, auzise zgomote necunoscute. Trecând pe lângă intrarea unei grote, distinsese dinăuntru un „zumzet" ritmic, ce nu aducea cu nici unul din sunetele scoase de vreun animal cunoscut. Acesta continuase la același nivel, fără să se oprească, atât cât îl putuse auzi, și nici acum, ritmul lui lipsit de grabă nu-i părăsise mintea. Avea impresia că și Aretenon îl remarcase, deși fără surprindere; nu însă și Eris, care fusese prea absorbit de discuția cu Therodimus.

Bătrânul filozof le spusese foarte puține; după cum precizase chiar el, prefera să le prezinte domeniul său, după ce aveau să se odihnească peste noapte. Aproape în totalitate, conversația se referise la evenimentele din țara lor pe durata ultimilor ani, iar Jeryl se plictisise destul de repede. Un singur lucru o interesase, și aproape că nici nu băgase în seamă altceva: minunatul colier din cristale colorate pe care Therodimus îl purtase în jurul gâtului. Nu-și putea imagina ce anume era, ori cum fusese făurit, însă îl râvnea. Înainte de a adormi, se pomeni gândindu-se într-o doară, dar cu destulă seriozitate, la senzația pe care ar fi stârnit-o dacă ar fi revenit printre semenii ei cu o asemenea minunăție sclipindu-i pe blană. Ar fi arătat mult mai frumos pe ea decât pe bătrânul Therodimus.

Imediat după revărsatul zorilor, Aretenon și Therodimus apărură în fața peșterii. Filozoful își abandonase podoabele pe care, în mod evident, le purtase doar pentru a-și impresiona musafirii, iar cornul său revenise la normala nuanță gălbuie. Jeryl credea că putea găsi o explicație în privința aceasta, fiindcă întâlnise fructe a căror zeamă putea pricinui asemenea modificări ale culorii.

Therodimus luă loc la gura grotei. Începu să vorbească fără nici o introducere, și Eris bănui că era ceva ce spusese și altor oaspeți pe care-i avusese.

— Am ajuns aici, Eris, cam la cinci ani după ce am părăsit țara. După cum știi, dintotdeauna m-au interesat ținuturile stranii, iar de la mithraneni auzisem unele zvonuri extrem de intrigante. Cum anume am pornit pe urma lor și le-am descoperit sursa este o poveste lungă, lipsită de importanță. Am traversat râul în amonte, într-o vară când debitul scăzuse mult. Există un singur vad, ce poate fi folosit numai în anii cei mai secetoși. Mai sus, râul se pierde în munți și nu cred că cineva își poate croi drum pe acolo. Prin urmare, tărâmul de

aici constituie practic o insulă, fiind aproape complet izolat de teritoriul mithranean...

O insulă, dar nu una pustie. Locuitorii ei se numesc fileni și dețin o cultură cu totul remarcabilă – complet diferită de a noastră. Ați văzut deja unele din produsele lor.

După cum știți, pe lumea noastră trăiesc multe rase diferite, o bună parte dintre ele deținând un oarecare grad de inteligență. Totuși, între noi și toate celelalte creaturi se cască o prăpastie imensă. Din câte știm, noi suntem singurele ființe capabile de gândire abstractă și de procese logice complexe.

Filenii sunt o rasă mult mai tânără, care reprezintă un nivel intermediar între noi și animale. Ei trăiesc aici, pe această insulă destul de mare, de câteva mii de generații, totuși viteza lor de dezvoltare a întrecut-o pe a noastră de foarte, foarte multe ori. Ei nu posedă și nici nu înțeleg puterile noastre telepatice, dar dețin altceva, pentru care-i putem invidia: ceva care este responsabil pentru întreaga lor civilizație și progresul ei incredibil de rapid.

Therodimus tăcu, apoi se ridică încet în picioare.

— Urmați-mă, zise el. Vă voi duce să-i vedeți.

Îi conduse înapoi la grotele în care poposiseră în seara trecută, oprindu-se în dreptul intrării unde Jeryl auzise zbârnâitul ritmic și ciudat. Acum, acesta răsuna puternic și mai limpede, și femela îl zări pe Eris tresărind, de parcă l-ar fi remarcat pentru întâia oară. După câteva clipe, Therodimus emise un fluierat ascuțit și imediat bâzâitul se reduse, coborând octavă după octavă, până ce dispăru complet. Peste încă o clipă, ceva se apropie de ei din penumbra peșterii.

Era o creatură micuță, atingând abia jumătate din înălțimea lor, și nu țopăia, ci umbla pe două membre articulate, extrem de subțiri și fragile. Capul mare și sferic era dominat de trei ochi imenși, depărtați și capabili de mișcări independente. Oricâtă bunăvoință ar fi avut, Jeryl n-o putea considera atrăgătoare.

Therodimus fluieră din nou și creatura își ridică membrele anterioare spre ei.

— Priviți cu atenție, zise cu blândețe filozoful, și veți descoperi răspunsul la multe din întrebările pe care vi le-ați pus.

Pentru prima dată, Jeryl observă că membrele anterioare ale filenului nu se terminau prin copite sau printr-un alt accesoriu existent la animalele cunoscute ei, ci se divizau în cel puțin o duzină de tentacule subțiri, flexibile, și două gheare încovoiate.

— Apropie-te, Jeryl, îi porunci Therodimus. Are ceva pentru tine.

Șovăind, Jeryl avansă. Văzu că trupul creaturii era brăzdat cu niște fâșii din material închis la culoare, de care erau atașate obiecte necunoscute. Filenul coborî un membru și deschise un capac, dezvelind o cavitate în care sclipea ceva. Apoi, micuțele tentacule apucară minunatul colier de cristal și, printr-o mișcare atât de rapidă și abilă încât femela de-abia o sesiză, ființa se întinse și i-l petrecu în jurul gâtului.

Therodimus acceptă cu indiferență zăpăceala și recunoștința lui Jeryl, dar mintea sa bătrână și vicleană era încântată. Acum, femela avea să-i fie aliată în orice ar fi plănuit. În schimb, sentimentele lui Eris nu puteau fi câștigate la fel de ușor, iar în această direcție simpla logică nu ajungea. Fostul său elev se schimbase atât de mult, fusese atât de afectat de trecut, încât Therodimus nu avea garanția succesului. Deținea totuși un plan ce ar fi putut transforma până și aceste dificultăți în avantaje.

Fluieră încă o dată și filenul făcu un gest curios din membre, fluturându-le, după care dispăru în grotă. Peste o clipă, zumzetul straniu întrerupse iarăși liniștea, dar Jeryl era prea încântată de cadoul căpătat pentru a mai fi curioasă.

— Vom străbate pădurea, spuse Therodimus, până la așezarea cea mai apropiată – nu-i departe de aici. Filenii nu trăiesc ca noi, sub cerul liber. De fapt, ei se deosebesc de noi din aproape toate punctele de vedere. Mă tem chiar, adăugă el mohorât, că sunt mult mai bine înzestrați și că, într-o bună zi, ne vor depăși ca inteligență. Dar mai întâi să vă spun ce am aflat despre ei, așa încât să puteți înțelege ce intenționez să fac.

*
* *

Evoluția mintală a oricărei rase este condiționată, ba chiar dominată de factori fizici pe care rasa îi consideră, aproape invariabil, ca făcând parte din ordinea firească a lucrurilor. Sensibilitatea minunată a mâinilor filenilor le-a permis ca, prin încercări succesive, să descopere lucruri pentru care cealaltă specie inteligentă a planetei avusese nevoie de un timp de o mie de ori mai lung, ca să le afle prin pură deducție. Chiar de la începutul istoriei lor, filenii inventaseră unelte simple. Cu ajutorul acestora, trecuseră la țesut, olărit și la folosirea focului. Când îi întâlnise Therodimus, ei inventaseră deja

strungul și roata olarului și se aflau pe punctul de a intra în prima lor Epocă a Metalelor – cu toate implicațiile respective.

Pe plan pur intelectual, progresul lor fusese mai puțin rapid. Erau inteligenți și dibaci, însă nu aveau înclinații spre gândirea abstractă, iar matematica lor era de-a dreptul empirică. Știau de exemplu că un triunghi cu laturile în proporția trei-patru-cinci era dreptunghic, dar nu-și imaginaseră că acesta nu reprezenta decât cazul particular al unei legi mult mai generale. Cunoașterea lor era plină de asemenea hiatusuri pe care, în ciuda ajutorului oferit de Therodimus și de numeroșii săi discipoli, nu lăsau impresia că ar fi dornici să le elimine prea repede.

Pe Therodimus îl venerau ca pe un zeu. Timp de două generații – rasa lor având o viață destul de scurtă – îl ascultaseră întrutotul, oferindu-i orice produse pe care și le dorea și executând, la sugestiile lui, noi unelte și dispozitive. Parteneriatul se dovedise incredibil de fertil, de parcă ambele civilizații ar fi fost eliberate dintr-o încătușare. Deosebita abilitate manuală și uriașele puteri intelectuale fuzionaseră într-o combinație roditoare, unică probabil în univers, iar progrese care în mod normal s-ar fi înregistrat într-o mie de ani fuseseră obținute în mai puțin de un deceniu.

Așa cum îi avertizase Aretenon, deși Eris și Jeryl văzură multe minuni, toate puteau fi înțelese odată ce-i urmăreau la lucru pe micuții meșteșugari și asistau la miracolul prin care mâinile lor modelau materiile prime în forme plăcute sau utile. Până și orășelele filene și fermele primitive își pierdură în curând aerul de miracol, încadrându-se în ordinea acceptată a lucrurilor.

Therodimus îi lăsă să circule pretutindeni și să privească toate aspectele acelei sofisticate societăți a epocii de piatră. Fiindcă nu mai cunoscuseră ceva similar, nu li se părea deloc absurdă imaginea unui olar filen – care abia dacă putea număra până la zece – plăsmuind o serie de suprafețe algebrice complexe, sub îndrumarea unui tânăr matematician mithranean. Precum întreaga sa rasă, Eris deținea puteri extraordinare de vizualizare mintală, dar abia acum pricepu cât de simplă ar fi devenit geometria dacă ar fi putut cu adevărat **vedea** formele respective. De aici (deși el nu putea să prevadă acest lucru) avea să se dezvolte într-o bună zi ideea unui limbaj scris.

Jeryl era de-a dreptul fascinată de spectacolul micuțelor filene țesând pe războaiele lor primitive. Putea sta ore întregi să urmărească

suveicile care parcă zburau prin aer, dorindu-și din tot sufletul să le poată utiliza și ea. Odată ce vedeai cum se procedează, părea atât de simplu și de clar... și totuși imposibil de realizat pentru membrele stângace, inutile, ale celor din neamul ei.

Ajunseseră să-i îndrăgească pe fileni, care păreau doritori să le facă plăcere și dovedeau o mândrie patetică față de talentele lor manuale. În acest decor nou și neașteptat, întâlnind zilnic alte minunății, se părea că unele dintre cicatricile lăsate de Război în mintea lui Eris se ștergeau treptat. Jeryl știa totuși că rămăseseră multe ce trebuiau vindecate. Uneori, înainte ca acesta să le poată ascunde, femela îi descoperea răni sângerânde în adâncurile minții și se temea că multe din ele – precum ciotul rupt al cornului – n-aveau să se închidă niciodată. Eris urâse Războiul, iar felul în care acesta se încheiase continua să-l apese. În plus, și Jeryl o știa, trăia permanent cu teama reizbucnirii conflictului.

Ea discută problemele acestea cu Therodimus, la care acum ținea foarte mult. Tot nu pricepea pe de-a întregul de ce anume îi adusese aici, sau ce intenționau filozoful și discipolii săi să facă. Therodimus nu se grăbea să-și explice acțiunile, întrucât dorea ca Eris și Jeryl să ajungă la propriile concluzii cât mai târziu posibil. La cinci zile după sosirea lor, îi chemă în grota în care locuia.

— Ați văzut deja, începu el, majoritatea lucrurilor pe care am dorit să vi le arătăm. Știți ce pot face filenii și poate că v-ați gândit la faptul că traiul nostru va avea foarte mult de câștigat atunci când vom putea utiliza produsele fabricate de ei. Acesta a fost primul meu gând când am sosit aici...

A fost o idee clară și destul de naivă, însă ea a dus la o alta, măreață. Pe măsură ce am ajuns să-i cunosc pe fileni și am aflat cât de rapid au progresat mințile lor într-un interval atât de scurt, mi-am dat seama de handicapul teribil și permanent cu care s-a născut și s-a dezvoltat propria noastră rasă. Am început să mă întreb cât de departe ne-am fi găsit **noi**, dacă am fi deținut controlul pe care-l au filenii asupra lumii fizice. Nu este o întrebare pur speculativă, și nici nu mă refer numai la talentul de a produce lucruri minunate, așa cum e colierul tău, Jeryl, ci este vorba de ceva mult mai profund. Ceva care reprezintă diferența dintre ignoranță și cunoaștere, dintre slăbiciune și putere.

Noi ne-am dezvoltat mințile, atâta doar, atingând un punct dincolo de care nu mai putem progresa. După cum v-a spus Aretenon,

acum ne confruntăm cu un pericol ce amenință întreaga noastră rasă. Ne găsim în umbra armei împotriva căreia nu există apărare.

Soluția se află, literal vorbind, în mâinile filenilor. Trebuie să utilizăm talentele lor pentru a ne remodela lumea, înlăturând astfel motivele tuturor conflictelor. Trebuie să ne întoarcem la începuturi și să reașezăm bazele culturii noastre. Nu va fi însă doar **a noastră**, fiindcă o vom împărți cu filenii. Ei vor reprezenta mâinile, iar noi – creierele. Am mers până acolo încât mi-am imaginat lumea ce va fi peste epoci, când până și minunățiile pe care le vedeți în jur vor fi considerate simple jucării pentru copii! Totuși, filozofii sunt puțini, iar eu am nevoie de argumente mai substanțiale decât visele. Cred că s-ar putea să fi găsit argumentul final, deși deocamdată nu pot fi sigur.

Ți-am cerut să vii aici, Eris, pe de o parte fiindcă doream să reînnoiesc vechea noastră prietenie, și pe de alta, pentru că acum cuvântul tău va avea o influență mult mai mare decât al meu. Ești un erou al poporului, iar mithranenii te vor asculta și ei. Vreau să te întorci acasă, luând cu tine câțiva fileni și produsele lor. Arată-le celor de-o seamă cu tine și cere-le să-i trimită pe tineri aici, pentru a ne ajuta prin munca lor.

Urmă o pauză în care Jeryl nu putu detecta nimic din gândurile lui Eris, apoi acesta răspunse șovăitor:

— Tot nu pricep... Obiectele produse de fileni sunt foarte frumoase, iar unele ne pot fi chiar de folos. Cum crezi însă că ne-ar putea transforma atât de profund, așa cum îți imaginezi tu?

Therodimus oftă. Eris nu putea privi dincolo de prezent, în viitorul încă nedefinit. Tânărul nu întrezărise, aidoma filozofului, perspectivele ce stăteau pitite în spatele mâinilor iscusite și ale uneltelor filenilor: primele contururi vagi ale Mașinii. Poate că n-avea să înțeleagă niciodată. Totuși, existau șanse de a fi convins.

Fără să-și dezvăluie aceste gânduri, Therodimus vorbi din nou:

— Deși unele obiecte nu sunt decât jucărioare, ele pot fi mult mai puternice decât bănuiești. Știu că Jeryl n-ar fi dispusă să se despartă de ale ei... dar poate că voi reuși să găsesc unul care să te convingă.

Eris părea în continuare sceptic și femela își dădu seama că se găsea într-una din stările sale negativiste.

— Mă îndoiesc foarte mult, replică acesta.

— Măcar pot încerca.

Therodimus fluieră și un filen apăru în fugă. Urmă o conversație scurtă.

— Vrei să mă urmezi, Eris? O să dureze puțin...

La solicitarea sa, ceilalți rămaseră pe loc. Filozoful și fostul lui elev părăsiră peștera cea mare și se îndreptară către șirul de grote mici, folosite de fileni pentru diversele lor îndeletniciri.

Zbârnâitul răsuna puternic în urechile lui Eris, dar pentru moment el nu văzu ce anume îl producea, lumina primitivelor opaițe cu seu fiind prea slabă pentru ochii săi. Apoi distinse un filen aplecat deasupra unei mese din lemn pe care ceva se rotea rapid, acționat de o curea mișcată prin intermediul unei pedale, de altă creatură micuță. Eris îi văzuse pe olari întrebuințând un dispozitiv similar, dar acesta era diferit. Modela lemnul, nu lutul, iar degetele olarului fuseseră înlocuite de o lamă metalică ascuțită de sub care se desprindeau fâșii lungi și subțiri, curbându-se în spirale fascinante. Cu ochii lor uriași, filenii, care detestau lumina puternică a sorilor, vedeau perfect în semiîntuneric, dar Eris avu nevoie de mai multe clipe pentru a-și da seama ce anume se petrecea. Apoi, brusc, pricepu.

* * *

— Aretenon, vorbi Jeryl după plecarea celor doi, de ce fac filenii toate obiectele astea pentru noi? N-ar putea să se ocupe doar de ceea ce le place lor?

Întrebarea, se gândi Aretenon, era tipică pentru Jeryl, dar n-ar fi fost niciodată pusă de Eris.

— Ei vor face orice le va cere Therodimus, îi răspunse, dar chiar și lăsând deoparte treaba asta, noi le putem oferi foarte multe lucruri. Când ne concentram mințile asupra problemelor lor, vedeam cum pot fi rezolvate în moduri la care ei nu s-ar fi gândit niciodată. Sunt foarte doritori să învețe, și probabil că am contribuit deja la avansarea culturii lor cu sute de generații. În plus, ei sunt foarte fragili din punct de vedere fizic. Deși nu posedăm dexteritatea lor, puterea noastră face posibilă îndeplinirea unor sarcini pe care ei nu le-ar fi reușit nicicând.

Hoinărind, cei doi ajunseră la marginea râului și rămaseră locului o vreme, privind apele lenețe ce se îndreptau către ocean. Apoi, Jeryl dădu să pornească spre amonte, dar Aretenon o opri.

— Therodimus nu vrea să mergem într-acolo, cel puțin deocamdată, explică el. Este alt secret al lui. Nu-i place să-și dezvăluie planurile decât după ce le-a finalizat.

Ușor jignită în amorul propriu, dar extrem de curioasă, Jeryl se întoarse din drum, ascultătoare. Mai târziu, însă, de îndată ce avea să se asigure că nu era nimeni prin preajmă, intenționa să se ducă acolo.

Era foarte tihnit aici, sub razele calde ale sorilor, printre copacii care rețineau căldura în jurul lor. Jeryl aproape că-și învinsese teama de păduri, deși știa că n-avea să fie niciodată cu adevărat fericită în astfel de locuri.

Aretenon părea cufundat în sine și Jeryl înțelese că dorea să-i spună ceva și își sistematiza ideile. Brusc, el porni să vorbească, cu acea libertate posibilă doar între două ființe care se plac reciproc, dar nu sunt atașate prin legături emoționale.

— Este foarte greu, începu el, să întorci spatele muncii tale de o viață. Cândva, nutrisem speranța că noile forțe mărețe pe care le descoperisem puteau fi utilizate în deplină siguranță, însă acum știu că așa ceva este imposibil, cel puțin pentru mult timp de acum încolo. Therodimus are dreptate: nu mai putem progresa bizuindu-ne doar pe puterea minții. Cultura noastră a fost, din nefericire, unilaterală, deși vina nu ne aparține. Nu putem soluționa problema fundamentală a păcii și războiului fără a stăpâni lumea materială așa cum o fac filenii... și tocmai acest lucru sperăm să împrumutăm de la ei.

Poate că mințile noastre vor cunoaște și alte aventuri mărețe, care să ne facă să uităm ceea ce va trebui să abandonăm. În sfârșit, vom putea să învățăm ceva de la Natură. Care este diferența dintre foc și apă, dintre lemn și piatră? Ce sunt sorii și ce reprezintă milioanele de luminițe slabe pe care le vedem pe cer atunci când au apus ambii sori? Poate că răspunsurile la toate aceste întrebări se găsesc la capătul noului drum pe care trebuie să pornim.

Făcu o pauză, apoi continuă:

— Noi cunoștințe... în domenii la care nici n-am visat până acum... Ar fi posibil ca ele să ne îndepărteze de primejdiile pe care le-am întâlnit; în mod sigur, nimic din ceea ce putem învăța de la Natură nu va reprezenta o amenințare la fel de mare ca pericolul pe care l-am descoperit în propriile noastre minți.

Debitul gândurilor lui Aretenon se întrerupse pe neașteptate. După o clipă, el adăugă:

— Cred că Eris dorește să te vadă.

Jeryl se întrebă de ce Eris nu o contactase direct; se întrebă, de asemenea, care putea fi explicația nuanței de amuzament – sau fusese altceva? – din mintea lui Aretenon.

Se apropiară de peșteri, fără să zărească nici urmă de Eris. Totuși el îi aștepta și apăru țopăind, înainte ca ei să fi ajuns lângă intrare. Imediat, însă, Jeryl scoase un țipăt fără să vrea, și se retrase un pas sau doi.

Eris redevenise întreg. Ciotul neregulat dispăruse de pe fruntea lui, fiind înlocuit de un corn nou, strălucitor, cu nimic mai prejos decât cel pe care-l pierduse.

Într-un salut întârziat, Eris își atinse cornul de cel al lui Aretenon. După aceea, dispăru în pădure, efectuând salturi uriașe de fericire, dar nu înainte ca mintea lui s-o fi întâlnit pe cea a lui Jeryl așa cum rareori o mai făcuse după Război.

— Lasă-l să se ducă, vorbi încetișor Therodimus. Cred că preferă să fie singur. Când se va întoarce, este posibil să-l găsești... schimbat. Filenii sunt pricepuți, nu-i așa? Acum poate că Eris le va aprecia mai mult „jucărioarele".

* * *

— Știu că sunt nerăbdător, încuviință Therodimus, dar am îmbătrânit și doresc să văd transformările începând în decursul vieții mele. Am pornit în atâtea direcții întrucât nutresc speranța că măcar unele planuri vor izbândi. Acesta, însă, este cel în care cred cu cea mai mare tărie.

Pentru o clipă, bătrânul rămase pierdut în propriile-i gânduri. Nici măcar unul dintr-o sută de membri ai rasei sale nu-i putea împărtăși visul pe de-a întregul. Până și Eris, deși credea acum în el, o făcea cu inima, iar nu cu mintea. Poate doar Aretenon – sclipitorul și subtilul Aretenon, cel ce dorea cu atâta disperare să neutralizeze puterile pe care le eliberase în lume – ar fi putut să întrevadă realitatea. Mintea lui era însă cea mai impenetrabilă dintre toate, cu excepția cazurilor când dorea contrariul.

— Știi la fel de bine ca și mine, continuă Therodimus, în vreme ce mergeau în susul râului, că războaiele noastre au o singură cauză: hrana. Noi și mithranenii suntem prinși în capcana acestui continent, cu resursele lui limitate, pe care nu le putem spori sub nici o

formă. În permanență, viitorul noastru e umbrit de spectrul foametei și, în ciuda inteligenței cu care ne fălim, n-am putut găsi nici o soluție. Ah, da, am râcâit cu copitele niște șanțuri de irigații, dar cât de neînsemnat a fost rezultatul străduințelor noastre!

Filenii au descoperit cum să cultive recolte care sporesc de multe ori fertilitatea solului. Cred că și noi putem face acest lucru – după ce le vom adopta uneltele pentru propria noastră folosință. Aceasta este prima și cea mai importantă dintre sarcinile care ne așteaptă, totuși nu cea asupra căreia m-am oprit eu. Soluția finală a problemei noastre, Eris, **trebuie să fie descoperirea unor ținuturi noi, virgine, unde să putem migra**.

Surâse, observând uluirea întipărită pe chipul fostului său elev.

— Nu, te rog să nu crezi că am înnebunit! Sunt absolut sigur că astfel de ținuturi există. Odată, am stat pe țărmul oceanului și am privit un stol uriaș de păsări apropiindu-se de peste ape. De asemenea, le-am văzut zburând și în direcția opusă, cu atâta siguranță încât m-au convins că se îndreptau spre altă țară. Și le-am urmat cu gândurile mele.

— Chiar dacă ipoteza ar fi corectă, așa după cum pare, comentă Eris, la ce ne poate folosi? – Și tânărul gesticulă spre râul care curgea în apropiere. – Ne înecăm în apă și nu poți construi o frânghie care să ne susțină...

Gândurile i se pierdură brusc într-un haos de idei amestecate.

Filozoful zârnbi.

— Așadar, ai ghicit ce vreau să fac. Ei bine, acum poți vedea dacă ai dreptate.

Ajunseseră pe o porțiune netedă a malului, unde un grup de fileni trebăluiau de zor, sub conducerea câtorva asistenți ai lui Therodimus. Lângă marginea apei, zăcea un obiect ciudat, făcut din mai multe trunchiuri de copaci legate laolaltă prin frânghii.

Priviră fascinați cum agitația lucrătorilor atinse un punct culminant. După o serie de opinteli pentru tras și împins, pluta coborî greoi în apă, cu o plescăitură puternică. De-abia se oprise jerba de picături, că un tânăr mithranean sări pe plută și porni să danseze bucuros pe bușteni care acum încordau parâmele, arzând parcă de nerăbdare să se desprindă de mal și să urmeze cursul râului până la ocean. După o clipă, veniră și alții alături de tânăr, veselindu-se pentru că stăpâneau un nou element. Neputând sări atât de departe, micuții fileni rămaseră pe mal, privind răbdători sărbătorirea.

Extazul general nu putea trece neobservat, deși probabil că puțini dintre cei prezenți își dădeau seama că se aflau într-un punct de cotitură al istoriei. Numai Therodimus păstra o mică distanță față de ceilalți, pierdut în gândurile sale. Știa că pluta aceea primitivă nu constituia decât un început. Trebuia testată pe râu, apoi pe lângă țărmurile oceanului. Munca urma să dureze ani buni și, mai mult ca sigur, el nu avea să-i vadă niciodată pe primii exploratori revenind de pe acele tărâmuri fabuloase, a căror existență nu reprezenta deocamdată decât o simplă bănuială. Alții însă aveau să termine ceea ce fusese început.

Mult deasupra lor, un stol de păsări trecea peste pădure. Therodimus le privi îndepărtându-se, invidiindu-le pentru libertatea de a se deplasa, după dorință, peste uscat și peste ocean. El începuse cucerirea apei pentru neamul său, dar posibilitatea ca și cerul să le aparțină într-o bună zi depășea până și neobosita-i imaginație.

***

Când Eris își luă rămas-bun de la Therodimus, Aretenon, Jeryl și restul expediției traversaseră deja râul. De data aceasta, o făcuseră fără ca o singură picătură de apă să le atingă trupurile, deoarece pluta coborâse în aval și îndeplinea rolul de bac. Se începuse deja construcția unui model nou și mult îmbunătățit, fiind dureros de evident faptul că prototipul nu era capabil să înfrunte oceanul. Aceste dificultăți inițiale urmau să fie rezolvate fără greutate de proiectanți, care, deși siliți să lucreze cu unelte din epoca de piatră, puteau efectua cu ușurință calculele matematice ale metacentrelor, flotabilității și hidrodinamicii avansate.

— Misiunea ta nu va fi una ușoară, deoarece nu vei putea arăta tot ceea ce ai văzut aici, spuse Therodimus. Pentru început, trebuie să te mulțumești cu plantarea seminței, cu trezirea interesului și a curiozității, mai cu seamă în rândul celor tineri, care vor veni aici ca să învețe mai multe. Poate că vei avea de înfruntat rezistența semenilor noștri, eu mă aștept la așa ceva... Dar de fiecare dată când vei reveni aici, îți vom putea arăta lucruri noi, care să-ți întărească argumentele.

Își atinseră coarnele, apoi Eris plecă, ducând cu el știința ce avea să transforme lumea – la început lent, după care tot mai repede. Odată cu dispariția barierelor, după ce mithranenii și athelenii aveau

să capete unelte simple pe care le puteau prinde cu membrele superioare, utilizându-le ei înșiși, progresul urma să fie rapid. Deocamdată, însă, trebuiau să se bizuie pe fileni în toate privințele, iar aceștia erau foarte puțini.

Therodimus era mulțumit. Un singur lucru îl dezamăgea: sperase că Eris, dintotdeauna favoritul lui, avea să-i fie succesor. Eris, care revenea acum în sânul poporului său, nu mai era obsedat de propria-i persoană, și nici mohorât, fiindcă avea o misiune și o speranță de viitor. Îi lipsea însă viziunea pătrunzătoare pe termen lung, necesară aici; în schimb, Aretenon trebuia să continue ceea ce începuse filozoful. Era inevitabil, cu toate că deocamdată nu avea rost să se gândească la asemenea probleme. Therodimus era foarte bătrân, totuși știa că urma să se mai întâlnească de multe ori cu Eris aici, lângă râul ce-i delimita tărâmul.

* * *

Bacul dispăruse acum, dar, cu toate că știa la ce să se aștepte, Eris se opri uluit înaintea uriașului pod ce se legăna ușor în vânt. Execuția nu respecta întocmai proiectul – construcția suspendată implicase o mulțime de calcule matematice – totuși constituia prima operă inginerească importantă din istorie. Construit exclusiv din lemn și frânghii, acest pod prefigura forma giganților metalici care aveau să urmeze.

Eris se opri la mijlocul lui. Zărea fumul înălțându-se dinspre șantierele navale de pe țărmul oceanului și i se părea că poate distinge și catargele unora dintre ambarcațiunile noi, destinate comerțului de coastă. Era greu de crezut că pentru a traversa întâia oară râul fusese tras peste o funie ce se legăna.

Aretenon îi aștepta pe celălalt mal. Se mișca destul de încet acum, însă ochii continuau să-i sclipească de inteligență alertă. Îl întâmpină călduros pe Eris.

— Mă bucur că ai putut veni. Ai făcut-o la timp.

Eris știa că asta putea însemna un singur lucru.

— S-au întors navele?

— Aproape – acum o oră au fost reperate la orizont. Trebuie să ajungă dintr-o clipă în alta și atunci vom afla în sfârșit adevărul, după atâția ani. Păcat că...

Gândurile i se destrămară, însă Eris le putea continua. Ajunseseră lângă marea piramidă de pietre sub care zăcea Therodimus.

Therodimus, a cărui minte se afla înapoia tuturor lucrurilor pe care le zăreau în jur, dar care nu mai trăise pentru a ști dacă visul lui cel mai drag fusese adevărat ori nu.

Dinspre ocean se apropia furtuna și ei se grăbiră pe drumul cel nou, care urma albia râului. Bărci micuțe, având un model pe care Eris nu-l mai văzuse până atunci, treceau la răstimpuri pe lângă ei, încărcate cu atheleni sau mithraneni și manevrate cu ajutorul unor lopeți din lemn legate de membrele anterioare. Întotdeauna, Eris se bucura să vadă asemenea noi izbânzi, asemenea noi eliberări ale poporului său de lanțurile străvechi. Pe de altă parte, toți aceștia îi aminteau de niște copii, lăsați liberi pe neașteptate într-o minunată lume nouă, plină de lucruri excitante și interesante ce trebuiau făcute, indiferent dacă ar fi putut sau nu să fie utile. Orice lucru care promitea să transforme rasa lui în marinari mai buni era mai mult decât util. În ultimul deceniu, Eris descoperise că uneori pura inteligență nu era îndeajuns; existau aptitudini ce nu puteau fi dobândite, indiferent de eforturile mintale depuse. Deși poporul său își învinsese în principiu teama de apă, continua să rămână destul de incompetent pe ocean, și de aceea filenii deveniseră primii navigatori ai planetei.

Jeryl privi nervoasă în jur când primele tunete se rostogoliră dinspre ocean. Purta și acum colierul dăruit de Therodimus cu atâta timp în urmă – nu mai era însă singura ei podoabă.

— Sper că navele nu vor păți nimic, spuse ea alarmată.

— Vântul nu este foarte puternic, iar ele au înfruntat și furtuni mai cumplite, o liniști Aretenon, după care îi pofti în grota lui. Eris și Jeryl priviră în jur cu interes vădit, dornici să admire noile minunății realizate de fileni pe durata absenței lor; dacă însă acestea existau, fuseseră ascunse, ca de obicei, până ce Aretenon avea să fie pregătit să le arate. Încerca o satisfacție de-a dreptul copilărească atunci când se ivea ocazia să facă asemenea mici surprize.

Întâlnirea lor degaja un aer de indiferență, care ar fi nedumerit un observator din exterior. Pe când Eris vorbea despre toate schimbările petrecute în restul continentului, despre succesul noilor așezări filene și despre răspândirea treptată a agriculturii în rândurile conaționalilor săi, Aretenon îl asculta doar pe jumătate atent. Gândurile lui și gândurile prietenilor săi erau îndreptate spre ocean, întâmpinând corăbiile ce puteau aduce veștile cele mai importante primite vreodată de rasa lor.

După ce Eris își încheie raportul, Aretenon se ridică și porni să se deplaseze agitat prin încăpere.

— Te-ai descurcat mai bine decât am fi îndrăznit să sperăm la început. Cel puțin de o generație n-a mai existat nici un război, iar pentru prima dată în istorie, rezervele noastre de hrană depășesc necesarul de consum, grație noilor tehnici agricole.

Aretenon privi mobilierul odăii, reamintindu-și cu un efort faptul că, în tinerețea lui, aproape tot ceea ce vedea acum i-ar fi părut imposibil sau chiar lipsit de sens. Pe atunci, nu existau nici cele mai simple unelte, cel puțin în cadrul noțiunilor vehiculate de rasa lor. Acum aveau corăbii, poduri și case... iar acestea nu reprezentau decât începutul.

— Sunt foarte mulțumit, reluă el. Așa cum am plănuit, am deviat întregul curs al istoriei noastre, îndepărtându-l de primejdiile care ne așteptau. În curând, puterile care au făcut posibilă Nebunia vor fi uitate – doar câțiva dintre noi le mai cunosc existența. Le vom duce secretul în mormânt. Poate atunci când urmașii noștri le vor redescoperi, ei vor fi îndeajuns de înțelepți pentru a le folosi corespunzător. Noi, însă, am găsit atâtea minunății necunoscute încât s-ar putea să treacă o mie de generații până ce ne vom concentra din nou atenția asupra profunzimilor minții, pentru a jongla cu forțele încătușate acolo.

Gura peșterii fu luminată de licărirea bruscă a unui fulger. Furtuna se apropia, deși se găsea deocamdată la câțiva kilometri depărtare. Ploaia pornise să cadă în picături mari, furioase, din cerul plumburiu.

— Cât așteptăm corăbiile, vorbi din nou Aretenon, luându-i prin surprindere, haideți să mergem în următoarea peșteră ca să vedeți câteva din noutățile realizate de la ultima voastră vizită.

Era o colecție bizară. Una lângă alta, pe același banc de lucru, se aflau unelte și invenții care, în alte societăți, aparținuseră unor milenii diferite. Epoca Pietrei fusese depășită; apăruseră bronzul și fierul, iar primele instrumente științifice rudimentare fuseseră deja construite, pentru experimente care lărgeau frontierele cunoașterii. O retortă primitivă vorbea despre începuturile chimiei, iar lângă ea stăteau primele lentile văzute pe această planetă, așteptând să dezvăluie nebănuitele universuri ale micro- și macroinfinitului.

Furtuna se abătu asupra lor în vreme ce Aretenon se apropia de sfârșitul explicațiilor sale referitoare la noile minunății. La răstimpuri,

privea nervos către gura peșterii, parcă așteptând un mesager din port, însă nu-i tulbură nimeni, cu excepția ocazionalelor salve de tunete.

— V-am arătat ceea ce era important, încheie el, și totuși mai există ceva care s-ar putea să vă atragă atenția, cât mai așteptăm. După cum v-am spus, am trimis expediții peste tot, pentru a colecta și clasifica un număr cât mai mare de roci, în speranța găsirii unor minerale utile. Una din expediții s-a întors cu asta...

Stinse luminile și grota se cufundă în beznă absolută.

— Ochii voștri vor avea nevoie de un răstimp pentru acomodare, îi preveni Aretenon. Uitați-vă acolo, în colțul acela...

Eris mijì ochii în întuneric. La început, nu putu distinge nimic; apoi, treptat, deveni vizibilă o lumină albăstruie, pâlpâitoare. Era atât de slabă și difuză încât nu-și putea focaliza privirea asupra ei și, instinctiv, păși înainte.

— Nu m-aș apropia prea mult, îl sfătui Aretenon. Pare un mineral absolut obișnuit, dar filenii care l-au găsit și l-au adus aici au căpătat niște arsuri foarte ciudate după ce l-au manevrat. Cu toate acestea, este rece la pipăit. Într-o bună zi, îi vom afla secretul, deși nu cred că-i ceva prea important.

O uriașă perdea de fulgere despică bolta și pentru o clipă, strălucirea lor reflectată ilumină peștera, proiectând umbre stranii pe pereți. În același moment, un filen apăru clătinându-se în prag și strigă ceva cu glasul său subțire, pițigăiat. Aretenon scoase un răcnet asurzitor de triumf, așa cum ar fi procedat unul dintre strămoșii săi, pe un străvechi câmp de luptă, apoi gândurile sale năvăliră în mintea lui Eris.

— Pământ! Au descoperit pământ! Un întreg continent ne așteaptă!

Eris simți sentimentul victoriei urcând prin el aidoma apei ce țâșnește dintr-un izvor. Înaintea lor, în viitor, se distingea limpede drumul nou și glorios pe care aveau să păsească copiii lor, stăpânind întreaga lume, cu toate secretele ei. Viziunea lui Therodimus deveni în sfârșit clară și scânteietoare în fața ochilor săi.

Căută mintea lui Jeryl, pentru ca și ea să-i poată împărtăși bucuria... și descoperi că-i era închisă. Aplecându-se către ea prin întuneric, își dădu seama că femela rămăsese privind în adâncurile grotei, de parcă n-ar fi auzit vestea cea minunată, și nu și-ar fi putut desprinde ochii de la luminița enigmatică.

Din noapte, se auzi mugetul tunetului întârziat, gonind peste cer. Eris o simți pe Jeryl tremurând și-i trimise gânduri de alinare.

— Nu lăsa ca tunetul să te înspăimânte. De ce te mai temi acum?

— Nu știu. Mi-e frică... dar nu de tunet. Ah, Eris, am reușit ceva minunat și-mi pare rău că Therodimus nu este și el aici, să vadă. Totuși, unde ne va duce în cele din urmă... acest nou drum al nostru?

Cuvintele rostite cândva de Aretenon se desprinseseră din negurile trecutului, obsedând-o. Își aminti plimbarea lor de pe malul râului, demult, când el îi vorbise despre speranțele sale și spusese: „În mod sigur, nimic din cele ce putem învăța de la Natură nu va reprezenta o amenințare la fel de mare ca pericolul pe care l-am descoperit în propriile noastre minți". Acum, vorbele acelea păreau că râd batjocoritor, aruncând o umbră peste viitorul de aur – dar pentru care motiv, ea nu putea spune.

Singur, poate, dintre toate rasele universului, neamul ei ajunsese la o a doua răspântie... fără să fi trecut vreodată de prima. Acum, trebuiau să meargă pe drumul pe care-l ocoliseră și să înfrunte provocarea ce-i aștepta la capăt, provocare de care, de data aceasta, nu mai puteau scăpa.

În beznă, lucirea slabă a atomilor muribunzi ardea neabătută, în piatră. Aceasta urma să ardă în același loc, aproape cu aceeași putere, și când Jeryl și Eris aveau să fie colb vechi de secole. Iar licărul său urma să pălească doar cu puțin, până sosea ziua în care civilizația construită de ei avea să-i descifreze tainele.

2. „DACĂ TE VOI UITA VREODATĂ, PĂMÂNT..."

Când Marvin a împlinit zece ani, tatăl l-a dus prin coridoarele lungi și răsunătoare care urcau prin Administrativ și Energetic, până au ajuns în sfârșit la nivelurile cele mai de sus, prin vegetația dezvoltându-se cu rapiditate, a Fermelor. Lui Marvin îi plăcea aici; era amuzant să urmărească plantele uriașe și subțiri cum se târau cu o ardoare aproape vizibilă spre lumina soarelui care, filtrată prin cupolele de plastic, cobora pentru a le întâlni. Mireasma vieții se simțea la tot pasul, deșteptându-i în inimă doruri inexprimabile; acum nu mai respira aerul uscat și răcoros specific nivelurilor rezidențiale, purificat de orice arome, cu excepția izului ușor înțepător de ozon. Dorea să mai poată întârzia aici, dar tata nu l-a lăsat. Au mers mai departe, până la intrarea Observatorului, pe care nu-l vizitase niciodată; totuși nu s-au oprit și Marvin a știut, cu o senzație de excitare nestăpânită, că mai rămăsese o singură destinație posibilă. Pentru prima dată în viață, avea să iasă Afară.

În sala imensă de întreținere, existau o duzină de vehicule de teren, înzestrate cu anvelope-balon late și cabine presurizate. Probabil că tata era așteptat, fiindcă au fost conduși de îndată la mașinuța de cercetare de lângă gigantica ușă circulară a ecluzei. Încordat de nerăbdare, Marvin a luat loc în cabina strâmtă, în vreme ce tata a pornit motorul și a verificat comenzile. Ușa interioară a ecluzei a glisat deschizându-se, apoi s-a închis înapoia lor; a auzit reducându-se treptat vuietul pompelor de aer, pe măsură ce presiunea scădea spre zero. După aceea, s-a aprins indicatorul „Vid", ușa exterioară s-a deschis, și înaintea lui Marvin a apărut tărâmul în care nu pătrunsese niciodată.

Îl văzuse, desigur, în fotografii: privise de o sută de ori astfel de imagini pe ecranele de televiziune. Acum, însă, realitatea se întindea în jurul său, arzând sub soarele aprig care se târa atât de lent peste cerul mai negru decât cărbunele. S-a uitat spre vest, cât mai

departe de splendoarea orbitoare a soarelui... și a zărit stelele, așa cum i se spusese, dar n-o crezuse niciodată cu adevărat. Le-a cercetat mult timp, minunându-se că puteau fi atât de luminoase și totuși atât de micuțe. Erau niște punctulețe nemișcate, ce nu pâlpâiau, și brusc și-a reamintit câteva versuri citite într-o carte a tatei:

Steaua sus răsare
Ca o taină mare.

Ei bine, el cunoștea taina stelelor. Cel care făcuse comparația aceea nu fusese prea inteligent... A abandonat nedumeririle și și-a concentrat din nou atenția asupra peisajului din jur.

Goneau cu aproape o sută șaizeci de kilometri pe oră, peste un șes neted, anvelopele-balon ridicând înapoia lor norișori de praf. Colonia nu se mai zărea nicăieri; în cele câteva minute cât privise stelele, domurile și turnurile radio dispăruseră sub orizont. Existau totuși alte semne ale prezenței umane, deoarece, la mai puțin de doi kilometri în față, Marvin putea distinge structurile cu forme bizare, adunate în jurul intrării unei mine. La răstimpuri, un fuior de vapori se ridica dintr-un coș scund, dispersându-se instantaneu.

Au trecut pe lângă mină în câteva secunde; tata conducea cu o îndemânare îndrăzneață și părea preocupat, de parcă – era un gând straniu pentru un copil – dorea să scape de ceva care-l sâcâia. Peste alte câteva minute, au ajuns la marginea platoului pe care fusese construită Colonia. Terenul cobora abrupt sub ei, într-o pantă ametitoare al cărei capăt se pierdea în umbre. În față, cât vedeai cu ochii, se întindea un ținut pustiu în care se învălmășeau cratere, lanțuri muntoase și râpe. Crestele munților, reflectând soarele aflat jos pe boltă, ardeau aidoma unor insule de foc într-un ocean de întuneric, iar deasupra lor, stelele continuau să sclipească la fel de imobile.

Mai departe nu se putea înainta... și totuși, exista un drum. Marvin și-a încleștat pumnii când vehiculul s-a aplecat peste muchie și a început lunga coborâre. După aceea, a zărit poteca și s-a destins puțin. Se părea că și alți oameni mai trecuseră pe aici.

Noaptea s-a lăsat șocant de brusc, atunci când au traversat marginea umbrei și soarele a dispărut înapoia coamei platoului. Perechea de faruri s-a aprins imediat, proiectând dungi alb-albastre pe stâncile din față, așa încât nu mai era nevoie să verifice viteza cu care mergeau. Au călătorit ore întregi prin văioage și pe lângă poalele unor munți ale căror piscuri păreau că ating stelele, ieșind uneori, pentru câteva clipe, în lumina soarelui, atunci când terenul suia.

Acum, în dreapta, se zărea un șes cutat și colbuit, iar în stânga, cu meterezele și terasele ridicându-se preț de mulți kilometri spre cer, se întindea un perete de munți ce mărșăluiau în depărtare, până ce vârfurile lor se pierdeau sub marginea lumii. Nu se vedea nici un semn care să ateste că oamenii exploraseră cândva aceste ținuturi, totuși vehiculul a trecut la un moment dat pe lângă epava unei rachete, alături de care se afla o movilă de pietre având deasupra o cruce din metal.

Băiatului i se părea că munții își continuau marșul la nesfârșit, dar, în cele din urmă, după multe ore, aceștia se terminară printr-un promontoriu uriaș și prăpăstios, ce se înălța abrupt din mijlocul unui pâlc de dealuri. Mașina a coborât într-o vale puțin adâncă, ce se arcuia într-o curbă prelungă spre versantul opus al lanțului muntos, și atunci Marvin a început să înțeleagă că în fața lor se petrecea ceva foarte ciudat.

Soarele se găsea acum jos, înapoia dealurilor din dreapta, așadar valea ce se afla drept înainte ar fi trebuit să fie cufundată în beznă. Cu toate acestea, ea era scăldată într-o strălucire rece și albă, ce se revărsa peste țarcurile pe sub care treceau. Apoi, pe neașteptate, au ieșit în șes deschis și sursa luminii s-a ivit în toată splendoarea ei.

Acum, după oprirea motoarelor, în micuța cabină pogorâse liniștea. Unicele zgomote erau susurul slab al alimentatorului cu oxigen și ocazionala trepidație metalică produsă de pereții exteriori ai vehiculului, care-și împrăștiau fluxul termic. Nici un pic de căldură nu venea dinspre imensa seceră argintie care plutea imediat deasupra orizontului îndepărtat, inundând ținutul cu o lumină perlată. Era atât de strălucitoare încât, abia după câteva minute, Marvin i-a putut accepta provocarea și a privit direct în sclipirea ei; totuși, în cele din urmă, a reușit să distingă contururile continentelor, limita cețoasă a atmosferei și insulele albe ale norilor. Și chiar de la acea depărtare, a văzut scânteierea razelor de soare pe banchizele polare.

Spectacolul era minunat și-i atrăgea sufletul peste abisul spațiului. Acolo, în semiluna luminoasă, se găseau toate minunile pe care el nu le cunoscuse niciodată: nuanțele amurgurilor, oftatul oceanului pe nisipul plajelor, răpăitul ploii, binecuvântarea lină a ninsorii. Ele și altele o mie ar fi trebuit să reprezinte moștenirea sa legitimă, însă băiatul le cunoștea doar din cărți și din înregistrări vechi, iar gândul acesta îi umplea inima cu tristețea unui surghiunit.

De ce nu se mai puteau întoarce? Totul părea atât de pașnic sub bancurile de nori călători... Apoi, ochii lui Marvin s-au acomodat cu lumina orbitoare și băiatul a observat că porțiunea discului aflată în beznă sclipea palid, cu o fosforescență malignă... și și-a amintit: privea rugul funerar al unei planete, epilogul radioactiv al Apocalipsei. La patru sute de mii de kilometri distanță, lucirea atomilor muribunzi continua să fie vizibilă, aidoma unui memento etern al trecutului funest. Aveau să treacă multe secole înainte ca strălucirea ucigașă să dispară din pietre, iar viața să poată invada din nou lumea tăcută și pustie.

După aceea, tata a început să vorbească, depănând istoria care până atunci nu însemnase pentru Marvin mai mult decât basmele auzite în copilărie. Multe lucruri nu izbutea să le înțeleagă: îi era imposibil să-și imagineze configurația multicoloră a vieții de pe planeta pe care n-o văzuse nicicând. Nu putea pricepe nici forțele care o distruseseră în final, lăsând în urma ei un singur supraviețuitor, Colonia, care scăpase grație izolării ei. Cu toate acestea, a reușit să-și imagineze agonia acelor zile, când „coloniștii" aflaseră că navele de aprovizionare n-aveau să mai coboare niciodată pe cozi de foc printre stele, aducând daruri de acasă. Una câte una, stațiile radio își încetaseră apelurile; pe globul adumbrit, luminițele orașelor păliseră și muriseră, iar ei rămăseseră singuri în cele din urmă, mai singuri decât fusese vreodată un grup de oameni, purtând în mâinile lor viitorul rasei.

Urmaseră apoi anii de disperare și necontenita bătălie pentru a supraviețui pe o lume ostilă și neîmblânzită. Bătălia aceea fusese câștigată, deși cu greutate; micuța oază de viață se afla în siguranță, înfruntând cele mai rele lucruri pe care le putea face Natura. Totuși, dacă nu exista un țel, un viitor căruia să i se dedice, Colonia avea să-și piardă voința de a supraviețui, și atunci nici o mașină, nici o artă și nici o știință n-ar mai putea-o salva.

Abia atunci Marvin a priceput rolul pelerinajului. El n-avea să se plimbe niciodată pe malurile râurilor planetei legendare și pierdute, nici n-avea să audă tunetele rostogolindu-se peste coamele rotunjite ale dealurilor ei. Într-o bună zi – cât de îndepărtată însă? – copiii copiilor lui urmau să se întoarcă pentru a-și revendica moștenirea. Până atunci, vânturile și ploile vor fi curățat otrăvurile din solurile pârjolite, purtându-le către oceane, iar în adâncurile apelor veninul se va fi diluat, nemaifiind în stare să facă nici un rău vieții. Abia în

acea zi, uriașele nave care continuau să aștepte aici, pe șesurile tăcute și colbuite, aveau să se înalțe iarăși în spațiu, pe drumul spre casă.

Acesta era visul; iar în altă zi, ceva mai apropiată – Marvin a știut-o printr-o străfulgerare de intuiție – el urma să-l transmită fiului său, aici, exact în același loc, cu munții înapoia lor și cu lumina argintie a cerului scăldându-le chipurile.

Nu a privit îndărăt când s-au întors și au pornit către Colonie. Îndreptându-se spre cei de-un neam cu el, aflați în lungul exil, băiatul nu rezista să vadă încă o dată măreția înghețată a secerii Pământului pălind pe stâncile din jur...

3. REZISTENȚĂ LA RUPERE

Grant completa jurnalul de bord al lui **Star Queen**, când auzi ușa cabinei deschizându-se înapoia sa. Nu se deranjă să întoarcă privirea... nici n-ar fi fost necesar, întrucât la bordul navei se mai găsea doar un singur om. Totuși, când nimic nu se întâmplă, iar McNeil nu vorbi și nici nu trecu pragul, tăcerea prelungită îi stârni în cele din urmă curiozitatea, făcându-l să-și răsucească scaunul rotativ.

McNeil stătea în cadrul ușii, lăsând impresia că văzuse o stafie. Metafora răsuflată fulgeră imediat prin mintea lui Grant. Nu știa cât de aproape era adevărul. Dintr-un anumit punct de vedere, McNeil chiar văzuse o stafie – pe cea mai înspăimântătoare dintre toate: propria-i fantomă.

— Ce s-a întâmplat? pufni Grant. Nu te simți bine, sau ce ai?

Inginerul clătină din cap. Grant observă mărgelușele de transpirație care i se desprinseră de pe frunte și porniră sclipind prin cabină, pe traiectorii perfect rectilinii. Mușchii gâtului îi zvâcniră, dar nu se auzi nici un sunet. Tovarășul lui părea gata să izbucnească în plâns.

— Suntem terminați, șopti acesta în cele din urmă. Am pierdut rezerva de oxigen.

Apoi izbucni într-adevăr în plâns. Semăna cu o păpușă de cauciuc ce se dezumfla încet. Nu putea să cadă, fiindcă nu exista gravitație, de aceea se îndoi din mijloc, plutind în prag.

Grant nu răspunse nimic. În mod inconștient, își stinse țigara în scrumieră. strivind-o cu ură până ce dispăru și ultimul licăr. Deja aerul părea să se strângă în jurul său, pe măsură ce spaima cea mai veche a zborurilor spațiale îi încleștă beregata.

Slăbi încetișor chingile elastice care, atunci când stătea așezat, confereau o oarecare iluzie de greutate, și, cu o dexteritate intrată în reflex, se lansă spre ușă. McNeil nu-l urmă. Chiar ținând cont de toate urmările șocului suferit, acesta nu se comporta deloc bine. Trecând pe lângă inginer, Grant îl înghionti furios și-i spuse să-și revină.

Cala era o încăpere mare, emisferică, având în centru o coloană groasă prin care treceau comenzile și cablurile spre cealaltă jumătate a navei, ce avea forma unei haltere, aflată la o sută de metri distanță. Era ticsită cu lăzi și cutii dispuse într-o configurație tridimensională suprarealistă, care făcea foarte puține concesii gravitației.

Chiar dacă încărcătura ar fi dispărut în mod brusc, Grant n-ar fi băgat de seamă. Avea ochi doar pentru uriașul rezervor de oxigen, mai înalt decât el, fixat de perete în apropierea ușii interioare a sasului. Acesta arăta la fel cum îl văzuse ultima dată – placat în aluminiu sclipitor, cu părțile metalice laterale ce păstrau senzația vagă de răceală, fapt care oferea singurul indiciu referitor la conținutul său. Toate conductele păreau în stare perfectă. Nu se zărea nici un semn al vreunei nereguli, cu excepția unui detaliu minor. Acul volumetrului zăcea nemișcat la zero.

Grant privi tăcut simbolul acela, tot așa cum un locuitor din vechea Londră, revenind seara acasă, pe timpul Ciumei, s-ar fi uitat la o cruce grosolană, proaspăt scrijelită pe ușa casei lui. După aceea, lovi de cinci-șase ori cadranul, nutrind speranța deșartă că acul s-ar fi înțepenit, deși nu se îndoise nici o clipă de veridicitatea mesajului său. Într-un fel, veștile îndeajuns de rele au incluse în enunțul lor propria garanție a adevărului. Numai cele bune trebuie confirmate.

*
* *

Când Grant se întoarse în cabina de comandă, McNeil își revenise. Nu avu nevoie decât să arunce o privire către ușița deschisă a dulăpiorului de medicamente pentru a pricepe motivul refacerii rapide a inginerului. Acesta încercă chiar o tentativă de glumă.

— A fost un meteorit, spuse ei. Ne-au zis că o navă de dimensiunile astea poate fi lovită odată la o sută de ani. Se pare că am îmbătrânit cu nouăzeci și cinci de ani mai repede.

— Totuși, de ce nu s-a declanșat alarma? Presiunea aerului este normală... Atunci, cum a perforat blindajul?

— Nu l-a perforat, explică McNeil. Știi că oxigenul circulă pe partea opusă soarelui, prin conducte refrigeratoare care-l mențin lichid. Probabil că meteoritul a spart conductele și lichidul, pur și simplu s-a evaporat prin fierbere.

Grant căzu pe gânduri. Se întâmplase ceva serios, ba chiar grav, totuși nu era obligatoriu să fie fatal. La urma urmelor, străbătuseră trei sferturi din drum.

— Regeneratorul n-ar putea menține aerul respirabil? se interesă el, cu o voce din care răzbătea speranța.

McNeil scutură din cap.

— N-am analizat toate detaliile, însă cunosc răspunsul. Cu ocazia descompunerii bioxidului de carbon și a recirculării oxigenului liber, are loc o pierdere de aproximativ zece la sută. De aceea aveam nevoie de rezervă.

— Costumele spațiale! exclamă brusc Grant. Ce-i cu buteliile lor?

Vorbise fără să se gândească și înțelegerea instantanee a greșelii sale îl făcu să se simtă și mai mizerabil.

— Nu putem păstra oxigenul în ele... după câteva zile, s-ar evapora. Gazul comprimat dinăuntrul lor asigură treizeci de minute – atât cât ai nevoie ca să ajungi la rezervorul principal, în caz de necesitate.

— Trebuie să existe o soluție... chiar dacă ar însemna să abandonăm încărcătura. Să încetăm să mai facem presupuneri și să stabilim cu exactitate în ce situație ne aflăm.

Grant era în egală măsură furios și speriat. Era furios pe McNeil pentru că cedase psihic. Era furios pe proiectanții navei, care nu prevăzuseră această posibilitate de unu-la-Dumnezeu-știe-câte-milioane. Scadența avea să fie peste vreo două săptămâni, și până atunci se puteau întâmpla multe. Pentru o clipă, gândul acesta îl ajută să-și mențină temerile la distanță.

În mod evident, era o stare de necesitate, dar una dintre acelea prelungite în chip straniu, care păreau că se petrec numai în spațiu. Aveau suficient timp să se gândească... poate chiar prea mult.

Grant se instală în scaunul pilotului, își fixă chingile și luă un blocnotes.

— Să recapitulăm faptele, începu el, afișând un calm artificial. Avem aerul care circulă prin navă și pierdem zece la sută din oxigen la fiecare trecere prin regenerator. Vrei să-mi dai manualul, te rog? Îmi este imposibil să țin minte câți metri cubi utilizăm zilnic.

Afirmând că probabilitatea ca **Star Queen** să fie izbită de un meteorit apărea o dată într-o sută de ani, McNeil simplificase problema în mod grosier, totuși inevitabil. Răspunsul exact depindea de extrem de mulți factori – trei generații de statisticieni nu făcuseră

altceva decât să enunțe niște reguli atât de aproximative încât companiile de asigurare continuau să se înfioare de spaimă când uriașele ploi de meteoriți măturau ca un uragan orbitele planetelor interioare.

Bineînțeles, totul depindea de ceea ce se înțelegea prin cuvântul „meteorit". Fiecare bucată de zgură cosmică ajunsă pe suprafața Pământului are un milion de rude mai mici, ce pier pentru totdeauna în acea „țară a nimănui" unde atmosfera încă nu s-a sfârșit, iar spațiul de-abia se pregătește să înceapă – acea zonă crepusculară în care, uneori, în timpul nopții, bântuie strania aurora.

Rudele respective sunt familiarele stele căzătoare, rareori depășind în mărime gămălia unui ac, acestea, la rândul lor, fiind întrecute de un milion de ori de particulele prea mici pentru a-și lăsa urma vizibilă a morții atunci când coboară din ceruri. Toate la un loc, nenumăratele grăunțe de praf, ocazionalii bolovani, până și munții călători cu care Pământul se întâlnește poate o dată la un milion de ani, alcătuiesc familia meteoriților.

*
* *

În privința zborurilor spațiale, un meteorit prezintă importanță numai dacă, străpungând învelișul unei nave, produce un orificiu îndeajuns de mare pentru a fi periculos – așadar, totul este o problemă de viteze relative și de dimensiuni. Se alcătuiseră tabele ce prezentau coliziuni aproximative, pentru diferite regiuni ale Sistemului Solar – și pentru diferite mărimi de meteoriți, ce ajungeau până la mase de numai câteva miligrame.

Cel care lovise **Star Queen** era un gigant, având diametrul de aproape un centimetru și masa de zece grame. În conformitate cu tabelele respective, timpul de așteptare pentru o ciocnire cu un astfel de monstru era de zece la puterea a noua zile, adică aproximativ trei milioane de ani. Siguranța virtuală că un asemenea incident nu avea să se mai repete în decursul istoriei omenești îi consola prea puțin pe Grant și McNeil.

Cu toate acestea, situația ar fi putut să fie și mai tragică. **Star Queen** se găsea de o sută cincisprezece zile pe drum și mai avea de mers alte treizeci de zile. Călătorea, precum toate cargoboturile, pe lunga elipsă tangențială ce atingea orbita Pământului și a lui Venus de cealaltă parte a Soarelui. Rapidele nave de pasageri treceau de la o planetă la alta cu viteze de trei ori mai mari și consumând de zece

ori mai mult combustibil, dar **Star Queen** trebuia să-și urmeze ruta predestinată, aidoma unui tren de marfă, încheindu-și călătoria în o sută patruzeci și cinci de zile.

Ar fi fost greu de închipuit o navă spațială cu un aspect mai diferit în comparație cu imaginea tradițională de la începutul secolului XX. **Star Queen** consta din două sfere, una de cincizeci și cealaltă de douăzeci de metri diametru, cuplate printr-un cilindru lung de o sută de metri. Întreaga structură aducea cu o replică imensă a atomului de hidrogen. Echipajul, încărcătura și comenzile se găseau în sfera mai mare, celălalt glob conținând motoarele atomice și fiind impropriu, pentru a folosi un eufemism, vieții.

Nava fusese construită în spațiu și n-ar fi putut decola nici măcar de pe suprafața Lunii. La putere maximă, propulsia ionică producea o accelerație egală cu a douăzecea parte din cea gravitațională, asigurându-i într-o oră viteza necesară pentru a deveni din satelit al Pământului un satelit al lui Venus.

Ridicarea încărcăturii de pe suprafața planetelor cădea în sarcina micilor și puternicelor rachete cu combustibil chimic. Peste o lună, șlepurile aveau să se înalțe de pe Venus pentru joncțiune, însă **Star Queen** n-avea să se oprească, deoarece la pupitrul de comandă nu avea să se afle nimeni. Nava urma să-si continue drumul orbește pe traiectoria ei, gonind pe lângă Venus cu mulți kilometri pe secundă... iar după cinci luni urma să revină lângă orbita Pământului, deși planeta avea să fie hăt departe.

***

Este surprinzător cât de mult durează o simplă adunare atunci când viața ta depinde de rezultatul final. Grant parcurse de mai multe ori coloana scurtă de cifre, înainte de a renunța la speranța că totalul urma să se modifice. În final, începu să bată darabana nervos, pe plasticul alb al consolei.

— Cu toate economiile posibile, observă el, putem rezista aproximativ douăzeci de zile. Asta înseamnă că vom fi la zece zile depărtare de Venus când...

Vocea i se stinse.

Zece zile nu păreau prea mult... totuși puteau la fel de bine să fie zece ani. Grant se gândi ironic la toți scriitorașii de duzină care folosiseră exact genul acesta de situație în cărțile și serialele lor. În

asemenea împrejurări, conform experților în astfel de scenarii – dintre care prea puțini trecuseră vreodată de Lună – existau trei variante.

Soluția optimă, devenită deja un clișeu, era preschimbarea navei într-o uriașă seră, sau într-o fermă hidroponică, lăsând totul pe seama fotosintezei. Următoarea posibilitate implica realizarea unor minuni de inginerie chimică sau atomică, explicate în detaliile cele mai plictisitoare, vizând construirea unui generator de oxigen, care nu numai că avea să salveze viața eroului – și, desigur, pe a eroinei – ci urma să-l transforme pe acesta în proprietarul unor brevete fabulos de valoroase. A treia soluție – **deus ex machina**[1] – o reprezenta sosirea unei nave având exact aceeași traiectorie și viteză cu cea aflată în pericol.

Asta era doar ficțiune; în viața adevărată însă, lucrurile stăteau cu totul diferit. Deși prima idee avea o bază teoretică, la bordul lui **Star Queen** nu exista nici măcar un pachețel cu semințe de iarbă. Cât despre isprăvile inginerești, doi bărbați – indiferent cât de sclipitori și de disperați ar fi fost – n-ar fi avut mari șanse ca, în numai câteva zile, să aducă îmbunătățiri rezultatului final al muncii desfășurate de zeci de organizații importante de cercetare, pe parcursul unui întreg secol. Iar nava care „întâmplător trecea prin preajmă" era, aproape prin definiție, o imposibilitate. Chiar dacă alte vehicule ar fi fost lansate pe aceeași traiectorie eliptică – Grant nu cunoștea însă vreun astfel de caz – atunci, grație legilor înseși ce le guvernau mișcările, ele urmau să păstreze permanent diferențele inițiale. Nu era chiar imposibil ca un pachebot, gonind pe orbita sa hiperbolică, să treacă la câteva sute de mii de kilometri de ei... însă cu o viteză atât de mare încât ar fi fost la fel de inaccesibil ca și Pluto.

— Dacă am abandona încărcătura, sugeră în cele din urmă McNeil, ne-am putea schimba orbita?

Grant clătină din cap.

— Așa sperasem, oftă el, dar nu ține. Am putea ajunge lângă Venus într-o săptămână dacă am vrea... dar n-am mai avea combustibil pentru frânare și nimic de pe planetă nu ne-ar putea opri să trecem mai departe.

— Nici chiar un pachebot?

---

[1] Literal, „zeul din mașină". Orice procedeu artificial, forțat sau improbabil utilizat în rezolvarea celor mai dificile intrigi (în latină, în original) (n. trad.)

— Conform lui **Lloyd's Register**, în clipa de față, Venus are numai două cargoboturi. Oricum, ar fi o manevră practic imposibilă. Chiar dacă și-ar putea sincroniza viteza cu a noastră, cum s-ar mai înapoia nava de salvare? Ar fi nevoie de o viteză cam de cincizeci de kilometri pe secundă!

— Dacă noi n-avem idei, spuse McNeil, poate că are cineva de pe Venus. Ar fi bine să vorbim cu ei.

— Intenționam s-o fac de îndată ce decideam ce să le spun. Vrei să te duci și să orientezi antena?

Grant îl privi pe McNeil, care părăsi cabina plutind. Probabil că inginerul avea să producă destule necazuri în următoarele zile. Deocamdată, însă, se descurcaseră bine; ca majoritatea indivizilor voinici, McNeil era jovial și prietenos. Numai că acum, Grant constată că-i lipsea energia. Traiul prea îndelungat în spațiu îl înmuiase, atât fizic, cât și mintal.

***

O sonerie bâzâi pe consola comunicațiilor. Oglinda parabolică exterioară era ațintită către lumina strălucitoare a lui Venus, aflată la o distanță de numai zece milioane de kilometri și deplasându-se pe o traiectorie aproape paralelă. Undele de trei milimetri emise de navă aveau să parcurgă distanța în ceva mai mult de o jumătate de minut. Gândul că se aflau la doar treizeci de secunde de salvare avea un gust amar.

Monitorul automat de pe Venus replică prin impersonalul **Recepție**, iar Grant porni să vorbească monoton și, spera el, fără ca glasul să-i tremure. Expuse în mod detaliat situația și încheie solicitând sfaturi. Nu făcu nici o aluzie la temerile referitoare la McNeil. Din câte bănuia, inginerul îi asculta raportul.

Deocamdată, însă, nimeni de pe Venus nu auzise vestea, chiar dacă trecuse perioada de întârziere cauzată de distanță. Mesajul avea să rămână pe suportul magnetic al înregistrării timp de câteva minute, până ce un ofițer de comunicații, nebănuind nimic, urma să-l ruleze, alertat de semnalul receptorului. Individul respectiv n-ar fi avut habar ce bombă fusese amorsată, declanșând trenuri de unde de îngrijorare pe toate corpurile cerești locuite, pe măsură ce televiziunea și serviciile de știri ar fi preluat referatul. Un accident spațial deține o încărcătură dramatică ce alunga orice alt titlu de senzație.

Până acum, Grant fusese prea preocupat de propria-i siguranță pentru a se gândi la încărcătura navei. Un căpitan din vechime, a cărui primă responsabilitate o constituia corabia sa, ar fi rămas poate șocat de această atitudine. Grant se sprijinea însă pe rațiune: **Star Queen** nu se putea scufunda, nu se putea ciocni de stânci submarine ce nu figurau pe hărți și nici nu putea dispărea ca prin farmec, așa cum se întâmplase cu atâtea vapoare, pierdute pe vecie. Indiferent de soarta echipajului, nava rămânea în siguranță. Dacă era lăsată în pace, avea să continue să-și descrie orbita cu atâta precizie încât timp de multe secole oamenii și-ar fi putut controla calendarele în funcție de apariția ei.

Brusc, Grant își aminti că încărcătura fusese asigurată pentru o sumă ce depășea douăzeci de milioane de dolari. Nu existau multe produse atât de valoroase încât să fie trimise de pe o planetă pe alta, iar majoritatea lăzilor din cală prețuiau mai mult decât propria lor greutate – sau mai exact, masă – în aur. Poate că unele obiecte puteau fi utile în această împrejurare critică... Ajuns în acest punct cu raționamentul, Grant începu să caute foile de expediție.

Răsfoia preocupat filele subțiri și rezistente, când McNeil reveni în cabină.

— Am redus presiunea aerului, îl anunță el. Învelișul exterior prezintă mici fisuri care, în condiții normale, n-ar fi contat prea mult.

Grant încuviință neatent și-i întinse un teanc de hârtii.

— Astea sunt foile de expediție. Eu zic să le parcurgem amândoi, pentru eventualitatea în care încărcătura ar conține ceva util.

Chiar dacă n-ar fi avut alt scop, ar fi putut el adăuga, decât de a le oferi o preocupare menită să le abată gândurile de la sumbrele perspective.

Parcurgând coloanele lungi de articole numerotate – o mostră elocventă a comerțului interplanetar – Grant se pomeni întrebându-se ce anume se afla înapoia unor consemnări seci, de tipul: **Articolul 347 – 1 carte – Greutate brută: 4 kg.**

Fluieră prelung, constatând că produsul era însoțit de un asterisc atestând o asigurare de o sută de mii de dolari, apoi își aminti că auzise la radio că Muzeul Venusian achiziționase un exemplar princeps din lucrarea **Cei șapte stâlpi ai înțelepciunii**[2].

---

[2] Cei șapte stâlpi ai înțelepciunii (The Seven Pillars of Wisdom, 1926), publicată în 1935 de colonelul britanic Thomas Edward Lawrence (1888–1935), arheolog și scriitor, cunoscut și ca Lawrence of Arabia (n. trad.)

După alte câteva file, întâlni o consemnare cu totul opusă: **Diferite cărți – 25 kg – Fără valoare.**

Expedierea cărților respective spre Venus costase o mică avere, totuși acestea erau considerate „fără valoare". Grant căzu pe gânduri. Poate că cineva care părăsea pentru totdeauna Pământul lua cu el, pe noua lume, comorile sale cele mai de preț – acele cărți care, mai presus de orice altceva, îi formaseră mintea.

Articolul 564 – 12 bobine film.

Acestea, desigur, trebuiau să conțină super-epopeea neroniană **Arderea Romei**, care plecase de pe Pământ în ultima clipă, înainte de a fi interzisă de cenzură. Venus o aștepta cu o nerăbdare evidentă.

Produse medicale – 50 kg. Ladă cu țigări – 1 kg. Instrumente de precizie – 75 kg. Lista continua în același fel. Fiecare articol reprezenta ceva rar sau ceva pe care industria sau știința unei civilizații mai tinere nu-l putea produce cel puțin deocamdată.

Încărcătura se împărțea distinct în două categorii: obiecte exclusiv de lux și obiecte de strictă necesitate. În rest, existau puține produse intermediare. Și nimic, dar absolut nimic care să-i ofere lui Grant cea mai măruntă speranță. Desigur, știa că nu s-ar fi putut să fie altfel, totuși asta nu-l împiedica să simtă o dezamăgire de-a dreptul irațională.

Când, în cele din urmă, sosi și răspunsul de pe Venus, fu nevoie de aproape o oră pentru a trece prin aparatura de înregistrare. Era un chestionar atât de amănunțit încât Grant se întrebă posac dacă avea să trăiască până ar fi reușit să răspundă la toate întrebările. Majoritatea erau de natură tehnică și se refereau la navă. Experții de pe cele două planete își puneau mințile la bătaie în strădania de a salva **Star Queen** și încărcătura ei.

— Ei bine, ce zici? întrebă Grant, după ce McNeil termină de parcurs mesajul. (Îl studia pe inginer cu atenție, urmărind apariția altor semne de stres.)

După o tăcere îndelungată, McNeil ridică din umeri și primele sale cuvinte răsunară ca un ecou al gândurilor lui Grant:

— În mod sigur, ne va da o ocupație. Nu voi putea rula toate testele solicitate în mai puțin de o zi. În mare parte, intuiesc cam ce vor ei, totuși unele întrebări sunt complet aiurite.

Grant bănuia acest lucru, dar nu comentă nimic, lăsându-l pe celălalt să continue.

— Viteza pierderilor prin blindaj... mi se pare firesc să se intereseze de asta, însă la ce le-ar servi eficiența scuturilor antiradiație?

Cred că încearcă să ne țină moralul ridicat, prefăcându-se că au niște idei trăsnet, sau vor să fim atât de ocupați încât să n-avem timp să ne facem griji.

Grant se simți simultan ușurat și neliniștit de calmul lui McNeil; ușurat deoarece se temuse de o altă criză, totuși neliniștit pentru că inginerul nu se încadra câtuși de puțin în categoria psihologică pe care i-o stabilise. Oare episodul inițial era tipic pentru un bărbat, sau putea fi valabil în cazul oricui?

Pentru Grant, lumea se împărțea de obicei în alb și negru – de aceea, el se simți iritat, fiindcă nu putea decide dacă McNeil era laș ori curajos. Posibilitatea ca ambele caracteristici să fie valabile nu-i trecu nici o clipă prin minte.

***

Zborul spațial beneficiază de o atemporalitate care nu se regăsește în nici o altă experiență umană. Până și pe Lună, umbrele se târăsc lenește de la un stei la altul, pe măsură ce soarele mărșăluiește fără grabă pe cer. Pe Pământ, există permanent uriașul orologiu al globului rotitor, ce marchează orele, continentele jucând rolul limbilor. În schimb, într-o călătorie lungă cu o navă stabilizată giroscopic, aceleași configurații ale razelor de soare rămân nemișcate pe perete sau pe podea, deși cronometrul continuă să-și ticăie orele și zilele lipsite de sens.

Grant și McNeil învățaseră de mult să se adapteze condițiilor existente. În adâncurile spațiului, ei se mișcau și gândeau cu o încetineală ce avea să dispară atunci când călătoria se apropia de final și sosea momentul pentru începerea manevrelor de frânare. Acum, în ciuda faptului că perspectiva morții atârna deasupra capetelor lor, ei continuau să-și desfășoare activitatea pe făgașurile adâncite ale obișnuinței.

În fiecare zi, Grant completa jurnalul de bord, verifica poziția navei și-și îndeplinea diversele sarcini de rutină. McNeil se comporta de asemenea normal, deși Grant suspecta că anumite activități de întreținere tehnică erau executate cu multă superficialitate.

Trecuseră trei zile de la impactul cu meteoritul. De douăzeci și patru de ore, Pământul și Venus se aflau în teleconferință și Grant se întreba când urma să li se aducă la cunoștință rezultatul deliberărilor. Nu credea că mai puteau fi salvați nici chiar de cele mai inteligente creiere din Sistemul Solar, totuși îi venea greu să aban-

doneze speranțele când totul continua să pară normal, iar aerul era tot proaspăt și pur.

În cea de-a patra zi, Venus îi contactă din nou. Excluzând detaliile tehnice, mesajul nu era nimic altceva decât un discurs funebru. Grant și McNeil fuseseră trecuți la capitolul pierderi, dar în același timp li se transmiteau instrucțiuni amănunțite privind siguranța încărcăturii.

Pe Pământ, astronomii calculau toate posibilele orbite de joncțiune prin care **Star Queen** ar fi putut fi interceptată în următorii ani. Exista chiar o posibilitate ca nava să întâlnească un vehicul terestru, peste șase-șapte luni, când avea să treacă din nou prin afeliu, dar manevra putea fi executată doar de un pachebot rapid, lipsit de pasageri, iar combustibilul necesar valora o avere.

***

McNeil dispăru la scurt timp după recepționarea mesajului. La început, Grant se simți ușurat; nu se băga în viața intimă a inginerului și avea de scris o mulțime de scrisori, deși chestiunea testamentului intenționa s-o lase pe mai târziu.

Era rândul lui McNeil să prepare masa „de seară", o ocupație care-i făcea plăcere, întrucât acesta nu obișnuia să neglijeze cerințele propriului stomac. Când însă din chicinetă nu răsunară zgomotele obișnuite, Grant porni în căutarea colegului său.

Îl descoperi pe inginer întins în cușeta personală, împăcat cu Universul. Alături de el, plutea o ladă metalică, mare, care fusese forțată și deschisă. Grant nu trebui s-o examineze îndeaproape pentru a-i ghici conținutul. Era suficient să-l privească pe McNeil.

— E de-a dreptul rușinos, vorbi acesta, fără umbră de stânjeneală, să sugi chestia asta printr-un tub. N-ai putea aranja niște gravitație, ca să putem bea așa cum se cuvine?

Grant îl fulgeră cu o privire în care se împleteau disprețul și mânia, dar McNeil îi susținu căutătura netulburat.

— Haide, nu-mi strica cheful! Bea și tu... ce mai contează acum?

Împinse o sticlă și Grant o prinse cu dexteritate când pluti pe lângă el. Era un vin fabulos de scump – își amintea acum frahtul – conținutul lăditei valora probabil câteva mii de dolari.

— Nu cred că-i nevoie să te comporți ca un porc, chiar și în aceste împrejurări! rosti el cu severitate.

McNeil nu se îmbătase încă. Ajunsese abia în anticamera puternic iluminată a amețelii și nu pierduse tot contactul cu sărăcăcioasa lume exterioară.

— Sunt pregătit, vorbi cu solemnitate, să ascult orice argument logic împotriva acțiunii alese de mine – unul care să mi se pară absolut de bun simț. Ar fi bine să mă convingi repede, cât mai sunt capabil să respect rațiunea.

După această tiradă, inginerul apăsă din nou balonașul de plastic și un jet purpuriu îi țâșni în gură.

— Trecând peste faptul că ți-ai însușit bunuri ale Companiei, care, cu siguranță, vor fi recuperate mai devreme sau mai târziu, în nici un caz nu poți rămâne beat câteva săptămâni.

— Asta rămâne de văzut, făcu McNeil gânditor.

— Nu cred.

Sprijinindu-se de perete, Grant împinse cu furie lădița, trimițând-o prin ușa deschisă. Apoi se propulsă după ea, iar în vreme ce trântea ușa, îl auzi pe McNeil răcnind în urma lui:

— Vicleșug ordinar!

Inginerul ar fi avut nevoie de câteva momente bune, mai cu seamă în actuala lui stare, să-și desfacă chingile și să-l urmărească. Grant duse lădița înapoi în cală și zăvorî ușa. Deoarece, în general, pe durata călătoriei prin spațiu cala nu era încuiată, McNeil nu avea o cheie proprie, iar Grant o putea ascunde pe cea de rezervă, păstrată în cabina de comandă.

Ceva mai târziu, când trecu din nou pe lângă cabina lui McNeil, îl auzi pe acesta cântând. Avea alte două sticle care-i țineau tovărășie și zbiera din toți bojocii:

— *Nu ne pasă un' se duce oxigenu',*
Dacă nu se bagă-n vinu' nostru'...

Grant, a cărui educație fusese aproape exclusiv tehnică, nu fu capabil să identifice sursa citatului. Oprindu-se să asculte, se pomeni pe neașteptate străbătut de un sentiment pe care, la o primă vedere, nu reuși să-l recunoască. Acesta dispăru la fel de repede pe cât apăruse, lăsându-l îngrețoșat și tremurând. Pentru prima dată își dăduse seama că aversiunea lui față de McNeil se preschimba lent în ură.

* * *

O regulă de bază a călătoriilor spațiale stipulează că, din motive psihologice întemeiate, echipajul minim al unei misiuni de lungă durată trebuie să fie alcătuit din cel puțin trei membri.

Regulile sunt însă făcute pentru a fi încălcate, iar proprietarii lui **Star Queen** obținuseră aprobarea Consiliului Controlului Spațial și

al companiilor de asigurări, atunci când cargobotul pornise spre Venus fără căpitanul ei obișnuit. Acesta se îmbolnăvise în ultima clipă și nu fusese înlocuit. Întrucât planetele n-au obiceiul de a se ține după treburile omului, dacă nava nu pleca la timp, putea să nu mai plece deloc.

Erau la mijloc milioane de dolari... de aceea, a plecat. Atât Grant, cât și McNeil erau indivizi extrem de capabili și nu aveau absolut nimic împotrivă să încaseze un salariu dublu pentru foarte puține îndatoriri suplimentare. În ciuda unor diferențe fundamentale în plan temperamental, cei doi se înțelegeau destul de bine în condiții normale. Nu era vina nimănui că acum condițiile nu mai aveau nimic în comun cu nivelul normal.

Se spune că trei zile fără mâncare sunt suficiente pentru a îndepărta majoritatea diferențelor subtile dintre omul civilizat și sălbatic. Deocamdată, Grant și McNeil nu încercau vreun disconfort fizic. Imaginația lor însă fusese extrem de activă și acum aveau mai multe în comun cu doi canibali flămânzi, pierduți într-o canoe în imensitatea Pacificului, decât ar fi fost dispuși să recunoască.

Situația lor prezenta un anumit aspect, poate chiar cel mai important dintre toate, ce nu fusese niciodată menționat. Atunci când ultimele cifre de pe blocnotesul lui Grant fuseseră verificate și răsverificate, calculele nu fuseseră chiar cele finale. Instantaneu, ambii bărbați făcuseră și pasul următor, ajungând simultan la același rezultat nerostit.

Era teribil de simplu – o parodie macabră a problemelor de matematică din ciclul primar, de tipul: „Dacă doi oameni asamblează cinci elicoptere în două zile, atunci în cât timp..."

Oxigenul avea să dureze cam douăzeci de zile pentru **doi** oameni, iar Venus se afla la treizeci de zile depărtare. Nu trebuia să fii dotat cu cine știe ce capacități matematice ieșite din comun ca să înțelegi imediat că doar un om, unul singur, ar fi putut supraviețui pentru a păși pe străzile metalice din Port Hesperes.

Scadența binecunoscută era peste douăzeci de zile, însă până la data trecută sub tăcere nu mai rămăseseră decât zece zile. Până atunci, aerul avea să fie suficient pentru doi oameni... și după aceea, pentru unul singur, pe tot restul drumului. Pentru un observator suficient de detașat, situația urma să fie de-a dreptul palpitantă.

Era evident că această conspirație a tăcerii nu mai putea dura mult. Nu-i însă ușor, nici chiar în momente mult mai plăcute, ca doi

indivizi să decidă în mod amical care dintre ei trebuie să se sinucidă. Este cu atât mai dificil când aceștia nici nu discută între ei.

Grant dorea să fie absolut onest. Ca atare; nu putea face altceva decât să aștepte ca McNeil să se trezească și apoi să-l întrebe în mod deschis. Se gândea cel mai bine în fața consolei de comandă, de aceea intră în cabina de comandă și se prinse cu chingile în scaunul pilotului.

O vreme, rămase privind în gol. Avea să fie mai bine, decise el, să prezinte problema în scris, mai cu seamă că relațiile diplomatice dintre ei nu erau deloc grozave. Deschise blocnotesul și începu: „Dragă McNeil..." Rupse imediat fila și reîncepu: „McNeil..."

Avu nevoie de aproape trei ore pentru a termina scrisoarea, și nici atunci nu fu pe deplin mulțumit. Unele lucruri erau al naibii de greu de pus pe hârtie. Apoi introduse scrisoarea într-un plic, îl lipi și-l încuie în seiful personal. Putea aștepta încă o zi sau două.

* * *

Puțini dintre milioanele de oameni de pe Pământ și Venus puteau să-și imagineze tensiunea ce sporea lent la bordul lui **Star Queen**. Zile întregi, toate publicațiile, radioul și televiziunea anunțaseră nenumărate planuri fantasmagonice de salvare. Pe trei planete, aproape că nu mai exista alt subiect de conversație. Însă numai un vag ecou al acestui tumult ajungea până la cei doi bărbați care-l provocaseră.

Stația venusiană putea lua oricând legătura cu **Star Queen**, dar lucrurile ce puteau fi spuse erau prea puține. Nici un om dotat cu un minimum de decență n-ar fi transmis cuvinte de încurajare celor aflați în celula condamnaților la moarte, chiar dacă în privința datei precise a execuției ar fi existat o ușoară nesiguranță.

De aceea, Venus se mulțumea cu câteva mesaje zilnice de rutină, blocând puhoiul permanent de sfaturi și oferte mass-media ce se revărsa dinspre Pământ. Drept rezultat, companiile particulare de radio-televiziune pământene făceau eforturi disperate pentru a contacta nava în mod direct. Eșuaseră, pur și simplu pentru că Grant și McNeil nu se gândiseră să îndrepte antena receptorului decât spre Venus, aflată chinuitor de aproape.

Un moment destul de stânjenitor avusese loc când McNeil ieșise din cabina lui, însă, deși relațiile nu erau tocmai cordiale, viața la bord continuase aproape ca înainte.

Grant își petrecea majoritatea timpului în scaunul pilotului, calculând manevrele de apropiere și scriind epistole interminabile soției sale. I-ar fi putut vorbi, dacă ar fi dorit-o, însă gândul la milioanele de urechi indiscrete ce stăteau la pândă îl oprise s-o facă. Circuitele de comunicații interplanetare ar fi trebuit să fie confidențiale... dar existau prea multe persoane interesate de această dramă.

Peste două zile, își zise în sinea lui, avea să-i înmâneze lui McNeil scrisoarea sa și puteau hotărî ce era de făcut. O astfel de întârziere urma totodată să-i ofere lui McNeil ocazia de a aborda el însuși subiectul. Faptul că inginerul putea avea alte motive pentru a șovăi reprezenta o problemă pe care mintea lui Grant refuza în continuare s-o admită.

Se întrebase deseori cum își petrecea timpul McNeil. Inginerul deținea o bibliotecă vastă de cărți microfilmate, întrucât îi plăcea să citească mult, iar domeniul intereselor sale era neobișnuit de larg. Cartea lui favorită, Grant o știa, era **Jurgen**[3], și poate chiar acum încerca să-și uite soarta pierzându-se în strania ei magie. Alte cărți ale lui McNeil erau mai puțin respectabile și multe dintre ele aparțineau unei categorii în mod bizar descrise drept „bizară".

Realitatea era că McNeil avea o personalitate mult prea subtilă și complicată pentru a fi înțeleasă de Grant. Hedonist convins, inginerul știa să se bucure de plăcerile vieții, cu atât mai mult cu cât era lipsit de ele luni la rând. Nu era însă în nici un caz făptura lipsită de morală pe care o bănuise Grant cel oarecum puritan și lipsit de imaginație.

Într-adevăr, se prăbușise complet sub șocul inițial, iar comportarea sa în episodul cu vinul fusese – după criteriile lui Grant – condamnabilă. McNeil depășise însă criza și-și revenise. Aici se găsea diferența dintre el și durul, dar fragilul Grant.

Deși rutina normală a sarcinilor se redusese printr-un consens tacit, acest lucru contribuia prea puțin la destinderea relațiilor dintre ei. Grant și McNeil se evitau pe cât era posibil, întâlnindu-se numai la masă. În ocaziile respective, se comportau exagerat de politicos, de parcă fiecare ar fi dorit să fie perfect normal... însă eșua în mod inexplicabil.

Grant sperase că McNeil avea să aducă el vorba despre subiectul sinuciderii, scutindu-l astfel de o sarcină neplăcută. Refuzul

---

[3] Roman publicat în 1919 de James Branch Cabell (1879–1958), romancier și eseist american (n. trad.)

încăpățânat al inginerului de a face ceva în direcția respectivă îi sporise disprețul și resentimentele față de acesta. Parcă pentru a înrăutăți și mai mult lucrurile, Grant suferea acum de coșmaruri și dormea superficial.

Coșmarul era întotdeauna același. Copil fiind, se întâmplase nu o dată ca înainte de culcare să citească o poveste mult prea atractivă pentru a fi lăsată pe dimineață. Ca să nu fie prins, continua să citească sub plapumă, la lumina lanternei, ghemuit într-un cocon tihnit cu pereții albi. Cam la fiecare zece minute, atmosfera devenea înăbușitoare și ieșirea de sub plapumă, pentru a inspira un aer delicios de răcoros reprezenta unul dintre momentele de vârf ale episoadelor cu pricina.

Acum, după treizeci de ani, acele ore inocente ale copilăriei reveniseră pentru a-l teroriza. Visa că nu mai putea scăpa de sub plapuma sufocantă, în vreme ce aerul devenea, treptat și inevitabil, de nerespirat.

Intenționase să-i dea scrisoarea lui McNeil după două zile, totuși cumva amânase din nou momentul. Tărăgănarea aceasta nu-i era deloc caracteristică, însă izbutise să se autoconvingă că reprezenta un lucru perfect rezonabil.

Îi oferea inginerului ocazia de a se reabilita, de a dovedi că nu era un laș, silindu-se să abordeze el însuși subiectul. În mod surprinzător, nu-i trecuse prin minte faptul că McNeil îl putea aștepta pe el să facă exact același lucru.

Când rămăseseră doar cinci zile până la termenul final, pentru întâia oară, mintea lui Grant atinse în treacăt ideea crimei. Era după masa „de seară", iar el încerca să se relaxeze, în vreme ce McNeil trebăluia prin chicinetă cu un exces inutil de zgomote, cel puțin așa i se părea lui.

Ce câștigă lumea, se întrebă el, de pe urma inginerului? Acesta nu avea nici responsabilități, și nici o familie; nimeni nu urma să fie prea afectat de moartea lui. Pe de altă parte, Grant avea o soție și trei copii la care ținea în chip moderat, iar aceștia, la rândul lor, deși din cine știe ce motive obscure, nu întreceau limitele unei afecțiuni respectuoase.

Nici un judecător imparțial n-ar fi ezitat în a lua o hotărâre referitoare la care dintre ei trebuia să supraviețuiască. Dacă McNeil mai avea o urmă de decență, s-ar fi cuvenit să ajungă la aceeași concluzie. Întrucât se părea că nu făcuse nimic în acea direcție, el nu mai putea pretinde nici cel mai mic respect din partea semenilor săi.

Aceasta era logica elementară a subconștientului lui Grant, care ajunsese la o soluție, cu zile în urmă, însă abia acum reușea să scoată capul la lumină. Spre cinstea sa, bărbatul respinse de îndată gândul, oripilat.

El era o persoană onorabilă și binecrescută, având un cod de comportament foarte strict. Până și hoinarele impulsuri ucigașe ale așa-zisului om „normal" îi bântuiseră rareori mintea. Dar în zilele – foarte puține la număr – care îi mai rămăseseră de trăit, ele aveau să revină tot mai des.

Acum, aerul devenise în mod evident stătut. Deși deocamdată nu se înregistra vreo dificultate reală în respirare, rămânea un soi de memento permanent de care cei doi nu puteau scăpa, iar Grant constată că începuse să aibă probleme cu somnul. Fără să constituie o pierdere în sine, fiindcă în felul acesta scăpa de coșmaruri, insomniile îl storceau din punct de vedere fizic.

Simultan, starea lui psihică se deteriora rapid, o situație accentuată de faptul că McNeil părea că afișează un calm neașteptat și enervant. Grant își dădu seama că atinsese etapa în care amânarea discuției explicative ar fi devenit periculoasă.

Ca de obicei, McNeil se găsea în cabina lui, când Grant se duse să ia scrisoarea închisă în seif... parcă de o eternitate. Se întrebă dacă ar mai fi trebuit să adauge ceva, apoi înțelese că nu era decât un alt pretext pentru întârziere. Cu pași hotărâți, porni către cabina inginerului.

Un singur neutron declanșează reacția în lanț care, într-o singură clipită, poate distruge un milion de vieți și truda multor generații. La fel de nesemnificative sunt momentele de răscruce care pot uneori schimba cursul acțiunilor unui om, alterându-i întreaga configurație a viitorului.

Nimic n-ar fi putut să fie mai banal decât ceea ce-l făcuse pe Grant să se oprească pe coridor, în fața ușii lui McNeil. În împrejurările obișnuite, probabil că nici nu și-ar fi dat seama. Acum simți miros de fum... provenit de la o țigară.

Gândul că sibaritul inginer avea atât de puțin autocontrol încât își bătea joc de ultimii litri prețioși de oxigen îl copleși pe Grant, stârnind în el o furie oarbă. Pentru o secundă, rămase aproape paralizat de intensitatea sentimentelor sale.

După aceea, încet, mototoli scrisoarea. Gândul care inițial fusese un intrus ignorat, apoi o speculație indiferentă, ajunse în cele din urmă pe deplin acceptat. McNeil beneficiase de o șansă, dar, prin

incredibilul său egoism, se dovedise nedemn de ea. Perfect... în consecință, putea muri.

Iuțeala cu care Grant îmbrățișase această concluzie n-ar fi păcălit nici un psiholog amator. Îndepărtându-se de cabina lui McNeil, bărbatul era stăpânit atât de ură, cât și de ușurare. Dorise cu ardoare să se convingă pe sine însuși că nu era nevoie să facă așa ceva, ci să propună un joc al sorților care să le ofere amândurora șanse egale de supraviețuire.

Aceea însă fusese scuza necesară și o înhățase pentru a-și absolvi conștiința. Deși ar fi putut plănui, ba chiar duce la îndeplinire o crimă, Grant era genul de individ care făcea totul conform propriului cod etic.

Întâmplător, îl judeca greșit – și nu pentru întâia oară – pe McNeil. Fiind fumător înrăit, țigările erau de-a dreptul vitale pentru inginer chiar și în condiții normale. Grant, care fuma numai ocazional și fără mare plăcere, n-ar fi înțeles niciodată cât de esențiale deveniseră acum.

McNeil calculase cu deosebită atenție și ajunsese la concluzia că patru țigări pe zi nu aveau să afecteze în mod considerabil calitatea aerului din navă, acestea fiind, în același timp, extrem de importante pentru starea sa de nervi și, indirect, pentru cea a lui Grant.

N-ar fi avut însă nici un rost să-i explice toate acestea celuilalt. De aceea fuma în cabina sa, cu o stăpânire de sine pe care o găsea agreabilă, ba chiar voluptuos de surprinzătoare. Avusese pur și simplu ghinion că Grant îi detectase una dintre cele patru țigări zilnice.

În continuare, acțiunile lui Grant se dovediră remarcabil de metodice, ținând cont de faptul că acesta era o persoană care de-abia se hotărâse să recurgă la crimă. Fără ezitare, el reveni în cabina de comandă și deschise dulapul de medicamente, ale cărui compartimente, meticulos etichetate, conțineau aproape tot ceea ce ar fi fost necesar în cazul unei situații de urgență.

Fusese luat în considerație până și cazul extrem: o sticluță reținută de benzi elastice, a cărei imagine stătuse ascunsă vreme de multe zile în adâncurile nepătrunse ale minții bărbatului. Pe ea era lipită o etichetă albă, înfățișând craniul cu două oase încrucișate, dedesubtul cărora scria: **Aprox. jumătate de gram provoacă moarte subită, fără dureri.**

Otrava acționa instantaneu și nu producea dureri, asta era bine. Mult mai important însă era un amănunt nemenționat pe etichetă. Nu avea gust.

*
* *

Contrastul dintre mesele pregătite de Grant și cele preparate cu deosebită grijă și pricepere de McNeil era izbitor. Orice om căruia îi plăcea mâncarea și-și petrecea mult timp în spațiu învăța arta culinară ca un reflex de autoapărare. McNeil o făcuse cu multă vreme înainte.

Pe de altă parte, pentru Grant, mâncatul reprezenta una dintre acele operații necesare, dar agasante, ce trebuiau terminate cât mai repede cu putință. Felul cum gătea el reflecta în mod clar această opinie. McNeil încetase de mult să mai mormăie; totuși, probabil că ar fi fost extrem de interesat să vadă grija cu care Grant se ocupa de ultima masă.

Dacă sesizase o nervozitate sporită din partea colegului său, în timpul prânzului, nu făcu nici o referire la ea. Mâncară aproape în tăcere, dar asta nu constituia ceva neobișnuit, fiindcă epuizaseră demult majoritatea conversațiilor superficiale. După ce strânse ultimele farfurii – adânci și cu margini răsfrânte spre interior, pentru a împiedica plutirea conținutului lor – Grant intră în chicinetă ca să prepare cafeaua.

Operațiunea respectivă dură destul de mult, deoarece în ultima clipă se petrecu ceva prostesc și de-a dreptul ridicol. Grant își reaminti pe neașteptate de o peliculă clasică a secolului trecut, în care faimosul Charlie Chaplin încerca să otrăvească o nevastă detestată... și apoi, în mod accidental, inversa paharele.

Nici o altă amintire n-ar fi putut să fie mai nedorită, virtualul criminal fiind zguduit de un acces de isterie silențioasă. **Drăcușorul perversiunii** al lui Poe, acel demon căruia îi făcea plăcere să sfideze canoanele atente ale autoapărării, își băgase coada, astfel încât trecu aproape un minut până ce Grant izbuti să-și regăsească stăpânirea de sine.

Era sigur că, cel puțin în exterior, nu se trădase deloc în momentul revenirii „în sufragerie", ducând cele două flacoane din plastic și tuburile prin care se sorbea. Nu putea fi nici vorbă de confuzie, deoarece „cana" inginerului purta pe ea literele MAC.

La gândul respectiv, Grant fu cât pe ce să reînceapă să chicotească prostește, dar reuși să-și păstreze controlul, gândindu-se cu seriozitate că nervii săi se găseau într-o stare chiar mai rea decât bănuise.

Îl privi fascinat, deși în aparență nepăsător, pe McNeil jucându-se cu flaconul între palme. Inginerul nu părea deloc grăbit și privea mohorât în gol. După aceea, ridică tubul spre buze și sorbi.

După o clipă, tuși ușor... și o mână înghețată păru că prinse inima lui Grant, strângând-o ca în menghină. Apoi, McNeil se întoarse către el și rosti cu o voce lipsită de intonație:

— În sfârșit, ai făcut-o ca lumea! E fierbinte.

Treptat, inima celuilalt reveni la viață. Nu se simți în putere să articuleze ceva și se mulțumi să încuviințeze din cap. McNeil lăsă flaconul să plutească în aer, la câțiva centimetri de el. Părea îngândurat, cântărindu-și parcă vorbele înainte de a face o remarcă importantă. Grant se blestemă pentru că făcuse cafeaua atât de fierbinte; era exact genul de detaliu care ducea la prinderea asasinilor. Dacă McNeil mai întârzia mult, probabil că nervii n-aveau să-i mai reziste.

— Bănuiesc, începu inginerul cu un ton destul de degajat, că ți-ai dat seama că aerul existent ar ajunge numai pentru o singură persoană, până la Venus.

Grant se sili să-și stăpânească nervii tensionați și-și smulse privirea de la „ceașca" hipnotizatoare. Când răspunse, avu senzația că gâtul i se uscase complet:

— Mi-am... mi-am dat seama.

McNeil atinse flaconul, constată că era în continuare prea fierbinte și vorbi mai departe, cu un aer gânditor:

— N-ar fi atunci mai rational dacă unul dintre noi s-ar hotărî să iasă prin ecluză, să zicem... ori să ia otravă de acolo?

Îndreptă degetul mare către dulapul cu medicamente, parțial vizibil din locul unde se aflau ei.

Grant aprobă în tăcere.

— Bineînțeles, adăugă inginerul, singurul neajuns ar fi să decidem care dintre noi să fie ghinionistul. Cred că ar trebui să tragem la sorți, sau să procedăm în alt mod arbitrar.

Grant îl privi cu o fascinație care aproape îi depășea nervozitatea permanent crescătoare. Nu crezuse niciodată că inginerul putea discuta subiectul atât de calm. Era sigur că acesta nu suspecta nimic. În mod evident, gândirea lui McNeil urmase un traseu paralel cu a sa și de aceea nu era câtuși de puțin o coincidență că alesese tocmai acest moment pentru a aborda problema.

Inginerul îl privea fix, parcă estimându-i reacția.

— Ai dreptate, se auzi Grant spunând. Trebuie să discutăm chestia asta.

— Da, încuviință McNeil impasibil. Trebuie.

Apoi se întinse, luă ceașca, duse tubul la buze și supse încetișor.

Grant nu putu aștepta să-l vadă terminând. Spre surprinderea lui, ușurarea pe care o aștepta nu sosi. Ba chiar încercă un fior de regret, însă nu și o mustrare de conștiință. Acum era puțin cam târziu să se mai gândească la așa ceva; apoi, brusc, își aminti că urma să rămână singur pe **Star Queen**, hăituit de gânduri, timp de peste trei săptămâni, când avea să fie salvat.

Nu dorea să-l vadă pe McNeil murind și simți că i se face rău. Fără să-și mai privească victima, se propulsă către ieșire.

*
* *

Soarele arzător și stelele ce nu clipeau priveau din înălțimi spre **Star Queen** ce părea că încremenise pe loc, aidoma lor. Era imposibil de spus dacă nava atinsese viteza maximă, iar milioane ce cai-putere încătușați în sfera mai mică așteptau momentul eliberării. Ba chiar era imposibil de precizat dacă exista viață în interior.

Un sas de pe partea umbrită se deschise lent, lăsând lumina să se reverse dinăuntru, formând un cerc strălucitor ce părea straniu, suspendat în beznă. Apoi acesta fu astupat de două siluete ce plutiră afară din navă.

Dintr-un motiv destul de important, una era mai mătăhăloasă decât cealaltă. Există, desigur, unele veșminte ce pot fi purtate ori abandonate, după capriciile modei, neavând alte efecte nefaste decât posibila micșorare a prestigiului social. Costumele spațiale nu se numără printre ele.

În beznă, se petrecea ceva greu de înțeles, după care silueta mai mică porni să se miște, lent la început, apoi sporindu-și treptat viteza. Ieși din umbra navei în strălucirea orbitoare a Soarelui; acum, se putea zări că pe spinare avea fixată o butelie cu gaz, din care țâșnea un jet subțire, risipindu-se aproape imediat în spațiu.

Era o rachetă improvizată, dar eficientă. Nu exista posibilitatea ca infima atracție gravitațională a cargobotului să atragă corpul pe o orbită în jurul lui.

Rotindu-se ușor, cadavrul se micșora pe fundalul stelelor și dispăru din vedere în mai puțin de un minut. Silueta din cadrul sasului îl privi, nemișcată. Apoi, trapa exterioară se închise, pata gălbuie pieri și doar palida lumină a Pământului mai scânteie pe blindajul umbrit al navei.

Nimic altceva nu se mai întâmplă timp de douăzeci și trei de zile.

* * *

Căpitanul lui **Hercules** se întoarse, oftând ușurat, spre coechipierul său.

— Mă temusem că n-o să reușească. Trebuie să fi fost al naibii de greu să ieși de pe orbită, pilotând de unul singur... și în aerul ăla viciat. Cât de repede putem ajunge la el?

— Cam într-o oră. Orbita sa mai prezintă puțină excentricitate, dar acest lucru poate fi corectat din partea noastră.

— Perfect. Anunță-i pe cei de pe **Leviathan** și **Titan** că putem executa joncțiunea și cere-le să-i dea drumul. Aș vrea, totuși, să nu vindem nici un pont amicilor de la știri până nu încheiem operațiunea.

Celălalt avu buna-cuviință să roșească.

— Nici nu intenționam, replică el cu un ton ușor jignit, în timp ce apăsa delicat tastele calculatorului.

Răspunsul afișat instantaneu pe display păru să-l nemulțumească.

— Ar fi preferabil să intrăm în **Queen** și să-i reducem viteza, înainte de a chema celelalte remorchere, altfel o să irosim o mulțime de combustibil. Are o viteză mai mare cu cel puțin un kilometru pe secundă.

— De acord. Atunci, anunță-i pe ceilalți să fie pregătiți, dar să nu pornească până nu le dăm coordonatele noii orbite.

În timp ce mesajul străbătea pătura neîntreruptă de nori care acoperea o jumătate din cerul de sub ei, secundul întrebă gânditor:

— Oare ce simte el acum?

— Îți zic eu: E atât de fericit că trăiește, încât îl doare în cot de orice altceva.

— Cu toate astea, nu cred că mi-ar plăcea să-mi abandonez coechipierul în spațiu pentru a avea posibilitatea de a ajunge acasă.

— Nimănui nu i-ar face plăcere așa ceva. Ai auzit însă și tu transmisiunea: au discutat cu calm între ei, iar cel care a pierdut a ieșit prin sas. Era singura cale...

— Poate... Și totuși, mi se pare oribil să-ți lași un tovarăș să se sacrifice, cu atâta sânge rece, pentru ca tu să poți trăi.

— Nu fi un afurisit de sentimental! Fac prinsoare că dacă noi am fi pățit așa ceva, mi-ai fi dat un brânci afară, chiar înainte de a-mi putea spune rugăciunea.

— Dacă nu mi-o luai tu înainte... Deși nu-mi vine să cred că **Hercules** ar fi putut păți așa ceva! Mai mult de cinci zile în afara portului n-am fost, așa-i? Și mai vorbim despre romantismul călătoriilor spațiale!

Căpitanul nu-i răspunse. Privea atent displayul de navigație, fiindcă **Star Queen** ar fi trebuit de acum să intre în raza lor vizuală. După un interval în care manevră reglajele fine, suspină încetișor, satisfăcut:

— Uite-o... cam la nouăzeci și cinci de kilometri. Anunță echipajul să se pregătească și trimite-i lui un mesaj de îmbărbătare. Chiar dacă nu-i adevărat, spune-i că ajungem în treizeci de minute.

* * *

Treptat, cablurile lungi de o mie de metri se întinseră, absorbind impulsurile relative ale navelor, apoi slăbiră din nou, când **Star Queen** și **Hercules** se întoarseră una către alta. Vinciurile electrice începură să se învârtă și, aidoma unui păianjen deplasându-se pe firul său, **Hercules** lunecă lângă cargobot.

Tehnicienii, îmbrăcați în costume spațiale, asudară folosind masivele aparate individuale cu reacție, până ce conectară ecluzele. Trapele exterioare glisară și aerul din sasuri se amestecă: proaspăt cu învechit. Așteptând cu o butelie de oxigen în mână, secundul lui **Hercules** se întrebă în ce stare avea să-l găsească pe supraviețuitor. După aceea, trapa interioară a lui **Star Queen** se deschise.

Pentru o clipă, cei doi bărbați rămaseră privindu-se, din capetele coridorului scurt ce conecta acum sasurile. Venusianul fu surprins și puțin dezamăgit să constate că nu încerca nici o senzație de dramatism.

Atât de multe se petrecuseră pentru a putea face posibil momentul acesta, încât desfășurarea lui reală constituia mai degrabă un eșec spectaculos chiar în clipa când luneca în trecut. Fiind un romantic incurabil, dorea să poată spune ceva memorabil, o frază de tipul „Doctor Livingstone, dacă nu mă înșel?", care să rămână în istorie. Dar singurele cuvinte ce-i ieșiră din gură erau de o banalitate înspăimântătoare:

— Mă bucur să te văd, McNeil.

Deși era mult mai slab și oarecum tras la față, McNeil supraviețuise cu bine chinului. Inspiră recunoscător oxigenul proaspăt și respinse sugestia de a se întinde și de a trage un pui de somn. După cum îi explică, în ultima săptămână nu făcuse altceva decât să doarmă pentru a economisi aerul. Secundul surâse ușurat. Se temuse că relatarea istoriei avea să întârzie.

Încărcătura era transferată și celelalte două remorchere se înălțau dinspre uriașa și orbitoarea seceră a lui Venus, în vreme ce McNeil rememora evenimentele ultimelor săptămâni.

Vorbea destul de calm și impersonal, parcă povestind o aventură ce nu-l privise direct, sau care nici măcar nu avusese loc. Într-o anumită măsură, chiar așa stăteau lucrurile, deși ar fi fost incorect ca cineva să sugereze că McNeil mințea.

Inginerul nu inventase nimic, dar omisese multe lucruri. Avusese la dispoziție trei săptămâni ca să-și pregătească versiunea asupra evenimentelor și aprecia că aceasta nu avea nici o fisură...

***

Grant ajunsese deja la ușă, când McNeil rostise încet:

— De ce te grăbești? Crezusem că avem ceva de discutat.

Grant se prinsese de cadrul ușii pentru a se opri. Se întorsese lent și-l privise uluit pe inginer. McNeil ar fi trebuit să fie deja mort... dar stătea destul de confortabil, examinându-l cu o uitătură ciudată.

— Stai jos, vorbise el poruncitor, lăsând impresia că toată autoritatea trecuse în mâinile sale. Grant se supusese, aproape lipsit de voință. Era ceva în neregulă, deși nu-și putea imagina ce anume.

Tăcerea din cabina de comandă păruse că durează o eternitate. Într-un târziu, McNeil spusese cu tristețe:

— Nu mă așteptasem la așa ceva din partea ta.

În cele din urmă, Grant își regăsise vocea, deși el personal avea senzația că nu-i aparținea.

— Ce vrei să spui?

— Tu ce crezi? replicase celălalt, aparent doar puțin iritat. Mă refer la încercarea ta de a mă otrăvi.

Universul nesigur al lui Grant se prăbușise definitiv, însă oricum nu-i mai păsa de mult. McNeil începuse să-și cerceteze cu atenție unghiile perfect întreținute.

— Ca fapt divers, continuase el, adoptând tonul cuiva care s-ar fi interesat cât este ora, când te-ai hotărât să mă omori?

Senzația de ireal era atât de copleșitoare încât lui Grant i se părea că joacă un rol, că ceea ce se întâmpla nu avea nici o legătură cu viața adevărată.

— Azi dimineață, răspunsese, convins de afirmația sa.

— Hmm, făcuse inginerul în mod evident sceptic.

Apoi se ridicase în picioare și se propulsase către dulapul cu medicamente. Ochii lui Grant îl urmăriseră scotocind în interior și revenind cu flaconașul de otravă. Părea la fel de plin; Grant avusese grijă în această privință.

— Presupun că ar fi trebuit să mă apuce dracii, spusese McNeil pe un ton relaxat, ținând sticluța între degetul mare și arătător. Totuși, nu se-ntâmplă așa. Probabil că asta se datorează faptului că niciodată nu mi-am făcut iluzii în privința naturii umane. Și, desigur, îmi dădusem seama demult.

Doar ultimele cuvinte reușiseră să fie percepute de Grant.

— Ți-ai... dat seama?

— O, Doamne, bineînțeles! Mă tem că ești prea ușor de pătruns ca să ajungi un criminal adevărat. Iar acum, eșuarea planului tău ne pune pe amândoi într-o situație neplăcută, nu-i așa?

Afirmația nu lăsa posibilitatea unei replici.

— În mod normal, continuase gânditor inginerul, ar fi trebuit să fac o criză de nervi, să chem prin radio autoritățile de pe Venus și să te denunț. Ar fi însă de-a dreptul inutil, și oricum nu sunt genul care să-și piardă stăpânirea de sine. Evident, o să spui că asta se datorează lenei mele... totuși, nu-s de aceeași părere.

Rânjise strâmb spre Grant, după care adăugase:

— Oho, știu bine ce gândești despre mine – m-ai etichetat deja în mintea ta ordonată, nu-i așa? Sunt mândru și prea indulgent cu propriile-mi defecte, n-am curaj moral – de fapt, n-am nici un fel de morală – și nu-mi pasă decât de propria persoană. Ei bine, nu te contrazic. Poate că nouăzeci la sută e adevărat. Însă restul de zece la sută este teribil de important!

Grant nu se simțea în stare de analize psihologice, iar momentul respectiv nu părea câtuși de puțin potrivit pentru așa ceva. În plus, continua să-l obsedeze eșecul său și misterul supraviețuirii lui McNeil. Inginerul, care deținea răspunsurile respective, nu se zorea să-i risipească nedumerirea.

— Și ce-ai de gând să faci? se răstise Grant, dorind să încheie odată pentru totdeauna confruntarea.

— Păi, să continuăm discuția noastră din locul unde a fost întreruptă de episodul cafelei.

— Doar nu vrei să...

— Ba da. Să ne purtăm ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— N-are rost! Ai un plan! răcnise Grant.

McNeil oftase. Lăsase flaconul de otravă și-l fixase cu privirea pe tovarășul său.

— **Tu** nu te găsești în poziția de a mă acuza de ceva. Repetând propunerea mea anterioară, sugerez să decidem care dintre noi va înghiți otrava... atâta doar că va fi o hotărâre luată împreună. De asemenea, ridicase el din nou flaconul, acum va fi chestia cea adevărată. Pulberea dinăuntru nu-i decât foarte neplăcută la gust.

O luminiță pornise să licărească în mintea lui Grant.

— Ai schimbat otrava!

— Evident. Poate că te consideri un actor bun, Grant, dar, cu toată sinceritatea, văzută din rândul întâi, performanța ta a fost jalnică. Mi-am dat seama că pui ceva la cale, poate chiar înainte de a fi tu însuți conștient de asta. În ultimele zile, am inspectat nava cu multă atenție. A fost destul de amuzant să-mi imaginez toate modurile în care m-ai fi putut ucide și chestia asta m-a ajutat să-mi... omor timpul. Otrava era atât de evidentă încât a fost prima la care m-am gândit. Am exagerat însă cu măsurile de securitate și a fost cât pe ce să mă trădez la prima înghițitură. Sarea nu merge în combinație cu cafeaua.

Inginerul făcuse o scurtă pauză, adresându-i din nou un rânjet strâmb, apoi adăugase:

— Să fiu sincer, am sperat că vei recurge la ceva mai subtil. Până acum, am descoperit cincisprezece modalități inefabile de asasinare a cuiva la bordul unei nave. Nu intenționez însă să ți le descriu.

Era de-a dreptul fantastic, se gândise Grant. Era tratat nu ca un criminal, ci mai degrabă ca un elev prostuț care nu-și făcuse bine temele.

— Așadar, întrebase el neîncrezător, ești de acord să luăm lucrurile de la început? Să te sinucizi, dacă pierzi?

McNeil tăcuse multă vreme, apoi rostise fără grabă:

— Îmi dau seama că tot nu mă crezi. Nu se potrivește deloc cu scenariul tău bine pus la punct, așa-i? Poate că voi reuși totuși să te fac să înțelegi. Nu-i câtuși de puțin complicat.

Eu m-am bucurat de viață, fără multe scrupule sau regrete... dar acum am depășit jumătatea ei și nu mă agăț de restul care mi-a rămas, cu disperarea ce ți-o imaginezi. Cu toate acestea, atâta vreme cât **sunt** încă viu, țin la anumite aspecte.

Poate vei fi surprins să afli că am și eu idealuri. Ei bine, acestea există, Grant – întotdeauna m-am străduit să mă comport ca o ființă

civilizată, rațională. N-am reușit de fiecare dată. Atunci când am dat greș, am căutat să mă îndrept.

Făcuse o pauză, iar când continuase, lăsase impresia că el era cel care încerca să se dezvinovățească.

— Niciodată nu te-am plăcut cu adevărat, Grant, totuși te-am admirat adesea și de aceea regret că s-a ajuns aici. Te-am admirat cel mai mult în ziua accidentului.

Pentru prima dată, McNeil părea să aibă dificultăți în alegerea cuvintelor. Când vorbise din nou, evitase ochii celuilalt.

— Cu prilejul acela nu m-am comportat prea grozav. S-a întâmplat ceva ce nu-mi imaginasem că ar fi posibil. Dintotdeauna, am fost convins că n-o să-mi pierd niciodată firea, dar... ei bine, s-a petrecut atât de brusc încât m-a dat peste cap. – Căută să-și mascheze stânjeneala râzând. – Cam același lucru l-am pățit cu ocazia primei mele călătorii. Eram sigur că nu voi suferi **niciodată** de rău de spațiu... iar rezultatul a fost de-a dreptul dezastruos, tocmai fiindcă mă supraestimasem. Am depășit totuși momentul, la fel cum am făcut-o și acum. Am avut însă una din cele mai mari surprize din viață atunci când am văzut că tocmai tu începeai să cedezi în plan nervos.

Ah, da, episodul cu vinul! Îmi dau seama că te gândești la el. Ei bine, este unul dintre lucrurile pe care nu le regret. Am spus că întotdeauna m-am străduit să mă comport ca un om civilizat... iar un om civilizat ar trebui să știe când e necesar să se îmbete. Dar poate că nu înțelegi...

Curios sau nu, Grant tocmai începea să înțeleagă. Întrezărise pentru întâia oară personalitatea complexă și întortocheată a inginerului și-și dădea seama cât de greșit îl judecase. Deși „greșit" nu era termenul potrivit. În multe privințe, aprecierile lui fuseseră corecte. Atinsese însă doar suprafața; nu bănuise niciodată profunzimile de dedesubt.

Într-o străfulgerare intuitivă nemaiîntâlnită până atunci, însă pe care, dată fiind natura situației, n-avea s-o mai încerce vreodată, Grant pricepuse motivele comportării celuilalt. Nu era vorba de ceva atât de simplu precum încercarea unui laș de a-și recâștiga locul în ochii lumii, fiindcă nimeni nu trebuia să afle niciodată ce se întâmplase la bordul navei.

Oricum, probabil că lui McNeil nu i-ar fi păsat câtuși de puțin de părerea lumii, grație nepăsării sale detașate care îl iritase în atâtea rânduri pe Grant. Pe de altă parte, aceeași indiferență însemna că

el trebuia să-și păstreze părerea bună despre sine, cu orice preț. Fără ea, viața n-ar mai fi meritat trăită... iar inginerul nu acceptase niciodată viața decât în condițiile dictate de el însuși.

McNeil îl privea cu atenție și probabil că-i ghicise gândurile, deoarece schimbase brusc tonul, parcă regretând că-și dezvăluise în asemenea măsură caracterul.

— Să nu crezi că sunt vreun exaltat care simte o plăcere teribilă atunci când întoarce și celălalt obraz, spuse el. Judecă totul din punctul de vedere al logicii. La urma urmelor, **trebuie** să ajungem la o înțelegere. Te-ai gândit vreo clipă că dacă unul dintre noi va supraviețui fără să existe un mesaj explicativ al celuilalt, îi va fi cam greu să povestească ce s-a petrecut?

În furia lui oarbă, Grant neglijase complet respectivul detaliu. Nu își închipuise totuși că el ar fi ocupat un loc atât de important în gândurile lui McNeil.

— Da, încuviință-se, cred că ai dreptate.

Se simțea mult mai bine acum. Toată ura se scursese din el și se simțea împăcat. Adevărul era cunoscut și-l acceptase. Faptul că adversarul său diferea atât de mult de imaginea pe care o plăsmuise nu mai părea să conteze.

— Atunci, hai să terminăm treaba! rosti el lipsit de orice emoții. Trebuie să existe pe undeva un pachet de cărți de joc.

— Cred că ar fi bine să vorbim mai întâi cu Venus... **amândoi**, spuse McNeil, apăsând pe ultimul cuvânt. Să spunem că dorim să se înregistreze întregul acord, pentru cazul când cineva ar pune întrebări stânjenitoare, mai târziu.

Grant încuviință-se, neatent. Rezultatul final, indiferent care ar fi fost acesta, nu-l mai putea afecta. Ba chiar, peste zece minute, zâmbise atunci când scosese o carte din pachet și o așezase cu fața în sus, lângă cea trasă de McNeil.

*
* *

— Așadar, asta-i toată povestea? făcu secundul, întrebându-se în sinea lui cum să se scuze cât mai decent ca să alerge la aparatura de emisie.

— Da, zise sec McNeil, asta-i totul.

Secundul mușcă din capătul creionului, încercând să formuleze următoarea întrebare.

— Grant și-a acceptat soarta cu calm?

Căpitanul îi aruncă o căutătură nimicitoare, pe care tânărul o evită. În schimb, McNeil îl privi cu răceală, ca și cum ar fi putut întrezări titlurile de senzație înșiruindu-se în fața lui. Se sculă în picioare și se apropie de hublou.

— L-ai auzit vorbind, nu? Ți s-a părut destul de calm?

Secundul oftă. Continua să-i vină greu să creadă că, în asemenea împrejurări, doi oameni fuseseră capabili să se comporte într-un mod atât de rațional, lipsit de sentimente. Și-ar fi putut închipui tot felul de posibilități dramatice: crize neașteptate de isterie, ba chiar tentative de asasinat. Conform spuselor lui McNeil, nu se întâmplase absolut nimic. Păcat...

Inginerul vorbi din nou, parcă pentru sine:

— Da, Grant s-a comportat foarte bine... cu adevărat, foarte bine. A fost o pierdere grea...

Apoi, păru că se lasă copleșit de măreția incomparabilă, mereu inedită a planetei care se apropia. Dedesubtul lor, la o distanță nu prea mare și crescând cu fiecare secundă, brațele albe ca zăpada ale secerii lui Venus acopereau mai mult de jumătate din cer. Acolo jos, exista viață, căldură, civilizație... și aer.

Viitorul, care cu puțin timp în urmă păruse comprimat într-un punct, se deschisese iarăși spre toate posibilitățile și minunile sale necunoscute. Dar în spatele său, McNeil putea simți ochii celor care-l salvaseră iscodindu-l, cercetându-l și, da... condamnându-l.

Tot restul vieții lui avea să audă șoapte. Glasuri întrebând îndărătul său: „Nu-i el cel care...?"

Nu-i păsa. Măcar o dată în viață făcuse ceva de care nu-i era rușine. Poate că, într-o bună zi, o analiză nemiloasă a propriilor trăiri și sentimente avea să-i demaște motivele acțiunilor, murmurându-i la ureche: „Altruism? Termină cu prostiile! Ai făcut-o ca să-ți sporești părerea bună despre tine – cu mult mai importantă decât a celor din jur!"

Însă glasurile înnebunitoare, perverse, care pe toată durata vieții lui făcuseră ca nimic să nu pară că merita osteneala, tăceau acum, și bărbatul se simți mulțumit. Atinsese zona de calm din centrul uraganului. Atât timp cât avea să dureze, trebuia să se bucure din plin de ea.

4. EXPEDIȚIA SPRE PĂMÂNT

Nimeni nu-și mai putea aduce aminte când începuse tribul lunga lui călătorie. Țara uriașelor pășuni, care le fusese cel dintâi cămin, era doar un vis pe jumătate uitat. Timp de mai mulți ani, Shann și oamenii lui străbătuseră un tărâm presărat cu dealuri scunde și lacuri scânteietoare, iar acum, înaintea lor se înălțau munții. În vara aceea, trebuiau să-i traverseze, îndreptându-se către meleagurile sudice. Nu aveau vreme de pierdut. Teroarea albă care venise dinspre poli, măcinând continentele în pulbere și înghețând aerul, se afla pe urmele lor, la mai puțin de o zi de mers.

Shann se întreba dacă ghețarii erau în stare să urce munții din față și, în adâncul inimii, încerca să-și mențină o scânteie de speranță. Munții se puteau dovedi o barieră în fața căreia să cedeze până și gheața nemiloasă. În ținuturile sudice, despre care vorbeau legendele, oamenii săi puteau afla, în cele din urmă, un adăpost.

Le trebuiră multe săptămâni ca să găsească o strâmtoare prin care să poată trece, atât tribul cât și animalele. Pe la mijlocul verii, poposiră într-o vale izolată, unde aerul era rarefiat, iar stelele scânteiau mai strălucitor ca oriunde. Vara se apropia de sfârșit când Shann își luă cei doi fii și plecă să exploreze drumul. Se cățărară timp de trei zile, nopțile dormind așa cum puteau, pe stâncile înghețate, iar în cea de-a patra dimineață, înaintea lor nu se mai afla decât o piramidă de bolovani, adunați cu veacuri în urmă de alți călători.

Mergând către îngrămădirea de stânci, Shann simți cum tremura, însă nu din cauza frigului. Fiii săi rămăseseră pe loc. Nimeni nu vorbea, deoarece prea multe erau în joc. Peste puțin timp, aveau să afle dacă speranțele le fuseseră înșelate.

Spre est și vest, pereții stâncoși se curbau, îmbrățișând ținutul de dedesubt. Jos, se întindeau kilometri nesfârșiți de câmpii unduitoare, străbătute de un fluviu uriaș. Erau un pământ fertil, unde tribul își putea cultiva recoltele, știind că nu va mai trebui să le abandoneze înainte de cules.

Shann își îndreptă apoi privirea către sud și văzu amurgul tuturor speranțelor sale. Acolo, la marginea orizontului, sclipea lumina ucigașă pe care o zărise de atâtea ori în nord – scânteierea ghețarilor. Nu mai exista un drum înainte. În toți acești ani de fugă din fața ghețurilor nordice, ghețarii din sud avansaseră, venindu-le în întâmpinare. În curând, aveau să fie striviți între pereții mișcători...

Ghețarii sudici nu atinseră munții decât peste o generație. În acea ultimă vară, fiii lui Shann transportară comorile sacre ale tribului sus, la piramida singuratică ce domina înălțimile. Gheața care sclipise cândva la orizont se găsea acum aproape la picioarele lor. Până la primăvară, avea să se spargă de flancurile munților.

Nimeni nu înțelegea comorile. Proveneau dintr-un trecut mult prea îndepărtat ca să poată fi pricepute de orice om în viață. Originea lor se pierdea în cețurile ce învăluiau Era de Aur, dar cum anume ajunseseră în posesia acestui trib nomad nimeni nu-și mai putea aduce aminte. Era povestea unei civilizații care dispăruse fără urme.

Cândva, toate aceste vestigii jalnice fuseseră prețuite pentru anumite motive, însă între timp deveniseră sacre, deși înțelesul le pierise demult. Tipăriturile din cărțile vechi se șterseseră cu secole în urmă și, deși existau paragrafe încă vizibile, nu mai era nimeni care să le citească. Trecuseră multe generații de când cineva nu mai avusese nevoie de un tabel de logaritmi cu șapte zecimale, de un atlas al lumii, sau de înregistrarea Simfoniei a Șaptea a lui Sibelius, apărută, după cum se menționa pe copertă, sub îngrijirea lui H. K. Chu și fiii, în orașul Pekin, în 2371 d.Hr.

Cărțile au fost puse cu grijă în cripta săpată special pentru ele. Alături de ele, a fost lăsată și o colecție deconcertantă de fragmente: monede de aur și platină, o lentilă spartă de la un aparat de fotografiat, un ceas, un tub de neon, un microfon, o lamă de la o mașină de ras electrică, câteva lămpi de radio – rămășițe eșuate pe plaja istoriei atunci când valul uriaș al civilizației dispăruse pentru totdeauna. Comorile au fost depozitate cu grijă în lăcașul lor. Au urmat apoi alte trei relicve, cele mai prețioase, deoarece erau și cel mai puțin înțelese. Prima era o bucată de metal având o formă ciudată, a cărei culoare fusese produsă în mod evident de o temperatură foarte ridicată. Într-un fel, era cea mai patetică dintre toate rămășițele trecutului, căci povestea despre cea mai însemnată realizare a Omului și despre viitorul pe care l-ar fi putut cunoaște acesta. Postamentul de mahon pe care era montată purta o plăcuță de argint cu inscripția:

„Aprinzătorul auxiliar de la motorul tribord
Nava **Luceafărul**
Pământ – Lună 1985 d.Hr."

Urma un alt miracol al științei vechi: un glob transparent din plastic, având încrustate pe el câteva piese metalice cu forme ciudate. În centru, exista o capsulă minusculă de element radioactiv sintetic, înconjurată de ecrane convertoare ce-i coborau cu mult spectrul radioactiv. Atât timp cât materialul rămânea activ, globul funcționa ca transmițător radio, emițând în toate direcțiile. Se construiseră puține asemenea globuri. Inițial, fuseseră proiectate ca balize permanente pentru marcarea orbitelor asteroizilor. Dar Omul nu mai apucase să ajungă la asteroizi.

Ultimul obiect era o cutie plată și circulară, sigilată, care zdrăngănea atunci când era scuturată. Magii tribului preziseseră că lumea se va sfârși dacă se va deschide cutia. Nimeni însă nu știa că ea conținea una dintre marile opere de artă realizate în urmă cu o mie de ani.

Treaba fusese terminată. Cei doi bărbați astupară cripta cu bolovanii și începură să coboare încet panta. Chiar și în ultima clipă, Omul se gândea la viitor și încerca să păstreze ceva pentru posteritate.

***

În iarna aceea, valurile uriașe de gheață dădură primul asalt asupra munților, atacând dinspre nord și sud. Dealurile de la poale fură depășite și ghețarii le transformară în pulbere. Munții rămaseră însă neclintiți, astfel încât, la sosirea verii, gheața fu nevoită să se retragă puțin.

În felul acesta, iarnă după iarnă, bătălia continuă, urletul avalanșelor, scrâșnetul stâncilor și exploziile gheții sfărâmate umplând văzduhul. Nici unul din războaiele purtate de Om nu fusese mai fioros ca acesta și nici una din bătăliile sale nu cuprinsese întreaga planetă, ca acum. În cele din urmă, valurile de gheață începură să cedeze și să lunece la poalele munților pe care nu izbutiseră să-i înfrângă, deși văile și trecătorile se aflau încă în strânsoarea lor fermă. Se decretase remiză. Ghețarii își găsiseră un adversar pe măsură.

Înfrângerea lor venea însă prea târziu ca să-i mai fie de folos Omului.

Astfel, secolele trecură și apoi se întâmplă ceva care trebuie să se petreacă, măcar o dată, în istoria fiecărei lumi din Univers, indiferent cât de îndepărtată și izolată ar fi ea...

Nava de pe Venus sosi cu cinci mii de ani prea târziu, dar echipajul ei nu știa lucrul acesta. Încă de la distanța milioanelor de kilometri, telescoapele zăriseră uriașul lințoliu de gheață care transforma Pământul în cel mai strălucitor corp ceresc, după Soare. Din loc în loc, giganticul giulgiu era pătat de puncte negre, ce dezvăluiau prezența munților aproape îngropați. Asta era tot. Oceanele, câmpiile și pădurile, deșerturile și lacurile – tot ceea ce fusese cândva lumea Omului – erau acum îngropate sub gheață, poate pentru vecie.

Nava se apropie de Pământ și se stabili pe o orbită la mai puțin de o mie cinci sute de kilometri depărtare. Vreme de cinci zile, ocoli planeta, filmând tot ceea ce mai rămăsese de văzut, și peste o sută de instrumente strânseră informații care aveau să furnizeze savanților venusieni material pentru mulți ani de muncă. Nu se prevedea nici o aterizare. Aparent, nu existau motive pentru așa ceva. Dar, în cea de-a șasea zi, lucrurile se schimbară. Un monitor panoramic amplificat la maximum detectă radiația pâlpâitoare a balizei. Timp de secole, ea își trimisese semnalele, cu tot mai puțină putere, pe măsură ce inima radioactivă slăbea.

Monitorul se fixă pe frecvența de emisie și în cabina de comandă începu să zbârnâie o sonerie. Puțin mai târziu, nava se desprinse de pe orbită și porni să coboare spre Pământ, către un lanț muntos ce se ridica, mândru încă, deasupra ghețurilor și către o piramidă din stânci cenușii pe care timpul n-o biruise.

*
* *

Discul uriaș al soarelui ardea nemilos pe un cer care nu mai era învăluit în cețuri, deoarece norii ce acoperiseră cândva Venusul dispăruseră demult. Forța necunoscută ce schimbase radiația soarelui ucisese o civilizație, dar dăduse naștere alteia. Cu mai puțin de cinci mii de ani în urmă, locuitorii pe jumătate sălbatici ai Venusului văzuseră pentru întâia dată soarele și stelele. Ca și pe Pământ, știința începuse cu astronomia, iar pe planeta caldă și bogată pe care omul nu o văzuse niciodată progresul fusese extraordinar de rapid.

Poate că venusienii fuseseră norocoși. Ei nu cunoscuseră niciodată Evul Mediu, care înlănțuise Omul timp de o mie de ani. Ei nu

făcuseră ocolul lung prin chimie și mecanică, ci ajunseseră direct la legile fundamentale ale fizicii atomice. În același interval de timp în care Omul progresase de la piramide la nava cosmică, venusienii trecuseră de la descoperirea agriculturii la antigravitație: secretul fundamental pe care Omul nu-l aflase niciodată.

Oceanul cald care adăpostea încă majoritatea vieții tinere de pe planetă își rostogolea valurile lenețe pe țărm. Continentul era atât de recent încât nisipul de pe plajă era aspru și zgrunțuros. Apele nu avuseseră suficient timp să-l macine. Savanții stăteau pe jumătate imersați, frumoasele lor corpuri reptiliene strălucind sub razele soarelui. Cele mai inteligente minți de pe Venus se adunaseră pe țărmul acela, venind de pe toate insulele planetei. Nu știau ce urmau să audă; aflaseră doar că avea să fie vorba despre a Treia Planetă și despre rasa misterioasă care o populase înainte de venirea gheților.

Istoricul se găsea pe țărm, deoarece instrumentele pe care urma să le folosească trebuiau ferite de apă. Lângă el, se afla un aparat mare ce atrăsese de la început privirile curioase ale colegilor săi. În mod vădit, era ceva în legătură cu optica, pentru că din el ieșea un sistem de lentile îndreptat spre un ecran din material alb, situat la zece metri depărtare.

Istoricul începu să vorbească. Recapitulă pe scurt puținele date descoperite în legătură cu a Treia Planetă și locuitorii ei. Aminti secolele de căutări infructuoase în speranța descifrării unui singur cuvânt din scrierea pământeană. Planeta fusese locuită de o rasă cu imense capacități tehnice. Cel puțin așa se părea, după cele câteva piese descoperite în cripta de pe munte.

— Nu știm încă de ce a pierit o civilizație atât de avansată, comentă el. Cu siguranță, avea suficiente cunoștințe ca să supraviețuiască unei epoci glaciare. Trebuie să fi existat un alt factor, necunoscut nouă. Poate că vina a purtat-o o molimă, sau degenerarea rasială. S-a sugerat chiar că conflictele tribale, specifice rasei noastre în preistorie, ar fi continuat pe cea de-a Treia Planetă chiar și după apariția tehnologiei. Unii filozofi susțin că progresul științific nu implică în mod necesar un grad înalt de civilizație și că, teoretic, este posibilă existența războaielor în sânul unei societăți care deține tehnica zborului și a transmisiilor la mare distanță. O asemenea teorie este străină modului nostru de gândire, însă trebuie să admitem că o astfel de ipoteză ar fi posibilă. În tot cazul, ea ar explica pieirea rasei respective.

S-a presupus dintotdeauna că nu vom afla nimic despre forma și aspectul fizic al ființelor care au trăit pe a Treia Planetă. Sute de ani, artiștii noștri au descris scene din trecutul lumii moarte, populând-o cu tot felul de creaturi fantastice. Majoritatea acestor făpturi ne semănau, în mai mare sau mai mică măsură, deși s-a subliniat adesea faptul că, dacă noi suntem reptile, nu înseamnă că orice formă de viață inteligentă trebuie să fie reptiliană. Cunoaștem acum răspunsul la una dintre cele mai enigmatice probleme ale istoriei. În sfârșit, după cinci sute de ani de cercetări, am descoperit forma și natura vieții de pe a Treia Planetă.

Dinspre grupul de savanți se auzi un murmur de uimire. Câțiva fură atât de surprinși încât dispărură pentru scurt timp în adâncul oceanului, așa cum făceau toți venusienii în momentele de încordare. Istoricul aștepta până când colegii săi reveniră în elementul pe care îl disprețuiau. El însuși se simțea destul de bine numai grație sprayurilor minuscule ce-i stropeau întruna corpul. Cu ajutorul lor, putea rezista multe ore pe țărm, fără a fi nevoit să se reîntoarcă mereu în ocean. Încet, încet, freamătul se potoli și Istoricul continuă:

— Unul dintre cele mai ciudate obiecte descoperite pe a Treia Planetă a fost un container plat din metal, conținând o bandă foarte lungă din material plastic transparent, perforat pe margini și strâns încolăcit. La prima vedere, banda transparentă părea lipsită de caracteristici, dar o examinare cu noul microscop subelectronic a dovedit contrariul. Pe suprafața materialului, invizibile ochilor noștri, însă foarte clare sub o anumită radiație, se găsesc mii de imagini micuțe, despre care se presupune că au fost imprimate prin mijloace chimice.

Aparent, ele constituie o înregistrare a vieții așa cum se prezenta ea pe a Treia Planetă la apogeul civilizației. Imaginile nu sunt independente. Cele consecutive sunt aproape identice, diferind doar prin câte un detaliu. Scopul unei astfel de înregistrări este evident. Proiectarea imaginilor într-o succesiune rapidă oferă iluzia mișcării continue. Am construit o mașină care poate face acest lucru și am adus o copie a respectivelor imagini.

Scenele pe care le veți urmări în curând ne duc înapoi cu mii de ani, în zilele de glorie ale planetei surori. Ele arată o civilizație complexă, ale cărei nenumărate activități le putem înțelege cu greu. Viața părea să fi fost extrem de violentă și energică, iar multe dintre lucrurile pe care le veți vedea sunt chiar stupefiante.

Este clar acum că a Treia Planetă a fost locuită de un număr de specii diferite, dintre care nici una nu era reptiliană. Este o lovitură la adresa mândriei noastre, însă concluzia e absolut clară. Tipul dominant pare să fi fost un biped cu două brațe. Acesta umbla în poziție verticală și își acoperea corpul cu un material flexibil, probabil pentru a se proteja împotriva frigului, deoarece înainte de perioada glaciară planeta lor avea o temperatură mult mai scăzută decât cea a lumii noastre. Nu o să vă mai supun însă răbdarea la încercare. Veți vedea acum înregistrarea despre care vorbeam.

O lumină strălucitoare țâșni din proiector. Se auzi un zbârnâit ușor și pe ecran apărură sute de ființe ciudate, mișcându-se înainte și înapoi, oarecum sacadat. Imaginea se mări, cuprinzând una dintre ele, și savanții putură să vadă că descrierea Istoricului fusese corectă. Creatura avea doi ochi destul de apropiați, dar celelalte amănunte faciale erau neclare. În partea inferioară a capului se găsea un orificiu care se deschidea și se închidea mereu. Probabil că avea un rol respirator.

Savanții urmăriră fascinați cum ființa ciudată intra într-o serie de aventuri uluitoare. Avu loc, de exemplu, un conflict extraordinar de violent cu o altă ființă, puțin diferită. Părea absolut sigur că ambele aveau să fie ucise, dar, când totul luă sfârșit, nici una dintre ele nu părea rănită. Urmă apoi o goană nebună într-un vehicul mecanic cu patru roți, capabil de performanțe extraordinare. Călătoria se termină într-un oraș supraaglomerat, împânzit cu alte mașinării ce se mișcau în toate direcțiile, la viteze ce îți tăiau răsuflarea. Nimeni nu fu surprins când două dintre mașini se ciocniră, cu rezultate dezastruoase.

În continuare, evenimentele se complicară și mai mult. Devenea acum evident că aveau să fie necesari mulți ani de cercetări pentru analiza și înțelegerea tuturor acțiunilor. De asemenea, se părea că înregistrarea era o operă de artă mai degrabă stilizată, decât o reproducere exactă a vieții așa cum fusese ea pe a Treia Planetă.

Când succesiunea de imagini luă sfârșit, majoritatea savanților rămaseră complet năuciți. Finalul fusese un vălmășag de mișcări, în care personajul principal era implicat într-o catastrofă formidabilă, dar de neînțeles. Imaginea se reduse la un cerc, focalizat pe capul ființei. Cadrul final era o imagine mărită a chipului acesteia, exprimând în mod vădit o emoție puternică, totuși, nimeni nu putea ghici dacă era vorba de furie, mânie, resemnare, sfidare sau alt sentiment.

Imaginile dispărură. Pe ecran, apărură pentru câteva momente niște litere, apoi totul se termină.

Timp de mai multe minute, domni o liniște deplină, exceptând clipocitul valurilor. Savanții erau prea năuciți ca să poată vorbi. Întrezărirea civilizației pământene avusese un efect zguduitor asupra minților lor. Într-un târziu, începură să discute, în grupuri restrânse, inițial în șoaptă, apoi din ce în ce mai tare, pe măsură ce implicațiile celor văzute se clarificau. În cele din urmă, Istoricul le solicită atenția:

— Punem acum la punct, rosti el, un vast program de cercetare care să extragă din această înregistrare toate informațiile posibile. Se fac mii de cópii, pentru a fi distribuite tuturor savanților. Cred că vă dați seama de problemele ce se ridică. Psihologii, în special, vor avea în fața lor o sarcină uriașă. Nu mă îndoiesc însă de reușita noastră. Cine poate ști câte lucruri nu vom fi învățat, peste o generație, de la această minunată rasă? Înainte de a ne despărți, să-i mai privim o dată pe frații noștri îndepărtați, ale căror cunoștințe s-ar fi putut să le depășească pe ale noastre, dar de la care ne-au rămas atât de puține urme.

Pe ecran, reapăru ultima imagine, nemișcată de data aceasta, deoarece proiectorul fusese oprit. Savanții priviră cu venerație chipul încremenit din trecut, în vreme ce, la rândul lui, micul biped îi scruta cu expresia sa caracteristică de irascibilitate.

Pentru restul Timpului, el avea să simbolizeze rasa umană. Psihologii de pe Venus urmau să-i analizeze acțiunile și să-i urmărească fiecare mișcare, până ce aveau s-o poată reconstitui în minte. Mii de cărți aveau să se scrie despre el. Teorii complicate aveau să încerce să-i explice comportamentul. Dar toată munca aceea, toate cercetările urmau să fie zadarnice.

Poate că fața mândră și singuratică de pe ecran rânjea sardonic către savanții care își începeau uriașele lor cercetări neîncununate de succes. Secretul său urma să dăinuie până la sfârșitul Universului, căci nimeni nu avea să mai poată citi vreodată limba moartă a Pământului. Ultimele cuvinte aveau să apară de milioane de ori pe ecran, fără ca înțelesul lor să poată fi măcar ghicit:

„O producție Walt Disney".

5. SUPERIORITATE

Prin prezenta declarație, pe care o dau de bunăvoie și nesilit de nimeni, doresc mai întâi să specific cu claritate că nu încerc în nici un chip să câștig simpatia cuiva și nici nu mă aștept la vreo diminuare a eventualei sentințe pe care o poate pronunța Tribunalul. Scriu aceste pagini în încercarea de a dezminți unele dintre articolele mincinoase publicate în ziarele la care mi s-a permis accesul și difuzate prin stația radio a închisorii. Ele au oferit o imagine complet falsă asupra adevăratei cauze a înfrângerii noastre, de aceea, în calitate de conducător al forțelor armate în momentul încetării ostilităților, consider că este de datoria mea să protestez împotriva acestor defăimări.

Sper, de asemenea, că prezenta declarație poate explica motivele pentru cererea adresată până acum, în două rânduri, Tribunalului în scopul de a-l convinge să-mi acorde o favoare față de care eu nu pot vedea vreun posibil temei de refuz.

Cauza esențială a eșecului nostru a fost una simplă; în ciuda tuturor afirmațiilor contrare, ea nu s-a datorat lipsei de curaj a oamenilor noștri sau unei erori a Flotei. Ne-a învins un singur lucru – inferioritatea științifică a inamicului. Repet: inferioritatea științifică a inamicului.

La declanșarea războiului, nu aveam nici un fel de dubii în privința victoriei noastre finale. Flotele reunite ale aliaților noștri depășeau cu mult, ca număr și dotare, pe cele ale inamicilor, și în aproape toate domeniile tehnicii militare le eram superiori acestora. Am fost siguri că vom putea menține respectiva superioritate. Din nefericire, convingerea noastră s-a dovedit a fi numai excesiv de justificată.

În momentul începerii ostilităților, principalele arme de care dispuneam erau rachetele autoghidate, fulgerele globulare telecomandate și diversele adaptări ale fasciculului Klydon. Fiecare membru al Flotei le avea în dotare și, cu toate că inamicul deținea arme similare, puterea instalațiilor sale era în general mai redusă. În plus,

noi ne bizuiam pe o Cercetare Militară mult mai puternică – iar cu acest avantaj inițial, pur și simplu nu puteam fi înfrânți.

Campania a decurs conform planului, până la Bătălia celor Cinci Sori. Am câștigat-o, bineînțeles, totuși rezistența dușmanilor a fost mai puternică decât ne așteptaserăm. Ne-am dat seama că victoria finală avea să fie obținută mai dificil și mai târziu decât apreciaserăm inițial. De aceea, s-a convocat o întrunire a comandanților, în vederea discutării strategiei viitoare.

Pentru prima dată, la o asemenea întrunire a fost prezent și profesorul-general Norden, noul șef al Cercetării, numit în funcția respectivă în urma morții lui Malvar, cel mai mare savant al nostru. Mai mult decât oricare alt factor, Malvar fusese responsabil pentru eficiența și forța armelor noastre. Pierderea lui constituise o grea lovitură, totuși nimeni nu se îndoia de capacitatea succesorului său, deși mulți dintre noi puneam sub semnul întrebării decizia numirii unui teoretician într-un post de o asemenea importanță vitală. Am fost însă reduși la tăcere de partizanii lui Norden.

Îmi reamintesc perfect impresia lăsată de profesor la acea reuniune. Consilierii militari erau îngrijorați și, ca de obicei, apelau la ajutorul savanților. Era posibilă, au întrebat ei, o îmbunătățire a armamentului existent, astfel ca actualul nostru avantaj să poată fi mărit?

Răspunsul lui Norden a fost surprinzător. Lui Malvar i se pusese nu o dată aceeași întrebare – iar el, întotdeauna, făcuse ceea ce-i solicitaserăm.

— Să fiu sincer, domnilor, a spus Norden, mă îndoiesc că-l putem îmbunătăți. Actualul nostru armament și-a atins, practic, limitele. Nu doresc să-mi critic predecesorul sau treaba excelentă făcută de Cercetarea Militară în ultimele câteva generații, dar oare nu vă dați seama că de mai bine de un secol armele n-au cunoscut nici o modificare fundamentală? Mă tem că acesta este rezultatul unei tradiții care a devenit conservatoare. De prea multă vreme, Cercetarea Militară s-a ocupat exclusiv de perfecționarea unor arme vechi, în loc să conceapă altele noi. Din fericire, nici inamicul n-a fost mai înțelept – totuși, nu putem garanta că situația va rămâne la fel pe viitor.

Intervenția lui a provocat neliniște în rândurile celor prezenți, așa cum desigur intenționase. Fără ezitare, el și-a lansat atacul decisiv:

— Ceea ce dorim sunt arme noi, cu totul diferite față de cele întrebuințate până acum. Desigur, realizarea lor va cere un timp, însă

imediat după numirea mea în această funcție am înlocuit o parte din cercetătorii bătrâni cu oameni tineri și am abordat câteva direcții neexplorate, care se dovedesc foarte promițătoare. Eu sunt convins că în curând vom declanșa o revoluție în domeniul armamentului.

Noi eram oarecum sceptici. Tonul bombastic al lui Norden ne făcea suspicioși. Pe atunci, nu știam că el nu promitea nimic care să nu fi fost deja aproape desăvârșit în laborator. În laborator – acesta este amănuntul vital.

Norden și-a demonstrat capacitățile în mai puțin de o lună, când ne-a prezentat Sfera Anihilatoare, care producea dezintegrarea totală a materiei pe o rază de câteva sute de metri. Puterea noii arme ne-a amețit și am fost gata să trecem peste principalul ei neajuns: faptul că era o sferă, și astfel își distrugea propriul echipament complicat de generare chiar în momentul acționării. Desigur, asta însemna că nu putea fi întrebuințată pe nave, ci doar pe rachete teleghidate. Imediat, s-a demarat un amplu program de adaptare a tuturor proiectilelor, pentru a le face capabile să poarte noua armă. Pe moment, au fost suspendate orice acțiuni ofensive.

Acum înțelegem că aceea a reprezentat prima noastră eroare. Eu continuu totuși să consider că a fost una involuntară – la data respectivă, ni se păruse că tot armamentul existent devenise învechit peste noapte și începuserăm să-l privim chiorâș, fiind convinși că abia ne asigura supraviețuirea. Nu apreciaserăm însă în mod corect ordinul de mărime al sarcinii pe care ne-o asumaserăm și nici durata necesară implementării superarmei revoluționare. În ultima sută de ani, nu existase ceva similar și, prin urmare, nu dețineam o experiență care să ne fie de folos.

Problema adaptării s-a dovedit mult mai dificilă decât anticipaserăm. Întrucât rachetele standard aveau dimensiuni prea mici, a fost necesară conceperea unei noi clase de proiectile. La rândul său, acest „amănunt" a avut drept consecință faptul că doar navele mari puteau lansa Sfera; totuși, am fost pregătiți să acceptăm penalizarea. După șase luni, crucișătoarele Flotei au fost echipate cu Sfere. Testele și manevrele de antrenament se dovediseră satisfăcătoare și eram pregătiți să intrăm în luptă. Norden fusese deja proclamat artizanul victoriei, în uralele tuturor, și promisese arme și mai spectaculoase.

După aceea, s-au petrecut două incidente. În decursul unei misiuni de antrenament, un crucișător s-a volatilizat și o comisie de

investigare a demonstrat că, în anumite condiții, aparatele radar ale navei puteau să activeze Sfera, imediat după lansare. Modificarea ce se impunea pentru înlăturarea defectului era banală, dar a determinat o întârziere de încă o lună, ceea ce a dus la apariția unor divergențe între cercetători și personalul militar. Tocmai când eram gata să pornim, Norden a anunțat că raza de acțiune a Sferei fusese sporită de zece ori, amplificând astfel de o mie de ori șansele distrugerii unei nave dușmane.

Ca atare, au reînceput modificările, dar toată lumea a fost de acord că întârzierea își avea rostul ei, urmând să fie neutralizată grație rezultatelor spectaculoase. Între timp, însă, inamicii, încurajați de încetarea ofensivei noastre, făcuseră o incursiune neașteptată. Lipsite de proiectilele care nu se mai fabricau, navele noastre fuseseră silite să se retragă. În felul acesta, am pierdut sistemele Kurane și Florarus, precum și fortăreața planetară Rhamsardson.

A fost o lovitură neplăcută, totuși nu foarte serioasă, fiindcă sistemele capturate de dușmani fuseseră ostile și dificil de administrat. Nu aveam absolut nici o îndoială că ne puteam recâștiga poziția în curând, imediat ce noua armă devenea operațională.

Speranțele ni s-au împlinit doar parțial. Când am reluat ofensiva, am fost nevoiți s-o facem cu mai puține Sfere decât plănuiserăm, acest lucru reprezentând un motiv al succesului nostru limitat. Celălalt motiv a fost însă mai serios.

În vreme ce noi căutam să echipăm cât mai multe nave cu arma irezistibilă, inamicul construise fără încetare. Navele sale erau de tip vechi, dotate cu armament clasic... dar le depășeau ca număr pe ale noastre. Când am intrat în luptă, am constatat că adesea ni se opunea un număr dublu de forțe, comparativ cu cel estimat, ceea ce determina confuzii de selectare a țintelor de către dispozitivele automate, provocând rateuri superioare celor anticipate. Pierderile inamicului erau și ele considerabile, întrucât atunci când o Sferă își atingea obiectivul distrugerea era absolut sigură, totuși balanța nu se înclina în favoarea noastră în măsura sperată.

În plus, în timp ce principalele flote erau angajate în bătălie, inamicul a lansat o acțiune îndrăzneață asupra unor sisteme superficial apărate, Eriston, Duranus, Carmaridos și Pharanidon, ocupându-le din nou. În felul acesta, ne confruntam cu o amenințare situată la numai cincizeci de ani-lumină de planetele noastre natale.

La următoarea întrunire a comandanților, s-a declanșat o cascadă de acuzații. Majoritatea îl implicau pe Norden – contraamiralul Taxaris, care susținea că, mulțumită irezistibilei noastre arme, dețineam o poziție strategică mult mai proastă decât cea inițială, a fost cel ce a condus corul nemulțumiților. Ar fi trebuit, reproșase el, să fi continuat construirea navelor convenționale, împiedicând astfel pierderea superiorității numerice.

Norden a fost la fel de furios și i-a denumit pe comandanți cârpaci nerecunoscători. L-am simțit totuși îngrijorat – așa cum eram cu toții – din cauza întorsăturii neașteptate a evenimentelor. El a lăsat să se înțeleagă că ar putea exista o modalitate mai rapidă de remediere a situației. Știm acum că Cercetarea lucra de mulți ani la Analizorul Militar, însă în acel moment respectiva invenție ne-a apărut ca o revelație și probabil că ne-a amețit cu prea multă ușurință. Argumentele lui Norden au fost, de asemenea, seducător de convingătoare. Ce conta, a spus el, dacă inamicul avea de două ori mai multe nave... dacă noi ne puteam dubla, ba chiar tripla, eficiența? Pe durata a zeci de ani, factorul limitativ al războaielor fusese de natură biologică, nu mecanică; devenise tot mai dificil ca o singură minte, sau grup de minți, să facă față complexităților rapid schimbătoare ale bătăliilor din spațiul tridimensional. Matematicienii lui Norden analizaseră toate disputele clasice din trecut și demonstraseră că, până și în cazul victoriilor, operaserăm în mod frecvent cu mai puțin de jumătate din eficiența teoretică a formațiunilor de luptă.

Analizorul de război urma să modifice complet situația, înlocuind statul major cu calculatoarele electronice. Ideea nu reprezenta o noutate în plan teoretic, dar până atunci nu fusese decât o utopie. Multora dintre noi le-a venit greu să creadă că depășise stadiul de vis; cu toate acestea, după ce am simulat câteva confruntări foarte complexe, am fost convinși de realitatea lui.

S-a decis echiparea celor patru flote principale cu câte un Analizor, plasat la bordul navei-amiral. Din clipa aceea, au început necazurile... deși aveam s-o aflăm mult mai târziu.

Un Analizor conținea aproape un milion de cipuri, fiind nevoie de o echipă de cinci sute de tehnicieni pentru operare și întreținere. Era aproape imposibil de îmbarcat atâta personal suplimentar pe o navă militară; de aceea, navele-amiral au trebuit să fie însoțite de pacheboturi modificate, destinate tehnicienilor din schimburile inac-

tive. De asemenea, instalarea în sine a constituit un proces lung și obositor, care, prin eforturi supraomenești, s-a încheiat în șase luni.

Apoi, spre surpriza noastră, ne-am confruntat cu altă criză. Pentru operarea Analizoarelor fuseseră selectați aproape cinci mii de specialiști, trimiși să urmeze un curs intensiv la Centrul de Instruire Tehnică. După șapte luni, zece la sută dintre ei suferiseră depresii nervoase și doar patruzeci la sută absolviseră cursul.

Din nou, incriminările au pornit să curgă în toate direcțiile. Bineînțeles, Norden a declarat că Cercetarea Militară nu putea fi acuzată, atrăgându-și astfel dușmănia Personalului și Instruirii. În cele din urmă, s-a decis că unica soluție viabilă o reprezenta utilizarea a două din cele patru Analizoare, urmând ca după instruirea altor tehnicieni să intre în luptă și celelalte. Nu prea aveam timp de pierdut, pentru că inamicul își continua ofensiva și moralul îi crescuse.

Prima flotă dotată cu Analizor a primit misiunea de recucerire a sistemului Eriston. Printr-un hazard specific războiului, pachebotul cu tehnicieni s-a lovit de o mină spațială. O navă de război ar fi putut supraviețui exploziei, însă pachebotul a fost complet distrus, cu tot personalul de la bord. Drept urmare, operațiunea s-a contramandat.

Cealaltă expediție a repurtat ceva mai mult succes... cel puțin la început. Nu exista nici o îndoială că Analizorul era capabil de isprăvile afirmate de proiectanții lui; în consecință, inamicii au suferit o înfrângere grea în prima bătălie și s-au retras, abandonând sistemele Saphron, Leucon și Hexarenax. Probabil însă că serviciul lor de informații remarcase modificarea tacticii noastre, ca și inexplicabila prezență a unui pachebot în mijlocul flotei. Probabil observaseră că și prima flotă fusese însoțită de o navă similară... și că se retrăsese după distrugerea acesteia.

În următoarea bătălie, inamicul s-a folosit de superioritatea lui numerică pentru a lansa o contraofensivă copleșitoare asupra navei-amiral și a pachebotului lipsit de mijloace defensive. Dușmanii s-au aruncat în luptă orbește, fără să se sinchisească de pierderile pe care la sufereau – evident, ambele nave erau puternic protejate – și atacul lor a fost încununat de succes. Rezultatul a consemnat decapitarea flotei noastre întrucât revenirea la vechile metode operaționale s-a dovedit imposibilă. Ne-am retras din fața asalturilor susținute, și astfel am pierdut sistemele recâștigate, alături de Lorymia, Ismarnus, Beronis, Alpharidon și Sideneus.

În această fază, contraamiralul Taxaris și-a exprimat nemulțumirea față de Norden sinucigându-se, iar eu am preluat comanda supremă.

Acum, situația era atât gravă, cât și iritantă. Cu un conservatorism încăpățânat și dovedind o totală lipsă de imaginație, inamicul continua să avanseze cu navele sale vechi și ineficiente, dar foarte numeroase. Era exasperant să-ți dai seama că dacă ne-am fi mulțumit să construim nave, fără să cercetăm arme noi, am fi deținut o poziție mult mai avantajoasă. S-au desfășurat o serie de întruniri tumultuoase, în care Norden le-a luat apărarea cercetătorilor, iar ceilalți au dat toată vina pe aceștia. Dificultatea provenea din faptul că profesorul nu se lăudase câtuși de puțin cu capacitățile armelor sale; exista câte o scuză perfectă pentru fiecare dezastru. Cea mai mare nenorocire o reprezenta faptul că nu mai puteam reveni în punctul de plecare – căutarea armei totale trebuia să continue. La început, reprezentase un lux ce ar fi scurtat războiul; acum, însă, devenise o necesitate... dacă voiam să învingem.

Noi ne apăram, dar și Norden ajunsese în corzi. Era mai hotărât ca oricând să restabilească prestigiul lui și al Cercetării Militare. Numai că noi fuseserăm dezamăgiți în două rânduri și nu intenționam să repetăm greșelile. Fără îndoială, cei douăzeci de mii de cercetători ai lui Norden urmau să producă multe arme, dar nimic nu ne mai putea impresiona.

Ne-am înșelat, însă! Arma finală era ceva atât de fantastic încât chiar și acum îmi vine greu să cred că a existat vreodată. Numele ei nevinovat, evaziv – Câmpul Exponențial – nu lăsa să se ghicească nimic din potențialul ei real. Câțiva matematicieni ai lui Norden o descoperiseră în decursul unor cercetări pur teoretice în domeniul proprietăților spațiului și, spre surpriza generală, rezultatele lor se dovediseră realizabile în plan fizic.

Modul de funcționare al Câmpului pare greu de explicat unor necunoscători. Conform descrierii tehnice, „se produce o stare exponențială a spațiului, astfel încât o distanță finită din spațiul normal, liniar, poate deveni infinită în pseudospațiu". Norden ne-a oferit o analogie pe care unii dintre noi am găsit-o utilă. Fenomenul era similar cu deplasarea infinită a centrului unui disc plat din cauciuc – care reprezenta o regiune a spațiului normal. Circumferința discului rămânea nemodificată, însă „diametrul" lui devenea infinit. Cam așa acționa un generator de Câmp asupra spațiului din jurul său.

Să presupunem, de exemplu, că o navă având la bordul ei un astfel de generator era înconjurată de inamici. Dacă aceasta activa Câmpul, **toate** navele inamice ar fi crezut că fuseseră brusc aruncate în neant. În realitate, circumferința cercului pe care se aflaseră ele ar fi rămas constantă; doar drumul până în centru ar fi devenit infinit, fiindcă, pe măsură ce se deplasau, distanțele creșteau, odată cu modificarea „scării" spațiale.

Era o situație de coșmar, dar una extrem de utilă. Nimic nu putea să atingă o navă purtătoare de Câmp; chiar dacă se găsea în mijlocul unei flote dușmane, rămânea la fel de inaccesibilă ca și cum s-ar fi aflat în celălalt capăt al Universului. Bineînțeles, nu se putea angaja în luptă fără să dezactiveze Câmpul, totuși deținea suficiente avantaje, nu numai în plan defensiv, ci și în cel ofensiv. O navă dotată cu Câmp se putea apropia de o flotă dușmană fără să fie depistată, materializându-se pe neașteptate în centrul ei.

De data aceasta, noua armă părea lipsită de puncte nevralgice. Nu mai trebuie să spun că am examinat-o pe toate fețele înainte de a ne angaja în implementarea ei. Din fericire, echipamentul era relativ simplu și nu necesita personal de operare numeros. După destule dezbateri, am hotărât s-o lansăm în producție, pentru că ne dăduserăm seama că nu mai aveam mult timp la dispoziție, iar războiul luase o turnură nedorită. Pierduserăm aproape în totalitate sistemele cucerite inițial și forțele inamice făcuseră deja câteva incursiuni în propriul nostru sistem stelar.

Am izbutit să ținem dușmanul în șah, în vreme ce Flota a fost reechipată și s-au stabilit noile tactici de luptă. Pentru folosirea operațională a Câmpului, era necesară localizarea unei formațiuni inamice, stabilirea traiectoriei de interceptare și apoi activarea generatorului pentru perioada de timp calculată. La dezactivarea Câmpului – dacă nu fuseseră greșite calculele – apăreai în mijlocul inamicului și puteai produce suficiente pagube profitând de confuzia rezultată, iar în final te retrăgeai în mod similar.

Primele teste s-au dovedit satisfăcătoare și echipamentul părea fiabil. S-au executat numeroase simulări de atacuri și echipajele s-au obișnuit cu noua tehnică. Am însoțit una dintre misiunile test și îmi amintesc cu exactitate impresiile pe care le-am avut după activarea Câmpului. Navele din jur au părut că se micșorează, ca și cum s-ar fi aflat pe suprafața unui balon ce se dilata; după o clipă, au pierit complet. Au dispărut și stelele, totuși am observat

că galaxia continua să fie vizibilă sub forma unei dungi de lumină în jurul navei. Raza virtuală a pseudospațiului nostru nu era de fapt infinită, ci măsura câteva sute de mii de ani-lumină – ca atare, distanța până la stelele cele mai îndepărtate ale sistemului nostru nu se mărise prea mult, deși cele mai apropiate dispăruseră, desigur.

Totuși, manevrele de antrenament au trebuit să fie anulate înainte de a se termina, datorită unei avalanșe de defecțiuni tehnice minore, manifestate mai cu seamă la sistemele de comunicații. Deși lipsite de importanță, acestea erau suficient de agasante pentru a decide revenirea la bază.

În acel moment, inamicul a lansat ceea ce evident se dorea a fi atacul său decisiv împotriva fortăreței Itan, de la granița sistemului nostru solar. Flota a fost silită să intre în luptă înainte de efectuarea reparațiilor.

Inamicul trebuie să fi crezut că descoperiserăm secretul invizibilității, așa cum se și întâmplase dintr-un anumit punct de vedere. Navele noastre s-au ivit pe neașteptate, producând distrugeri însemnate... o vreme. După aceea, s-a petrecut ceva surprinzător și inexplicabil.

Când au început necazurile, eu comandam nava-amiral **Hircania**. Acționaserăm ca unități independente, fiecare având un obiectiv prestabilit. Detectoarele noastre au observat o formațiune dușmană aflată la distanță medie și ofițerii de navigație i-au determinat cu precizie poziția. Am operat modificarea de traiectorie și am conectat generatorul.

Câmpul Exponențial a fost activat în clipa când ar fi trebuit să trecem prin centrul formațiunii inamice. Spre consternarea noastră, am ieșit în spațiul normal, la o distanță de multe sute de kilometri... iar când am găsit inamicul, el ne reperase deja. Ne-am retras și am încercat din nou. Și de data aceea am nimerit departe de dușman, fiind din nou detectați.

Era limpede că se întâmplase ceva. Am încălcat regula ce interzice comunicațiile în timpul bătăliei și am încercat să contactăm alte nave din Flotă, pentru a vedea dacă avuseseră necazuri similare. N-am izbutit, însă; eșecul nostru depășea orice putere de înțelegere, fiindcă aparatura de comunicații părea să funcționeze perfect. Puteam doar presupune, deși era incredibil, că restul Flotei fusese nimicit.

Nu doresc să descriu revenirea la bază a unităților risipite ale Flotei... Pierderile noastre fuseseră neglijabile, însă echipajele erau

complet demoralizate. Aproape toate pierduseră legăturile cu celelalte și constataseră că aparatura de reglare a tirului provoca erori inexplicabile. În mod evident, Câmpul Exponențial constituia cauza tuturor problemelor, în ciuda faptului că acestea se manifestaseră doar după dezactivarea lui.

Explicația a sosit prea târziu ca să ne mai fie de folos, iar demiterea finală a lui Norden a reprezentat o consolare prea măruntă pentru pierderea războiului. După cum am explicat, generatoarele de Câmp produceau deformarea rapidă a spațiului, distanțele părând tot mai mari pe măsura apropierii de centrul pseudospațiului artificial. La dezactivarea Câmpului, condițiile reveneau la normal.

Dar nu în mod perfect. Niciodată nu era posibilă o refacere **exactă** a stării inițiale. Activarea și dezactivarea Câmpului echivalau cu o alungire și o contracție a navei purtătoare de generator, însă exista și un efect de histerezis, iar starea inițială nu putea fi perfect reprodusă, datorită miilor de modificări electrice și de deplasări ale materiei de la bordul navei pe durata cât Câmpul fusese activ. Asimetriile și distorsiunile respective se cumulau și, deși rareori atingeau o fracțiune dintr-un procent, nici nu era nevoie de mai mult. Echipamentele de mare precizie pentru reglarea tirului și circuitele din aparatura de comunicații se dereglau complet. O navă izolată nu putea detecta niciodată modificările; doar atunci când își compara echipamentul cu cel al altei nave ori încerca să comunice cu aceasta, își putea da seama ce se întâmplase.

Este imposibil să vă descriu haosul rezultat. Nici o componentă a unei nave nu mai prezenta garanția funcționării pe altă navă. Nici chiar șuruburile și piulițele nu mai erau interșanjabile, iar piesele de schimb deveneau inutile. Cu timpul, s-ar fi putut să depășim și aceste dificultăți, dar navele inamice atacau deja cu miile, folosind arme care lăsau impresia că sunt cu câteva secole în urmă față de cele inventate de noi. Măreața noastră Flotă, schilodită de propria-i știință, s-a luptat din răsputeri până a fost copleșită și silită să se predea. Navele dotate cu Câmpuri continuau să fie invulnerabile, dar deveniseră aproape inutile ca forțe combatante. De fiecare dată când cuplau generatoarele pentru a scăpa de atacurile inamice, distorsiunile permanente ale aparaturii lor se amplificau. Într-o lună, totul a luat sfârșit.

*
* *

Aceasta este istoria adevărată a înfrângerii noastre, pe care o pun la dispoziția Tribunalului. După cum am spus, dau prezenta declarație pentru a neutraliza calomniile ce au circulat pe seama oamenilor care au luptat sub comanda mea și pentru a-i demasca pe adevărații responsabili ai dezastrului nostru.

Iată acum și cererea mea – ținând cont de cele povestite, cred că Tribunalul își va da seama că nu reprezintă o simplă toană și, ca atare, sper că mi-o va satisface.

Desigur, Tribunalul este conștient că supravegherea permanentă la care suntem supuși zi și noapte, precum și condițiile de trai ne provoacă destulă suferință. Cu toate acestea, nu mă plâng de ele; nu mă plâng nici de faptul că numărul insuficient de celule a atras după sine întemnițarea noastră câte doi laolaltă.

Nu voi putea fi însă tras la răspundere pentru acțiunile mele viitoare, dacă voi mai fi silit să împart aceeași celulă cu profesorul Norden, fostul șef al Cercetării Militare din cadrul forțelor mele armate.

6. NEMESIS

Munții se cutremurau deja sub tunetele pe care doar omul le putea produce. Aici, însă, războiul părea foarte departe, căci luna plină atârna deasupra înălțimilor fără vârstă ale Himalaiei, iar tumultul bătăliilor rămăsese deocamdată ascuns dincolo de marginile lumii. Nu însă pentru multă vreme... Stăpânul știa că ultimele rămășițe ale escadrei sale erau doborâte din ceruri și cercul morții se strângea în jurul fortăreței lui.

Peste cel mult câteva ore, Stăpânul și visele imperiului aveau să fi dispărut în vârtejul trecutului. Popoarele urmau să-i blesteme în continuare numele, totuși fără să se mai teamă. Mai târziu, până și ura avea să piară, iar el n-ar mai fi însemnat pentru lume mai mult decât însemnaseră Hitler, Napoleon ori Gingis Han. Aidoma lor, avea să rămână un personaj neclar în infinitul tunel al timpului, micșorându-se treptat, tinzând către dispariție. Pentru o vreme, numele lui urma să dăinuie în tărâmul nesigur dintre istorie și mit; apoi lumea n-avea să se mai gândească la el. Avea să se contopească cu armiile fără de nume care muriseră pentru a-i împlini voința.

Hăt spre sud, un pisc se tivi pe neașteptate cu flăcări violete. După un interval ce păru o eternitate, balconul pe care se afla Stăpânul se zgâlțâi sub impactul undelor care goneau prin roca de dedesubt. După încă un timp, văzduhul răsună de ecoul unui șoc teribil. Nu puteau totuși să fi ajuns deja atât de aproape! Stăpânul speră că nu fusese decât un proiectil rătăcit, care depășise linia în permanentă contracție a frontului. În caz contrar, timpul rămas era chiar mai scurt decât se temuse.

Șeful Statului Major se desprinse din umbră și i se alătură, lângă balustradă. Chipul dur al mareșalului, al doilea dintre oamenii cei mai temuți de pe Pământ, era cutat și brobonit de transpirație. De zile întregi, nu mai închisese un ochi, iar uniforma lui, cândva sclipitoare, atârna acum boțită. Cu toate acestea, ochii săi, în ciuda faptului că erau incredibil de obosiți, continuau să fie dârji chiar și

înaintea înfrângerii. Rămase tăcut, așteptând ultimele ordine. Nu mai putea face nimic altceva.

La aproape patruzeci și cinci de kilometri depărtare, eternul panaș de omăt al Everestului sclipea într-un roșu lugubru, reflectând flăcările unui incendiu gigantic aflat dincolo de orizont. Stăpânul nu se clinti și nici nu făcu vreun semn. Abia când o salbă de rachete trecu mult peste capetele lor, cu un tânguit înfricoșător, el se întoarse în sfârșit și, după ce aruncă o ultimă privire către lumea pe care n-avea s-o mai vadă, porni spre adâncuri.

Ascensorul coborî trei sute de metri și zgomotele bătăliei încetară. Ieșind din lift, Stăpânul se opri pentru o clipă și apăsă un buton secret. Mareșalul surâse subțire auzind bubuitul avalanșei de stânci, departe, deasupra lor, conștient de faptul că atât urmărirea, cât și evadarea deveniseră imposibile.

Precum în vremurile de altădată, cei câțiva generali țâșniră în picioare la intrarea Stăpânului. Acesta își plimbă privirea în jurul mesei. Se găseau cu toții acolo; până în ultima clipă, nu existase nici un trădător. Tăcut, se îndreptă spre locul lui obișnuit, pregătindu-se pentru ultimul și cel mai dificil discurs. Își simțea sufletul sfredelit de ochii celor pe care-i condusese la dezastru. Dincolo de ei, putea zări escadroanele, diviziile, armatele al căror sânge îi păta mâinile. Mult mai teribile erau însă spectrele tăcute ale popoarelor ce n-aveau să mai existe niciodată.

În cele din urmă, începu să vorbească. Vocea îi rămăsese la fel de hipnotizantă și, după câteva cuvinte, el redeveni mașina perfectă, implacabilă, al cărei destin era distrugerea.

— Domnilor, aceasta este ultima noastră reuniune. Nu mai avem planuri de făcut și nici hărți de studiat. Undeva, deasupra, flota aeriană pe care am construit-o cu atâta grijă și mândrie duce ultimele lupte. Peste câteva minute, nici unul dintre miile ei de aparate nu va mai rămâne în văzduh.

Știu că pentru nimeni dintre cei de față nu se pune problema predării, chiar dacă ar fi posibil – ca atare, veți muri în această încăpere. Ați slujit cu destoinicie cauza noastră și meritați o soartă mai bună, dar n-a fost să fie așa. Nu doresc totuși să credeți că am eșuat complet. De mai multe ori, în trecut, ați văzut că am avut mereu soluții, indiferent cât de improbabile ar fi fost situațiile cu care ne confruntam. De aceea, n-ar trebui să fiți surprinși la aflarea veștii că mă pregătisem și pentru o înfrângere.

Orator superb, Stăpânul făcu o pauză retorică, observând cu satisfacție unda de interes, atenția bruscă apărută pe chipurile obosite ale ascultătorilor.

— Vă pot destăinui fără griji secretul meu, deoarece inamicul nu va găsi niciodată acest loc. Intrarea este deja blocată prin sute de metri de piatră.

Nimeni nu se clinti. Doar Ministrul Propagandei păli, însă își reveni iute – totuși, nu suficient de iute pentru a scăpa ochiului Stăpânului. Dictatorul zâmbi în barbă, confirmându-și cu întârziere o mai veche bănuială. Acest amănunt nu mai conta prea mult acum; onești și trădători aveau să moară laolaltă. Toți, mai puțin unul.

— Cu doi ani în urmă, continuă el, când am pierdut bătălia Antarcticii, am știut că nu mai putem fi siguri de victorie. De aceea, am început pregătirile pentru această zi. Dușmanii m-au condamnat deja la moarte. N-aș putea să mă ascund niciunde pe Pământ, și cu atât mai puțin să sper într-o răsturnare a situației. Există însă și o altă cale, deși extremă.

Acum cinci ani, unul dintre savanții noștri a pus la punct tehnica anabiozei. El a descoperit că, prin mijloace relativ simple, toate procesele vieții pot fi suspendate pentru o perioadă nedeterminată. Eu voi utiliza această descoperire pentru a evada din prezent într-un viitor care mă va fi uitat. Acolo voi putea reîncepe lupta, nu fără ajutorul anumitor arme cu care am fi putut câștiga actualul război, dacă am fi avut mai mult timp la dispoziție.

Domnilor, la revedere! Încă o dată, mulțumiri pentru ajutorul acordat și regrete pentru ghinionul vostru.

Îi salută, se răsuci pe călcâie și ieși. Ușa metalică bufni surd înapoia lui. Urmă o tăcere încremenită; după aceea, Ministrul Propagandei se repezi către ușă, dar imediat sări îndărăt cu un strigăt de surprindere. Oțelul acesteia devenise deja prea fierbinte pentru a fi atins. Prin sudare, ușa devenise una cu peretele pe vecie.

Ministrul Propagandei fu primul care-și scoase pistolul.

***

Acum, Stăpânul nu se mai grăbea. Părăsind sala de consiliu, acționase întrerupătorul secret ce activa circuitul de sudare. Același întrerupător deschisese un panou din peretele coridorului, dezvăluind un tunel circular strâmt, ce urca lin. Bărbatul porni prin el.

Din o sută în o sută de metri, tunelul cotea brusc, menținând panta ascendentă. La fiecare cotitură, Stăpânul se oprea și apăsa un buton. Aproape imediat după aceea, se auzea bubuitul prăbușirii stâncilor care surpau secțiunea precedentă a drumului.

Traseul își schimbă direcția de cinci ori, înainte de a se termina într-o cameră sferică, cu pereți metalici. Mai multe uși glisară silențioase în locașuri etanșe, iar ultima porțiune a tunelului se nărui. Stăpânul n-avea să fie tulburat de dușmani, dar nici de prieteni.

Privi grăbit în jur, asigurându-se că totul era pregătit. Apoi se apropie de o consolă simplă de comandă și acționă, unul după altul, mai multe comutatoare masive. Curentul care le străbătea nu atingea valori ridicate, dar ele fuseseră proiectate pentru a dăinui, la fel ca și toate celelalte obiecte din încăperea ciudată. Până și pereții fuseseră executați din metale mult mai durabile decât oțelul.

Pompele porniră să țiuie, evacuând aerul din incintă și înlocuindu-l cu azot steril. Mișcându-se rapid, Stăpânul se întinse pe patul din mijlocul odăii. Avu senzația că putea simți razele distrugătoare de bacterii dinspre lămpile plafonului, însă, desigur, nu era decât închipuirea sa. Dintr-o cavitate de lângă pat, luă o seringă și-și injectă în braț un fluid lăptos. După aceea, se destinse și așteptă.

Era deja frig. În scurt timp, unitățile criogenice aveau să coboare temperatura sub zero grade, menținând-o multe ore la valoarea respectivă. După durata programată, temperatura urma să revină la normal, iar atunci procesul ar fi fost încheiat, toate bacteriile ar fi fost distruse, iar Stăpânul ar fi putut să doarmă, neschimbat, pentru eternitate.

El plănuise să aștepte o sută de ani. Nu îndrăznise să întârzie mai mult, fiindcă la trezire avea să fie nevoit să se adapteze transformărilor aduse de trecerea anilor, în știință și societate. Chiar și un secol ar fi putut face de nerecunoscut chipul civilizației, însă acesta reprezenta un risc pe care trebuia să și-l asume. Ideea de a se deștepta mai devreme de o sută de ani n-ar fi fost sigură, întrucât lumea ar fi fost încă bântuită de amintiri amare.

Etanșate în vid, sub podea, se găseau trei contoare electronice, acționate de termocupluri instalate la sute de metri mai sus, pe versantul estic al muntelui, acolo unde zăpada nu se putea depune niciodată. În fiecare zi, răsăritul soarelui le declanșa, iar contoarele consemnau o unitate în memoria lor. În acest fel, urmau să fie însemnate zorile în bezna unde dormea Stăpânul. Atunci când oricare din

contoare ajungea la numărul treizeci și șase de mii, se activa un contact și oxigenul revenea în încăpere. Temperatura avea să crească, iar seringa automată legată de brațul Stăpânului urma să injecteze volumul de fluid prestabilit. El avea să se deștepte și doar contoarele urmau să-l asigure că secolul trecuse cu adevărat. După aceea, nu-i mai rămânea altceva de făcut decât să apese butonul care trebuia să detoneze versantul și să-i ofere ieșirea spre lumea de afară.

Fiecare lucru, fiecare amănunt fusese luat în considerație. Planul nu putea da greș. Toate aparatele existau în triplu exemplar și erau atât de perfecte pe cât le putea face știința.

Ultimul gând al Stăpânului, pe măsură ce conștiința se retrăgea din el, n-a fost îndreptat către viața pe care o dusese, și nici spre mama ale cărei speranțe le trădase. Nechemate și nedorite, în mintea lui apărură cuvintele unui străvechi poet:

„*Să dorm, chiar poate să visez...*"

Nu, n-avea s-o facă, nu îndrăznea să viseze. Urma doar să doarmă. Să doarmă... doarmă...

*
* *

La peste treizeci de kilometri depărtare, bătălia se apropia de sfârșit. Nu mai rămăseseră nici măcar o duzină din navele Stăpânului, iar acestea se luptau zadarnic împotriva unor forțe copleșitoare. Disputa s-ar fi încheiat demult, dacă atacatorii n-ar fi primit ordin să nu-și asume riscuri inutile. Decizia urma să fie lăsată pe seama artileriei grele. De aceea, marile distrugătoare, navele aeriene ale acelei epoci, rămăseseră, împreună cu escortele formate din avioane de vânătoare, la adăpostul munților, trăgând salvă după salvă în dușmanul sortit pieirii.

Pe nava-amiral, un tânăr ofițer indian de artilerie verifică pentru ultima dată reglajele și apăsă lin pedala de declanșare a focului. Sala de comandă vibră imperceptibil când proiectilele autodirijate părăsiră locașurile lor, năpustindu-se spre inamic. Indianul aștepta încordat, în timp ce cronometrul își ticăia secundele. Aceasta, gândi el, era probabil ultima salvă pe care avea s-o tragă vreodată. Într-un fel, nu simțea nici o fărâmă din bucuria la care se așteptase, ba chiar descoperi cu surprindere un fel de simpatie impersonală pentru oponenții săi, ale căror vieți se apropiau, cu fiecare secundă, de sfârșit.

În depărtare, un glob de foc violet înflori deasupra munților, printre formele rapide ale navelor inamice. Tânărul se aplecă înainte și numără. Una... două... trei... patru... cinci asemenea explozii stranii, apoi cerul redeveni senin. Formele mișcătoare dispăruseră.

Ofițerul își notă în jurnal: „01h 24min Salva nr. 12; 5 explozii în mijlocul navelor inamice, care au fost complet distruse. Un proiectil n-a explodat".

Semnă și puse jos stiloul. O vreme, rămase privind familiara copertă cafenie a jurnalului, cu arsurile de țigări de pe margini și inevitabilele cercuri lăsate de cești și paharele așezate neglijent pe ea. Răsfoi visător filele, cercetând ca și altădată scrisul numeroșilor săi predecesori. Și, la fel ca și altădată, deschise la o pagină familiară, unde un bărbat care-i fusese prieten începuse să se semneze, dar nu mai trăise pentru a-și completa iscălitura.

Oftând, închise jurnalul și-l puse la locul său. Războiul luase sfârșit.

Hăt departe, printre munți, proiectilul neexplodat continua să gonească. Acum era o dâră luminoasă de-abia vizibilă, trecând printre pereții unei văi singuratice. În urma sa, zăpezile tulburate de unda de șoc începuseră să vuiască în josul pantelor.

Valea nu avea ieșire: era blocată de un zid vertical, înalt de trei sute de metri. Aici, proiectilul care-și ratase ținta găsi o alta, mult mai mare. Cripta Stăpânului se găsea prea adânc în munte pentru a fi măcar zguduită de explozie, însă sutele de tone de bolovani prăbușiți măturară trei instrumente micuțe și legăturile lor, iar un posibil viitor dispăru în uitare odată cu ele. Primele raze ale răsăritului urmau să cadă în continuare pe versantul năruit al muntelui, dar contoarele ce așteptau zorile cu numărul treizeci și șase de mii aveau să aștepte în continuare, chiar și după ce n-aveau să mai existe răsărituri și amurguri.

În tăcerea mormântului care nu era tocmai un mormânt, Stăpânul nu știa nimic din cele întâmplate, iar fața lui era mai liniștită decât ar fi avut dreptul să fie. Secolul trecu, așa cum plănuise. Ar fi fost imposibil ca, în ciuda geniului rău, și a secretelor pe care le luase cu el, Stăpânul să fi putut cuceri civilizația ce înflorise după acea ultimă bătălie deasupra acoperișului lumii? Nimeni n-ar putea afirma cu certitudine, cu excepția cazului în care este adevărat faptul că timpul are multe ramuri și că toate universurile imaginabile sunt alăturate, întrepătrunzându-se. Poate că în unele dintre acele

alte lumi, Stăpânul să fi triumfat. Însă în cea pe care o cunoștea el a continuat să doarmă, până când secolul a rămas cu mult, cu foarte mult, în urmă.

După o perioadă care, potrivit altor criterii, n-ar fi reprezentat prea mult, scoarța Pământului a decis că suportase destulă vreme greutatea Himalaiei. Treptat, munții s-au afundat, înclinând spre cer câmpiile sudice ale Indiei. În cele din urmă, platoul din Sri Lanka a devenit punctul cel mai înalt de pe glob, în vreme ce oceanul de deasupra Everestului avea o adâncime de aproape nouă kilometri. Cu toate acestea, hibernarea Stăpânului continua netulburată, fără vise.

Lent, răbdător, sedimentele au coborât prin abisalele adâncimi ale oceanului până pe versanții Himalaiei. Stratul care într-o bună zi urma să fie calcar a început să se îngroașe cu câte patru-cinci centimetri pe secol. Dacă cineva ar fi revenit mult mai târziu, ar fi putut descoperi că fundul oceanului nu se mai afla la nouă kilometri adâncime, poate nici la șase ori cinci. După o altă perioadă, scoarța s-a înclinat din nou și un lanț măreț de munți calcaroși s-a înălțat pe locul fostului ocean Tibet. Stăpânul nu știa însă nimic despre toate acestea, și nici somnul nu i-a fost tulburat când situația s-a repetat... și iarăși... și încă o dată.

Acum, ploaia și râurile erodau calcarul, purtându-l spre noile mări ciudate, iar suprafața se subția, apropiindu-se de cripta ascunsă. Treptat, kilometrii de rocă s-au redus, până când, în cele din urmă, sfera care adăpostea corpul Stăpânului a revenit la lumina zilei – deși era o zi mai lungă și mai puțin luminoasă decât atunci când dictatorul închisese ochii.

* * *

Prea puțin visase Stăpânul despre rasele ce înfloriseră și muriseră cu începere din acea dimineață timpurie a planetei, când el își începuse somnul cel lung. Dimineața cu pricina era extrem de îndepărtată acum, iar umbrele se lungeau către est; soarele murea și planeta era foarte bătrână. Seminția lui Adam continua totuși să-i stăpânească oceanele și văzduhul, umplând cu lacrimile și râsetele ei șesurile, văile și pădurile care erau mai bătrâne decât munții mișcători.

Somnul fără de vise al Stăpânului trecuse de jumătate când se născuse Trevindor Filozoful, între prăbușirea Dinastiei a Nouăzeci

și Șaptea și dezvoltarea celui de-al Cincilea Imperiu Galactic. El se născuse pe o planetă foarte depărtată de Pământ, întrucât puțini erau oamenii care poposeau în străvechiul cămin al rasei lor, aflat acum la o distanță atât de mare de inima pulsatoare a Universului.

Trevindor a fost adus pe Pământ după ce scurta lui încleștare cu Imperiul ajunsese la sfârșitul inevitabil. Aici a fost judecat de oamenii ale căror idealuri le pusese la îndoială și tot aici a fost ținut până ce s-a chibzuit îndelung asupra felului cum urma să fie pedepsit. Cazul era cu adevărat unic. Societatea blândă și predispusă spre filozofie ce conducea acum galaxia nu fusese confruntată niciodată cu vreo opoziție, nici chiar la nivelul ideilor pure, iar politicosul dar implacabilul conflict de voințe o zguduise profund. Membrii Consiliului obișnuiau ca în fața unei decizii ce părea imposibilă să apeleze la Trevindor însuși pentru ajutor.

În Sala Dreptății cea orbitor de albă, unde nu se intrase de aproape un milion de ani, Trevindor stătea mândru, înfruntându-i pe cei care se dovediseră mai puternici decât el. Fără un cuvânt, le ascultă doleanța, apoi tăcu, căzând pe gânduri. Judecătorii săi așteptară răbdători până când vorbi.

— Îmi sugerați să promit să nu vă mai înfrunt niciodată, începu el. Problema e că nu pot face o promisiune despre care nu sunt sigur că o voi putea respecta. Opiniile noastre diverg prea mult și, mai devreme sau mai târziu, ne vom ciocni din nou.

A existat o vreme când alegerea voastră ar fi fost simplă. M-ați fi putut exila ori ucide. Dar azi... printre toate planetele Universului, cunoașteți vreuna pe care m-ați putea ascunde dacă eu n-aș dori să rămân acolo? Nu uitați că am mulți discipoli risipiți în întreaga galaxie.

Rămâne cealaltă alternativă. Nu vă voi purta pică dacă, în cazul meu, veți reînvia străvechiul obicei al execuției.

Printre membrii Consiliului se auzi un murmur de nemulțumire și Președintele replică tăios, schimbându-și vizibil culoarea feței:

— Observația aceasta are un gust destul de îndoielnic. Ți-am cerut propuneri serioase, nu să faci o recapitulare – chiar dacă intenția ta a fost ironică – a obiceiurilor barbare aparținând unor strămoși îndepărtați.

Trevindor acceptă dojana cu o plecăciune.

— Pur și simplu, am menționat toate variantele. Între timp, am mai găsit două. Ar fi relativ simplu să-mi modificați configurația mintală

în direcția opiniilor voastre, astfel încât să nu mai apară dezacorduri viitoare.

— Am analizat deja această posibilitate. Deși pare atractivă, am fost nevoiți s-o respingem fiindcă distrugerea personalității tale ar echivala cu o crimă. În univers, există doar cincisprezece intelecte mai puternice decât al tău, de aceea nu avem nici un drept să-l modificăm. Care este ultima sugestie?

— Dacă nu mă puteți exila în spațiu, rămâne cealaltă alternativă... Fluviul Timpului se întinde înainte, atât cât pot merge gândurile noastre. Expediați-mă într-un timp care, după părerea voastră, nu va conține actuala civilizație. Știu că o puteți face folosind un câmp temporal Roston.

Urmă o tăcere prelungă. În liniște, membrii Consiliului își introduceau hotărârea personală în analizorul complex care avea să le cântărească pe toate și să dea verdictul. În cele din urmă, Președintele vorbi:

— De acord. Te vom trimite într-o perioadă când soarele este încă îndeajuns de fierbinte pentru ca viața să existe pe Pământ, însă atât de îndepărtată încât e improbabilă supraviețuirea oricărei urme a civilizației noastre. De asemenea, îți vom asigura tot ceea ce este necesar pentru securitatea ta și un confort rezonabil. Poți pleca acum. Te vom rechema când totul va fi pus la punct.

Trevindor se înclină și părăsi sala de marmură. Nu fu însoțit de nici un paznic. Nu avea unde fugi, chiar dacă ar fi vrut s-o facă, în acest Univers pe care uriașele pacheboturi galactice îl puteau străbate într-o singură zi.

Pentru prima și ultima oară, Trevindor stătu pe fostul țărm al Pacificului, ascultând vântul foșnind prin frunzele a ceea ce, cândva, fuseseră palmieri. Puținele stele din regiunea aproape pustie a spațiului pe care o străbătea acum Soarele sclipeau fixe în atmosfera uscată a bătrânei planete. Trevindor se întrebă mohorât dacă aveau să mai scânteieze și atunci când el urma să privească iarăși bolta, într-un viitor atât de îndepărtat încât Soarele însuși avea să fie muribund.

Micuța bandă comunicatoare de pe încheietura mâinii sale piui ușor. Așadar, venise timpul. Se întoarse cu spatele la ocean și porni cu un pas hotărât în întâmpinarea soartei ce-i fusese hărăzită. Înainte de a parcurge zece metri, câmpul temporal puse stăpânire pe el și gândurile îi înghețară, prinse într-o clipă ce avea să rămână

neschimbată, în timp ce oceanele secau și dispăreau, Imperiul Galactic se prăbușea, iar giganticele roiuri stelare piereau în neant.

Trevindor nu simți însă nimic. El știa doar că în urmă cu o secundă sub tălpile sale fusese nisip umed, iar acum era piatră arsă de soare, crăpată de pârjol și secetă. Palmierii dispăruseră, murmurul oceanului încetase. O singură privire ajungea pentru a vedea că până și amintirea oceanului se mistuise de mult de pe această planetă pustiită, muribundă. Un deșert uriaș de gresie roșie, neîntrerupt, nepătat de viață, se întindea până la orizont. Deasupra capului, discul portocaliu al unui soare transformat în chip ciudat strălucea pe fundalul unui cer atât de negru încât multe stele se distingeau perfect.

Cu toate acestea, se părea că pe lumea străveche mai existau locuitori. Spre nord – dacă polii magnetici nu-și modificaseră poziția – lumina sumbră scânteia pe o structură metalică. Construcția se găsea doar la câteva sute de metri și, când Trevindor porni către ea, încercă o senzație de ușurință ciudată, de parcă gravitația însăși se diminuase.

Nu avu nevoie să parcurgă o distanță prea mare pentru a-și da seama că era o clădire scundă din metal, aparent așezată pe șes, iar nu construită acolo, întrucât baza ei făcea un mic unghi cu orizontala. Trevindor se minună de incredibila lui șansă de a găsi atât de ușor civilizația. Mai făcu încă o duzină de pași și pricepu că nu șansa, ci inerția plasase aici clădirea, care era străină de peisajul înconjurător în aceeași măsură ca și el. Apropiindu-se de ea, nu-și făcu nici cea mai mică iluzie că avea să-l întâmpine cineva.

Placa metalică de deasupra ușii adăuga prea puține date celor deja deduse. Netocită de timp, părea de-abia gravată – ceea ce, într-un sens, era adevărat. Rândurile purtau un mesaj amar și totuși dătător de speranțe:

Salutări din partea Consiliului!

Clădirea aceasta, pe care am trimis-o după tine prin câmpul temporal, îți va procura toate lucrurile de care vei avea nevoie pe o perioadă nedefinită.

Nu știm dacă civilizația va mai continua să existe în epoca în care te afli. N-ar fi exclus ca omenirea să fi dispărut, deoarece cromozomul K-asterisc-K va fi devenit dominant. Ca atare, este posibil ca rasa să fi suferit o mutație, transformându-se în ceva care să nu mai țină de uman. Asta rămâne s-o descoperi tu.

Te găsești acum în amurgul Pământului și sperăm că nu vei fi singur. Totuși, dacă destinul tău este de a fi ultima ființă vie de pe această lume cândva minunată, nu uita că alegerea ți-a aparținut.

Rămas bun!

Trevindor citi de două ori mesajul, recunoscând cu durere cuvintele finale ce fuseseră scrise, în mod sigur, numai de prietenul său, poetul Cintillarne. O senzație copleșitoare de izolare îi inundă sufletul. Se așeză pe un bolovan și-și îngropă fața în palme.

După mult timp, se sculă pentru a intra în clădire. Se simțea mai mult decât recunoscător Consiliului dispărut de multă vreme pentru felul în care îl tratase. Expedierea unei întregi clădiri prin timp constituia o realizare tehnologică pe care o crezuse mai presus de resursele epocii sale. O idee bruscă îi trecu prin minte și se uită din nou la textul gravat, remarcând pentru întâia oară data pe care o purta. Fusese realizat la cinci mii de ani după momentul când stătuse în fața egalilor săi în Sala Dreptății. Cincizeci de secole trecuseră până ce judecătorii își putuseră ține promisiunea față de un om ca și mort. Oricare ar fi fost neajunsurile Consiliului, integritatea sa depășea cu cel puțin un ordin de mărime capacitatea de înțelegere a unei epoci anterioare.

Trecură multe zile până ce Trevindor își părăsi locuința. Nimic nu fusese trecut cu vederea; fuseseră incluse chiar și prețioasele sale înregistrări cerebrale. Putea continua să studieze natura realității și să construiască sisteme filozofice până la sfârșitul Universului, deși ocupația avea să fie oarecum lipsită de sens, el fiind unica minte rămasă pe Pământ. Nu exista aproape nici un pericol, se gândi el, strâmbându-se, ca speculațiile lui referitoare la scopul existenței umane să-l pună din nou în conflict cu societatea.

Abia după ce examină amănunțit clădirea, Trevindor își întoarse atenția asupra lumii exterioare. Problema principală rămânea contactarea civilizației, dacă așa ceva mai exista. I se asigurase un receptor puternic și, timp de ore întregi, baleie întreaga bandă de frecvențe, în speranța descoperirii unei stații de emisie. Pârâitul îndepărtat al paraziților se revărsa din aparat, iar la un moment dat se auzi o rafală din ceva ce putea fi un grai, însă nu unul uman. Nimic altceva nu-i răsplăti căutarea. Eterul, care-l slujise cu credință pe om timp de atâtea ere, amuțise acum.

Micul aparat de zbor rămânea unica speranță a lui Trevindor. În fața sa se întindea restul eternității, iar Pământul era o planetă mică. În cel mult câțiva ani, o putea explora în întregime.

Astfel, lunile trecură pe rând, în vreme ce exilatul își porni explorarea metodică, revenind mereu la căminul său din deșertul de gresie roșie. Peste tot întâlni aceeași priveliște a ruinei și dezolării. Nu putea nici măcar ghici de cât timp dispăruseră oceanele – prin moartea lor, ele lăsaseră în urmă pustiuri nesfârșite de sare, încrustând atât șesurile, cât și munții cu o pătură cenușiu-murdară. Trevindor se simți mulțumit că el nu se născuse pe Pământ și că nu-i cunoscuse măreția tinereții. Deși era un străin, singurătatea și dezolarea planetei îi înghețau inima; dacă ar fi trăit aici pe vremuri, tristețea locurilor ar fi fost insuportabilă.

Mii de kilometri pătrați de pustiu trecură pe sub nava lui Trevindor, pe măsură ce el scotocea planeta de la un pol la celălalt. O singură dată descoperi un semn ce atesta că Pământul cunoscuse cândva civilizația. Într-o vale adâncă de lângă Ecuator, dădu peste ruinele unui orășel clădit dintr-o piatră albă, ciudată, și având o arhitectură bizară. Construcțiile se păstraseră perfect, deși erau pe jumătate îngropate de nisipul purtat de vânt, și pentru o clipă bărbatul simți o undă de bucurie la gândul că omul reușise să lase urme ale creației sale pe planeta care-i fusese întâiul cămin.

Sentimentul fusese însă trecător. Clădirile erau chiar mai stranii decât își dăduse seama inițial; oamenii n-ar fi putut intra în ele. Singurele deschizături din pereți erau niște fante orizontale situate în preajma solului; în rest, nu existau nici un fel de ferestre. Mintea lui Trevindor se poticni încercând să-și imagineze ființele care trăiseră cândva acolo. În ciuda singurătății sale tot mai copleșitoare, se simțea bucuros că ființele care populaseră acel oraș ne-omenesc dispăruseră cu atâta vreme în urmă. Nu întârzie aici, deoarece noaptea rece începuse să pogoare, iar valea îi trezea în suflet un sentiment de oprimare, în mare parte lipsit de rațiune.

O dată, descoperi cu adevărat viață. Zbura peste un ocean dispărut, când o pată de culoare îi atrase atenția. Pe o colină încă neacoperită de nisip existau câteva smocuri de iarbă subțire și sârmoasă. Asta era tot, însă vederea lor îi împăienjeni ochii de lacrimi. Coborî aparatul pe sol și ieși, pășind grijuliu ca să nu strivească vreunul din firele care se luptau să supraviețuiască. Își plimbă palmele cu tandrețe peste covorul subțiat, ce reprezenta toată viața cunoscută acum pe Pământ. Înainte de a pleca, stropi iarba cu apa la care putea renunța. Era un gest zadarnic, totuși se simți mai fericit după aceea.

Căutarea se apropia de sfârșit. Trevindor renunțase de mult la orice speranțe, totuși spiritul lui nesupus continua să-l împingă peste suprafața planetei. Nu se putea odihni până nu dovedea faptul de care deocamdată se temea. Astfel, în cele din urmă, ajunse la cripta ce sclipea stins sub razele soarelui, din fața căruia Stăpânul fusese exilat atâta vreme.

***

Mintea Stăpânului se deșteptă înaintea trupului. Zăcând neajutorat, fără a putea măcar întredeschide pleoapele, amintirile îi reveniră, copleșindu-l. Suta de ani se afla acum ca un tampon de siguranță în trecut. Riscul pe care și-l asumase, cel mai disperat lucru făcut vreodată de un om, fusese răsplătit! Se simți cuprins de o oboseală imensă și, pentru un timp, își pierdu din nou cunoștința.

Brusc, pâclele se risipiră iarăși și se simți mai puternic, deși încă prea slăbit ca să se miște. Zăcea în întuneric, adunându-și puterile. Ce fel de lume, se întrebă el, urma să descopere ieșind la lumina zilei? Avea să fie capabil să-și pună planurile în...? **Ce fusese asta?** Un fior de teroare pură îi cutremură temeliile minții. Ceva se mișca lângă el, aici, în cripta unde nimic n-ar fi trebuit să se clintească.

Apoi, calm și limpede, un gând îi răsună senin prin minte, potolind într-o clipă temerile ce amenințaseră s-o distrugă.

„Nu te speria! Am venit să te ajut. Te afli în siguranță și totul va fi bine."

Stăpânul era prea uluit ca să dea vreo replică, totuși subconștientul său trebuie să fi formulat un răspuns, întrucât gândul reveni.

„Așa-i mai bine. Eu mă numesc Trevindor și, aidoma ție, sunt un exilat pe această planetă. Nu te mișca și spune-mi cum ai ajuns aici și care este rasa ta, fiindcă n-am mai întâlnit nimic asemănător."

Teama și prudența reveniră tiptil în mintea Stăpânului. Ce fel de ființă era aceasta care-i putea citi gândurile și ce făcea în cripta lui secretă? Din nou, gândul clar îi răsună prin minte precum dăngănitul unui clopot.

„Îți repet: nu te speria! De ce te alarmează faptul că-ți pot citi gândurile? Nu-i nimic ciudat în asta."

— Nimic ciudat?! strigă Stăpânul. Pentru numele lui Dumnezeu, ce ești?

„Un om ca și tine. Însă rasa ta trebuie să fie cu adevărat primitivă dacă cititul gândurilor îți este necunoscut."

O bănuială teribilă începu să încolțească în creierul Stăpânului. Răspunsul sosi chiar înainte de a formula întrebarea în mod conștient.

„Ai dormit infinit mai mult de o sută de ani. Lumea pe care o cunoșteai a încetat să mai existe de mai multă vreme decât îți poți închipui."

Stăpânul nu auzi și restul. Bezna îl învălui din nou și se afundă în binecuvântată inconștiență.

Trevindor rămase tăcut lângă patul pe care zăcea Stăpânul. Se simțea cuprins de o bucurie care, pentru moment, depășea orice posibilă dezamăgire. Cel puțin, nu mai era nevoit să înfrunte viitorul de unul singur. Teroarea pustietății Pământului, care-i apăsase atât de greu sufletul, dispăruse într-o clipă. **Nu mai era singur...** nu mai era singur! Gândul îi răsuna într-una prin minte, dominând orice altceva.

Stăpânul reîncepu să se foiască și în creierul lui Trevindor pătrunseră fragmente disparate de gândire. Imagini ale lumii cunoscute de Stăpân porniră să se formeze în mintea celuilalt. La început, Trevindor nu le putu înțelege, apoi, brusc piesele mozaicului își ocupară pozițiile corecte și totul deveni clar. Un val de oroare îl inundă, zărind panoramele teribile ale popoarelor războindu-se între ele, orașele distruse de foc și oamenii murind în chinuri. Ce fel de lume fusese aceasta? Putuse omul să decadă într-atât, din epoca pașnică pe care o cunoscuse? Existaseră legende, din vremuri incredibil de îndepărtate, care se refereau la astfel de lucruri petrecute în zorii istoriei Pământului, dar omul abandonase astfel de obiceiuri odată cu ieșirea din copilărie. Cu siguranță, așa ceva nu putuse reveni!

Fragmentele de gânduri erau mult mai limpezi acum și chiar mai teribile. Celălalt exilat sosise într-adevăr dintr-o epocă de coșmar – nu era de mirare că fugise de acolo!

*
* *

Treptat, adevărul începu să lumineze mintea lui Trevindor, pe măsură ce, cu inima îndurerată, privea tiparele înspăimântătoare ce traversau creierul Stăpânului. Omul acesta nu era un individ care

căutase refugiul dintr-o epocă de teroare. El **însuși** crease acele orori și se pornise pe fluviul Timpului cu un singur scop: de a răspândi molima în viitor.

Sentimente pe care Trevindor nu și le imaginase niciodată porniră să-i defileze înaintea ochilor: ambiția, setea de putere, cruzimea, intoleranța, ura. Încercă să-și închidă mintea, dar constată că-și pierduse capacitatea respectivă. Nestăvilit, puhoiul răului se revărsa, poluând toate nivelurile conștiinței. Cu un răcnet de oroare, Trevindor se năpusti în deșert și rupse lanțurile ce-l încătușau de mintea aceea ticăloasă.

Era noapte, iar văzduhul părea nemișcat, deoarece acum Pământul era prea secătuit pentru ca vânturile să mai sufle. Bezna ascundea totul, însă Trevindor știa că nu putea tăinui gândurile celeilalte minți cu care acum trebuia să împartă aceeași lume. Cândva, fusese singur și crezuse că nimic nu putea fi mai îngrozitor. Aflase că existau lucruri cu mult mai teribile decât singurătatea.

Nemișcarea nopții și măreția stelelor care-i fuseseră cândva prietene readuseră pacea în sufletul bărbatului. Se întoarse încet și călcă pe propriile-i urme, pășind hotărât, fiindcă era pe punctul de a săvârși o faptă pe care nimeni din timpul său n-o mai făcuse.

Stăpânul se sculase în picioare când Trevindor reveni în criptă. Poate că-i intuise intențiile, întrucât era foarte palid și tremura, denotând o slăbiciune nu doar fizică. Neclintit, Trevindor se sili să-i mai privească o dată în creier. Mintea lui tresări înaintea tumultului de sentimente contradictorii, din care răzbăteau străfulgerări bolnăvicioase de frică. Din vârtejul acela, un gând coerent se desprinse tremurător:

„Ce vrei să faci? De ce mă privești așa?“

Trevindor nu-i răspunse, ferindu-și mintea de contaminare, în timp ce-și adună toate puterile și hotărârea de care era capabil.

Vălmășagul din mintea Stăpânului urca spre un punct culminant. Peste o clipă, spaima sa trezi ceva asemănător milei în sufletul blând al lui Trevindor și voința acestuia șovăi. Apoi, însă, imaginile orașelor ruinate și incendiate reveniră și nehotărârea de moment pieri. Cu toată puterea intelectului său supraomenesc, susținută de miile de veacuri de evoluție mintală, el îl izbi pe cel din fața lui. În mintea Stăpânului, anulând orice altceva, se revărsă gândul unic al... morții.

Pentru o secundă, Stăpânul rămase nemișcat, cu ochii holbați în gol. Răsuflarea îi îngheță, plămânii încetară să mai lucreze; în vene, sângele care hibernase atâta vreme se congelă acum pe vecie. Fără un sunet, bărbatul se prăbuși și rămase nemișcat.

Foarte încet, Trevindor se răsuci pe călcâie și ieși în noapte. Precum un linţoliu, tăcerea și singurătatea planetei pogorâră asupra sa. Nisipul, stăvilit timp de atâția ani, începu să se strecoare prin porțile deschise ale criptei.

7. DE-A V-AȚI ASCUNSELEA

Ne întorceam prin pădure, când Kingman a zărit veverița cenușie. Fără a fi ticsită, tolba ne era asortată – trei potârnichi, patru iepuri (dintre care unul, cu regret o mărturisesc, un pui) și doi porumbei. Și, în ciuda anumitor pronosticuri funebre, ambii câini continuau să trăiască.

Veverița ne-a observat și ea în aceeași clipă. A știut că era sortită unei execuții imediate, datorită stricăciunilor pe care le adusese copacilor de pe moșie, și poate că avusese rude apropiate ce pieriseră sub gloanțele lui Kingman. Din trei salturi, a ajuns la baza celui mai apropiat copac, în spatele căruia a dispărut într-o scăpărare cenușie. Am mai întrezărit-o o singură dată, ivindu-se pentru o clipă dinapoia marginii pavezei ei, cam la patru metri deasupra solului; dar, deși am așteptat, cu pușile ațintite pline de speranță către diferite ramuri, n-am mai văzut-o.

Kingman a rămas cufundat în gânduri tot timpul cât am traversat pajiștea, îndreptându-ne spre minunatul conac străvechi. N-a scos o vorbă nici când ne-am înmânat victimele bucătarului, care le-a primit fără mare entuziasm, și n-a ieșit din starea aceea de visare decât după ce ne-am instalat în salon și și-a amintit de îndatoririle de gazdă.

— Șobolanul ăla de copac, a vorbit el pe neașteptate (întotdeauna le spunea „șobolani-de-copaci", pe motivul că oamenii erau prea sentimentali ca să împuște drăgălașele de veverițe), mi-a adus aminte de o întâmplare extrem de neobișnuită care s-a petrecut cu puțin înainte de a mă pensiona. Ba chiar în ajunul pensionării...

— Mă gândisem eu..., a comentat Carson și l-a fulgerat cu o privire nemulțumită; activase și el în Flotă și mai auzise probabil istorisirile lui Kingman, dar pentru mine ele erau inedite.

— Bineînțeles, s-a îmbufnat puțin Kingman, dacă preferați să nu...

— Nici vorbă, am intervenit grăbit. M-ați făcut curios. Nu-mi pot imagina ce legătură poate exista între o veveriță și Al Doilea Război Jupiterian.

Kingman a părut că se înmoaie.

— Cred că ar fi mai bine să schimb câteva nume, a rostit el gânditor, dar locurile în care s-a petrecut acțiunea vor rămâne aceleași. Povestea a început la aproximativ un milion de kilometri de Marte, în direcția Soarelui...

***

K-15 era agent al serviciului de informații. Îl îndurera faptul că persoane lipsite de imaginație îl numeau spion, totuși acum avea motive mult mai substanțiale de nemulțumire. De câteva zile, un crucișător rapid se apropia din spate și, deși era măgulitor să te bucuri de întreaga atenție a unei nave atât de bune și a multor soldați excelent pregătiți, K-15 s-ar fi lipsit bucuros de onoarea respectivă.

Ceea ce făcea situația și mai neliniștitoare era faptul că prietenii săi urmau să-l aștepte, peste aproape douăsprezece ore, în vecinătatea lui Marte, la bordul unei nave perfect capabile de a se descurca în fața unui biet crucișător – din aceasta, veți înțelege că K-15 era o persoană cu o anumită importanță. Din nefericire, estimările cele mai optimiste arătau că în mai puțin de șase ore urmăritorii aveau să se apropie îndeajuns pentru a deschide focul. Așadar, peste șase ore și cinci minute, K-15 avea toate șansele să ocupe un volum de spațiu măricel și aflat în plină expansiune. Poate că timpul ce-i mai rămânea la dispoziție ar fi fost îndeajuns pentru o coborâre pe Marte, însă acțiunea respectivă ar fi fost una dintre cele mai neinspirate cu putință. În mod sigur, i-ar fi nemulțumit pe marțienii agresiv de neutri, iar complicațiile politice s-ar fi dovedit înspăimântătoare. Mai mult, dacă prietenii săi **ar fi trebuit** să amartizeze pentru a-l salva, asta i-ar fi obligat să meargă cu peste zece kilometri pe secundă, adică i-ar fi costat aproape toată rezerva operațională de combustibil.

Bărbatul deținea un singur atu, și acela destul de șubred. Comandantul crucișătorului putea ghici că el se îndrepta spre o joncțiune, dar nu știa cât de aproape ori cât de mare era nava cu care urma să se întâlnească. Dacă ar fi putut rezista măcar douăsprezece ore, ar fi fost ca și salvat. Acel „dacă" era însă unul considerabil.

K-15 își examină mohorât hărțile, întrebându-se dacă ar fi meritat să-și consume tot combustibilul într-un sprint final. Dar în ce direcție s-o fi făcut? Ar fi rămas complet neajutorat, iar nava urmări-

toare ar fi putut să aibă suficient combustibil în rezervoare ca să-l prindă pe când țâșnea prin bezna pustie, fără speranțe de scăpare, trecând pe lângă prietenii săi care se apropiau de Soare, cu o viteză relativă prea mare pentru ca aceștia să-l mai poată ajuta în vreun fel.

La unii oameni, procesele mintale încetinesc pe măsură ce speranțele de supraviețuire li se reduc. Ei par hipnotizați, ba chiar resemnați în fața morții, astfel încât nu fac nimic ca s-o evite. K-15 descoperi însă că mintea îi lucra mai bine într-o asemenea situație disperată. Începuse să funcționeze așa cum o făcuse rareori până atunci.

* * *

Comandantul Smith – acest nume este la fel de bun ca oricare altul – al crucișătorului **Doradus** nu fu peste măsură de surprins atunci când K-15 începu decelerația. Pe jumătate, se așteptase ca spionul să coboare pe Marte, pe principiul că prizonieratul era preferabil morții; totuși, când din cabina de navigație primi vestea că naveta de recunoaștere se îndrepta spre Phobos, se simți complet descumpănit. Satelitul nu era decât un bulgăre de piatră cu diametrul de vreo douăzeci de kilometri, căruia nici chibzuiții marțieni nu-i putuseră găsi o întrebuințare. K-15 trebuia să fie cu adevărat disperat ca să-și închipuie că acesta avea să-i fie de mai mare folos.

Naveta de recunoaștere aproape că se opri, când radarul n-o mai distinse pe fundalul lui Phobos. Pe durata frânării, K-15 pierduse mare parte din avansul său inițial, și acum **Doradus** se găsea la numai câteva minute depărtare, deși începuse reducerea vitezei pentru a nu depăși obiectivul. Crucișătorul se opri complet la mai puțin de trei mii de kilometri de Phobos; naveta lui K-15 nu se zărea nicăieri. Ar fi trebuit să fie perfect vizibilă în obiectivele telescoapelor, dar se afla probabil pe partea opusă a satelitului.

Reapăru după câteva minute, gonind cu toată viteza pe o traiectorie ce se îndepărta de Soare. Accelerase la aproape cinci **g**-uri... și, totodată, tăcerea pe undele radio fusese spulberată. Era repetat întruna un mesaj foarte interesant:

„Am asolizat pe Phobos și sunt atacat de un crucișător din clasa Z. Cred că pot rezista până ajungeți, dar grăbiți-vă!"

Mesajul nu era nici măcar codificat, dar, în totalitatea sa, reuși să-l lase pe comandantul Smith pradă unei nedumeriri chinuitoare.

Presupunerea că K-15 se afla tot la bordul navetei și că încerca să-i deruteze era nițel cam naivă. Putea fi însă o dublă cacealma; mesajul nu fusese cifrat în mod deliberat, astfel încât să poată fi interceptat și să determine confuzia dorită. Dacă K-15 asolizase cu adevărat, Smith nu-și putea permite să irosească timp sau combustibil urmărind naveta. Era limpede că spionul aștepta întăriri și ar fi fost recomandabil să părăsească regiunea cât mai rapid. Fraza „Cred că pot rezista până ajungeți" putea fi o neobrăzare crasă, ori putea însemna că ajutoarele se găseau într-adevăr foarte aproape.

Apoi, motoarele navetei se opriră. În mod evident, epuizase combustibilul și acum se depărta de Soare cu o viteză ceva mai mare de șase kilometri pe secundă. Era **clar** că K-15 asolizase, deoarece traiectoria navetei urma s-o poarte, fără putință de salvare, dincolo de limitele sistemului solar. Comandantului Smith nu-i plăcea defel mesajul pe care-l interceptase, și nici aventura în care se arunca de bunăvoie, dar n-avea ce să facă. Fără să mai piardă timp, **Doradus** porni către Phobos.

La prima vedere, comandantul Smith părea stăpân pe situație. Crucișătorul era dotat cu o duzină de rachete teleghidate de calibru greu și două turele cu tunuri electromagnetice. De cealaltă parte se afla un singur om în costum de scafandru spațial, captiv pe un satelit cu diametrul de numai douăzeci de kilometri. Însă abia când ajunse la mai puțin de o sută de kilometri de Phobos și-i examină cu atenție suprafața, comandantul Smith începu să-și dea seama că, la urma urmelor, K-15 ar fi putut să aibă câteva atuuri pitite în mânecă.

Afirmația existentă în toate manualele de astronomie, potrivit căreia Phobos are diametrul de douăzeci de kilometri, nu reprezintă decât o grosolană inducere în eroare. Termenul „diametru" implică un grad de simetrie care-i lipsește cu desăvârșire respectivului satelit. Aidoma celorlalți bolovani de zgură cosmică – asteroizi – Phobos este o masă informă de rocă plutind în spațiu, lipsită de orice urmă de atmosferă și cu o gravitație aproape inexistentă. Se rotește în jurul axei proprii, o dată la șapte ore și treizeci și nouă de minute, păstrând astfel mereu aceeași față îndreptată către Marte – care se află la distanță atât de mică încât aproape jumătate din disc este vizibilă, polii situându-se sub curba orizontului. Alte lucruri deosebite n-ar mai fi de spus despre Phobos.

*
* *

K-15 nu avea timp să se bucure de frumusețea secerii lui Marte, care acoperea cerul de deasupra lui. Azvârlise prin ecluză tot echipamentul pe care-l putea duce, reglase comenzile și sărise. Naveta pornise către stele urmată de o coadă de flăcări; o privise dispărând, încercat de sentimente pe care n-avea chef să le disece. Își tăiase toate căile de retragere și putea doar spera ca nava de război ce se apropia să intercepteze mesajul radio al navetei pustii care gonea spre adâncurile cosmosului. De asemenea, mai exista o infimă posibilitate ca inamicul să pornească în urmărirea ei, însă nu cuteza să-și facă speranțe deșarte.

Privi în jur, examinându-și noul cămin. Singura lumină o reprezenta strălucirea gălbuie a lui Marte, întrucât Soarele se afla sub orizont – totuși, era suficient pentru scopurile lui și putea vedea perfect. Se găsea în mijlocul unui platou neregulat, cu lățimea de aproape doi kilometri, înconjurat de dealuri scunde peste care ar fi putut sări cu destulă ușurință dacă ar fi dorit. Își aminti că „demult" citise o povestire despre un om care, din neatenție, decolase de pe Phobos în urma unei sărituri: era o faptă imposibilă – valabilă poate pentru Deimos – pentru că viteza de învingere a atracției gravitaționale rămânea în jur de zece metri pe secundă. Din neatenție, însă, putea atinge cu ușurință o asemenea altitudine încât să aibă nevoie de câteva ore pentru a cădea înapoi pe suprafața satelitului... ceea ce i-ar fi fost fatal. Planul lui era extrem de simplu: trebuia să rămână cât mai aproape cu putință de suprafața lui Phobos – **într-o poziție diametral opusă față de crucișător**. Într-o astfel de situație, **Doradus** n-avea decât să tragă cu tot armamentul în cei douăzeci de kilometri de piatră, fără ca el să simtă măcar un șoc. Existau numai două pericole serioase, dintre care unul nu-l neliniștea prea mult.

Pentru un necunoscător al subtilităților astronautice, planul ar fi părut de-a dreptul sinucigaș. **Doradus** era înarmat cu cele mai recente arme supertehnologice; în plus, cei douăzeci de kilometri care-l despărțeau de prada sa însemnau mai puțin de o secundă de zbor la viteză maximă. Comandantul Smith însă nu era un ageamiu și începea deja un sentiment de nemulțumire. Își dădea prea bine seama că, dintre toate vehiculele de transport inventate vreodată de om, crucișătorul spațial era de departe cel mai puțin manevrabil. Oricine putea să constate că K-15 era capabil să ocolească de șase

ori micuțul corp ceresc în același timp în care comandantul lui **Doradus** abia își îndupleca nava să parcurgă o orbită.

Nu este necesar să intrăm în detalii tehnice, totuși cei care continuă să-și păstreze scepticismul pot lua în considerație următoarele fapte elementare: În mod evident, o navă spațială propulsată de motoare-rachetă poate accelera doar pe direcția axei ei principale – altfel spus, „înainte". Orice abatere de la o traiectorie rectilinie necesită întoarcerea fizică a navei, așa încât motoarele să acționeze în altă direcție. Toată lumea știe că asta se realizează prin intermediul giroscoapelor, sau al duzelor tangențiale de dirijare; puțini însă au habar cât de mult durează această manevră simplă. Un crucișător obișnuit, cu rezervoarele pline, are o masă de două-trei mii de tone, care nu e prea nimerită pentru deplasări rapide. Lucrurile nu se opresc însă aici, fiindcă nu masa, ci momentul de inerție joacă rolul cel mai important – deoarece un crucișător este lung și subțire, momentul său de inerție poate fi definit prin termenul „colosal". Trista realitate (deși rareori e menționată de inginerii astronautici) o constituie faptul că pentru rotirea cu o sută optzeci de grade a unei nave spațiale dotate cu giroscoape de mărime rezonabilă sunt necesare minimum zece minute. Duzele de control nu conferă mai multă rapiditate și, oricum, utilizarea lor este limitată, întrucât rotația pe care o produc e permanentă și tinde să imprime navei o răsucire cu încetinitorul, spre extrema nemulțumire a celor din interior.

De obicei, aceste inconveniente nu sunt foarte grave. Ai la dispoziție milioane de kilometri și sute de ore în care să te ocupi de asemenea probleme minore precum modificarea orientării navei. În tot cazul, este împotriva tuturor regulilor să te deplasezi în cercuri cu raza de zece kilometri și, de aceea, comandantul lui **Doradus** se simți în mod evident iritat. K-15 nu juca onest.

În același moment, respectivul individ plin de resurse evalua situația, care ar fi putut să fie și mai rea. Din trei salturi, ajunse la dealuri; acolo se simțea mai puțin expus decât în câmp deschis. Ascunsese hrana și echipamentul luate de pe navetă într-un loc pe care spera că-l va putea regăsi – dar, cum costumul îi asigura supraviețuirea pentru o durată de peste douăzeci și patru de ore, aceasta constituia cea mai mică dintre grijile sale. Pachețelul care reprezenta cauza întregii probleme se afla încă asupra lui, într-una dintre numeroasele ascunzători oferite de un costum spațial bine proiectat.

Cuibul său muntos degaja un aer de singurătate îmbătătoare, deși spionul nu era chiar atât de singur pe cât și-ar fi dorit. De-a pururi fix în poziția sa pe cer, Marte pălea aproape vizibil, în timp ce Phobos trecea peste fața lui înnoptată. Se puteau distinge luminile câtorva orașe marțiene, gămălii sclipitoare marcând intersecțiile canalelor invizibile. Cu excepția lor, în jur nu mai existau decât stelele, tăcerea și o linie zimțată de piscuri, atât de apropiată încât bărbatul avea senzația că ar fi putut s-o atingă cu mâna. **Doradus** continua să nu fie vizibil. Probabil că întreprindea o examinare telescopică amănunțită a feței luminate a lui Phobos.

Marte era un ceasornic foarte util: când ajungea la faza de semicerc, Soarele avea să se ridice, urmat probabil de crucișător. Deși **Doradus** s-ar fi putut apropia și dintr-un unghi neașteptat; mai mult decât atât – și acesta era adevăratul pericol – putea trimite pe satelit o echipă care să-l vâneze.

Posibilitatea respectivă fusese cea dintâi la care se gândise comandantul Smith când văzuse cum stăteau lucrurile. După aceea, își dăduse seama că suprafața lui Phobos depășea o mie de kilometri pătrați, iar el nu se putea dispensa de mai mult de zece oameni din echipaj pentru a scotoci deșertul accidentat. Și apoi, K-15 era cu siguranță înarmat.

Luând în considerație armamentul lui **Doradus**, ultima obiecție ar fi părut cu totul lipsită de noimă. Nici vorbă de așa ceva... Într-o desfășurare firească a evenimentelor, orice armă individuală era tot atât de folositoare pentru un crucișător spațial pe cât sunt săbiile și arbaletele. Absolut întâmplător însă, și contrar oricăror regulamente, la bordul lui **Doradus** existau un revolver și o sută de cartușe. Ca atare, orice echipă de urmărire la sol ar fi constat dintr-un grup de persoane neînarmate ce ar fi căutat un individ bine ascuns și disperat, care-i putea lichida unul câte unul. K-15 încălca din nou regulile jocului.

Acum, terminatorul[1] lui Marte era o linie perfect dreaptă; aproape în același moment, Soarele se ivi pe cer, nu ca un tunet ci mai degrabă ca o salvă de bombe atomice. K-15 își reglă filtrele vizorului și hotărî că sosise momentul s-o ia din loc. Era mai sigur să evite zona luminată, nu numai pentru că ar fi fost mai greu detectabil în

---

[1] Linia de demarcație între zona luminată de Soare și zona aflată în umbră a unei planete (n.trad.)

mijlocul umbrelor, ci și fiindcă ochii săi ar fi fost mai sensibili acolo. El nu dispunea decât de un binoclu, în vreme ce **Doradus** avea la bord un telescop electronic cu deschidérea de cel puțin douăzeci de centimetri.

Cel mai bine, se gândi spionul, ar fi fost dacă ar fi reușit să localizeze crucișătorul. Poate că acțiunea implica un anume risc, totuși urma să se simtă mult mai liniștit atunci când avea să știe cu precizie unde era nava și să-i urmărească manevrele. Atunci, ar fi putut să se mențină imediat sub linia orizontului, flăcările ajutajelor prevenindu-l din timp asupra oricărei modificări de poziție. Pornind cu precauție pe o traiectorie cât mai orizontală, începu să facă înconjurul satelitului.

Secera tot mai îngustă a lui Marte dispăru sub orizont, lăsând doar un colț să se profileze misterios pe fundalul stelelor. K-15 începu să se îngrijoreze; nu se zărea nici urmă de **Doradus**. N-ar fi fost totuși mare surpriză, întrucât crucișătorul era negru ca smoala și putea foarte bine să se afle la câteva sute de kilometri în spațiu. Bărbatul se opri, întrebându-se dacă, la urma urmelor, procedase bine. Apoi observă că un obiect destul de mare astupa stelele aproape la zenit și se deplasa rapid. Pentru o clipă, inima îi îngheță; curând, însă, își reveni, analizând situația și căutând să priceapă cum de făcuse o greșeală atât de catastrofală.

Abia după o vreme, își dădu seama că umbra neagră ce luneca pe cer nu era câtuși de puțin crucișătorul, ci altceva la fel de primejdios. Un obiect mult mai mic, care se afla mult mai aproape decât crezuse inițial. **Doradus** trimisese în căutarea lui rachetele telecomandate înzestrate cu camere video.

Acesta era cel de-al doilea pericol de care se temuse – nu se putea apăra de el decât încercând să rămână neobservat. Crucișătorul trimisese multe iscoade după el; din fericire, însă, acești auxiliari prezentau limitări destul de drastice. Ei fuseseră proiectați pentru a depista obiecte pe fundalul stelelor, nave scăldate în lumina Soarelui, nu un om ascunzându-se într-un vălmășag întunecos de stânci. Rezoluția sistemelor video era scăzută, acestea putând cerceta doar în plan frontal.

Piesele se aglomeraseră pe tabla de șah și jocul devenise mai periculos, totuși K-15 continua să dețină avantajul.

Torpila dispăru de pe cerul nopții. Deoarece înainta pe o traiectorie aproape rectilinie în câmp gravitațional redus, în curând avea să

iasă din umbra lui Phobos și spionul aștepta ceea ce știa că trebuia să urmeze. După câteva minute, văzu licărul scurt al duzelor și bănui că proiectilul revenea pe aceeași rută. Aproape simultan, întrezări altă scânteiere în colțul opus al bolții și se întrebă câte asemenea mașinării infernale fuseseră trimise în misiune. Sondându-și cunoștințele referitoare la crucișătoarele din clasa Z – știa mult mai multe detalii decât un om obișnuit – își aminti că existau patru frecvențe de comandă a torpilelor, și probabil că toate fuseseră activate.

Pe neașteptate, în minte îi încolți o idee atât de strălucitoare încât fu aproape sigur că era irealizabilă. Aparatul de radio din costumul său era reglabil, acoperind o bandă neașteptat de largă, iar undeva, nu prea departe, **Doradus** revărsa energie pe frecvențele depășind o mie de megacicli. K-15 deschise receptorul și începu să caute.

Nu peste mult timp, auzi țiuitul plângăreț al unui emițător de impulsuri aflat destul de aproape. Capta probabil doar o subarmonică, însă era suficient. Crucișătorul își trăda limpede poziția și, pentru prima dată, K-15 își permise să-și facă planuri de perspectivă. **Doradus** se dăduse de gol: atâta vreme cât dirija torpilele, el avea să știe cu exactitate unde anume se afla.

Înaintă precaut spre transmițător. Spre surpriza lui, semnalul slăbi în intensitate, apoi crescu din nou, puternic. Fenomenul îl derută, până își dădu seama că probabil străbătea o regiune de difracție. Lățimea acesteia i-ar fi putut spune ceva util, dacă ar fi fost un fizician destul de bun, totuși nu-și putea imagina ce anume.

Doradus plutea cam la cinci kilometri deasupra solului, complet expus razelor Soarelui. Vopseaua „antiradiantă" ar fi trebuit refăcută – K-15 putea să observe perfect acest amănunt. Deoarece el continua să se găsească în întuneric, iar linia de demarcație a umbrei se îndepărta, hotărî că locul acela era la fel de sigur ca oricare altul. Se așeză confortabil într-o poziție din care putea zări crucișătorul și aștepta, fiind aproape sigur că nici una dintre rachetele telecomandate n-aveau să se apropie atât de mult de navă. Deși, aprecia spionul, comandantul lui **Doradus** trebuia să-și fi ieșit din minți de furie. Avea perfectă dreptate.

După încă o oră, crucișătorul începu să se rotească cu toată grația unui hipopotam înnămolit. K-15 bănui ce se petrecea. Comandantul Smith intenționa să arunce o privire la antipozi și se pregătea pentru periculoasa călătorie de cincizeci de kilometri. Spionul privi cu

multă atenție orientarea pe care o luă nava și, când aceasta se opri din nou, fu ușurat s-o vadă îndreptată cu flancul spre el. Apoi, cu o serie de smucituri care trebuie să se fi simțit destul de neplăcut la bord, crucișătorul porni spre linia orizontului. K-15 îl urmă în pas de promenadă – dacă putem folosi o asemenea expresie – reflectând asupra faptului că era o ispravă pe care foarte puțini o făptuiseră vreodată. Fu mai cu seamă precaut să nu depășească nava printr-unul din salturile lui lungi de câte un kilometru, pândind totodată orice torpilă ce s-ar fi putut ivi dinapoia sa.

Doradus avu nevoie de aproape o oră ca să parcurgă cei cincizeci de kilometri. Asta reprezenta, după cum se amuza K-15 să calculeze, cu mult sub o miime din viteza ei normală. La un moment dat, crucișătorul porni tangențial la orbită, îndreptându-se spre spațiu și, în loc de a pierde timpul pentru a se răsuci iarăși cu aproape o sută optzeci de grade, trase o salvă de proiectile ca să reducă viteza. În cele din urmă, reuși să realizeze ceea ce-și propusese, iar K-15 se instală pentru altă perioadă de veghe, proptit între două stânci, de unde putea vedea inamicul, fără să poată fi, la rândul lui, văzut. Îi trecu prin minte că deja era posibil ca vajnicul comandant Smith să aibă îndoieli teribile în privința prezenței sale pe Phobos și se simți ispitit să lanseze o rachetă de semnalizare pentru a-l liniști. Cu toate acestea, rezistă tentației.

N-are rost să descriu evenimentele petrecute în următoarele zece ore, deoarece ele n-au diferit în prea mare măsură de cele întâmplate până atunci. **Doradus** s-a deplasat de încă trei ori, iar K-15 l-a urmărit cu grija vânătorului experimentat care se strecoară după o sălbăticiune de dimensiuni colosale. La un moment dat, când nava ar fi trebuit să-l conducă în bătaia Soarelui, o lăsă să coboare sub orizont, până ce de-abia îi mai putea distinge semnalele. În majoritatea timpului, însă, se mulțumi să o mențină în raza sa vizuală, de obicei rămânând pitit îndărătul unei coline convenabile.

În altă ocazie, un proiectil explodă la câțiva kilometri de el și K-15 bănui că vreun ochitor experimentat văzuse o umbră care nu-i plăcuse, ori un tehnician uitase să dezactiveze un detonator de proximitate. În rest, nu se petrecu nimic spectaculos, care să mai învioreze lucrurile: de fapt, întreaga poveste începuse să devină plictisitoare. Aproape că saluta apariția ocazională a unei torpile telecomandate plutind cercetătoare pe deasupra, întrucât nu credea că putea fi detectat dacă rămânea nemișcat și cu un camuflaj rezonabil. Dacă

s-ar fi putut menține pe fața lui Phobos diametral opusă crucișătorului, ar fi fost ferit și de grija rachetelor teleghidate, deoarece, își dădu el seama, nava nu le putea comanda acolo, în conul de umbră radio al satelitului. Nu ar fi avut însă nici o soluție viabilă prin care să se asigure că ar fi rămas în zona de securitate dacă crucișătorul s-ar fi deplasat iarăși.

Finalul veni în mod brusc. Se auzi o rafală dinspre duzele de dirijare, și propulsia principală a crucișătorului se activă în toată puterea și măreția ei. Peste câteva secunde, **Doradus** se pierdu în direcția Soarelui, liber în sfârșit, fericit să părăsească, fie și înfrânt, bolovanul acela mizerabil care-l lipsise într-un mod atât de frustrant de prada lui legitimă. Spionul pricepu ce se întâmplase și se simți cuprins de un sentiment copleșitor de pace. În cabina radar a crucișătorului, cineva văzuse un semnal de o amplitudine neliniștitoare apropiindu-se cu o viteză excesivă. Acum, K-15 nu trebuia decât să activeze baliza costumului său și să aștepte. Își putea permite până și luxul de a fuma o țigară.

* * *

— O poveste destul de interesantă, am comentat. Acum înțeleg care este legătura cu veverița aceea. Totuși, am una sau două nedumeriri...

— Serios? a întrebat politicos Rupert Kingman.

Îmi place întotdeauna să ating miezul lucrurilor, iar în acest caz știam că gazda mea jucase în Războiul Jupiterian un rol despre care vorbea rareori. Am decis să-mi încerc norocul cu o ipoteză.

— Vă pot întreba cum se face de cunoașteți atât de multe despre această confruntare militară neortodoxă? Este cumva posibil ca **dumneavoastră** să fi fost K-15?

Dinspre Carson s-a auzit un ciudat sunet gâtuit, apoi Kingman a răspuns foarte calm:

— Nu, n-am fost eu.

Apoi s-a sculat în picioare și a pornit către sala de arme.

— Vă rog să mă scuzați, dar mă duc să-mi mai încerc norocul cu șobolanul acela de copaci. Poate că de data aceasta o să-l nimeresc, a adăugat el, după care a părăsit odaia.

Carson mi-a aruncat o privire de parcă ar fi vrut să-mi spună: „Asta-i altă casă în care nu vei mai fi invitat niciodată". După ce

amfitrionul nostru a închis ușa, prietenul meu a remarcat pe un ton extrem de sec:

— Ai dat cu bâta-n baltă! De ce a fost nevoie să întrebi chestia aia?

— Păi, mi s-a părut o ipoteză valabilă. Altfel de unde ar fi știut toate detaliile?

— În privința asta, mi se pare că l-a întâlnit pe K-15 după război... Trebuie să fi fost o convorbire interesantă. Mi-am închipuit însă că știai că Rupert a ieșit la pensie doar cu gradul de căpitan de rangul trei. Curtea de Anchetă nu i-a putut împărtăși punctul de vedere. La urma urmelor, era pur și simplu lipsit de sens ca un om echipat doar cu un costum de scafandru spațial să nu poată fi prins de comandantul celei mai rapide nave din Flotă.

8. ÎNTÂLNIRE ÎN ZORI

S-a întâmplat în zilele din urmă ale Imperiului. Naveta se găsea departe de casă și aproape la o sută de ani-lumină de uriașa navă-mamă care explora rarefiatele sisteme solare de la periferia Căii Lactee. În ciuda faptului că se afla la o asemenea distanță, echipajul nu putea scăpa de spectrul ce le amenința civilizația: savanții Cercetării Galactice se opreau adesea din lucru pentru a se întreba ce anume se întâmpla în îndepărtatele lor cămine.

Echipajul navetei cuprindea numai trei membri – aceștia, însă, grație cunoștințelor pe care le stăpâneau, acopereau mai multe științe, deținând totodată experiența acumulată într-o jumătate de viață petrecută în spațiu. După lunga noapte interstelară, steaua spre care se îndreptau acum le încălzea sufletele pe măsură ce se apropiau de focurile ei; era puțin mai aurie, o idee mai scânteietoare decât Soarele ce rămăsese doar o legendă a copilăriei lor. Din experiență, echipajul știa că, aici, șansele găsirii unor planete depășeau nouăzeci la sută. De aceea, în ațâțarea produsă de descoperire, uită de celelalte griji.

Câteva minute după aceea, zăriră prima planetă. Era o sferă gigantică, de tip familiar, prea rece ca să găzduiască viață protoplasmatică și lipsită probabil de o suprafață stabilă. Ca atare, își continuară drumul spre soare și perseverența le fu răsplătită.

Următoarea planetă le înfioră inimile cu dorul de casă: o lume unde totul era obsedant de familiar și, în același timp, diferit. Două uriașe întinderi de uscat pluteau în oceane verzi-albăstrui, încununate de ghețuri la ambii poli. Existau și zone de deșert, însă, în mod evident, cea mai mare parte a planetei se dovedea fertilă. Chiar de la depărtare, semnele vegetației nu puteau fi confundate.

Oamenii priviră cu nostalgie peisajul care creștea dedesubt, pe măsură ce străbăteau atmosfera, îndreptându-se către regiunile subtropicale. Nava coborî din cerul senin spre un fluviu măreț, frână cu o forță silențioasă și poposi în iarba înaltă de pe malul apei.

Nici un membru al echipajului nu se clinti; nu aveau nimic de făcut până ce aparatele automate nu-și încheiau analizele. Puțin mai târziu, un semnal sonor piui încetișor, iar luminițele de pe panoul de comandă pâlpâiră într-o configurație haotică. Căpitanul Altman se sculă în picioare și suspină ușurat.

— Avem noroc, rosti el. Putem ieși fără costume, dacă și testele patogene sunt satisfăcătoare. Bertrand, ce informații ai cules până acum?

— Planeta e stabilă din punct de vedere geologic... cel puțin, nu există vulcani activi. N-am văzut semne ale unor orașe, dar asta nu-i edificator. Dacă aici există o civilizație, e posibil să fi depășit stadiul respectiv.

— Sau să nu-l fi atins încă...

— Ambele variante sunt la fel de posibile, ridică din umeri Bertrand. Pe o planetă de mărimea asta, explorarea s-ar putea să dureze...

— Chiar mai mult timp decât avem la dispoziție, completă Clindar, privind consola de comunicații care-i lega de nava-mamă și, prin ea, de inima amenințată a Galaxiei.

Pentru o clipă, se așternu o tăcere sumbră. După aceea, Clindar se apropie de panoul de comandă și apăsă cu gesturi automate câteva taste.

O secțiune din fuselaj glisă lateral cu o ușoară vibrație și al patrulea membru al echipajului păși pe noua planetă, flexându-și membrele din metal și reglând servomotoarele în conformitate cu gravitația locală. În navă, un ecran prinse viață, înfățișând o întindere de iarbă unduitoare, arbori și scânteierea fluviului. Clindar apăsă altă tastă și imaginea se deplasă lent, în funcție de direcția în care robotul își întorcea capul.

— Pe ce drum s-o apucăm? întrebă Clindar.

— Să examinăm arborii aceia, propuse Altman. Dacă există viață animală, acolo o vom găsi.

— Priviți! strigă Bertrand. O pasăre!

Degetele lui Clindar alergară peste taste; imaginea se centră pe punctulețul care se ivise brusc în partea stângă a ecranului și se mărea rapid, odată cu acționarea obiectivului focalizator.

— Ai dreptate, încuviință el. Pene... cioc... E înaintată binișor pe scara evoluției. Locul pare promițător. Pornesc înregistrarea.

Legănarea imaginii, cauzată de mersul robotului, nu-i deranja – se obișnuiseră cu ea de multă vreme. Le venea însă teribil de greu

să accepte această explorare prin intermediari, când toate instinctele îi îndemnau să părăsească naveta, să alerge prin iarbă și să simtă vântul mângâindu-le fețele. Totuși, era un risc prea mare pentru a fi asumat, chiar și pe o planetă ce părea atât de atrăgătoare. Întotdeauna, îndărătul celui mai zâmbitor chip al Naturii exista o hârcă rânjind. Fiare sălbatice, reptile veninoase, mlaștini... moartea putea ataca sub mii de măști un explorator neatent. Iar dintre toate, cei mai periculoși erau dușmanii invizibili, bacteriile și virușii, ținând cont de faptul că singurele mijloace de apărare se găseau la o mie de ani-lumină depărtare.

Un robot era imun în fața amintitelor pericole, și chiar dacă dădea nas în nas, așa cum se întâmpla uneori, cu o fiară îndeajuns de puternică pentru a-l distruge... ei bine, mașinăriile puteau fi înlocuite.

Nu întâlniră nimic în vreme ce străbătură șesul cu iarbă înaltă. Dacă vreun animal fusese tulburat de trecerea robotului, el nu intră în câmpul vizual al acestuia. Clindar încetini ritmul de deplasare al mașinăriei când se apropie de copaci, iar observatorii dinăuntrul navetei clipiră involuntar în fața crengilor care păreau că le izbesc ochii. Imaginea păli o clipă, până ce se autoreglă pentru lumina mai slabă, apoi reveni la normal.

Pădurea forfotea de viață. Creaturile pândeau în hățișuri, se cocoțau pe ramuri, zburau prin aer. Săreau dintr-un copac în altul, sporovăind zgomotoase, părând a nu se sinchisi de robotul ce avansa. În tot acest timp, camerele automate înregistrau, adunând material ce urma să fie examinat de biologi, după revenirea navetei la bază.

Clindar oftă ușurat când copacii se răriră. Era foarte obositor să-l dirijeze pe robot prin pădure, evitând ciocnirile, însă pe teren deschis mașinăria se putea descurca și singură. Apoi imaginea tremură, parcă sub o izbitură de baros, se auzi un bubuit metalic însoțit de un scrâșnet și întreaga scenă se repezi vertiginos în sus, ca și cum robotul ar fi căzut.

— Ce-i asta? strigă Altman. Te-ai împiedicat?

— Nu, se încruntă Clindar cu degetele zburându-i pe taste. A fost un atac din spate. Sper... aha!... încă îl pot manevra.

Comandă răsucirea capului robotului. Nu dură mult să descopere cauza incidentului. La numai câțiva metri de el, biciuind furios aerul cu coada, un patruped de talie mare își dezvelea colții amenințători. Era vădit că încerca să decidă dacă era cazul să repete atacul.

Încet, robotul se ridică în picioare, iar animalul se ghemui și se încordă, gata să țâșnească. Un surâs flutură pe buzele lui Clindar: știa cum să acționeze în astfel de situații. Degetul său mare coborî către tasta rareori întrebuințată, ce purta eticheta „Sirenă".

Pădurea răsună de un răcnet teribil modulat, dinspre difuzoarele mascate ale robotului, care avansă către agresor agitând brațele. Animalul uluit fu cât pe aici să se răstoarne în graba sa de a se întoarce, și în câteva secunde dispăru.

— Acum bănuiesc că va fi nevoie să așteptăm vreo două ore până vor ieși din ascunzători, comentă nemulțumit Bertrand.

— Nu cunosc prea multe lucruri despre psihologia animalelor, interveni Altman, dar, în general, parcă ele nu obișnuiesc să atace ceva complet nefamiliar...

— Unele atacă orice lucru aflat în mișcare, deși asta se întâmplă mai rar. În mod normal, atacă doar ca să-și procure hrana sau dacă au fost deja amenințate. Ce vrei să spui? Că pe planetă ar putea exista și alți roboți?

— În nici un caz! Este însă posibil ca amicul nostru carnivor să fi confundat robotul cu un biped comestibil. Nu ți se pare că această... trecătoare prin junglă nu-i chiar naturală? Ar putea fi o potecă...

— Atunci, răspunse imediat Clindar, vom porni pe ea și vom descoperi adevărul. Am obosit să mă tot feresc de copaci, dar sper că nu vom mai fi atacați pe la spate. Nu stau bine cu nervii.

— Ai avut dreptate, Altman, observă Bertrand puțin mai târziu. Este clar că-i o potecă. Asta nu înseamnă însă inteligență. La urma urmelor, animalele...

Amuți în mijlocul frazei și, în aceeași clipă, Clindar opri robotul. Cărarea ajunsese pe neașteptate într-un luminiș mare, ocupat aproape în întregime de un sătuc format din colibe șubrede. Așezarea era înconjurată de o palisadă din lemn – în mod evident, reprezenta un mijloc de apărare împotriva unui dușman care deocamdată nu constituia o amenințare – lucru ce reieșea din faptul că porțile erau larg deschise, iar dincolo de ele sătenii își vedeau liniștiți de treburi.

Cei trei exploratori rămaseră tăcuți multă vreme, privind ecranul, apoi Clindar se cutremură și spuse:

— Ciudat... Ar putea fi chiar planeta noastră, cu o sută de mii de ani în urmă. Am senzația că m-am întors în timp.

— Nu-i absolut nimic ciudat, interveni Altman. La urma urmelor, s-au descoperit aproape o sută de planete locuite de forme de viață similare nouă.

— Da, aprobă Clindar. O sută în toată Galaxia! Mi se pare totuși ciudat ca tocmai noi să găsim una...

— **Cineva** tot trebuia s-o facă, filozofă Bertrand. Până una-alta, să stabilim procedura de contact. Dacă intrăm cu robotul în sat, vom stârni panică.

— Panică e puțin zis, încuviință Altman. Va trebui să găsim un băștinaș singur, căruia să-i dovedim că suntem prietenoși. Clindar, ascunde robotul într-un loc de unde să poată supraveghea satul, fără să fie depistat. Ne așteaptă o săptămână de antropologie practică!

Abia după trei zile, testele biologice dovediră că puteau părăsi naveta fără probleme. Chiar și atunci, însă, Bertrand insistă să meargă singur, nepunând desigur la socoteală compania substanțială a robotului. Având un asemenea tovarăș, nu se temea de animalele mari de pe planetă, iar sistemele defensive naturale ale corpului se puteau îngriji de microorganisme. Cel puțin așa îl asiguraseră analizorii; luând în considerare complexitatea problemei, ei făceau remarcabil de puține greșeli.

Bertrand rămase o oră în exterior, bucurându-se cu precauție de împrejurimi, în timp ce colegii săi îl priveau invidioși. Numai după încă trei zile, i-ar fi putut urma exemplul. Erau oricum destul de ocupați, supraveghind sătucul prin teleobiectivele robotului și făcând cât mai multe înregistrări. În decursul unei nopți, mutaseră naveta și o pitiseră în adâncul pădurii, fiindcă nu doreau să fie descoperită accidental.

În această vreme, știrile de acasă se înrăutățeau întruna. Deși depărtarea reducea impactul, ele continuau să le apese mințile, copleșindu-i uneori cu senzația inutilității. Știau că în orice clipă puteau primi semnalul de întoarcere, atunci când Imperiul avea să apeleze, în disperare de cauză, la ultimele sale resurse. Dar până atunci trebuiau să-și continue lucrul, ca și cum cunoașterea pură ar fi constituit singura problemă cu adevărat importantă.

La o săptămână după asolizare, erau pregătiți să treacă la experiment. Cunoșteau potecile folosite de săteni când plecau la vânătoare. Bertrand alese una dintre cele mai puțin bătute, apoi instală un scaun în mijlocul ei și se așeză cu o carte în mâini.

Bineînțeles, scena nu era chiar atât de simplă; Bertrand își luase toate precauțiile imaginabile. La o distanță de cincizeci de metri, ascuns în desiș, robotul veghea prin teleobiective, ținând la îndemână o armă micuță, dar ucigătoare. Comandându-l din navetă, cu degetele încordate deasupra tastelor, Clindar aștepta eventuala intervenție.

Aceasta era varianta pesimistă; cea optimistă aborda mult mai direct problema. La picioarele lui Bertrand se afla un cornut mijlociu; după toate aparențele, acesta ar fi reprezentat un trofeu acceptabil pentru orice vânător.

După două ore, aparatul radio din costum murmură o avertizare. Cu gesturi calme, deși sângele îi bubuia în vene, Bertrand puse jos cartea și privi în lungul potecii. Sălbaticul înainta destul de încrezător, legănând o suliță în mâna dreaptă. Se opri pentru o clipă, zărindu-l pe Bertrand, după care avansă prudent. Își dădea seama că nu avea de ce se teme, deoarece străinul era firav și în mod vădit neînarmat.

Când distanța dintre ei se reduse la șapte metri, exploratorul surâse liniștitor și se sculă fără grabă. Se aplecă, ridică animalul și-l întinse ca pe o ofrandă. Gestul ar fi fost clar în ochii oricărei ființe de pe orice planetă și fu înțeles și aici. Sălbaticul acceptă darul și-l azvârli fără efort pe umăr. Pentru o clipă, privi în ochii lui Bertrand cu o expresie de nepătruns, apoi se întoarse și porni către sat. De trei ori se uită îndărăt să vadă dacă Bertrand îl urmărea, și de fiecare dată acesta îi zâmbi și flutură din mână. Întregul episod nu dură nici un minut. Ca prim contact între două rase, fusese lipsit de orice dramatism, dar nu și de demnitate.

Bertrand nu se clinti până ce băștinașul nu dispăru din raza lui vizuală. După aceea, se destinse și vorbi în microfon:

— A fost un început destul de bun, comentă el încântat. Nu s-a speriat câtuși de puțin, n-a fost nici măcar bănuitor. Cred că se va întoarce.

— Parcă mi se pare prea frumos ca să fie adevărat, îi răsună în ureche glasul lui Altman. Credeam că va fi ori speriat, ori dușmănos. **Tu** ai fi acceptat fără cel mai mic comentariu un asemenea dar regesc din partea unui străin?

Bertrand pornise fără grabă spre navetă. Robotul, care ieșise din ascunzătoare, îl urma la câțiva pași.

— **Eu** nu, răspunse el, dar nu uita că aparțin unei societăți civilizate. Sălbaticii pot reacționa în mod diferit înaintea unor străini, în funcție de experiențele lor anterioare. Să presupunem că acest trib

n-a avut niciodată inamici. Nu-i deloc un lucru imposibil pe o planetă mare, dar sărac populată. Într-un asemenea caz, ne putem aștepta la curiozitate, însă nu la teamă.

— Dacă oamenii aceștia nu au inamici, interveni Clindar, de ce și-au îngrădit așezarea?

— Mă refeream la inamicii **umani**, replică Bertrand. Dacă ipoteza asta e adevărată, misiunea noastră se va simplifica nespus.

— Crezi că se va întoarce?

— Bineînțeles. Dacă deține calitățile umane pe care i le bănuiesc, curiozitatea și lăcomia îl vor împinge s-o facă. Peste două zile, vom fi prieteni la cataramă.

Privită la modul obiectiv, activitatea lor se transformă de-a dreptul într-o rutină. În fiecare dimineață, robotul comandat de Clindar pornea la vânătoare, devenind treptat creatura cea mai feroce din pădure. Apoi Bertrand aștepta până ce Yaan – cam așa părea că sună numele băștinașului – se ivea încrezător pe potecă. Apărea cam la același moment al zilei și întotdeauna venea singur. Exploratorii dezbătuseră între ei acest amănunt; oare Yaan dorea să țină numai pentru el marea sa descoperire, dobândind astfel stimă pentru abilitatea lui de vânător? Dacă acesta era adevărul, individul dovedea o prevedere și o viclenie nebănuite.

La început, sălbaticul pleca imediat ce-și lua cadoul, parcă temându-se ca Bertrand să nu se răzgândească. Curând însă, așa cum sperase exploratorul, fu ademenit să mai întârzie, cu ajutorul unor țesături viu colorate și cristale ce-i stârneau încântarea. În cele din urmă, Bertrand izbuti să poarte cu el discuții prelungi, care au fost integral filmate prin ochii robotului ascuns.

Într-o bună zi, poate că filologii vor avea posibilitatea de a analiza materialele înregistrate; Bertrand nu încerca decât să descopere înțelesurile câtorva substantive și verbe simple. Sarcina îi era oarecum îngreunată de faptul că Yaan nu numai că utiliza cuvinte diferite pentru același lucru, ci și, uneori, același cuvânt pentru lucruri diferite.

În intervalul dintre aceste conversații zilnice, naveta călători mult, cercetând planeta, din văzduh, și uneori asolizând pentru observații mai amănunțite. Deși echipajul descoperi și alte așezări omenești, Bertrand nu căută să le contacteze, deoarece era lesne de văzut că toate dețineau cam același nivel de dezvoltare ca și tribul lui Yaan.

Adesea, Bertrand se gândea că, printr-o ironie destul de amară a Sorții, una dintre rarele rase cu adevărat umane din Galaxie fusese

descoperită de-abia acum. Cu puțin timp în urmă, aceasta ar fi reprezentat un eveniment de supremă importanță; acum, civilizația era prea la ananghie ca să mai aibă chef să se preocupe de niște rude sălbatice care așteptau în zorii istoriei.

După ce se asigură că devenise o obișnuință în viața cotidiană a lui Yaan, Bertrand se hotărî să-i prezinte robotul. Tocmai îi arăta băștinașului configurațiile dintr-un caleidoscop, când Clindar conduse mașinăria prin iarba înaltă, cu ultima pradă atârnând peste un braț metalic. Pentru întâia oară de la întâlnirea lor, Yaan manifestă o reacție similară fricii, dar se relaxă auzind cuvintele liniștitoare ale lui Bertrand, deși nu scăpă nici o clipă din ochi monstrul ce se apropia. Acesta se opri la depărtare, iar Bertrand porni spre el. Când ajunse în fața lui, robotul ridică brațul și-i întinse prada. Exploratorul o luă solemn și o purtă înapoi la Yaan, clătinându-se puțin sub povara neobișnuită.

Bertrand ar fi dat oricât să poată citi gândurile băștinașului, în clipa când acesta accepta darul. Oare încerca să decidă dacă robotul era stăpânul sau sclavul? Poate că asemenea concepte depășeau înțelegerea lui; poate că pentru el robotul era tot o ființă umană, un vânător prieten cu Bertrand.

Din difuzorul mașinăriei, glasul lui Clindar răsună mai puternic decât al oricărui om:

— Mă uimește cu cât calm te acceptă. Nu-l sperie chiar nimic?

— Continui să-l judeci după criteriile tale, replică antropologul. Nu uita că psihologia lui este cu totul diferită și mult mai simplă. Acum, când are încredere în mine, nu-l mai neliniștește nimic din ceea ce eu accept.

— Mă întreb dacă asta e valabil pentru toată rasa lui, comentă Altman. Nu-i prea științific să tragi concluzii de pe urma unui singur specimen. Vreau să văd ce se va întâmpla când vom trimite robotul în sat.

— Hopa! exclamă Bertrand. **Asta** l-a surprins. Până acum, n-a mai cunoscut pe cineva care să poată vorbi cu două voci diferite.

— Crezi că va ghici adevărul când ne vom întâlni? întrebă Clindar.

— Nu. Robotul va rămâne pentru el ceva miraculos... totuși, mai presus decât focul, trăsnetele și celelalte fenomene din natură pe care le ia, deja, ca atare.

— Care va fi următoarea etapă? se interesă Altman ușor nerăbdător. Îl aduci la navetă, sau mai întâi intri în sat?

Bertrand ezită.

— Prefer să nu mă grăbesc. Cunoști accidentele petrecute cu alte rase străine atunci când s-a încercat așa ceva. O să-l las să se gândească la cele întâmplate, iar mâine o să încerc să-l conving să ia robotul în sat.

În naveta bine ascunsă, Clindar reactivă robotul și-l puse din nou în mișcare. Aidoma lui Altman, își cam pierduse răbdarea față de aceste precauții excesive; totuși, în problemele de exobiologie Bertrand era expertul și ei trebuiau să-i îndeplinească ordinele.

În prezent, existau momente când aproape că-și dorea să fi fost el însuși un robot lipsit de sentimente și emoții, capabil să privească cu aceeași nepăsare căderea unei frunze și agonia unei planete muribunde...

*
* *

Soarele se găsea în amurg, când Yaan auzi glasul puternic din junglă. Îl recunoscu numaidecât, în ciuda sonorității sale neomenești. Era prietenul său care-l striga.

În tăcerea ce urmă ecourilor, în sat încetă orice mișcare. Până și copiii își întrerupseră jocul; se auzea doar plânsetul firav al unui prunc speriat de liniștea bruscă.

Toții ochii se îndreptară spre Yaan, care se apropie grăbit de coliba sa și își luă sulița de lângă intrare. În curând, poarta avea să fie închisă, formând o stavilă în fața animalelor nocturne, totuși el nu ezită câtuși de puțin să păsească în umbrele ce începuseră să se lungească pe sol. Tocmai ieșea pe poartă când glasul răsunător îl chemă din nou, de data aceasta pe un ton de urgență ce străbătu toate barierele graiurilor și culturilor.

Gigantul sclipitor cu multe voci îl aștepta în afara satului și-i făcu semn să-l urmeze. Bertrand nu se zărea nicăieri. Cei doi merseră mai bine de un kilometru până ce sălbaticul îl zări pe antropolog, nu departe de malul râului, privind peste apa întunecată care curgea domol.

Acesta se întoarse când Yaan se apropie; totuși, pentru o clipă, păru că nu-i remarcă prezența. Apoi îi făcu semn uriașului să se îndepărteze și acesta se retrase printre copaci.

Yaan așteptă. Era răbdător și mulțumit, cu toate că n-ar fi putut exprima starea respectivă prin cuvinte. În prezența lui Bertrand,

simțea primele semne ale devotamentului altruist, complet irațional, pe care rasa lui avea să-l dobândească în mod deplin abia peste milenii.

Tabloul era straniu. Doi bărbați stăteau pe malul unui fluviu. Unul din ei purta un echipament prevăzut cu dispozitive complicate. Celălalt era îmbrăcat în blana unui animal și ținea în mână o suliță cu vârf de cremene. Între ei se întindeau zece mii de generații și hăul incomensurabil al spațiului. Cu toate acestea, amândoi erau oameni. Natura își repetase unul din șabloanele fundamentale, așa cum probabil procedase de multe ori de-a lungul eternității.

Pe neașteptate, Bertrand începu să vorbească, plimbându-se înainte și înapoi cu pași mici, iar din glasul lui răzbătea o undă de tristețe.

— S-a terminat, Yaan. Sperasem ca, prin intermediul cunoștințelor noastre, să reușim să vă scoatem din sălbăticie cam în vreo zece generații, dar acum va trebui să vă străduiți singuri pentru a ieși din junglă, și asta poate dura un milion de ani. Îmi pare rău... am fi putut realiza atâtea... Chiar și în aceste condiții aș fi dorit să rămân, însă Altman și Clindar vorbesc despre datorie și bănuiesc că au dreptate. Nu putem face mare lucru, dar lumea noastră ne cheamă și nu trebuie s-o abandonăm.

Mi-aș dori să mă poți înțelege, Yaan. Mi-aș dori să pricepi ce spun. Îți las uneltele astea – pe unele vei descoperi cum să le întrebuințezi, deși este mai mult ca sigur că după o generație vor fi pierdute sau uitate. Vezi cum taie lama asta? Va trece multă vreme până când o veți putea fabrica. Iar asta, păzește-o bine. Când apeși pe buton... ai văzut? Dacă n-o vei folosi prea des, îți poate da lumină câțiva ani, deși mai devreme sau mai târziu bateria o să se termine. Cât despre celelalte... utilizează-le după cum te pricepi.

Uite, răsar primele stele – acolo, în est... Tu privești stelele, Yaan? Mă întreb cât va trece până vei descoperi ce sunt ele și mă mai întreb ce se va fi întâmplat cu noi până atunci. Stelele acelea sunt căminele noastre, Yaan, și nu le putem salva. Multe au murit deja în explozii atât de gigantice încât nici unul dintre noi nu și le poate imagina. Peste o sută de mii de anii de-ai voștri, lumina acelor ruguri funebre va ajunge aici, minunându-i pe oameni. Poate că până atunci rasa ta se va gândi să meargă către stele. Aș vrea să vă pot avertiza asupra tuturor greșelilor făcute de noi, care acum ne vor costa tot ce am câștigat.

Pentru rasa ta, este bine că vă aflați aici, la fruntariile Universului. Ați putea scăpa de soarta noastră. Poate că, într-o bună zi, navele voastre vor porni să investigheze printre stele, așa cum am făcut noi, vor descoperi ruinele planetelor noastre și se vor întreba cine am fost. Urmașii tăi nu vor ști însă niciodată că noi doi ne-am întâlnit aici, lângă acest râu, pe când seminția ta era tânără.

Uite-i și pe prietenii mei... nu mă lasă să întârzii mai mult. La revedere, Yaan, și fie să te folosești cu bine de obiectele pe care ți le-am dat! Ele reprezintă cele mai mari comori ale lumii tale.

Ceva uriaș, care scânteia sub lumina stelelor, cobora prin văzduh. Nu atinse solul, ci se opri deasupra acestuia; apoi, într-o tăcere absolută, un dreptunghi de lumină se deschise în lateral. Gigantul sclipitor apăru din noapte și păși către ușa aurie. Bertrand îl urmă, rămânând pentru o clipă în prag și fluturând brațul către Yaan. După aceea, bezna se înstăpâni înapoia sa.

Nava se ridică, nu mai repede decât fumul care se înalță din foc. Când deveni atât de mică încât Yaan crezu că ar putea s-o țină în palmă, păru că se topește într-o lungă linie de lumină care urca printre stele. Din bolta pustie, o rafală de tunete se rostogoli peste ținutul adormit, și Yaan știu că în sfârșit zeii plecaseră și n-aveau să se mai întoarcă niciodată.

Rămase mult timp lângă apele ce curgeau lenește și sufletul îi fu cuprins de un sentiment de pierdere pe care n-avea să-l uite, însă nici să-l înțeleagă vreodată. Apoi, cu pioșenie, începu să adune darurile lăsate de Bertrand.

Sub stele, silueta singuratică se porni către cătun, străbătând un meleag ce n-avea încă nume. În spatele său, fluviul se îndrepta fără grabă către ocean, șerpuind prin câmpia mănoasă pe care, peste mai mult de o mie de veacuri, urmașii lui Yaan aveau să construiască mărețul oraș Babilon.

9. BUCLĂ ÎNCHISĂ

De la: Președinte
Către: Secretarul Consiliului Științific
Am fost informat că locuitorii Pământului au reușit să elibereze energia atomică și au început experimente cu propulsia rachetelor. Problema este foarte serioasă. Doresc imediat un raport complet. De data aceasta să fie **scurt**!

K. K. IV.

De la: Secretarul Consiliului Științific
Către: Președinte
Iată situația: Cu câteva luni în urmă, instrumentele noastre au detectat o emisie intensă de neutroni dinspre Pământ, dar analiza programelor radio n-a oferit nici o explicație imediată. Acum trei zile, a avut loc a doua emisie și, curând după aceea, toate transmisiunile terestre au anunțat utilizarea bombelor atomice în actualul război. Translatorii n-au definitivat interpretările, totuși se pare că bombele sunt de puteri considerabile. Deocamdată, au fost utilizate două. S-au difuzat unele detalii privind construcția lor, însă elementele respective n-au fost identificate. Un raport mai amănunțit va fi înaintat, imediat ce este posibil. În prezent, se știe cu siguranță doar că locuitorii Pământului **au eliberat** energia atomică sub formă de explozie.

Se cunosc foarte puține elemente despre cercetarea pământeană în domeniul rachetelor. Astronomii noștri au observat cu atenție planeta, pornind de la prima detectare a emisiunilor radio, cu o generație în urmă. Este sigur că pe Pământ există un tip de rachete cu rază mare de acțiune, întrucât în recentele comunicate militare s-au făcut numeroase referiri la ele. Nu s-au abordat însă în mod serios incursiunile în spațiul interplanetar. Se estimează că, la sfârșitul actualului război, locuitorii planetei vor desfășura cercetări în această direcție. Le vom supraveghea cu atenție emisiunile radiofonice, iar observațiile astronomice vor fi sporite.

Din extrapolările făcute asupra tehnologiei lor, reiese că ar fi nevoie, cu aproximație, de douăzeci de ani până ce Pământul ar reuși să construiască rachete atomice capabile să străbată spațiul. Pornind de la această ipoteză, se pare că a sosit momentul instalării unei baze pe Lună, astfel încât să putem urmări îndeaproape experimentele premergătoare.

Trescon

(Adăugare făcută în manuscris):

Războiul de pe Pământ a luat sfârșit, aparent datorită folosirii bombei atomice. Deznodământul nu afectează considerațiile anterioare, dar este posibil ca pământenii să se poată concentra asupra cercetărilor teoretice și aplicative mai repede decât ne așteptaserăm. Unele emisiuni au indicat deja aplicarea energiei atomice pentru propulsia rachetelor.

T.

De la: Președinte
Către: Șeful Biroului Securității Extraplanetare (B.S.E.)
Ai văzut raportul lui Trescon.
Trimite imediat o expediție spre satelitul Pământului, care să urmărească îndeaproape activitatea de pe planetă, raportând imediat progresele experimentelor cu rachete.
Ia toate măsurile de precauție pentru ca prezența noastră pe Lună să rămână secretă. Răspunzi în mod direct de misiune. Îmi vei raporta anual, sau chiar mai des, dacă va fi necesar.

K. K. IV.

De la: Președinte
Către: B.S.E.
Unde-i raportul despre Pământ?!!

K. K. IV.

De la: B.S.E.
Către: Președinte
Regretăm întârzierea, datorată avariei navei ce transporta raportul.
Pe durata anului trecut, nu s-au înregistrat semne ale unor experimentări cu rachete și nici emisiunile terestre n-au făcut referiri la ele.

Ranthe

De la: B.S.E.
Către: Președinte

Este posibil să fi văzut rapoartele mele anuale adresate regretatului dvs. tată în legătură cu subiectul amintit. În ultimii cincisprezece ani, nu s-au înregistrat evenimente notabile, dar următorul mesaj tocmai a fost recepționat de la baza noastră lunară:

Astăzi, un proiectil rachetă, aparent propulsat atomic, a părăsit atmosfera Pământului, decolând din continentul nordic. După ce a parcurs în spațiu un sfert din diametrul planetar, s-a reîntors la sol.

Ranthe

De la: Președinte
Către: Șeful Statului Major

Ce ai de comentat?

K. K. V.

De la: Șeful Statului Major
Către: Președinte

Aceasta înseamnă sfârșitul politicii noastre tradiționale.

Unica speranță în planul securității este de a-i opri pe pământeni să avanseze în această direcție. Din cunoștințele noastre referitoare la ei, reiese că ar fi necesară o amenințare serioasă.

Întrucât gravitația ridicată face imposibilă coborârea noastră pe planetă, posibilitățile de acțiune sunt limitate. Problema a fost studiată de Anvar, în urmă cu aproape un secol, iar eu sunt întru totul de acord cu concluziile sale. Trebuie să acționăm **imediat** în direcțiile respective.

F.K.S.

De la: Președinte
Către: Primul Ministru

Informează Consiliul în legătură cu organizarea unei întruniri extraordinare, mâine la amiază.

K. K. V.

De la: Președinte
Către: B.S.E.

Douăzeci de nave ar trebui să fie suficiente pentru punerea în aplicare a planului Anvar. Din fericire, nu este necesar să le echipăm cu armament... deocamdată. Raportați-mi săptămânal progresele înregistrate.

K. K. V.

De la: B.S.E.
Către: Președinte
Nouăsprezece nave au fost terminate. A douăzecea ne-a dat ceva bătaie de cap datorită unor defecțiuni ale blindajului – ea nu va fi gata decât cel mai devreme peste o lună.

Ranthe

De la: Președinte
Către: B.S.E.
Nouăsprezece sunt suficiente. Mâine vom reexamina împreună planul de operații. Este gata ciorna mesajului nostru?

K. K. V.

De la: B.S.E.
Către: Președinte
Iată ciorna:
Locuitori ai Pământului!
Noi, locuitorii planetei pe care o numiți Marte, v-am observat de mulți ani cercetările vizând stăpânirea zborului interplanetar. **Aceste experimente trebuie să înceteze!** Studiul pe care l-am efectuat asupra rasei voastre ne-a convins că, în actuala etapă de civilizație, nu sunteți apți de a vă părăsi planeta. Navele pe care le vedeți plutind acum deasupra orașelor voastre sunt capabile să le distrugă în totalitate și o vor face, dacă nu puneți capăt încercărilor de cucerire a spațiului.
Am instalat un observator pe satelitul natural al Pământului și putem detecta imediat orice încălcare a acestor ordine. Dacă le veți asculta, nu vom interveni în dezvoltarea voastră. În caz contrar, câte un oraș terestru va fi distrus, de fiecare dată când vom observa o rachetă părăsind atmosfera Pământului.
În numele Președintelui și Consiliului Marțian,

Ranthe

De la: Președinte
Către: B.S.E.
De acord. Puteți efectua traducerea.
Am renunțat la ideea de a însoți flota. Raportați-mi în detaliu, de îndată ce veți reveni.

K. K. V.

De la: B.S.E.
Către: Președinte

Am deosebita onoare de a vă raporta încheierea cu succes a misiunii. Călătoria a fost lipsită de evenimente notabile. Mesajele radio dinspre planetă au indicat că fuseserăm detectați de la mare distanță, sosirea noastră a provocat o stare de tulburare generală. Flota s-a dispersat conform planului și am emis ultimatumul. Am plecat imediat după aceea, fără a fi atacați.

Voi raporta în detaliu peste două zile.

Ranthe

De la: Secretarul Consiliului Științific
Către: Președinte

Psihologii și-au încheiat raportul pe care-l anexez.

După cum era de așteptat, la început, mesajul nostru a indignat această rasă încăpățânată și euforică. Șocul suferit de mândria lor trebuie să fi fost considerabil, fiindcă se credeau unicele ființe inteligente din Univers.

După câteva săptămâni, însă, tonul declarațiilor lor a cunoscut o schimbare oarecum neașteptată. Băștinașii au început să-și dea seama că noi le interceptăm toate transmisiunile, și unele mesaje ne-au fost adresate în mod direct. Au afirmat că sunt de acord să întrerupă experiențele cu rachete, conform dorințelor noastre. Este o reacție pe atât de surprinzătoare, pe cât de binevenită. Chiar dacă pământenii încearcă să ne inducă în eroare, acum, după stabilirea celei de-a doua baze în afara limitelor atmosferice, ne găsim în perfectă siguranță. Ei nu mai pot construi nave spațiale fără ca noi să le vedem, ori să detectăm radiațiile propulsiei.

Supravegherea Pământului va continua riguros, după cum s-a stabilit.

Trescon

De la: B.S.E.
Către: Președinte

Da, este adevărat că în ultimii zece ani nu s-au mai desfășurat experimente cu rachete. În nici un caz nu ne așteptam ca Pământul să capituleze așa de ușor!

Sunt de acord că existența acestei rase reprezintă o amenințare permanentă pentru civilizația noastră, de aceea am demarat cercetările în direcțiile pe care le sugerați. Problema este destul de

dificilă datorită mărimii planetei. Nu se poate pune în discuție întrebuințarea explozibililor; se pare că cele mai mari posibilități de succes le-ar avea armele chimice radioactive.

Din fericire, dispunem acum de timp suficient pentru încheierea cercetărilor. Vă voi raporta regulat rezultatele pe care le vom obține.

Ranthe

(*Sfârșitul documentului*)

De la: Căpitan rang III Henry Forbes, Divizia Contrainformații, Corpurile Spațiale Speciale

Către: Profesor S. Maxton, Catedra de Filologie, Universitatea Oxford

Ruta: Transender II (via Schenectady)

Documentele însoțitoare, precum și altele, au fost descoperite în ruinele despre care se crede că ar aparține principalului oraș marțian. (KL 302895 pe grila planetară.) Utilizarea frecventă a ideogramei pentru „Pământ" sugerează că pot prezenta un interes special; în tot cazul, se speră că vor fi traduse. Alte documente vor fi expediate în cel mai scurt timp.

Cpt.r.III, H. Forbes

(*Adăugare făcută în manuscris*)

Dragă Max,

Iartă-mă, dar n-am mai avut timp să iau legătura cu tine. O să te caut imediat ce revin pe Pământ.

Isuse! Marte e făcută praf! Coordonatele noastre au fost perfecte și bombele s-au materializat exact deasupra orașelor lor, așa cum au prezis băieții de la Mount Wilson[1].

Vă expediem o grămadă de chestii prin cele două aparate mici, dar până nu se materializează transmițătorul cel mare, acțiunile noastre sunt destul de limitate și, desigur, nici unul dintre noi nu poate face drumul înapoi. Prin urmare, dați-i zor!

Mă bucur că ne putem reîntoarce la cercetările asupra rachetelor. Poate că sunt de modă veche, dar nu mă încântă deloc să fiu propulsat prin spațiu cu viteza luminii!

Pe fugă,
Henry

---

[1] Munte și observator astronomic în sud-vestul Californiei (n. trad.)

10. MOȘTENIRE

După cum zicea David, când cazi în Africa de la o altitudine de două sute cincizeci de kilometri, o gleznă ruptă poate că nu mai înseamnă mare lucru, dar te doare la fel de tare. Însă adevărata durere, pretindea el, a fost modul în care ne-am năpustit cu toții în deșert ca să vedem ce s-a întâmplat cu A.20, și nu l-am întrebat de sănătate decât după câteva ore.

— Fii rațional, David, protestă Jimmy Langford. Știam că n-ai pățit nimic, fiindcă ne anunțase elicopterul bazei, imediat ce te-a luat la bord. În schimb, A.20 putea să se fi făcut praf...

— ...Și nu există decât o singură A.20, am rostit eu, sărindu-i în ajutor, pe când piloții de testare sunt... hai, nu câtă frunză și iarbă, însă oricum pe toate drumurile.

David mă fulgeră pe sub sprâncenele lui stufoase și mormăi ceva în galeză.

— Blestemul druizilor, comentă Jimmy. Dintr-o clipă în alta, te vei transforma într-un praz[1] sau într-o machetă din plastic a lui Stonehenge[2].

În acele momente, eram destul de euforici și nu merita să ne arătăm serioși, măcar pentru o vreme. Până și nervii de fier ai lui David trebuie să fi fost serios zgâlțâiți, totuși el părea cel mai calm dintre noi toți. Nu-l puteam înțelege... atunci.

A.20 aterizase la cincizeci de kilometri de punctul de lansare. Îi urmăriserăm traiectoria pe radar, așa încât îi cunoșteam poziția cu o toleranță de câțiva metri... deși în momentul respectiv nu știam că David coborâse cu zece kilometri mai la est.

Primul semnal de avertisment venise la șaptezeci de secunde după decolare. A.20 ajunsese la cincizeci de kilometri altitudine și urma traiectoria corectă, cu abateri de ordinul câtorva procente. Din

---

[1] Emblema Țării Galilor (n. trad.)

[2] Monument preistoric din Anglia (n. trad.)

câte puteam aprecia vizual, dâra luminoasă de pe ecranul radarului abia deviase de la ruta programată. David făcea doi kilometri pe secundă; fără a reprezenta mare lucru, la momentul respectiv însemna, totuși, viteza cea mai mare atinsă vreodată de un om. Iar „Goliat" era pe punctul de a fi abandonat.

A.20 era o rachetă în două trepte – fusese concepută așa deoarece întrebuința combustibil chimic. Treapta a doua, cu cabina ei micuță, stabilizatoarele pliante și flapsurile, cântărea mai puțin de douăzeci de tone, cu plinul făcut. Urma să fie purtată de treapta întâi, cu o greutate de două sute de tone, care avea s-o ducă până la altitudinea de cincizeci de kilometri, după care își putea continua lesne drumul, pe baza energiei dezvoltate. Auxiliarul cel mare urma să revină pe sol cu o parașută; nu avea să mai cântărească mare lucru după ce ardea combustibilul din interior. Între timp, treapta a doua ar fi ajuns la o viteză suficientă pentru a atinge altitudinea de șase sute de kilometri, de unde trebuia să coboare și să pornească într-o planare ce l-ar fi purtat pe David peste jumătate din planetă, dacă ar fi dorit-o.

Nu-mi amintesc cine a botezat cele două trepte „David" și „Goliat", dar numele au prins imediat. Prezența a doi David a determinat o sumedenie de confuzii, și nu toate întâmplătoare.

Așadar, din punct de vedere teoretic, în acest fel trebuiau să se desfășoare lucrurile; privind însă punctulețul verzui de pe ecran îndepărtându-se de traiectoria calculată, am știut că se petrecuse ceva neplăcut. Și am bănuit ce anume.

La cincizeci de kilometri, punctulețul ar fi trebuit să se dividă. S-ar fi cuvenit ca semnalul mai luminos să se mai înalțe o vreme, aidoma unui proiectil, apoi să cadă pe Pământ. În schimb, celălalt ar fi trebuit să-și continue accelerarea, îndepărtându-se rapid de treapta abandonată.

Separarea nu se produsese. „Goliat" cel golit refuzase să se desprindă și-l târa pe „David" înapoi către sol – acesta din urmă fiind total neajutorat, deoarece motoarele sale nu se puteau utiliza. Ajutajele lor de evacuare erau blocate de treapta întâi.

Am văzut toate acestea în vreo zece secunde. Am așteptat doar atât cât să determinăm noua traiectorie, apoi ne-am suit în elicoptere și am pornit spre zona de cădere.

Desigur, nu ne așteptam să găsim altceva decât un maldăr de magneziu, peste care s-ar fi părut că trecuse un buldozer. Știam că

„Goliat" nu-și putea deschide parașuta atâta timp cât „David" rămânea deasupra lui, tot așa cum „David" nu-și putea pune în funcțiune motoarele decât după desprinderea lui „Goliat". Îmi amintesc că mă-ntrebam cine avea s-o anunțe pe Mavis, după care îmi dădusem seama că ea ascultase transmisiunile radio și aflase totul odată cu noi.

Nu ne-a venit să ne credem ochilor când am zărit cele două trepte cuplate, zăcând aproape neatinse sub parașuta imensă. David nu se zărea nicăieri, dar peste câteva minute Baza ne-a anunțat că-l găsiseră. După ce instrumentele din Stația Doi detectaseră semnalul slab al parașutei sale, fusese trimis un elicopter să-l ia. Peste alte douăzeci de minute, se afla în spital, însă noi am mai rămas câteva ore în deșert, verificând mașinăriile și pregătind transportarea lor de acolo.

Când, în cele din urmă, am revenit la Bază, am fost încântați să-i vedem ținuți la distanță pe cei mai detestați reporteri din domeniul științific. Le-am ignorat protestele și am intrat în salonul medical.

Șocul accidentului și destinderea ulterioară ne făcuseră pe toți să ne comportăm oarecum iresponsabil și probabil copilărește. Numai David nu părea afectat; faptul că fusese protagonistul uneia dintre cele mai miraculoase salvări din istoria omenirii i se părea probabil firesc. Stătea în pat, prefăcându-se plictisit de poantele noastre, așteptând să ne calmăm.

— Ei bine, întrebă Jimmy în cele din urmă, ce s-a defectat?

— Asta voi trebuie să descoperiți, replică David. „Goliat" a funcționat perfect până în momentul terminării combustibilului. Am așteptat după aceea cele cinci secunde premergătoare detonării bolțurilor explozive și declanșării arcurilor de desprindere, dar nu s-a întâmplat nimic. Am acționat atunci desprinderea manuală. Luminile s-au redus, însă n-am simțit șocul la care mă așteptasem. Am mai făcut câteva încercări, intuind totuși că era zadarnic. Am bănuit că în contactele de detonare se produsese un scurtcircuit, care legase la pământ curentul de acționare.

Am efectuat niște calcule rapide și am constatat că, la viteza din momentul respectiv, aveam să urc alte două sute de kilometri, atingând punctul culminant al traiectoriei peste vreo trei minute. Apoi ar fi urmat căderea de două sute cincizeci de kilometri, care trebuia să facă un crater drăgălaș în deșert, după numai patru minute. Una peste alta, îmi mai rămâneau vreo șapte minute de trăit – ignorând

rezistența aerului, ca să folosesc expresia voastră preferată. Ținând cont și de ea, aș mai fi câștigat două minute de viață.

Știam că nu puteam deplia parașuta mare și că aripioarele lui „David" erau inutile, câtă vreme masa de patruzeci de tone a lui „Goliat" mă trăgea în jos ca o ghiulea. Mi-am irosit două din cele șapte minute gândindu-mă ce era indicat să fac.

Am fost inspirat când v-am pus să lărgiți sasul. Chiar și așa, m-am chinuit destul până am trecut prin el. Am legat capătul cordonului de siguranță de pârghia de blocare și m-am târât pe fuselaj până la îmbinarea treptelor.

Compartimentul parașutei nu putea fi deschis din exterior, însă luasem câteva scule din cabină. N-a durat mult și am străpuns învelișul de magneziu – odată perforat, l-aș fi putut sfâșia și cu mâinile goale. După alte câteva secunde, am eliberat parașuta. Voalura plutea pur și simplu în jurul meu. La viteza aceea, mă așteptasem la o urmă de rezistență din partea aerului, însă nici vorbă de așa ceva. Voalura stătea acolo unde o puneai. Puteam doar să sper că la reintrarea în atmosferă urma să se deschidă fără să se încurce în rachetă.

Mi-am spus că acum, șansele de supraviețuire îmi crescuseră. Greutatea suplimentară a lui „David" urma să sporească încărcătura parașutei cu mai puțin de douăzeci la sută, dar exista și posibilitatea ca suspantele să se frece de metalul rupt și să fie smulse înainte de aterizare. În plus, voalura avea să fie deformată la deschidere datorită lungimilor inegale ale suspantelor. În privința asta, nu puteam face absolut nimic.

Când mi-am terminat treaba, am privit pentru prima dată în jur. Transpirația îmi încețoșase vizorul căștii, de aceea nu puteam vedea prea bine. (Ar fi bine să luați măsuri în privința asta – poate fi periculos.) Continuam să urc, deși foarte lent. Spre nord-est, zăream Sicilia și o parte a Italiei continentale. Mai spre sud, coasta Libiei era vizibilă până la Benghazi. Sub mine, se întindea tot teritoriul pentru care Alexander, Montgomery și Rommel se luptaseră pe vremea când eu eram doar un băiețel. Mi s-a părut chiar surprinzător că putuse stârni atâtea conflicte.

N-am rămas mult afară, fiindcă peste vreo trei minute urma să intrăm în atmosferă. M-am uitat încă o dată la parașuta inertă, am mai îndreptat câteva suspante, apoi am revenit în cabină. În continuare, am purjat combustibilul din „David" – mai întâi oxigenul, apoi, imediat după dispersia acestuia, și alcoolul.

Acele trei minute mi s-au părut teribil de lungi. Depășisem cu puțin altitudinea de douăzeci și cinci de kilometri, când am auzit primul sunet. Era un șuierat foarte ascuțit, dar în același timp atât de slab încât abia îl percepeam. Privind prin hublouri, am văzut că suspantele se întindeau și voalura se umfla deasupra mea. În același timp, am simțit greutatea revenindu-mi la normal, și am știut că racheta începuse decelerația.

Socotelile nu erau foarte încurajatoare. Căzusem liber pe o distanță de peste două sute de kilometri și, dacă trebuia să mă opresc la timp, aveam nevoie de o decelerație **medie** egală cu zece **g**. Valorile maxime puteau atinge și dublul acestei valori, însă eu rezistasem la cincisprezece **g** pentru o cauză cu mult mai puțin importantă. În consecință, mi-am injectat o doză dublă de dinocainã și am cuplat suspensiile cardanice ale scaunului. Îmi amintesc că m-am întrebat dacă n-ar trebui să depliez aripioarele lui „David", dar am decis că nu mi-ar fi de mare ajutor. După aceea, probabil că mi-am pierdut cunoștința.

Când mi-am revenit, era teribil de cald și aveam greutatea normală. Mă simțeam țeapăn și mă durea tot corpul, iar, pentru a agrava și mai mult lucrurile, cabina se zgâlțâia violent. M-am împleticit până la hublou și am văzut că deșertul ajunsese neplăcut de aproape. Parașuta își jucase rolul, dar mi-am spus că impactul avea să fie cam violent pentru mine. De aceea, am sărit.

Din câte mi-ați spus, ar fi fost mai bine dacă aș fi rămas în cabină. Consider însă că nu mă pot plânge.

O vreme, am rămas tăcuți, apoi Jimmy, într-un târziu, rosti aparent nepăsător:

— Accelerometrul arată că la coborâre ai atins douăzeci și unu **g**. E drept, doar pentru trei secunde. În majoritatea timpului, a oscilat între doisprezece și cincisprezece.

David nu păru să-l audă, de aceea am intervenit:

— Ei bine, nu-i putem amâna pe reporteri la nesfârșit. Te simți în stare să dai piept cu ei?

El șovăi.

— Nu, răspunse. Nu acum.

Apoi, descifrând expresiile ce ni se întipăriseră pe chipuri, clătină violent din cap:

— Nu, nu-i deloc ceea ce credeți! Aș fi gata să decolez iarăși, imediat. Deocamdată, însă, vreau să stau și să judec cele întâmplate.

Vocea i se stinse, iar când vorbi din nou, îl descoperirăm pe adevăratul David dinapoia măștii permanente de extrovertit:

— Credeți că am nervii de fier și că-mi asum riscuri fără să mă preocupe consecințele. Ei bine, nu-i tocmai așa și aș dori să aflați motivul. N-am mărturisit nimănui chestiile astea, nici măcar lui Mavis.

Știți că nu sunt superstițios, urmă el, pe un ton de scuză, totuși cei mai mulți materialiști au unele rețineri secrete, chiar dacă nu le-ar recunoaște.

Cu mulți ani în urmă, am avut un vis deosebit de clar. Visul în sine n-ar fi însemnat mare lucru, dar ulterior am descoperit că alți doi oameni consemnaseră în scris experiențe aproape identice. Despre una dintre ele ați citit probabil, fiindcă individul în cauză era J. W. Dunne[3].

În prima lui carte, **Un experiment cu timpul,** Dunne povestește că odată s-a visat conducând un ciudat aparat zburător cu aripile îndreptate spre înapoi, o experiență care s-a transformat în realitate peste câțiva ani, când și-a testat avionul cu stabilitate proprie. Amintindu-mi visul pe care l-am avut **înainte** de a citi cartea lui Dunne, am fost destul de impresionat. Al doilea incident mi s-a părut însă și mai tulburător.

Ați auzit de Igor Sikorsky, cel care a proiectat unele dintre primele avioane de pasageri transoceanice – „Clippere" le spuneau pe atunci. În autobiografia lui, **Povestea zburătorului S**, el relatează un vis foarte asemănător cu cel al lui Dunne.

În vis, Sikorsky mergea pe un coridor ce avea uși de o parte și cealaltă și lămpi electrice în plafon. Sub tălpi simțea o vibrație ușoară și, cumva, știa că se află într-un aparat de zbor. Totuși, pe vremea aceea nu existau avioane și puțini oameni credeau că vor exista vreodată.

Ca și visul lui Dunne, cel al lui Sikorsky s-a împlinit mulți ani mai târziu. Se găsea la bordul primului său Clipper, cu ocazia zborului inaugural, când s-a pomenit mergând pe coridorul de acum familiar.

David chicoti, ușor stânjenit, apoi continuă:

— Probabil că ați ghicit la ce se referea visul meu, continuă el. Nu uitați – nu mi-ar fi făcut o impresie deosebită dacă n-aș fi cunoscut cazurile acelea similare.

---

[3] John William Dunne (1875–1949), militar proiectant de avioane și filozof britanic (n. trad.)

Mă aflam într-o cămăruță goală, fără ferestre. Alături de mine se găseau alți doi bărbați și cu toții purtam ceea ce la momentul respectiv crezusem că erau costume de scafandri. În fața mea, exista un tablou de comandă ciudat, având încastrat un ecran circular. Pe ecran se vedea o imagine care nu-mi spunea nimic și pe care nu mi-o pot reaminti, în ciuda faptului că m-am străduit în multe rânduri. Tot ce țin minte este că mă întorceam spre ceilalți doi bărbați și le ziceam: „Mai sunt cinci minute, băieți" – deși nu sunt sigur dacă astea au fost chiar cuvintele exacte. Apoi m-am trezit.

Visul acesta m-a obsedat de când am devenit pilot de încercare. Nu... „obsedat" nu-i termenul potrivit. Mi-a dat încredere că în cele din urmă totul va fi bine... cel puțin până voi ajunge în cabină cu cei doi bărbați. Ce se întâmplă după aceea nu știu. Așa însă veți reuși să înțelegeți de ce m-am simțit destul de sigur când am aterizat cu A.20 și când m-am prăbușit cu A.15 lângă Partelleria.

Acum știți totul. Puteți chicoti dacă doriți – uneori, chiar și eu o fac. Totuși, chiar dacă n-are nici un substrat, visul acesta i-a dat subconștientului meu un impuls extrem de util.

Nouă însă nu ne venea să râdem. După o vreme, Jimmy întrebă:

— Pe cei doi bărbați... i-ai recunoscut?

David părea șovăitor.

— N-aș putea s-o spun cu siguranță, răspunse el. Nu uitați că purtau costume de zbor și nu le-am distins clar fețele. Totuși, unul dintre ei aducea cu tine, deși arăta cu mult mai în vârstă decât ești acum. Mă tem că tu nu erai acolo, Arthur. Îmi pare rău...

— Mă bucur s-o aud, am comentat. După cum ți-am spus deja, va trebui să rămân ultimul, ca să le explic celorlalți ce s-a întâmplat. Mă mulțumesc să aștept până vor începe cursele pentru pasageri.

Jimmy se sculă în picioare.

— Bine, David, spuse el, mă ocup eu de gașca de afară. Încearcă să dormi acum... cu sau fără vise. Și apropo, A.20 va fi gata peste vreo săptămână. Eu cred că o să fie ultima dintre rachetele chimice. Se zvonește că propulsia atomică este aproape pusă la punct.

***

N-am mai discutat niciodată despre visul lui David, deși cred că ne revenea adeseori în minte. După trei luni, David a urcat-o pe A.20 până la șase sute optzeci de kilometri, un record ce nu va fi

niciodată depășit de un aparat de acest tip, fiindcă nimeni nu va mai construi niciodată rachete chimice. Aterizarea lui fără incidente în Valea Nilului a marcat sfârșitul unei epoci.

A.21 a fost gata abia după trei ani. Arăta micuță în comparație cu uriașele ei predecesoare și era greu de crezut că reprezenta aparatul cel mai apropiat de o navă spațială pe care-l construise omul până atunci. De data aceasta, decolarea se făcea de la nivelul mării, iar Munții Atlas, care fuseseră martorii anterioarelor noastre încercări, constituiau doar fundalul îndepărtat al scenei.

Deja, atât eu, cât și Jimmy ajunseserăm să împărtășim credința lui David în propriul destin. Îmi amintesc ultimele cuvinte ale lui Jimmy, înainte de închiderea sasului.

— De acum, David, n-o să mai dureze mult până vom construi nava aceea cu trei locuri.

Și am știut că glumea doar pe jumătate.

Am văzut-o pe A.21 ridicându-se lent în cer, descriind cercuri largi, tot mai largi, cu totul altfel decât orice altă rachetă cunoscută până atunci. Acum, exista o rezervă de combustibil încorporată și nu mai aveam grija pierderilor gravitaționale, iar David nu se grăbea. Nava continua să urce relativ încet când am pierdut-o din vedere – de aceea, am intrat în sala radarelor.

Când am ajuns acolo, semnalul tocmai dispărea de pe ecran, iar detunătura a ajuns la urechile mele puțin mai târziu. Acesta a fost sfârșitul lui David și al viselor sale.

Ceea ce-mi mai amintesc din perioada respectivă este cum zburam în elicopterul lui Jimmy prin Conway Valley, iar Snowdon sclipea hăt departe în dreapta noastră. Nu mai fusesem niciodată la David acasă și nici nu ne încânta această vizită. Era însă efortul minim pe care-l puteam face.

Pe măsură ce munții pluteau pe sub noi, am vorbit despre viitorul ce se întunecase pe neașteptate, întrebându-ne totodată în privința următorului pas. Pe lângă șocul pierderii personale, începeam să ne dăm seama că ajunseserăm noi înșine să împărtășim o mare parte din încrederea lui David. Iar acum, încrederea aceea se năruise.

Ne-am mai întrebat ce avea să facă Mavis și am discutat despre băiatul lor. Trebuia să aibă vreo cincisprezece ani acum – eu nu-l mai văzusem de multă vreme, iar Jimmy nu-l întâlnise niciodată. După spusele tatălui său, dorea să se facă arhitect și dădea deja dovadă de un talent remarcabil în acest sens.

Mavis era destul de calmă și stăpână pe sine, deși părea mult mai bătrână, comparativ cu ultima noastră întâlnire. O vreme, am discutat chestiuni profesionale și despre vânzarea proprietății lui David. Nu mai fusesem până atunci executor testamentar, dar am încercat să pretind că știam toate chițibușurile.

Abia începuserăm să vorbim despre băiat, când am auzit deschizându-se ușa din față și el a intrat în casă. Mavis l-a strigat, și pașii lui s-au apropiat încet pe coridor. Ne-am putut da seama că nu ardea de dorința de a ne întâlni, iar ochii îi erau încă roșii când a pătruns în odaie.

Uitasem cât de mult semăna cu tatăl lui; de aceea, nu m-a surprins să aud un suspin înăbușit dinspre Jimmy.

— Bună ziua, David, am rostit.

El însă nu s-a uitat la mine. Îl privea pe Jimmy, cu acea expresie nedumerită a unui om care a mai văzut pe cineva și înainte, dar nu-și poate aminti unde anume.

În clipa aceea, mi-am dat brusc seama că tânărul David nu avea să ajungă niciodată arhitect.

11. SENTINELA

Prima dată când veți vedea Luna plină strălucind în sud, observați cu atenție marginea ei din dreapta. Acolo unde ar sta scris ora două, dacă satelitul nostru ar fi un orologiu, veți remarca un minuscul oval întunecat: oricine are o vedere normală îl poate descoperi cu ușurință. E un mare podiș, prins între pereți abrupți, unul dintre cele mai frumoase de pe Lună – Mare Crisium, Marea Crizelor. Cu un diametru de cinci sute de kilometri și aproape în întregime înconjurat de inelul unor munți magnifici, acest podiș nu fusese niciodată explorat înainte ca noi să fi pătruns acolo, la sfârșitul verii lui 1997.

Expediția noastră era foarte bine echipată. De-a lungul a opt sute de kilometri, două mari cargouri ne transportaseră proviziile și echipamentul de la centrala situată în Serenitatis. Aveam, de asemenea, mici rachete destinate transportului pe distanțe mici, deasupra regiunilor pe care vehiculele noastre nu le puteau străbate. Din fericire, cea mai mare parte a Mării Crizelor este netedă; nu întâlnești acolo acele uriașe crevase, atât de primejdioase, și nici prea mulți munți și cratere. După toate aparențele, puternicele noastre tractoare trebuiau să ne ducă fără nici o dificultate oriunde voiam.

Eram geolog (sau selenolog, dacă țineți neapărat la exactitate), șeful grupului care explora zona sudică a podișului. În acea săptămână, cercetasem cam o sută cincizeci de kilometri de teren, ocolind contraforturile muntoase ce mărgineau albia a ceea ce fusese o străveche mare, cu o mie de milioane de ani în urmă. Atunci când viața începea pe Pământ, aici ea deja se stingea. Apele se retrăgeau de pe flancurile acestor prodigioase faleze, în inima larg deschisă a Lunii. Deasupra solului pe care-l traversam, oceanul fără maree atinsese odinioară o adâncime de opt sute de metri, dar singura urmă de umezeală era reprezentată de chiciura pe care o observam uneori în hrubele neajunse de soare.

Întreprinseserăm călătoria noastră la revărsatul zorilor lunari și ne mai rămânea aproape o săptămână (socotită în timp terestru) până

la venirea nopții. De șase ori pe zi, ne părăseam vehiculul: îmbrăcați în combinezoane spațiale, ieșeam în căutarea unor minerale interesante sau fixam repere pentru ghidarea viitorilor călători. Era o muncă monotonă, de rutină. Explorarea selenară nu prezintă nimic aventuros, nimic deosebit de palpitant. Puteam să trăim confortabil timp de o lună în tractoarele noastre presurizate; iar dacă survenea vreo încurcătură, puteam oricând, prin radio, să chemăm baza – după aceea, nu ne rămânea decât să așteptăm nava care trebuia să ne vină în ajutor.

Spuneam că explorarea selenară nu comporta nimic palpitant. Desigur, aceasta nu este întru totul adevărat. E cu neputință să te plictisești de acești uluitori munți, atât de teribili în comparație cu dulcile coline ale Pământului. Înconjurând promontoriile mării dispărute, nu știam niciodată ce noi splendori ne vor fi dezvăluite. Toată curba sudică a Mării Crizelor fusese o vastă deltă, unde zeci de râuri își croiau, odinioară, drumul până la ocean, alimentate poate de ploile torențiale ce erodaseră munții în timpul scurtei perioade vulcanice, când Luna era tânără. Fiecare dintre aceste văi străvechi ne ispitea, ne provoca să ne cățărăm până la platourile necunoscute ce se găseau dincolo. Dar mai aveam de străbătut vreo sută cincizeci de kilometri, și nu puteam decât să privim cu invidie înălțimile pe care alții aveau să le escaladeze.

La bord, noi trăiam după timpul terestru; la ora douăzeci și două precis, trimiteam bazei ultimul mesaj radio și ne întrerupeam activitatea. Afară, rocile mai scânteiau sub soarele aproape vertical; pentru noi, însă, era noapte, până când se dădea deșteptarea, opt ore mai târziu. Apoi, în vreme ce unul dintre noi pregătea micul dejun, se stârnea un intens bâzâit de aparate de ras electrice și se deschidea radioul care ne lega din nou de Pământ. Iar când mirosul cârnaților prindea să umple cabina, era dificil să crezi că nu reveniserăm pe planeta noastră: totul era atât de familiar, cu excepția impresiei că te simțeai mai puțin greu și a neobișnuitei încetineli cu care cădeau obiectele.

Era rândul meu să prepar dejunul într-un colț al cabinei principale care ne servea de bucătărie. Au trecut ani buni, dar tot îmi amintesc cu emoție de acea clipă. Tocmai se auzea una dintre melodiile preferate, vechiul cântec galez „David of the White Rock". Pilotul nostru, în costumul său spațial, se și afla afară, unde inspecta șenilele. Asistentul meu, Louis Garnett, stătea la postul de control și adăuga în grabă câteva informații în jurnalul de bord.

Ca toate gospodinele Pământului, tot așteptând în picioare, lângă tigaie, rumenirea cârnaților, îmi lăsam privirile să rătăcească pe meterezele munților care schițau conturul orizontului sudic, pierzându-se către infinit, spre est și spre vest. Păreau doar la doi-trei kilometri de noi, dar eu știam că cel mai apropiat se afla la treizeci de kilometri. Pe Lună, firește, distanța nu estompează detaliile: nici o ceață, oricât de imperceptibilă, nu îndulcește și nu transfigurează lucrurile care, pe Pământ, se topesc în depărtare. Acești munți înalți de trei mii de metri se ridicau atât de abrupt de parcă, odinioară, vreo erupție subterană îi făcuse să țâșnească din scoarța în fuziune. Nici nu puteai să vezi poalele celui mai apropiat, din cauza puternicei curburi a suprafeței, căci Luna este un astru mic, foarte mic, și din locul unde mă aflam, nu mă despărțeau de orizont mai mult de trei kilometri.

Mi-am îndreptat privirile spre piscurile pe care nici un om nu le escaladase vreodată, spre aceste piscuri care, înainte de nașterea vieții pe Pământ, contemplaseră trista retragere a oceanelor, ce ducea cu ea și speranța în apariția unei lumi. Soarele izbea meterezele cu o strălucire care rănea ochii, în timp ce, puțin mai sus, stelele sticleau neclintite pe un cer mai negru decât în miezul unei nopți de iarnă pe Pământ.

Întorcându-mi privirea, am zărit o lucire metalică pe vârful muchiei unui mare promontoriu care înainta în mare, vreo cincizeci de kilometri la vest. Era un punct luminos fără dimensiuni, ca și când o stea fusese smulsă de pe cer, de una dintre acele crâncene creste. Inițial mi-am închipuit că suprafața netedă a unei stânci înalte prindea lumina Soarelui și mi-o reflecta în ochi. Nu era ceva neobișnuit. Când Luna intră în al doilea pătrar, observatorii de pe Pământ pot uneori să vadă marile lanțuri ale Oceanului Furtunilor (Oceanus Procellerum) scăldate de o irizație alb-albăstrie, în vreme ce lumina Soarelui țâșnește din coastele lor și sare dintr-o lume într-alta. Dar eu eram curios să știu ce fel de rocă putea scânteia acolo, sus, atât de intens: am suit în turela de observație și am orientat telescopul nostru de zece centimetri, spre vest.

Ceea ce am văzut a fost de-ajuns ca să-mi lase gura apă. Conturându-se clar în câmpul meu vizual, vârfurile munților dădeau impresia că se aflau doar la un kilometru, dar ceea ce capta razele Soarelui era prea mic pentru a fi identificat. Totuși, părea să aibă o deconcertantă simetrie, iar culmea pe care se găsea era ciudat de

plată. Am cercetat o bucată de vreme această enigmă scânteietoare, obosindu-mi ochii tot scrutând spațiul, până ce un miros de ars venit dinspre bucătărie m-a avertizat că deliciosii cârnați ce urmau să ne astâmpere foamea străbătuseră de pomană patru sute de mii de kilometri.

Toată dimineața, am dezbătut problema drumului de-a curmezișul Mării Crizelor, în vreme ce, în vest, munții se înălțau către firmament. Chiar când prospectam afară, în combinezoanele noastre cosmice, discuția continua prin radio. Era absolut sigur, îmi spuneau colegii, că niciodată nu existase pe Lună vreo formă de viață inteligentă. Acolo nu apăruseră decât câteva plante primitive și strămoșii lor ceva mai puțin degenerați. Eu știam asta, ca toți confrații mei, dar sunt momente când unui om de știință nu trebuie să-i fie frică să facă pe prostul.

— Ascultați, am spus în cele din urmă, mă voi cățăra până acolo sus, fie și numai pentru liniștea mea sufletească. Muntele nu e mai înalt de patru mii de metri – deci ar măsura mai puțin de o mie, în gravitație terestră. Toată plimbarea asta mă poate costa douăzeci de ore. Oricum, dintotdeauna am dorit să mă urc pe acești munți, așa că am o scuză foarte bună.

— Dacă nu-ți vei frânge gâtul, îmi zise Garnett, vei deveni batjocura expediției când ne vom întoarce la bază. De acum înainte, acest munte va purta numele de „Păcăleala lui Willson".

— Nu-mi voi frânge gâtul, am declarat hotărât. Cine a escaladat primul Pico și Helicon?

— Parcă pe atunci erai ceva mai tânăr..., interveni, cu blândețe, Louis.

— Iată, am răspuns foarte demn, încă un excelent motiv ca să mă duc.

În noaptea aceea, ne-am culcat devreme, după ce am înaintat cu tractorul până la mai puțin de un kilometru de promontoriu. Garnett urma să mă însoțească a doua zi; era un bun alpinist și venea adeseori cu mine în astfel de aventuri. În ceea ce-l privea pe pilotul nostru, acesta era fericit să-și păzească mașina.

La prima vedere, falezele păreau de neînvins, dar pentru cineva dotat cu simțul altitudinilor, escaladarea este ușoară pe un corp ceresc unde toate lucrurile și ființele sunt reduse la o șesime din greutatea lor. Pentru alpinismul selenar, adevărata primejdie o constituie încrederea excesivă în sine: să cazi, pe Lună, de la două

sute de metri, e tot atât de mortal ca și când te-ai prăbuși de la treizeci de metri, pe Pământ.

Prima noastră haltă am făcut-o pe un mare pinten la aproximativ o mie două sute de metri deasupra podișului. Cățărarea nu fusese prea dificilă, dar membrele îmi înțepeniseră din pricina efortului neobișnuit; de aceea eram fericit că mă puteam odihni. Încă mai vedeam tractorul, infimă gânganie de metal plasată la picioarele falezei, și l-am anunțat pe pilot unde ajunseserăm, înainte de a ne relua ascensiunea.

Pe măsură ce orele au trecut, orizontul s-a lărgit și o parte tot mai întinsă din șesul cel mare a devenit vizibilă. Acum puteam cuprinde cu privirea o distanță de optzeci de kilometri, reușind să disting până și vârfurile munților de pe țărmul opus al mării, aflat la peste o sută cincizeci de kilometri de noi. Puține din șesurile lunare sunt atât de netede precum Marea Crizelor, și aproape ne puteam imagina că la trei kilometri sub noi se întindea un ocean de apă, nu de piatră. Iluzia era risipită doar de un grup de cratere situate aproape de orizont.

Ținta noastră era încă invizibilă, fiind situată dincolo de creasta muntelui; în prezent, ne călăuzeam după hărți, folosind Pământul drept reper. Aflată spre est, uriașa seceră argintie, intrată deja în primul pătrar, atârna jos, deasupra câmpiei. Soarele și stelele aveau să-și urmeze drumul lent peste boltă, dispărând în cele din urmă, dar Pământul avea să rămână de-a pururi acolo, fără să se clintească din poziția lui, crescând și micșorându-se odată cu trecerea anilor și anotimpurilor. Peste zece zile, avea să devină un disc orbitor, scăldând bolovanii aceștia în strălucirea lui de la miezul nopții, de cincizeci de ori mai puternică decât cea a Lunii pline. Noi însă trebuia să ieșim dintre munți cu mult înainte de lăsarea nopții – în caz contrar, urma să rămânem pe vecie acolo.

În interiorul combinezoanelor noastre, era o răcoare agreabilă, căci elementele frigorifice combăteau violenta dogoare solară și ne eliminau transpirația. Nu vorbeam decât arareori, doar când aveam să ne comunicăm vreo indicație sau când discutam despre cel mai bun drum pe care trebuia să-l urmăm. Habar n-aveam ce gândea Garnett; în schimb, cum era și firesc, mă bătea la cap că era cea mai nebunească aventură din viața lui. Într-un fel, eram de acord cu el, dar bucuria suișului, ideea că nicicând vreun om nu mai călcase pe acolo și viziunea exaltantă a peisajului – toate astea reușeau să mă facă fericit.

Nu cred că m-am arătat prea emoționat când am văzut în fața noastră peretele de stâncă pe care îl cercetasem mai înainte prin telescop, de la patruzeci și cinci de kilometri. Se înălța la douăzeci de metri deasupra capetelor noastre și, acolo, pe acel platou, se afla obiectul ce mă atrăsese spre dezolantele înălțimi. După toate aparențele, nu era altceva decât un bolovan pe care căderea unui meteorit îl sfărâmase cu mii de ani în urmă, cu planurile de clivaj precise încă și strălucitoare în incoruptibila și imuabila tăcere.

Pe versant, nu existau prize. Brațele istovite au părut să-și regăsească puterea când am învârtit deasupra capului mica ancoră de metal cu trei dinți și am lansat-o către stele. Prima oară nu s-a prins, ci a alunecat încet în momentul în care am tras coarda; la a treia încercare, dinții ei s-au înfipt bine, iar greutatea trupurilor noastre n-a reușit s-o clintească.

Garnett mă privea cu teamă. Vedeam că voia să treacă primul, dar, surâzându-i prin vizorul căștii, am clătinat din cap. Fără să mă grăbesc, am început ascensiunea finală.

Cu costum cu tot, n-aveam mai mult de douăzeci de kilograme; de aceea, ridicând o mână după alta, m-am tras până la cornișă. Acolo, am răsuflat adânc și i-am făcut semn tovarășului meu; pe urmă, m-am cățărat pe platformă și, în picioare, mi-am întors ochii spre ceea ce se înălța înaintea mea.

Trebuie să înțelegeți că până în acea clipă fusesem aproape sigur că nu aveam să dau peste ceva straniu. Fusesem aproape sigur, dar nu complet: tocmai această tulburătoare îndoială îmi dăduse ghes. Ei bine, nu mai exista nici o îndoială, dar obsesia abia începuse.

Mă aflam pe un platou lat de aproximativ treizeci de metri. Odinioară, acesta fusese neted – prea neted pentru a fi natural – dar meteoriții care, timp de nenumărate ere, căzuseră pe suprafața lui, i-o crestaseră și i-o sfârtecaseră. Acel platou fusese nivelat pentru a susține o structură scânteietoare, piramidală, de două ori mai înaltă decât un om și încastrată în stâncă aidoma unui gigantic giuvaier șlefuit.

Probabil că nici un fel de emoție nu mi-a invadat spiritul, pe durata primelor secunde. Apoi, mi-am simțit inima bătându-mi în piept și mi-am dat seama că mă invadase o bucurie ciudată, inexprimabilă. Căci iubeam Luna, iar acum știam că nu numai mușchilor târâtori din circurile Aristarc și Eratosthene le dăduse ea viață în tinerețe. Vechiul vis al primilor exploratori, hulit și discreditat cu perseverență,

era adevărat. Existase totuși o civilizație selenară, și eu o descoperisem cel dintâi. Faptul că poate venisem cu vreo sută de milioane de ani prea târziu nu mă descumpănea; mă aflam aici și era de ajuns.

Creierul meu a început să funcționeze normal, să analizeze și să-și pună întrebări. Ce fel de construcție era aceasta? Un sanctuar – sau ceva pentru care limbajul meu nu avea un nume? Dacă era o construcție, de ce atunci fusese ridicată într-un loc atât de inaccesibil? M-am întrebat dacă nu cumva fusese un templu și mi-i puteam închipui pe adepții vreunei stranii credințe meditând acolo, implorându-și zeii să-i izbăvească, în timp ce viața se retrăgea de pe Lună, odată cu oceanele ce mureau. Mii de rugăciuni înălțate în zadar...

Am înaintat câțiva pași, dornic să cercetez mai amănunțit acest lucru, dar un fel de instinct m-a împiedicat să mă apropii prea mult. Aveam unele noțiuni de arheologie și am încercat să ghicesc gradul de cultură al civilizației care netezise acest munte și durase scânteietoare suprafețe, atât de orbitoare încă.

Egiptenii le-ar fi putut face, dacă muncitorii lor ar fi deținut straniile materiale pe care le-au folosit acești cu mult mai străvechi arhitecți. Din pricina micimii piramidei, nu mi-a dat prin gând că ar fi fost posibil să contemplu opera unei rase mai avansate decât a mea. Ideea că pe Lună existase inteligență era încă prea formidabilă, iar orgoliul îmi interzicea să fac umilitorul salt final.

Pe urmă, am remarcat ceva care mi-a ridicat părul măciucă, ceva atât de banal și atât de nevinovat încât cei mai mulți nici n-ar fi observat. Am spus că platoul purta cicatricile schijelor meteoritice; în același timp, el era acoperit și de câțiva centimetri de praf cosmic, așternut întotdeauna pe suprafața lumilor unde nu suflă nici un vânt care să-l risipească. Cu toate acestea, praful și scrijeliturile meteoriților se întrerupeau foarte brusc, trasând un cerc larg în jurul micii piramide, ca și cum un zid invizibil ar fi protejat-o împotriva timpului și spațiului.

Glasul cuiva se auzea în receptor și mi-am dat seama că Garnett mă chema de câtva timp. M-am împleticit până la marginea falezei și i-am făcut semn să vină și el, neîndrăznind să vorbesc. Apoi m-am întors până la acel cerc desenat în pulbere. Am cules un fragment de rocă spartă și l-am aruncat încetișor spre scăpărătoarea enigmă. N-aș fi fost surprins dacă piatra ar fi dispărut în acest nevăzut obstacol, dar ea a părut să lovească suprafața netedă a unei emisfere și a căzut lent pe sol.

Înțelegeam că priveam ceva ce n-avea încă un echivalent în antichitatea speciei mele. Nu era un monument, ci o mașină care se apăra cu ajutorul unor forțe ce sfidaseră Eternitatea. Aceste forțe, oricare ar fi fost ele, operau încă, și poate că deja mă apropiasem prea mult. M-am gândit la toate radiațiile pe care omul le captase și le domesticise de-a lungul secolelor. Ținând cont de toate cunoștințele mele, era posibil să fiu tot atât de irevocabil condamnat ca și când aș fi pătruns în spațiul tăcut și ucigător al unei pile atomice neizolate.

Îmi amintesc că m-am întors spre Garnett, care mi se alăturase, iar acum stătea nemișcat. Părea să fi uitat cu totul de mine; de aceea, fără să-l stânjenesc, m-am dus până la marginea falezei, silindu-mă să-mi adun gândurile. Acolo, sub mine, se întindea Mare Crisium – într-adevăr, Marea Crizelor – stranie și neliniștitoare pentru cei mai mulți oameni, dar de o calmantă familiaritate pentru mine. Mi-am înălțat ochii spre secera Pământului, culcat în leagănu-i de stele, și m-am întrebat ce se adăpostea sub norii lui, atunci când necunoscuții constructori săvârșiseră aici opera lor. Să fi fost jungla înăbușitoare din vremea Carboniferului, țărmul pustiu peste care primele amfibii au fost nevoite să se târască pentru a cuceri Pământul, sau chiar îndelunga solitudine de dinainte de apariția vieții?

Nu mă întrebați de ce n-am ghicit mai grabnic adevărul, care acum pare atât de evident. Robit de prima impresie stârnită de descoperirea mea, socotisem fără șovăire că această apariție cristalină fusese construită de ființe ce aparțineau trecutului îndepărtat al Lunii; fără de veste însă, cu o forță de neînvins, mi s-a impus convingerea că ei erau tot atât de străini de Lună ca și mine însumi.

În douăzeci de ani, nu dăduserăm peste nici o urmă de viață, exceptând unele plante degenerate. Nici o civilizație selenară, oricare i-ar fi fost destinul, n-ar fi putut să lase doar un singur semn al existenței sale.

Am privit din nou strălucitoarea piramidă și ea mi s-a părut și mai îndepărtată de tot ce avea legătură cu Luna. Și, deodată, m-am pomenit scuturat de un râs nebun, isteric, născut din surescitare și extrema oboseală. Mi-am imaginat că mica piramidă mi se adresa: „Regret, nici eu nu sunt de aici".

Am muncit timp de douăzeci de ani ca să spargem invizibila carapace și să ajungem la mașina dinăuntrul acelor ziduri de cristal. Ceea ce n-am fost în stare să pricepem am izbutit până la urmă să

distrugem, grație sălbaticei puteri a energiei atomice, și am avut ocazia să văd fragmente din misteriosul obiect scânteietor pe care-l descoperisem pe munte.

N-au nici un sens. Mecanismele piramidei – dacă într-adevăr sunt mecanisme – aparțin unei tehnologii care depășește de departe posibilitățile noastre, poate chiar unei tehnologii a forțelor parapsihologice.

Misterul e cu atât mai obsedant cu cât celelalte planete au fost atinse, și cu cât am obținut dovezi că, în sistemul nostru solar, singur Pământul a fost căminul unei vieți inteligente. Este, de asemenea, imposibil să fie vorba despre o realizare a unei defuncte civilizații a planetei noastre, deoarece grosimea pulberii meteoritice de pe platou ne-a îngăduit să evaluăm vârsta mașinii. Ea a fost ridicată pe acest munte lunar înainte ca viața să fi răsărit din mările terestre.

Când planeta noastră a atins jumătate din vârsta ei actuală, ceva venind dinspre stele a străbătut sistemul solar, a lăsat acest semn al trecerii sale și apoi s-a întors de unde a plecat. Până în clipa în care am distrus-o, mașina îndeplinea încă scopul prevăzut de constructorii ei – și iată ce presupun eu despre acest scop.

Aproape o sută de mii de milioane de stele se rotesc în cercul Căii Lactee. Astfel, foarte demult, alte seminții din preajma altor sori trebuie să fi urcat cu greu și să fi depășit culmile atinse de noi. Gândiți-vă la acele civilizații care, situate în noaptea timpului, pe când zidirea cosmică se afla încă la început, erau stăpâne pe un Univers atât de tânăr încât viața năpădise doar o mână de lumi. Destinul lor însemnase o singurătate cum nu ne-o putem închipui, singurătatea unor zei scrutând infinitul și negăsind pe nimeni cu care să-și împartă gândurile.

Ei trebuie să fi scormonit galaxiile la fel cum noi am scormonit planetele. Pretutindeni existau lumi, dar pustii sau locuite de forme târâtoare, fără inteligență. Așa era Pământul nostru, cu cerul încă mânjit de fumul marilor vulcani, pe când prima navă trimisă de popoarele zorilor s-a ivit din hăul de dincolo de Pluton. Ea n-a luat în seamă planetele exterioare înghețate, știind că viața n-avea nici o șansă să se dezvolte, în plenitudinea sa, acolo; s-a oprit însă printre cele interioare, care, încălzindu-se în vatra Soarelui, așteptau să înceapă istoria.

Acei rătăcitori trebuie să fi scrutat Pământul, care gravita în îngusta zonă de securitate dintre foc și gheață, și să fi intuit că, dintre copiii

Soarelui, el era preferatul. Acolo, în viitorul îndepărtat, avea să răsară inteligența; dar existau încă nenumărate stele și era posibil ca ei să nu mai revină niciodată în acest ungher sideral.

Astfel, lăsaseră o sentinelă, una dintre milioanele risipite în Univers, veghind asupra tuturor lumilor ce făgăduiau viață. Era un far care, de-a lungul erelor, semnalizase statornic faptul că nimeni nu le descoperise.

Poate că veți înțelege acum de ce această piramidă de cristal a fost durată pe Lună și nu pe Pământ. Arhitecții ei nu se preocupau de rasele ce încă se luptau să scape din ghearele barbariei. Civilizația noastră nu-i interesa decât în măsura în care dovedeam că eram capabili să supraviețuim, învingând spațiul și eliberându-ne astfel de Pământ, leagănul nostru. Iată provocarea pe care, mai curând sau mai târziu, trebuie s-o înfrunte toate rasele inteligente. Și e o îndoită provocare; ea depinde de drumul pe care va păși cucerirea energiei atomice, de alegerea supremă între viață și moarte.

Odată ieșiți din această criză, pentru noi n-a mai fost decât o chestiune de timp ca să descoperim piramida și s-o forțăm să ne destăinuiască taina sa. Acum, când semnalele ei au încetat, cei care le vegheau se vor întoarce spre Pământ. Poate vor voi să ajute civilizația noastră, aflată încă în plină copilărie. Ei însă trebuie să fie foarte, foarte bătrâni, și adesea bătrânii sunt teribil de geloși pe cei tineri...

Nu mai pot privi acum Calea Lactee fără să nu mă întreb dinspre ce nor stelar au pornit mesagerii la drum. Dacă-mi veți ierta acest clișeu, noi am tras semnalul de alarmă și singurul lucru pe care-l mai putem face este să așteptăm.

Nu cred că vom aștepta mult timp.